

‘Ik was diep onder de indruk van de zorgvuldig uitgewerkte karakters en de intensiteit van het verhaal.’ Marion Pauw

‘Ik vond *Doof* jaloersmakend goed. Prachtig geschreven. Een indrukwekkend thema en mooi verwoord hoe verschillend twee mensen hun verdriet verwerken.’ Simone van der Vlugt

‘Huiveringwekkende thriller met een wel heel onverwacht einde.’ *Flair*

‘Een lekker geschreven, luchtige thriller.’
Veronica Magazine

‘Een goed geschreven, huiveringwekkend verhaal, met verrassende wending.’ *Viva*

‘Een prima literaire thriller.’ *Sp!ts*

‘Dialogen lopen goed, personages zijn geraffineerd uitgewerkt en de finale is meer dan verrassend.’ *Brabants Dagblad*

‘Meeslepende thriller over gemis, verdriet en ambitie.’ *Marie Claire*

‘*Doof* is een huiveringwekkende thriller.’ *Libelle*

Doof

Van Siska Mulder zijn verschenen:

Zus
Doof
Na Delphine
Met zachte hand

www.boekerij.nl

Siska Mulder

Doof

Eerste druk 2008
Zesde druk 2013

ISBN 978-90-225-6657-2
ISBN 978-94-6092-644-0 (e-boek)
NUR 305

Omslagontwerp: Barbara van Ruyven | b'IJ Barbara
Omslagbeeld: © Abi Symons / Arcangel Images
Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2008 Siska Mulder en De Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor D. & M., lezers van het eerste uur

Billy Chenowith: That's the thing about Narcissus, it's not that he's so fucking in love with himself, because he isn't at all, he fucking hates himself. It's that without that reflection looking back at him, he doesn't exist.

Uit: Six Feet Under

I

Dit is een vergissing. Dit is één grote vergissing. Pesterig hamert de gedachte zich een weg door mijn hersenen. Ik breng de Citroën DS tot stilstand voor het groene tuinhek dat officieel van ons is en trek de handrem strak aan. Het huis, in de brochure van de makelaar omschreven als een riante, vrijstaande villa uit de jaren dertig met het woongemak van de 21ste eeuw, ligt er onaangedaan bij. Ik moet erop vertrouwen dat we de juiste stap hebben genomen. Van mijn twijfel mag ik geen blijk geven, niet nu ik Stella eindelijk heb weten te overtuigen. Ik ben gewoon moe van de lange autorit, van de dag die vandaag om zes uur begon, dat is alles. Stella en ik verdienen een nieuw leven, met een nieuw dak erop en een nieuw hek ervoor. Een van ons moest een beslissing nemen. Zo kon het niet langer. Zo kan het niet langer.

Uit het linker buurhuis, identiek aan dat van ons, komt een vrouw tevoorschijn wier windbestendige kapsel me doet denken aan de coiffure van CNN-nieuwslezeressen. Haar voordeur blijft wijd openstaan. Ze laat zich van de ene pas in de andere vallen, alsof ze wordt aangedreven door een onzichtbare motor. Stella en ik kijken elkaar aan, glimlachen kort: daar gaan we dan. Ik haal de sleutel uit het contact en draai het raampje naar beneden.

‘Welkom, welkom!’ roept de buurvrouw, terwijl ze om de Snoek heen loopt naar mijn kant. Ze draagt een vest van

zachtroze wol, een kaki broek met een vouw en suède instappers – het vrijetijdstenuue van een directeursvrouw – en zeult een mand met zich mee die in doorzichtig plastic is verpakt, als een enorm paasei.

‘Poeh, hij is zwaar, zeg.’

Ze zet de mand neer en schudt door het geopende raampje mijn hand.

‘Ik ben Karin van Alphen, jullie nieuwe buurvrouw. Mag ik jullie namens de buurt welkom heten. En mag ik zo vrij zijn deze kleine welkomst attentie te overhandigen.’

Ik dacht dat alleen personages uit Nederlandse drama-series zo praten.

Als ik aanstalten maak om het portier te openen, wijkt ze achteruit. Ik weet bij het uitstappen nog net de mand te omzeilen die op het asfalt staat te wachten.

Stella volgt mijn voorbeeld, maar blijft aan haar kant van de auto. Karin werpt een blik op haar en laat mijn hand los, ze ziet er licht geshockeerd uit, alsof Stella naakt in plaats van decent gekleed voor haar staat. Ik ken de blik, heb mensen al zo vaak op deze manier naar Stella zien staren. Met de bescheiden kleding die ze draagt om vooral niet op te vallen bereikt ze eerder het tegenovergestelde; de kleren benadrukken hoe fijn gebouwd ze is, hoe soepel ze zich beweegt, hoe perfect ze is. Het is alsof ze zeggen: let maar niet op ons, wij weten ook wel wie hier de mooiste is.

Hoe langer Stella en ik bij elkaar zijn, hoe minder we het kunnen maken om uit elkaar te gaan. Vrienden hebben in de loop der tijd hun eerste geliefde verlaten of werden verlaten, zijn nieuwe (niet per se betere) relaties begonnen, gingen weer uit elkaar, werden verliefd of kregen haast, zijn getrouwd, hebben kinderen gekregen, gingen vreemd, zijn gescheiden, eindigden op een bovenwoning in de stad met een alimentatie- en een bezoekenregeling, of bleven achter in een galmend huis met te veel slaapkamers. Maar wij, Oscar en Stella, houden de fakkel brandende. Wij blijven bij

elkaar. Wij vertegenwoordigen een belofte, het vleesgeworden bewijs dat echte liefde nog bestaat.

Het wordt de laatste tijd wel moeilijk om te geloven in de Oscar en Stella die we ooit waren. Nu we geparkeerd staan voor het huis, vraag ik me af wie we voor de gek houden. Ooit waren we mensen die niets zagen in kunstmatige oplossingen: een verre vakantie, een hond, een verhuizing.

Stella draait zich geruisloos om en opent een van de achterste portieren. Ik zou willen zeggen: liefje, ze heeft een beetje moeite met je omdat je zo verpletterend mooi bent en zij haar heeft dat ze 's ochtends tegen de klippen op moet föhnen. Karin kent me ongetwijfeld van televisie; mijn groeiende bekendheid maakt Stella ongemakkelijk. Ze haat het, hoe vaak ik haar ook zeg dat het er nu eenmaal bij hoort – een cliché dat ik mezelf voor de gelegenheid vergeef. Ik ben een bang, maar ambitieus man. Af en toe waag ik een sprong en deze sprong is gelukt, ik ben presentator van een populair entertainmentprogramma. De kijkers mogen mij, ze weten wat ze aan me hebben, ik ben hun baken op tv, hun hoop in terroristische dagen, ze belonen mij gemiddeld met een 7,7. Ik ben nog niet zover dat ik mijn humeur laat bepalen door de kijkcijfers, maar ik kan ook niet zeggen dat ze me onverschillig laten. Het is alsof ik elke keer een rapportcijfer krijg dat hoger uitpakt dan verwacht. Oscar, ga zo door.

‘Ik ken u natuurlijk van tv,’ zegt Karin luid, alsof ze verslag doet van een plaatselijke brand, ‘ik kijk elke dag naar u. Nou ja, behalve in het weekend dan omdat u dan niet te zien...’

‘Ja,’ zeg ik, om me heen kijkend, ‘geweldig. Ik zie dat de verhuiswagen al is vertrokken. Dat gaat snel, zeg.’

‘En u bent?’

Nu richt Karin zich op de rug van Stella, die bezig is een doos van de achterbank te sjoorren waarin ze de laatst overgebleven spullen heeft verzameld. Een wc-borstel die wat

mij betreft alsnog in de vuilnisbak belandt, foto's die al zo lang aan de muur hingen dat niemand ze meer zag, een ongebruikt prikbord, een veger en blik; troep waar ze geen raad mee weet maar die ze onmogelijk kon achterlaten. Afscheid nemen is al ingewikkeld genoeg.

'Stella, mijn vrouw,' zeg ik, 'zij is doof. Als u haar aankijkt en duidelijk articuleert, kan zij liplezen. Geen enkel probleem.'

Waarom zeg ik dat, geen enkel probleem? Ik hoef me niet te verontschuldigen tegenover een onbekende die ongetwijfeld al lang in de roddelbladen heeft gelezen dat mijn vrouw niet alleen beeldschoon maar ook doof is. In werkelijkheid is ze zo mogelijk nog mooier en dover, dat bewijst de test maar weer eens die Karin hier heeft uitgevoerd, of ben ik nu overdreven wantrouwig? Stella sjort aan de doos en kijkt niet op of om.

Ik wil haar zachtjes op de schouder tikken, maar nog voordat mijn vinger haar huid raakt, kijkt ze om.

'Stella,' zeg ik, 'dit is Karin. Ze wil zich aan je voorstellen.'

Stella houdt de doos in haar handen, glimlacht haar lichtroze tandvlees bloot, een speekselbubbeltje doet haar voortand glanzen.

'Hallo,' zegt ze iets te hard, 'aangenaam.'

Is ze in de loop der jaren monotoner gaan klinken?

Karin leunt van haar ene op haar andere been, haar gewicht verplaatsend als een neurotisch roofdier achter tralies.

Ik kijk Stella aan. 'Zullen we maar eens binnen gaan kijken?'

Ze knikt, in de loop der jaren is ze steeds minder woorden gaan gebruiken. Ik houd het tuinhekje voor haar open, ons nieuwe tuinhekje. Het grindpad kraakt nauwelijks onder haar voeten, ze lijkt te zweven over de kiezels, ondanks de zware doos in haar armen. Het is alsof ze nauwelijks nog ruimte inneemt, alsof haar lichaam met het vermogen om te horen ook het vermogen om geluid te maken is verloren.

Karin houdt de mand in de lucht. Melbatoast, paté in blik, kaarsen, sinaasappels, ze heeft ons een mand bezorgd die je aan een patiënt in het ziekenhuis geeft, er bungelt zelfs een kaartje aan. Toepasselijk om ons beterschap toe te wensen. Ik pak de mand van haar aan.

‘Dank je wel, Karin. We zien elkaar ongetwijfeld snel weer.’

Ze grijpt naar haar hoofd, suggererend dat haar huissleutel zich in het vogelnest van haar bevindt.

‘O ja, ongetwijfeld,’ zegt ze. ‘Kom vooral snel eens langs.’
‘Doen we.’

Als ik bij de voordeur ben, kijk ik om. Karin heeft het tuinhek gesloten en tuurt peinzend mijn kant op, een hand in haar zij. Ik glimlach, maar ze reageert niet.

Het huis is één groot, hartverwarmend jarendertigcliché. Hoge plafonds, een kamer en suite met glas-in-looddeuren en een visgraat parketvloer waar je met sokken op kunt schaatsen. Het ruikt naar verf; het schildersbedrijf dat we voor de verhuizing hebben ingehuurd heeft smetteloos witte wanden achtergelaten. Stella en ik knijpen elkaar in de arm, vertellen elkaar hoe mooi en groot en walgelijk volwassen het is, terwijl we onze woorden onderstrepen met drukke gebaren. Ik vraag me af waarom we al die tijd in de boerderij zijn blijven wonen, waar altijd wel iets op te knappen of te verven viel en bijna niet te vechten was tegen de kalk die van het plafond kwam. We keken aan de achterkant uit op een weiland met schapen. Stella hield van dat uitzicht en ik hield van het uitzicht omdat zij ervan hield. Schapen zijn ongelooflijk domme beesten, als je de kans krijgt ze te observeren weet je pas hoe diep die domheid gaat.

Ons nieuwe huis heeft een ruime hal, op de eerste verdieping drie slaapkamers en een vaste trap die naar de zolder leidt. In de badkamer hebben we ieder onze eigen wasbak en de keuken is zo groot dat er een eettafel in kan. Er is zelfs

een souterrain. Ik neem me voor een andere man te worden, een man met een wijnkelder die diners houdt met sigaren uit Cuba als toetje en die speciaal voor zijn gasten het stof van de merlot uit '93 blaast. De woonkamer heeft een schouw waarop de merlot kan chambereren, misschien moet ik zo'n speciale karaf aanschaffen. Ik ben niet in staat te roken zonder te inhaleren en weet niet overdreven veel van wijn, maar dat kan allemaal nog komen. Het huis ruikt naar oude kranten en verandering, ik word er niet eens zo vreselijk zenuwachtig van.

Stella rent met lichte passen naar boven, trekt bij elke nieuw geopende kamerdeur een verrast gezicht en maakt speciaal voor mij een ooh- of aah-geluid, alsof ze het huis voor het eerst ziet. Verhuisdozen vol ballast hebben we in de boerderij achtergelaten, samen met de kliko-bakken en de kippenren – de kippen waren dood voordat ze een normaal ei hadden gelegd.

Samen kijken we uit het raam van de slaapkamer, die in de brochure de *master bedroom* wordt genoemd, naar de voortuin met het gras dat de naam gazon verdient, het tuinpad, de straat die de makelaar lommerrijk noemde en ik zeg tegen Stella: 'We kunnen dit, Sproet.'

Ze trekt haar linkerwenkbrauw op zoals alleen zij dat kan, een combinatie van ironie en verbazing.

Ik zeg: 'Ik zal er voor je zijn.'

Ik lach om de ernst van mijn woorden te verzachten, maar zij kijkt serieus terwijl ze mijn hand pakt. We hebben het gedaan, we hebben het dorp achtergelaten waar we beiden ons leven lang hebben gewoond. We hebben haar familie, mijn familie, vrienden van vroeger, de boerderij, de weilanden, alles waar we uit gewoonte van hielden, achter ons gelaten. We blijven zo staan, haar hand brandend warm in die van mij, alsof ze koorts heeft, tot een auto voor het huis tot stilstand komt. Het is een gebutste, goudkleurige Ford Mustang, zo'n hopeloos Amerikaans retromodel dat één op

vier rijdt en in de winter meer langs de kant van de weg staat dan rijdt. Felix, mijn beste vriend. Hij steekt zijn hand door het geopende raam bij wijze van groet. Felix heeft altijd een goed gevoel voor timing gehad. Stella laat mijn hand los. Haar arm valt slap langs haar lichaam. Dan maakt ze het raam open en roept ze: 'Felix, hallo!'

Felix staat leunend op het dak van de auto te telefoneren, een ingedeukte cowboyhoed op zijn achterhoofd, en ik gebaar naar hem dat hij binnen moet komen. Hij zwaait, waardoor zijn loshangende horloge over zijn bovenarm glijdt, en trekt in één beweging de hoed over zijn ogen. Met ontspannen tred wandelt hij op zijn slippers over het grindpad, zijn overhemdsmouwen opgestroopt, alsof hij op vakantie is en op het punt staat een pina colada te bestellen. Het kan niet warmer dan een graad of zestien zijn, maar voor Felix is het leven één grote vakantie. De quiz die hij presenteert, weet hij desnoods slapend aan elkaar te praten – hoe minder hij zich voorbereidt, hoe beter het gaat. Vooralsnog weet hij zich met zijn Tom Cruise-achtige glimlach overal uit te redden.

De bel rinkelt in een ingewikkeld ritme. Ik laat Stella achter bij het geopende raam, ze staart in de verte alsof ze iets bijzonders ziet.

De deur gaat met enige moeite van het slot.

'Felix, wat een verrassing.'

Hij omhelst me met zijn mobiel in de hand.

'Ben je nog aan het bellen?' vraag ik.

Hij schudt zijn hoofd. 'Ongelooflijk. Je hebt het gered, man. Hoe vind je het nou aan de andere kant van de Friese grens?'

'Groen. Welvarend. Weinig koeien.'

'De mensen spreken hier geen Fries hè, maar Nederlands, dat is even belangrijk om te weten. En ze dragen schoenen, geen klompen.'

'Felix, mag ik je eraan herinneren dat mijn familie offi-

cieel uit Noord-Holland afkomstig is?’

Hij loopt langs me heen naar binnen.

‘Ik dacht, ik kom eens kijken hoe het ervoor staat. Stella nog boven?’

Zonder aarzeling beklimt hij de trap, alsof hij hier dagelijks komt. De treden kraken.

‘Authentiek,’ hoor ik hem mompelen.

Als hij bovenaan staat, roept hij: ‘Ik kom je zo helpen met de troep. Eerst even het vrouwtje gedag zeggen.’

De gang, de woonkamer, de keuken, overal staan dozen. Ik open een doos waar ‘fotoalbums & brieven’ op staat en bekijk de inhoud. Ik wil wel beginnen met uitpakken, maar de kast waarin de fotoalbums en de brievenverzameling horen, staat nog niet overeind. Ik had de verhuizers toch moeten inhuren voor het in elkaar zetten van de kasten, in plaats van mezelf wijs te maken dat ik het klusje wel even zal klaren. Ik heb dringend behoefte aan koffie. In de keuken vind ik de doos waar ‘keukenattributen’ op staat en onderin bevindt zich het espressoapparaat. Ik vraag me af waar de ‘personalia Oscar’-doos is gebleven. Er zit een ingelijste foto in van mij als negenjarige op een fiets. De foto is in zwart-wit, maar ik weet dat de fiets rood was met een groen logo. Als ik op de rode fiets met het groene logo reed, waande ik me onoverwinnelijk. Ik reed eindeloos onze straat op en neer, trapte zo hard als ik kon, tot de trappers vanzelf, zonder enige weerstand, rondraaiden. De wind deed het haar dat tot over mijn oren viel opwaaien en ik fluisterde: ‘Sneller, sneller, sneller, Oscar’, een magische spreuk die zijn werk deed. Het noemen van mijn eigen naam gaf een warm gevoel in mijn buik en ik reed sneller, sneller, sneller, tot ik bij de bocht kwam en acuut moest remmen. Verder dan het eind van de straat mocht ik niet, daar begon de rest van de wereld. Volgens Felix ben ik een onverbetere lijke sentimentele lul.

Felix en ik drinken koffie in de keuken, leunend tegen het aanrecht. Felix heeft halfslachtig een paar dozen versjouwd en is toen begonnen aan het in elkaar zetten van een kast. *Piece of cake*, volgens hem, waarna hij een grote schroef kwijtraakte waarvan ik zeker weet dat ik die in het zakje had gedaan. Ik raak nooit schroeven kwijt, ik houd van orde en netheid. Iedereen die dat belachelijk vindt – en Felix vindt het belachelijk – geef ik groot gelijk. Maar ik houd graag de illusie in stand dat ik controle heb over mijn bestaan. Het werkt, dat is het belangrijkste, dus mij hoor je niet klagen. Ik klaag niet, ik organiseer. Ordenen en categoriseren is nog altijd een stuk onschuldiger dan beschermde dieren afschieten of kinderporno downloaden. Als ik een lijstje zou moeten maken van dingen die ik nooit zou doen, staan die twee activiteiten in de top tien. Ik maak lijstjes, ja, zo ernstig is het. Elektronische schema's die beginnen op het moment dat ik opsta – in Friesland was dat 5.00 uur – en mij van uur tot uur door de dag helpen. Het resultaat is dat ik de stress binnen de perken houd en zelden wat vergeet. Ik geef toe dat ik fantaseer over een inloopkast met overhemden op kleur. Volgens Felix ben ik latent homo.

‘Moet je nog werken van de week?’ vraagt hij.

‘Dinsdag weer. Stella stond erop dat ik een dag vrij nam.’

‘Tijd zat dus.’

Het is nu zaterdag, ik heb nog twee en een halve dag om de ergste rommel weg te werken.

Hij slurpt luid van zijn koffie en geeft me een klopje.

‘Betere tijden, man, betere tijden. Ik weet het zeker.’

Felix heeft een wonderlijke radar voor mijn stemmingen.

‘Ja,’ zeg ik, ‘misschien. Denk je?’

‘Absoluut. Het voelt oké, dit huis. En Stella ziet er nu al anders uit. Beetje moe misschien van de verhuizing, maar toch, ja, hoe zal ik het zeggen? Goed, dat vat het geloof ik wel zo'n beetje samen.’

‘Ja, dat idee had ik ook al.’

‘Ze is echt hiér,’ concludeert Felix.

Als Stella de keuken in komt, kijken we beiden betrappt op. Dat effect heeft ze, ongeacht of je over haar praat of niet.

‘Ik geloof dat ik even een peuk ga roken,’ zegt Felix tegen mij. ‘Ik neem aan dat ik daarvoor in de achtertuin moet zijn?’

Drie jaar en vijf maanden geleden zijn we tegelijkertijd gestopt met roken. Ik ben nog altijd nicotinevrij, Felix begon na twee weken weer. Elke keer als ik hem zie roken, verlang ik naar een sigaret.

‘Oké, ik ga vast verder met de kast.’

Misschien dat ik de schroef nog vind, hij moet ergens zijn.

Ik gebaar tegen Stella. ‘Nog veel te doen.’

Het wordt een lange avond, vermoedelijk met lauw bier en beroerde pizza en Felix voor de nacht eindigend op de ingepakte driezitsbank, die in de boerderij op zijn plaats was maar hier verdwaald lijkt. Ik zal het plastic er vast afhalen.

Maandagnacht word ik wakker. Zwetend. De nevel van een nare droom blijft hangen, maar het lukt me niet de beelden terug te halen. Water, weet ik nog. Het water kwam op me af. Ik weet niet waar ik ben. Stella ligt naast me. Het nieuwe huis. Wat doen we hier, ver van alles wat vertrouwd is? Ik probeer mijn gejaagde ademhaling onder controle te krijgen. Adem in, adem uit. Rustig blijven ademen, dat is alles. Dan slaat het besef me vol in het gezicht: Jimmy zal hier nooit wonen, hij zal hier nooit midden in de nacht wakker worden en net zo lang huilen tot een van ons bij hem komt kijken. Hij zal hier nooit angstaanjagend hard door de kamer rennen, zijn hoofd stoten aan de tafel, het geopende pak cornflakes op zijn kop houden, zijn knieën kapotvallen op de tegels. Roekeloze Jimmy. Ik hield mijn hart vast, terwijl ik mijn commentaar inslikte uit angst de overbezorgde ouder te worden die ik niet wilde zijn. Jimmy, niet zo hard;

Jimmy, pas op je hoofd; Jimmy, houd het pak rechtop; Jimmy, kijk uit. In het oude huis was hij zo aanwezig dat ik voortdurend het gevoel had dat hij tevoorschijn kon komen, alsof we samen verstoppertje deden en hij zich deze keer iets te goed verstopt had. Ik bleef naar hem zoeken en ik bleef denken dat hij gevonden wilde worden, wat onverdraaglijk was, maar de gedachte dat er in dit huis geen vaste plekje zijn waar hij zich ooit heeft verstopt, dat we hier geen geschiedenis met hem hebben, komt me even ondraaglijk voor. We zullen hier geen enkele herinnering aanmaken waarin hij een rol speelt. Er valt hier niets te herinneren. Jimmy is hier voorgoed weg. En misschien moet ik eens leren zeggen: dood. Jimmy is dood.

Exact twee uur voordat de wekker gaat, word ik opnieuw wakker. Ik voel me vreemd genoeg niet moe. De nare droom is definitief vervlogen. In het oude huis zou ik nu op moeten staan. Stella ligt op haar zij te slapen, ze zucht, draait zich naar me toe. Haar bleke wimpers vormen een rafelige vitrage, haar oogbollen bewegen heen en weer. Zou ze kunnen horen in haar droom? Ik blijf een tijdje naar haar kijken in de hoop dat ze het voelt, maar ze slaapt gewoon door. Het zou wreed zijn haar wakker te maken. Ik vraag me af of ik het dorp mis. Misschien, maar dan als een overbodig ledemaat dat geamputeerd is. Ik mis het dorp omdat het er eerst was en nu niet meer. Ik blijf liggen tot de wekker 6.57 uur aangeeft, waarna ik hem uitzet en zachtjes uit bed stap. Het mannetje gaat op jacht, het mannetje gaat geld verdienen zoals mannetjes nu eenmaal doen.

Mijn kleren hangen klaar in een van de slaapkamers die ik op het oog heb als *walk-in closet*. Ik douche drie minuten. De straal water daalt kletterend neer op mijn rug, na afloop constateer ik een rode plek. Ik drink mijn koffie met melk, die ik dertig seconden opwarm in de magnetron. Ik ontbijt met cornflakes, yoghurt en een banaan, terwijl ik de

krant van een dag geleden lees die ik voor dat doel heb laten meeverhuizen. Morgen gaat het nieuwe abonnement in. Ik poets mijn tanden tot de elektrische tandenborstel aangeeft dat de twee minuten om zijn, flos secuur mijn tanden. Om 7.55 uur zit ik in de auto, vijf minuten voor op schema. Mick Jagger zingt *I'll never be your beast of burden*. Als ik de Snoek start en hij begint te stijgen, zie ik de buurvrouw voor het raam staan in haar ochtendjas. Duster, het is echt een duster, roze zo te zien en ongetwijfeld ruikend naar belegen slaap. Dag Karin, goedemorgen. Buurman verlaat voor acht uur de echtelijke woning, noteer het maar in je dagboek. Ik weersta de verleiding om naar haar te toeteren.

2

De productieassistente geeft met gespreide vingers aan dat ik nog drie minuten heb. In de schaduw van de zware gordijnen die de tv-studio afschermen, wacht ik tot de opnames beginnen. Om mezelf bezig te houden tel ik het aantal uren dat ik in het nieuwe huis woon. Ik kom op 432, werkdagen meegerekend. Achttien dagen geleden zijn we verhuisd en ik vraag me af hoe lang ik nog automatisch de boerderij voor me zal zien als ik aan thuis denk. Ik schrik van de benige hand op mijn schouder, die toebehoort aan eindredacteur James Woodworth.

‘Ik heb een goed gevoel over de uitzending,’ fluistert hij.

Ik geloof hem, al heeft hij bijna elke dag een goed gevoel over de uitzending. James is kalm, James zegt drie minuten voor de opnames dingen als *thumbs up* of *break a leg*, waar ik rustig van word. Het format van *De Oscars – alles waarvan je niet wist dat je het wilde weten* – hebben we samen bedacht. In *De Oscars* berichten we over rechtszaken, ont-snapte reptielen, vermiste kinderen en BN’ers die betrapt zijn op rijden onder invloed. De doelgroep op wie we ons primair richten is van mbo-niveau, maar met mijn licht ironische toon geef ik ook het hoogopgeleide publiek permissie om te kijken. Een gouden vondst, zoals James zo’n drie keer per week vaststelt. Vooralsnog geven de kijkcijfers hem gelijk. James is, zoals zijn naam doet vermoeden, van Engelse afkomst en zou zelf nooit kijken naar de program-

ma's die hij maakt. Als hij praat, beweegt zijn bovenlip nauwelijks en zie je alleen zijn ondertanden, zoals een ware Engelsman vermag. Hij draagt vandaag een bandplooispijkerbroek en een overhemd met streepjes, tegen de televisiecode in. Hij is zelfs een keer gesignaleerd met een zachtgele lamswollen sweater die hij los over zijn schouders had gedrapeerd. Toen ik vroeg of hij het koud had, zei hij: *'Just to be sure, Oscar.'*

Zes jaar werk ik nu met James samen en in die tijd hebben we beiden zelden een uitzending gemist. Op de maandag dat ik vrij had vanwege de verhuizing heeft Lennard Appel bij hoge uitzondering de presentatie van me overgenomen. Lennard Appel is mijn vaste invaller, hij trekt gemiddeld 200.000 minder kijkers dan ik. Om eerlijk te zijn geeft me dat een goed gevoel. Ja, ik ben ijdel en heb een onuitputtelijk verlangen naar bevestiging, zoals ieder mens diep vanbinnen, als je het mij vraagt. Ik heb toegegeven aan mijn verlangen op een podium te staan en toegejuicht te worden. Kijk naar mij, ik ben Oscar! Applaus!

Al had ik me bij dat applaus wat anders voorgesteld. Sinds ik vijf keer per week met mijn kop op tv ben, word ik aan één stuk door op straat aangesproken door onbekenden die niet weten wat ze van me willen, behalve laten merken dat ze me herkennen. Omdat zij mij kennen van televisie denken ze dat ik hen ook ken. Op nummer één staat 'hé Oscars!', gevolgd door 'doe de groeten aan de andere Oscar'. Ik weet nog steeds niet wat ik terug moet zeggen. Dus zeg ik meestal niets en glimlach maar zo'n beetje, wat fans over het algemeen opvatten als een teken van arrogantie. Adoratie en blinde agressie liggen dichterbij elkaar dan je denkt. Het ene moment vertellen ze je dat ze elke dag naar je kijken, het volgende moment krijg je naar je hoofd dat je een arrogante klootzak bent. Volgens James moet ik dit soort commentaar niet op mezelf betrekken, maar ik zou niet weten op wie anders.

Ik heb me vandaag tot in de puntjes voorbereid, zoals ik me altijd tot in de puntjes voorbereid. Ik weet dat veel van mijn collega's de noeste arbeid liever aan de talentlozen overlaten, maar ik vind dat een vorm van misplaatste arrogantie. Talent komt pas tot uiting als je er hard voor werkt. Ja, ik ben een *stressfucker* (Felix' woorden) en het slaat welbeschouwd nergens op om nog altijd licht gespannen te zijn vanwege het presenteren van een programma waarmee ik ben vergroeid – *you are De Oscars*, zoals James altijd zegt – maar dat zit nu eenmaal in mijn karakter. Op het moment dat ik me geen zorgen meer maak, wordt het tijd om me zorgen te maken. Ik zal mezelf vanavond een paar gedoseerde woordgrapjes toestaan, een enkele opgetrokken wenkbrauw en drie rebelse retorische vragen waarop ik met mijn lichaamstaal het antwoord geef. Dit alles zal overkomen alsof ik het ter plekke bedenkt. We nemen de uitzending om drie uur 's middags op, waarna hij wordt *ge-edit* en 's avonds op primetime uitgezonden. Wie mij vroeger had verteld dat ik de presentator van een populair televisieprogramma zou worden had ik hard uitgelachen. Mijn vader lachte ook nogal hard toen hij hoorde dat ik het op tv ging proberen.

Als de begintune klinkt, recht ik mijn schouders, strijk mijn overhemd glad en voel of mijn microfoontje goed zit. James grijnst met gesloten mond en steekt zijn duimen in lucht. Ik heb een goed gevoel over deze uitzending.

In hoog tempo loop ik door de claustrofobisch lage gangen van de tv-studio. Een buitenstaander zou de weg kwijtraken, maar ik ken het parcours op mijn duimpje. Onderweg passeer ik jongens en meisjes die niet veel ouder dan achttien kunnen zijn. De jongens zijn blond en gebruind, alsof ze zo van het strand komen. De meisjes hebben lang haar en zijn angstaanjagend dun. Ambitie straalt van hun zelfingenomen gezichten. Zij geloven in het beeld dat ze van zichzelf hebben gecreëerd. Hippe jongen met droombaan bij de televisie.

Hip meisje op weg naar de top. Dat ze zestig uur in de week zwaar onderbetaald werk verrichten, nemen ze daarbij voor lief. Allemaal denken ze dat zij die ene zijn die eruit springt, die op een dag wordt gevraagd om producer, regisseur of presentator te worden. Nog een paar seizoenen en ze zijn zo opgebrand dat ze worden vervangen door nieuwe hippe jongens en meisjes. ‘Hai Oscar,’ zeggen ze met een arrogant glimlachje, alsof zij de gevierde presentator zijn en ik net kom kijken.

Dag jongens en meisjes, opa Oscar heeft dorst, zoals altijd na de uitzending. Ik heb nog meer dorst dan anders omdat er het nodige fout ging – buiten mijn schuld. Bij de waterautomaat staat een wonderlijke vrouw, lang en mager als tante Sidonia. Ze draagt een zwarte jurk, haar springerige haar is kort. Opvallend grote ogen. Geprononceerde junkbeenderen. Bleke, brede mond. Alles aan haar gezicht is overdadig.

‘Je was geweldig, zoals gewoonlijk.’

Jesus, wat een volume. Ik laat een plastic bekertje vollopen met water. Ik krijg de matige uitzending van vanmiddag niet uit mijn hoofd. Waarom kan de technicus niet gewoon doen waarvoor hij is ingehuurd? En welke assistant-camera-man struikelt er nu over zijn eigen snoeren?

‘Kennen wij elkaar?’

Het klinkt onaardiger dan ik het bedoel.

‘Bijna.’

Ze grijpt mijn hand, kijkt me recht in de ogen. Ze is even groot als ik, al draagt ze platte laarzen. ‘Jan, aangenaam.’

Jan Vossebelt, ik heb over haar gehoord, iederéén heeft over haar gehoord. Ze heeft in de Verenigde Staten voor een nationaal televisiestation gewerkt, de laatste weken gonst haar naam rond.

‘Je faam is je vooruitgesnelde,’ zeg ik. ‘Mijn naam is Oscar.’

‘O, dus jij bent nou Oscar.’

Ze klinkt zo serieus dat ik een moment denk dat ze het meent.

‘Zo ben ik altijd, vrees ik,’ zegt ze. ‘Let maar niet op mij.’
‘Dat wordt moeilijk.’

Ze houdt haar hoofd schuin. ‘O ja, is dat zo?’

Nu lijkt het of ik haar sta te versieren. Ze is niet eens mijn type, ze is vérré van mijn type. Ik houd niet van lange latten en zeker niet met kort haar. Jan, wat is dat voor naam?

‘Nu hoor jij te vragen wat ik hier kom doen,’ zegt ze.

‘Jij moet de nieuwe eindredacteur zijn.’

Ik heb de maandagochtendvergadering gemist, waarin de nieuwe mensen worden voorgesteld.

‘Je bent scherp, Oscar,’ zegt ze met spot in haar stem, ‘maar dat wist ik al.’

‘Welk programma ga je nou precies doen? De grote baas deed er nogal mistig over.’

‘Goed dat je erover begint, daar wilde ik het net met je over hebben.’

‘Vandaar dat je bij de waterautomaat op wacht staat.’

Ze lacht, hard en mannelijk. ‘Je hebt me door. Heb je zin om wat te drinken? Hier hebben de muren oren. Voor je het weet, is het een item in *De Oscars*.’

‘Nee, dat moeten we niet hebben.’

We lachen allebei.

Ik voel nu pas hoe moe ik ben. Er wacht een woonkamer vol dozen, ik kan dit echt niet maken tegenover Stella.

‘Ik moet weg, helaas,’ zeg ik, ‘een andere keer graag.’

Jan glimlacht flauwtjes. ‘Weet waar je nee tegen zegt.’

Ze kijkt me recht aan en ik kijk terug. Ik vrees dat ik niet kijk maar staar. Haar ogen zijn waanzinnig groen, ik heb nog nooit zulke groene ogen gezien, helder, zonder vertroebelend bruin of grijs erdoor. Mosgroen? Nee. Appeltjesgroen? Verre van. Dennenboomgroen? Komt in de buurt.

‘Goed,’ zeg ik, ‘tot snel maar weer.’

Pas als ik halverwege de gang ben, roept ze me na: ‘Dag Oscar!’

3

Als ik mijn huissleutels niet snel genoeg kan vinden, open ik het lage hekje dat indringers uit de achtertuin moet weren. Het grasveld is zo groot dat je er met gemak een potje kunt voetballen, ondanks de rustiek groen geschilderde, houten schuur die linksachter in de tuin staat. Misschien moet ik ter ontspanning een zitmaaier aanschaffen om het hoog opgeschoten gras te temmen, het lijkt me wel wat om rondjes te rijden met zo'n overdreven loeiend apparaat. Een rij coniferen vormt de scheiding tussen onze tuin en die van de achterburen. De naaldbomen maken een sombere indruk, alsof ze lang geleden de hoop hebben opgegeven. Wanneer ik tijd heb, zal ik ze met wortel en al uit de grond rukken.

De keukendeur is open. Stampend met mijn voeten veeg ik mijn ergernis af aan de mat die buiten ligt. We zijn drie weken geleden verhuisd; Stella moet nu toch eens leren dat we hier niet meer op een plek wonen waar de burens blindelings te vertrouwen zijn en inbraak een verschijnsel is waarover je in de krant leest. Zij zegt dat ze zich ingesloten voelt met de deuren op slot en ik ken haar argument: als er iets gebeurt, zitten we als ratten in de val.

Ik stap de keuken in en roep: *'Honey, I am home!'*

Het is sterker dan ikzelf. Ben ik een sadist? Latent, maar misschien is iedereen dat ergens wel. Felix heeft ooit een korte verhouding gehad met een vrouw die aan één oog blind was en desondanks autoreed. Als hij naast haar zat,

aan de kant van het blinde oog, kon hij het niet nalaten om bij wijze van test baldadig te zwaaien. Ze gaf geen kik.

Ik tref Stella op haar knieën in de woonkamer met een geopende doos boeken. Ze draagt mijn ochtendjas, die veel te groot voor haar is, en heeft viltige sloffen aan haar voeten die van mij niet mee hadden hoeven verhuizen. Haar haar zit in een klitterige paardenstaart.

Ze kijkt op. 'Hoi.'

Ze moet de hele dag manisch hebben doorgewerkt. Zeker de helft van de dozen die er nog stonden, is uitgepakt en de voorkamer is min of meer ingericht. Ze heeft de gordijnen opgehangen in de voor- en achterkamer. Ik zak door mijn knieën.

'Geweldig,' zeg ik, 'wat ben je al ver.'

Ik zie dat ze moe is en ondersteun mijn woorden met gebaren, zodat ze makkelijker begrijpt wat ik zeg.

'Hoe ging het vandaag?'

Ik zie Jan voor me, haar brede mond die licht spottend lacht. Dag Oscar! Ze vindt me vast belachelijk. Braaf mannetje presenteert braaf programma met een zweem van ondeugendheid. Hoi. Sta ik over zes jaar nog steeds dezelfde nieuwtjes te presenteren, met James in de coulissen? *Thumbs up*. Waarschijnlijk ben ik tegen die tijd al lang vervangen door een fris exemplaar, er moet een naamgenoot te vinden zijn met enig gevoel voor timing. Nooit gedacht dat ik me op mijn 36ste een oude man zou voelen, deel van een generatie die het op den duur onherroepelijk zal afleggen tegen aanstormende twintigers die ons nu al als bejaarden beschouwen.

Ik pak mijn handen achter mijn rug vast om ze te stretchen, wat een krakend geluid geeft. 'Volgens James ging het oké. Maar dat zegt hij alleen maar om me gerust te stellen.'

'Dat denk je altijd. Het ging vast goed. Het gaat toch altijd goed?'

Ze staat op en trekt me omhoog.

‘Kom, ik zal je het huis laten zien.’

Voor even is ze het meisje van zeventien op wie ik hope-
loos verliefd was. Ik ben blij dat ik me niet meer de hele tijd
zo voel. Toen ik Stella net kende, pleegde de verliefdheid een
coupe en maakte van mij een volgeling met weke knieën. In
de ban van Stella’s bleke schoonheid, niet langer in staat
zelfstandig te denken of te handelen, wachtte ik willoos tot
het minder werd, die verpletterende verliefdheid.

Stella leidt me naar boven, alsof zij de makelaar is en ik
de potentiële koper. Haar blote benen voor me op de trap.
Ik heb zin in seks.

De deur van de kleinste slaapkamer is open. Tegen de
korte wand heeft ze het wiebelige tafeltje gezet dat vroeger
in de gang van de boerderij stond. Vroeger? Drie weken
geleden, een tijd die eindeloos ver weg lijkt. Op het tafeltje
een afgeknuffeld konijn, een piepklein sportschoentje, een
foto. Jimmy’s knuffelbeest, Jimmy’s schoen, Jimmy’s foto.
De roos in het vaasje dat er naast staat, hangt slap. Ver-
domme.

‘Wat moet dit voorstellen?’

‘Wat denk je dat het moet voorstellen?’

Ik maak een afwerend gebaar. ‘Ik heb hier geen zin in.’

‘Waar heb je geen zin in?’

‘Wij gaan dit gesprek nu niet voeren.’

‘O nee, en dat bepaal jij?’

Haar stem klinkt schrill.

‘Ik ga hier echt niet tegenaan kijken,’ zeg ik, ‘het is ook
mijn huis.’

Ik trek een overgebleven verhuisdoos naar me toe en
begin de spullen die op het tafeltje staan in een doos te stop-
pen.

Stella probeert mijn handen te grijpen, slaat wild om zich
heen als dat niet lukt. ‘Hou op!’ roept ze met overslaande
stem. ‘Hou daar verdomme mee op!’

Ik knak de roos dubbel, gooi hem in de doos. Dan grijp
ik het konijn.

Ze geeft me zo'n harde duw dat ik wankel en het knuffelbeest laat vallen. Als ik mijn evenwicht heb hersteld pak ik met een snelle beweging haar polsen vast, die zo smal zijn dat ze in mijn ene hand passen.

'Laat me los,' sist ze, 'je laat me nu los, Oscar.'

'Als jij belooft dat je ophoudt met slaan.'

Ze staart me aan, haar ogen zijn van het koelste blauw. Ze blijft me strak aankijken tot ik haar loslaat. Ik zie dat ze op het punt staat te gaan huilen.

Ze slaat haar armen strak over elkaar, alsof ze het koud heeft.

'Ik doe dit ook voor jou, hoor.'

'O ja?'

'Ja.'

'Stella,' zeg ik, 'ik kan dit niet. Alsjeblieft.'

Ze gebaart druk. 'Wat kun je niet? Aan onze zoon denken, hem missen, hem herinneren?'

'Hem herdénken alsof hij een godvergeten heilige is,' zeg ik duidelijk articulerend. 'En nee, ik wil niet de hele dag aan hem herinnerd worden. Zie je dan niet hoe ongezond dat is?'

Daar komen haar tranen. 'Je doet alsof Jimmy nooit heeft bestaan.'

'Jij doet alsof hij nog leeft.'

Ze wijst naar het onttakelde altaar. 'Sorry, maar jij bent hier degene die ontkent wat er is gebeurd, niet ik.'

Ik kijk naar het konijn op de grond. Hansje noemden we hem. Ik weet niet meer wie de naam heeft bedacht. Het konijn heet Hansje. Ik geef het beest een schop, zodat hij in een hoek belandt.

Ze zegt: 'Hoe kun je? Klootzak.'

'Stella.'

Ik probeer haar naar me toe te trekken, maar ze weert me af.

'Het enige wat jij wilt, is je te pletter werken zodat je lek-

ker nergens aan hoeft te denken. En mij hier achterlaten. Ik moet het maar uitzoeken. Misschien kun je je ook eens afvragen hoe het voor mij voelt. Ik zit hier ondertussen in een vreemd huis, in een stad waar ik niemand ken.'

'Ik werk me niet meer te pletter, daar ben ik mee gestopt. Omdat jij de hele tijd aan mijn kop zat te zeiken, weet je nog? En we hebben samen besloten te verhuizen, daar was jij net zo goed bij.'

'Ach Oscar, je hield het toch niet meer uit in de boerderij? Jij was degene die gek werd daar. Je zat niet voor niets altijd in Hilversum.'

Ik zeg en gebaar: 'Waarom denk je dat ik constant aan het werk was? Jezus, je hebt geen idee hoe ik ertegen opzag om naar huis te gaan. Die loodzware sfeer.' Ik lach. 'Een grafstemming, Stella, er hing een grafstemming. Dat kun je wel zeggen. En als het me lukte om aan andere dingen te denken was jij gelukkig de eerste om me er weer aan te herinneren.'

'Waarom? Waarom wilde je niet denken? Zeg het dan.'

Ik weiger te antwoorden, al blijft ze nog zo zuigen.

'Het moet vreselijk zijn om met zo'n slappeling getrouwd te zijn,' antwoord ik, 'echt een hel. Waarom je überhaupt nog met mij bent, is mij een raadsel.'

'O, Oscar.'

Ze loopt naar de hoek van de kamer, gaat op haar hurken zitten en pakt het konijn op. Ze aait zijn kaal geknuffelde oren. Het heeft nu geen zin om nog wat te zeggen. Dit doet ze nou altijd. Ik kom achter haar staan en pak haar bij een schouder, zodat ze opkijkt. Haar gezicht is nog bleker dan anders. Ze heeft een trekje om haar mond dat ik niet ken. Bitter.

'Je bent sterker dan ik,' zegt ze langzaam. 'Dat weten we dan. Dus laat me nu maar met rust.'

Ik zak door mijn knieën, geef het konijn een aaitje.

'Stella, ik ga het rustiger aan doen. Echt. En ik hoef niet meer zo ver te rijden, dat scheelt. Ik weet dat dit moeilijk

voor je is. Ik wil ook meer tijd met je doorbrengen, dat doe ik echt niet alleen voor jou.'

Ze haalt haar schouders op. De ochtendjas valt een stukje open, ik zie haar linkerborst. Wit vlees, een zachtroze tepel, niet meer zo stevig als voor de bevalling maar nog altijd mooi rond. Ik wil zeggen: mijn favoriete borst, al concurreert hij zwaar met de rechter. Er was een tijd waarin ik dat gewoon zei, zeker van haar lach. Oscar, zei ze dan, licht gegeneerd maar toch gevlaid. Ik vraag me af wanneer die voorzichtigheid erin is geslopen, sinds wanneer ik op mijn hoede ben bij alles wat ik zeg.

Ze komt omhoog met het konijn in haar armen. 'Wie probeer je nou eigenlijk te overtuigen, mij of jezelf?'

Ik voel dat ik een rode kop krijg, mijn knieën kraken als ik me ophef.

'Oké, dan niet. Ga jij maar lekker aan je altaar bouwen. Vergeet de kaarsen vooral niet.'

In het oude huis brandde ze elke avond een kaars. Ze is niet eens katholiek, gelooft niet in God, maar toch stond die kaars voor het raam, elke avond.

Ik been de kamer uit en sla de deur zo hard mogelijk achter me dicht, zodat ze de trilling goed voelt.

Als ik de trap afdender, roept ze me na: 'Toe maar, ga er maar weer vandoor. Lafaard!'

Ik wist niet dat ik ervandoor zou gaan, maar nu ze het me toewenst, moet ik wel. De voordeur slaat achter me dicht. Met gesloten ogen adem ik diep in en uit, tot de adrenaline enigszins is gezakt.

Als ik mijn ogen open, kijk ik recht in het gezicht van Karin. Ze staat bij het lage hekje dat onze tuinpaden scheidt en beziet me alsof ik zojuist mijn vrouw zwaar heb mishandeld. Ze zou moeten weten dat mannen zoals ik hard met deuren slaan omdat ze niet in staat zijn iemand te slaan. Ze houdt een sleutelbos in de lucht en schudt hem heen en weer.

'Ik wilde net aanbellen,' zegt ze, 'Stella had me van de

week jullie reservesleutels gegeven en nu dacht ik...'

Ik stap op haar af en ruk de sleutelbos uit haar hand.
'Geef maar hier.'

Verbluft kijkt ze me aan. Ik probeer mijn ademhaling onder controle te krijgen, de draaikolk in mijn hoofd tot stilstand te brengen en me te concentreren op het probleem dat voor me staat. Dat mens heeft de toegang tot ons huis. Idioot dat Stella haar zonder te overleggen onze sleutels geeft, ze moet toch begrijpen dat je daar als publiek persoon voorzichtig mee dient te zijn.

'Het was mijn idee,' zegt de buurvrouw, alsof ze mijn gedachten kan lezen, 'om sleutels uit te wisselen. Met de vorige burens deden we dat ook, maar als je liever...'

'Karin, weet jij misschien een afhaalpizzeria in de buurt?' hijg ik.

Waar haal ik dat vandaan?

'Jawel. Maar ze bezorgen bij je thuis, je hoeft er niet zelf heen te rijden. Wacht, ik haal de folder wel even.'

Ze is al onderweg.

'Karin.'

'Geen punt, geen moeite, ben je gek!' roept ze terug.

'Karin, wacht!'

Het klinkt alsof ik mijn hond commandeer, maar het werkt. Ik weet haar tot stilstand te brengen.

Verwachtingsvol kijkt ze om.

'Ja?'

'Laat maar. Ik bedoel, ik moet nog ergens naartoe. Ik wilde onderweg wat halen, vandaar.'

Als ik bij de Snoek aankom, besef ik dat ik de autosleutel niet bij me heb. Ik probeer te leunen zoals Felix een paar dagen geleden. Nonchalant, alsof ik niets liever doe dan tegen een gesloten auto aan hangen. Hij en ik houden beiden van oldtimers. Het bevalt me nog altijd dat ik een grijsblauwe Citroën DS met leren bekleding rijd die veel onderhoud, geduld en liefde vraagt, in plaats van een degelijke

Japanner zonder ziel. De Godin noemen de Fransen haar. Ik heb voor de ‘derde neus’ gekozen, een model met dubbele koplampen achter glas, en onderhoud haar met zorg en aandacht, alsof het een teer bonsai-boompje betreft.

Karin morreelt aan haar slot.

Dan draait ze zich om en zegt luid: ‘We kijken weer, hoor, vanavond, mijn man en ik. We kijken altijd en nu helemaal.’

Ik leg mijn hoofd in mijn nek en tuur naar het huis. Ons huis. Niemand te zien. Als Karin de deur achter zich dicht heeft laten vallen sluip ik als een dief over het grindpad terug. De achterdeur is open, dat scheelt weer één vernedering. Ik trek een flesje Grolsch uit de ijskast en klok het achter elkaar naar binnen. Stella houdt zich stil. Vijf minuten later valt een folder door de bus van de Pizza Rapido. Groeten van Karin, staat achter op de folder in grote, rode ballpointletters.

4

De parkeerplaats van het Omroepcomplex is verlaten. Rookte ik nog maar, dan had ik tenminste een geldige reden om hier te zijn. Ik blaas witte wolken van de kou, surrogaat sigarettenrook. Februari rekt zich uit als een slaperige kat, de winter duurt zoals gewoonlijk te lang. We wonen nu zes weken in het nieuwe huis en Stella heeft zo hard doorgewerkt dat er nauwelijks klusjes meer over zijn om zich achter te verschuilen. Ik ben degene die haar eraan moet herinneren dat ze een beroep heeft, dat ze een uitgever heeft die wacht op een nieuw deel van haar kinderboekenreeks. Redelijk verkopende boeken zijn het, al zou Stella veel meer succes kunnen hebben als ze vaker naar buiten zou treden. Uitnodigingen van scholen en boekhandels slaat ze stelselmatig af, ze wil zelfs geen foto op de achterflap. Haar lezertjes moesten eens weten wat voor schone fee hun verhalen tevoorschijn tovert. Als ik Stella vraag of het niet eens tijd wordt om aan de slag te gaan, reageert ze geprikkeld, maar ik vraag het toch, omdat ik weet dat ze zich beter zal voelen als ze schrijft. Sinds dat waar ik niet aan wil denken, heeft ze nauwelijks meer wat geproduceerd en ze heeft zichzelf beloofd dat ze in het nieuwe huis weer aan het werk zal gaan, dat ze daar het manuscript zal voltooien dat haar uitgever in de brochure met de nodige tamtam heeft aangekondigd.

Als ik naar het grauwe, rechthoekige gebouw achter me kijk, kan ik me niet voorstellen dat het daar gebeurt, dat

daar de televisieprogramma's worden gemaakt waar Nederland dag in dag uit naar kijkt. Het is net alsof ik het heb verzonnen, dit gebouw, dit werk, dit bestaan, en zo zal blijken dat het Omroepcomplex van bordkarton is, het logo van suiker in plaats van neon. Haha, Oscar, grapje. We doen alsof, we doen alsof we druk en belangrijk zijn, alsof het ertoe doet wat we doen, maar het is allemaal nep, heb je dat nu pas in de gaten? Ik vraag me af waarmee Stella op dit moment bezig is. Ons huis, ons nieuwe leven lijkt wonderlijk ver weg, alsof ik ook dat heb verzonnen. Er zijn nog altijd momenten waarop ik me niet kan voorstellen dat Jimmy er niet meer is, waarop ik simpelweg denk: onmogelijk. De laatste tijd zie ik hem voor me op een fietsje, fanatiek trappend, zo hard dat ik zou willen roepen: Jimmy, niet zo snel, remmen! Ik weet niet waarom ik daar steeds aan moet denken. Hij is niet oud genoeg geworden om te leren fietsen.

Ik probeer het gebouw te negeren, de overdaad aan beton, de auto's die trouw wachten op hun baasjes, als aangelijnde honden voor de supermarkt, en me te concentreren op de wolken. Een waarlijk Hollandse lucht die de oude meesters geïnspireerd zou hebben. Ik geloof dat ik mijn museumjaarkaart, een half jaar geleden van Stella gekregen, twee keer heb gebruikt. Ik kan me niet heugen wanneer ik me voor het laatst heb laten raken door een schilderij, in plaats van me een halve minuut voor een kunstwerk te posteren, met mijn ogen alweer op weg naar het volgende kunstwerk. De laatste keer dat Stella en ik in het Van Gogh Museum waren, kregen we ruzie. We zetten onze strijd kracht bij met fanatieke gebaren, de omstanders vonden het bijzonder intrigerend. Stella liet me bij de zonnebloemen achter en verliet stilletjes het pand. Het moet iets geweest zijn wat ik had gezegd.

De slagbomen verderop proberen de indringers buiten te houden. Ik ben in het bezit van een pasje, ik behoor tot de

uitverkorenen. In de verte hoor ik het geraas van de snelweg. Geen bommen, geen trottoirs, geen winkels. Ik vraag me af wie ooit heeft besloten dat televisiemakers het best kunnen worden weggestopt in een groot, lelijk gebouw dat uitkijkt op een groot, lelijk parkeerterrein. Er moet een aanwijsbare persoon zijn die heeft gezegd: ja, in dit monsterlijke gebouw zonder licht of lucht zullen wij onze televisieprogramma's gaan maken en uitzenden. Een aanwijsbaar persoon die heeft verordonneerd: zorg dat er geen enkele afleiding is, geen enkele reden om naar een wandeling te verlangen, een blokje om, een lunch buiten de deur. Het enige wat de uitverkorenen hier te doen staat, is werken. En dat doen ze, minstens tien uur per dag werken ze zich te pletter. Ook gij, Oscar.

Fanatieke fans storen zich niet aan de slagbomen, zij parkeren hun auto doodleuk op het terrein van een nabijgelegen verzekeringskantoor en wandelen vervolgens naar het Omroepcomplex. Zij weten telkens weer manieren te vinden om binnen te komen, staan altijd wel ergens op een lijst van een dag-tv-programma waarnaar geen hond kijkt, om als klapvee te dienen. De man met de rommelige baard en de afgekloven pet op zijn hoofd die op mij afkomt, staat minstens twee keer per week op het parkeerterrein te posten in de hoop een BN'er te treffen.

'Oscar!' roept hij van verre.

Hij loopt gehaast, alsof hij te laat is voor een afspraak.

'Dag Johan.'

Als ik nu een sigaret rookte, kon ik hem uittrappen en naar binnen gaan.

Hij rommelt in een smoezelige, linnen tas met een logo van C&A en trekt een stel flyers van *De Oscars* tevoorschijn.

'Zet even een handtekening, man, kleine moeite, groot plezier.'

'Jij zegt het.'

Sinds ik weet dat hij de flyers op Marktplaats probeert te verkopen heb ik me voorgenomen om te stoppen met signeren, maar weigeren kost meer energie dan toegeven.

Mijn blackberry begint te piepen. Briljante timing.

‘Andere keer, Johan, andere keer.’

‘Kom op, man, je kunt toch wel heel even tekenen.’ Hij sjort aan de pet op zijn hoofd, trekt hem dieper over zijn ogen. ‘Ik kom hier speciaal voor jou, weet je. Ik heb drie kwartier in de file gestaan en dan heb jij geen minuutje de tijd voor mij?’

Ik krabbel op twee flyers een handtekening, duw de stapel in zijn handen. ‘Alsjeblieft.’

‘Bevalt je nieuwe huis een beetje?’ Hij produceert een fluitend geluid. ‘Hoeveel heb je daar wel niet voor moeten dokken? Zo te zien krijg je een aardig salaris bij de televisie.’

‘Ik moet echt gaan. Een fijne dag nog. Kijk je vanavond, Johan?’

Hij propt de flyers in zijn tas.

‘Ik zie wel.’

Als ik op een sukkeldrafje naar het gebouw ren, schreeuwt hij: ‘Hé Oscar, we zijn bijna burenen. Laten we binnenkort een borrel drinken of zo.’

Ik haal mijn pasje door de sleuf bij de ingang, stap in de automatische draaideuren.

Wat bedoelt hij met ‘bijna burenen’? Zo te zien heeft hij niet het geld voor de Bloemenbuurt waar ik woon. De Vogelbuurt wellicht? Straks staat hij voor mijn deur, hij is er gek genoeg voor.

Als ik binnen ben, hoor ik Johan vanuit de verte schreeuwen: ‘Oké lul, dan niet!’

Mijn blackberry geeft aan dat ik over vijf minuten een vergadering heb, waarvan er inmiddels twee zijn verstreken. Als ik haast maak, ben ik nog op tijd. Voortgang en ideeën, aldus de notitie. Ik zit al aan mijn koffielimiet (drie kopjes

per dag), maar het lijkt me verstandig van deze regel af te wijken. Ik moet zorgen dat ik scherp ben, dat ik overkom als een man die barst van de ideeën. De koffieautomaat staat naast de waterautomaat, terwijl ik een bekertje vol laat lopen betrap ik mezelf erop dat ik de gang in de gaten houd. Jan is nergens te bekennen.

Tot mijn verbazing tref ik naast James ook Adri Duivestein in de vergaderkamer, een kaal hok met een raam dat op de parkeerplaats uitkijkt. Adri is Hoofd Cultuur, een van de vele inhoudsloze functies die de managers van de publieke omroep in het leven hebben geroepen om elkaar aan het werk te houden. Delegeren is het enige waar Adri Duivestein zichtbaar talent voor heeft, iets wat hij dan ook met verve doet. In de wandelgangen wordt hij de Duif genoemd, vanwege zijn neiging een graantje mee te pikken. Zelden heb ik iemand ontmoet die zo consequent anderen het vuile werk laat opknappen en daar ook nog mee wegkomt. Misschien is zijn geheim dat hij weinig uitvoert en daarmee de kans op fouten verkleint. Goede ideeën worden onder zijn leiding sporadisch uitgevoerd. Het heeft me enige jaren gekost voordat ik me realiseerde dat dit ook niet de bedoeling is, dat de Duif er niet naar streeft om mooie programma's te maken. Het enige waarnaar hij streeft, is macht. Mijn programma wordt door Adri weggeschreven als culturele uitzending. Wanneer de publieke omroep het als zijn taak beschouwt om populaire cultuur naar de mensen te brengen, dan is de opzet geslaagd. Adri en consorten laten zich graag voorstaan op het feit dat ze voor de publieke omroep werken en niet voor zoiets laags als de commerciële zenders, maar ondertussen laten ze zich net zo regeren door de kijkcijfers als de concurrent. Ben ik cynisch? Een beetje misschien.

Ondertussen weet ik nog steeds niet waarom alleen Adri, James en ik bij deze vergadering aanwezig zijn. Waar houden de redacteurs zich op? Heb ik een fout in mijn schema

gemaakt? Ik zet de blackberry in de trilstand en leg hem op tafel, ruim de achtergebleven bekertjes van de vorige vergadering op, waarin ranzige bodempjes thee of koffie schuimen. Brommend begint de blackberry over het tafelblad te kruipen, als een halsstarrig insect. Het nummer is afgeschermd.

‘Oscar hier.’

Mijn stem klinkt te luid in de benauwde ruimte. Degene aan de andere kant van de lijn geeft geen antwoord.

‘Hallo?’

Ik hoor omgevingsgeluiden, rennende voeten, kinderschreeuw dat weergalmt, alsof de beller op een schoolplein staat. Misschien iemand die de toetsen van zijn telefoon niet heeft vergrendeld en me per ongeluk vanuit zijn jaszak belt.

‘U spreekt met Oscar Stellendam. Hallo, hallo?’

Dan hang ik op.

‘Een trouwe fan, *I presume.*’ James laat een pen over zijn pols rollen, grijpt hem op tijd.

‘Zou kunnen. Het wordt weer tijd voor een nieuw nummer, vrees ik.’ Ik grijns. ‘Je krijgt trouwens de groeten van Johan.’

‘Ach,’ zegt James, ‘wat leuk. Hoe ís het nou met hem?’

Adri probeert op onopvallende wijze in zijn neus te pulken. ‘We wachten nog op Boskamp.’

Ik zie dat hij beet heeft. Hij bestudeert het zojuist opgediepte stukje snot en probeert het weg te schieten.

‘Heb ik wat gemist?’ vraag ik. ‘Ik dacht dat we voortgangsvergadering hadden.’

‘*Change of plans,*’ zegt Adri. ‘Boskamp had nu tijd, dus moet het nu.’

Boskamp is de grote baas, ook wel bekend als de Bos, degene die een carrière kan maken of breken.

‘Wát moet nu?’ vraag ik.

‘Daar gaan we het zo over hebben in de vergadering.’

Waarom praat die man altijd tegen mij alsof ik zijn onder-

geschikte ben. Misschien omdat dat technisch gezien zo is.

‘Oké, dan ben ik weer helemaal op de hoogte.’

James buigt zich naar me over. ‘Goed nieuws, geloof me.’

Het duurt negen minuten voordat de Bos binnenkomt.

‘Heren, ik hoop niet dat ik jullie heb laten wachten.’

Ik vraag me af wat er zou gebeuren als ik zeg: nou, eerlijk gezegd heb je ons wel degelijk laten wachten. Ik verdenk hem ervan dat hij het expres doet, om ons te laten voelen wie de baas is. Boskamp is al weer dikker geworden in de paar weken dat ik hem niet heb gezien. Hij draagt een glanzend overhemd, zijn buik puilt over zijn iets te jeugdige spijkerbroek. De haren die het verouderingsproces vooralsnog hebben overleefd, klampen zich vast aan zijn schedel. Boskamp loopt tegen de zestig, over een opvolger wordt druk gespeculeerd. Het is een publiek geheim dat Adri Duivestein op zijn stoel aast.

Boskamp neemt aan het hoofdeinde van de tafel plaats en schenkt alleen voor zichzelf koffie in. ‘Ik heb weinig tijd, dus ik houd het kort.’

Ik heb Boskamp het zelden kort horen houden. Volgens mij zou hij niet weten wat hij met zijn tijd moest als hij geen vergaderingen had. Hij houdt een lang verhaal over winst-maximalisatie, budgetbewaking, tegenvallende kijkcijfers – gelukkig niet van *De Oscars*, al zijn de cijfers licht gedaald ten opzichte van het vorige seizoen – de noodzaak om eigen programma’s te ontwikkelen en de behoefte van de kijker aan warmte in deze tijd van terrorisme en klimaatverandering.

James heeft moeite zijn wenkbrauwen onder controle te houden, dat zie ik aan hem. Terrorisme en klimaatverandering? Ik neem een slok van mijn koude koffie om een opkomende lach te smoren.

Boskamp zet beide ellebogen op tafel. ‘Ik denk dat de confronterende journalistiek haar langste tijd heeft gehad. Mensen hebben hun buik vol van interviewers die denken

dat ze zo kritisch mogelijk moeten doen. Dat cynisme, dat eindeloze doorzagen op het onbeschofte af... Het is een maniertje geworden en iedereen doet elkaar na. Kijkers hebben behoefte aan echte gesprekken, menselijke gesprekken. Ze willen dat gasten met respect worden behandeld.'

Ik kan niet anders doen dan beamend knikken. Een soortgelijke tekst hebben James en ik een jaar geleden in een format geschreven dat Boskamp heeft afgewezen.

'Ik ben het met je eens,' zegt Adri, die ik vorig seizoen nog een pleidooi heb horen houden voor keiharde confrontatiejournalistiek, waarbij hij veelvuldig de term 'tot op het bot' bezigde.

De Duif is tevens de bedenker van een programma waarin veroordeelde zedendelinquenten door een verslaggever tot in hun huis worden achtervolgd.

Hij zucht. 'Ik heb het persoonlijk gehad met dat eindeloze doorzagen, dat zeiken om het zeiken. Die tijd is voorbij, als je het mij vraagt.'

Boskamp knikt, zijn onderkin schudt instemmend mee. 'Je moet als kijker het gevoel hebben dat je zelf in de stoel van de geïnterviewde zou willen zitten. De interviewer moet een gastheer zijn bij wie je graag langsgaat. Ik denk dat er ruimte is voor een dagelijkse talkshow. Maandag tot en met vrijdag. Actueel, inhoudelijk, boven op het nieuws, entertainment. Meerdere gasten aan tafel. Lange gesprekken, niet dat hapsnapgedoe. We moeten wel zorgen dat het spannend blijft. Ik dacht aan korte, actuele filmpjes tussendoor om de vaart erin te houden. Het multimediegevoel. We starten rond een uur of elf, zodat de mensen daarna tevreden kunnen gaan slapen. En daar kom jij in beeld, Oscar.'

James en ik kijken elkaar aan. Ons idee, dat van die filmpjes. Boskamp 'zag het niet zo'.

'Klinkt goed,' zeg ik snel. 'Ik denk zeker dat er ruimte is voor zo'n programma. Als je kijkt naar het aanbod dat er nu is...'

James knikt. ‘De tijd is er rijp voor.’

Gelukkig heeft Boskamp geen enkel gevoel voor ironie. Hij pakt een pen uit zijn borstzak en trekt een notitieboekje tevoorschijn.

‘Dus je ziet het zitten?’

‘Wat? Ja, ik wil graag meewerken aan het format. Al hebben James en ik in het verleden... Nee, ja, zeker zie ik het zitten. Ik ben blij dat zo’n inhoudelijk programma er eindelijk van gaat komen.’

Adri glimlacht minzaam. ‘Het idee is dat je het gaat presenteren, Oscar.’

‘Goh. Aha.’ Ik probeer een slok te nemen maar mijn bekertje is leeg. ‘Hoe komen jullie eigenlijk bij mij?’

‘Vossebelt kwam met je naam. Zij is nogal enthousiast over je,’ zegt Adri.

‘Jan Vossebelt,’ verduidelijkt James.

Mijn hart bonkt als een razende. Jan heeft me voorgedragen, wat een vrouw. Ze kent me niet eens.

Adri zegt: ‘We hebben in goed overleg besloten dat James en Jan samen de eindredactie gaan doen. Ze vormen een duo, als het ware.’

Een ongebruikelijke zet. Wat zit hierachter? Ik kijk naar James, die licht zijn schouders optrekt, alsof hij wil zeggen: vraag me niet waarom.

Als ik naar de reden wil informeren begint Boskamp met zijn pen op tafel te tikken. ‘Denk je dat je het in je hebt? We moeten op je kunnen rekenen. Onderschat het niet. Vijf dagen per week live. Zestig minuten. Het wordt keihard werken. Begin oktober staat de eerste uitzending gepland, dus we moeten snel beslissen.’

Hij schuift zijn stoel naar achteren. Moeizaam komt hij omhoog, zijn buik zoals een zwangere vrouw voor zich uit duwend.

‘Het is een geweldige kans,’ zeg ik. ‘Ik moet alleen nog even wennen aan het idee.’

Boskamp steekt de pen in zijn borstzakje en grijpt zijn notitieboekje. ‘Voor de goede orde: dit blijft voorlopig onder ons.’

Als hij de kamer uit is, blazen James en ik tegelijkertijd hartgrondig uit. We zeggen niets, ons bewust van Adri’s aanwezigheid, die in een stapel papieren rommelt alsof er niets aan de hand is.

‘Laten we nog even de voortgang doen, nu we hier toch zijn,’ zegt hij. ‘De uitzending van dinsdag liep niet al te lekker, als ik het mag zeggen. Dat moet beter kunnen vandaag. Vind je niet?’

Ik geef geen antwoord en werp een schuine blik op mijn blackberry, die aangeeft dat ik een half uur achterloop op schema. Ik word bij de visagie verwacht. Wat maakt het uit? Misschien ben ik over een paar maanden de presentator van een livetalkshow.

James pakte me bij mijn mouw en zegt zachtjes: ‘Ik heb er een goed gevoel over, Oscar. Jan heeft gezegd dat ze jou wil en niemand anders. En Boskamp wil Jan te vriend houden. Begrijp je?’

Ik knik, al begrijp ik er op het moment niets van. Ik leg mijn handen in mijn schoot. Met duim en wijsvinger knijp ik mezelf in mijn arm tot het pijn doet. Ik geloof dat ik voor het eerst sinds lange tijd geluk heb.

Voor de tweede keer vandaag sta ik op de parkeerplaats. Doelbewust stel ik me aan de zijkant van het gebouw op, in de schaduw, zodat niemand me van binnenuit kan zien. Als ik zeker weet dat er geen mensen in de buurt zijn, zelfs Johan niet, adem ik diep in en schreeuw zo hard als ik kan. Ik maak een klein tapdانسje, gooi mijn armen in de lucht. Ik ben ontsnapt! Pas nu de kans zich voordoet, voel ik hoe diep de angst zit om nooit meer weg te komen bij *De Oscars*, om voorgoed veroordeeld te zijn tot het presenteren van onzinige nieuwtjes waar geen mens op zit te wachten. *Alles wat*

je nooit hebt willen weten dus ook nu niet. Ik schrik van het gerinkel van mijn blackberry, het voelt alsof iemand me heeft betrappt. Een afgeschermd nummer.

‘Hallo?’

‘Oscar, met Jan.’

‘Jan, hé hallo.’

Iets te gretig, ik heb mezelf niet in de hand vandaag.

‘Volgens mij hebben wij wat te vieren. Heb je vanmiddag tijd?’

‘Ik wilde je nog bedanken. Voor het noemen van mijn naam, bedoel ik. Je weet wel waarover ik het heb.’

‘Dat is wel goed. Ken je café Smits?’

Een donker hol in het centrum van Hilversum.

‘Ik heb eerst nog opnames. Eerder dan vijf uur lukt me niet.’

‘Oké, zie ik je dan.’

‘Maar Jan, is het niet een beetje vroeg om te juichen? Ik bedoel, er is nog niets rond. Je weet hoe het gaat in Hilversum.’

‘Geloof mij nou maar, we hebben iets te vieren.’

Ze heeft al opgehangen. Ik heb nog nooit een vrouw ontmoet die ophangt zonder te groeten. Ik weet niet of ik haar aardig vind, Jan Vossebelt, maar misschien is dat de kwestie niet. De kwestie is dat deze vrouw weet wat ze wil en ze wil mij als presentator.

5

Jan en ik zijn de enige twee gasten in café Smits. Ik kies een tafeltje bij het raam omdat daar nog een sprankje daglicht weet door te dringen. De barkrukken hangen futloos tegen elkaar aan, de gokkast in de hoek flikkert. Jan zet haar tas op de stoel naast haar, een enorm leren geval met glimmende gespen. De eigenaresse maakt zich met moeite los van de tap en sloft naar ons tafeltje. Haar wenkbrauw zegt: wat moet je? Jan bestelt twee De Koninck van de tap, zonder te vragen wat ik wil drinken. Zelfs bij dit spaarzame licht valt me het groen van haar ogen weer op. De barvrouw zet het bier neer zonder wat te zeggen. Ik neem een ijskoude slok.

‘Wat zul je de Hollandse gezelligheid gemist hebben,’ zeg ik.

In de wandelgangen van het Omroepcomplex gonst het van de verhalen. Jan Vossebelt was een topeindredacteur in de States, ze is voor of tegen je, briljant maar keihard, de Margaret Thatcher van de televisie.

Jan raakt haar glas niet aan, ze steekt haar lange nek naar voren. ‘Op den duur ga je alles missen. De regen, de onbeschoftheid van de obers, de overbevolkte Albert Heijn. Het Hollandse gemopper heb ik geloof ik nog wel het meest gemist. Die Amerikanen zijn zo walgelijk optimistisch.’

Ze praat met haar armen, eigenlijk beweegt alles aan haar als ze praat. Zelfverzekerd type. Dat ik weet van haar verblijf in Amerika lijkt haar niet eens te verbazen. Misschien wordt het tijd eens flink vreemd te gaan met een vrouw die

tien keer lelijker en baziger en schreeuweriger is dan Stella. Alleen al de gedachte aan seks met een ander maakt dat ik me schuldig voel.

‘En, vind je het wat, een dagelijkse talkshow?’ vraagt ze.

Ik draai mijn glas rond, houd het schuin zodat het bier bijna over de rand stroomt.

‘Ja, dat lijkt me wel wat,’ zeg ik, ‘ik vind al tijden dat er zo’n programma moet komen. Mij is het nooit gelukt om het er bij Boskamp door te krijgen. Heb jij hem zo enthousiast weten te maken?’

Jan leunt met haar kin op haar elleboog en kijkt me aandachtig aan. ‘Ik heb je plan gelezen, Oscar. Goed format, ik kan niet anders zeggen, je hebt de tijdgeest weten te vangen. Ik denk echt dat we er iets moois van kunnen maken. We moeten de formules nog wel wat aanscherpen, maar dat komt vanzelf.’

‘Ik dacht dat Boskamp ons format al lang in de prullenbak had gegooid.’

Ze glimlacht. ‘Hoe lang werk je nou in de tv-wereld, Oscar? Mensen zeggen niet altijd wat ze denken en ze doen niet altijd wat ze beweren, dat zou jij zo langzamerhand moeten weten. De directeur weet als geen ander wanneer hij kwaliteit in handen heeft. Het is alleen niet in zijn belang om dat van de daken te schreeuwen.’

‘Je lijkt nogal zeker van je zaak. Of is dat jouw manier van jezelf gemotiveerd houden?’

‘Ik heb tegen Berend gezegd dat ik het alleen doe als ik met goeie mensen en een flink budget kan werken.’

Met Berend bedoelt ze Boskamp. Niemand noemt hem Berend.

‘En toen zei hij: tuurlijk, moet je doen, Jan. Ga je gang, hier heb je een container met geld.’

‘Ja, zoiets.’ Ze knipoogt. ‘Berend en ik kennen elkaar langer dan vandaag. Hij was ooit, in de prehistorie, mijn zwager.’

‘Hoe is het je gelukt om bij de Amerikaanse televisie binnen te komen?’

Ze maakt een wegwuivend gebaar. Lange, bruine armen zonder een grammetje vet. Ik vraag me af hoe haar huid voelt.

‘Min of meer per ongeluk. Getrouwd met een Amerikaan die in die wereld zit. Ik werd gevraagd om voor *The Daily Show with John Stewart* te werken, als redacteur. Daarna ben ik opgeklommen tot eindredacteur. En nu ben ik weer hier, gescheiden en wel. Frisse start et cetera.’

Ik neem een grote slok van mijn bier. Jan. Jèèèn. Jezus.

‘Wacht even hoor, je hebt met de absolute top gewerkt. Weet je wel zeker dat je eindredacteur wilt worden van een of ander polderprogramma?’

‘Dus zo denk jij erover. Een of ander polderprogramma. Dat klinkt gemotiveerd.’

‘Ik bedoel: waarom ben je niet in Amerika blijven werken?’

‘Deze baan kwam voorbij. En Berend heeft me carte blanche gegeven.’

‘Dus jij mag alles bepalen?’

‘Bijna alles.’

‘Heb je al een naam voor het programma?’

‘Ja. Oscar.’

‘Grappig.’

‘Vind je? Het lijkt mij eerder de kans van je leven.’

‘Je meent het.’

Ze kijkt me aan met een spottend trekje om haar mond. ‘Ik meen altijd wat ik zeg.’

‘En Boskamp deelt die mening?’

‘Na een driegangendiner met een fles grand cru uit ’93 wel, ja. Ik heb gezegd dat ik jou wil en niemand anders. Dat wil zeggen, als jij ook wilt.’

Ze dineert met Berend Boskamp. Ze wil mij als presentator. Dit is de kans van mijn leven.

‘Ik wil niets liever.’

Ze houdt haar glas met doodgeslagen bier in de lucht. ‘Op onze toekomstige samenwerking dan.’

Ik laat mijn glas staan. ‘Laten we niet te vroeg juichen, Jan.’
Ze fronst haar zware wenkbrauwen. ‘Ben je bijgelovig?’
‘Nee, realistisch.’

‘Dan ken je mij nog niet.’ Ze staat op, begint wild in haar tas te rommelen. ‘Ik moet gaan.’

Ze haalt haar portemonnee tevoorschijn en gooit te veel geld op tafel. Net als ik denk dat ze boos wil weglopen buigt ze zich naar me over, wat een lichte deining in haar bescheiden decolleté veroorzaakt.

Haar hand op mijn arm voelt koel. ‘Pas maar op, voor je het weet, wordt het een selffulfilling prophecy. Je zit jezelf in de weg, Oscar. Probeer een beetje te ontspannen. Laat het gaan. Laat. Het. Gaan.’

‘Laat wát gaan?’ vraag ik, maar ze is al op weg naar de uitgang.

Jan laat de cafédeur in het slot vallen.

Als ik haar nakijk door het raam ontdek ik een fotograaf, die half verscholen achter een geparkeerde bestelbus zijn telens op Jan gericht houdt. Oscar Stellendam begint geheime affaire. Huwelijk presentator in gevaar? Ik zie de koppen in de roddelbladen nu al voor me.

De stilte klinkt luid in het nieuwe huis. Zonder een woord te zeggen delen Stella en ik de weekendkrant, geeft zij mij de hagelslag door, zet ik koffie verkeerd voor haar en espresso zonder suiker voor mij op tafel. Ik vraag me af of wij dit zijn, een zwijgend stel dat niet de beleefdheid op kan brengen om dank je wel en alsjeblieft te zeggen. Ik had mezelf gezworen nooit zo te worden, sámen nooit zo te worden. Daarom heb ik het altijd afgehouden om te trouwen; getrouwde koppels veranderen vanzelf in norsig zwijgende echtelieden, dat heb ik bij mijn ouders gezien. Het is al zondag en ik zou Stella moeten vertellen over de talkshow, maar ik weet al wat ze gaat zeggen: zie je wel dat je geen minuut van plan bent geweest het rustiger aan te doen. *Ik zal er*

voor je zijn. Dat heb ik haar beloofd. Ja maar, zeg ik tegen haar in mijn hoofd, dit is een unieke kans. Het is een hele eer, een eigen programma, het betekent dat ze in me geloven. Je weet dat ik hier al jaren op wacht. Wat moet ik dan, tot mijn pensioen showbiznieuwttjes presenteren? Een nieuw leven, weet je nog.

Ik wilde dat er dozen resteerden om uit te pakken, dat er bladderend behang was om af te krabben, vergeelde muren om geschilderd te worden. Krassen op de vloer te lijf gaan met een schuurmachine die een oorverdovend geluid produceert – ja. De maagdeloos witte muren staren mij aan en het perfect onderhouden parket glimt van zelfgenoegzaamheid. Ik kijk naar Stella, vraag me af wat ze denkt, terwijl ze de pagina van de krant omslaat, haar kopje pakt en het even in de lucht laat hangen, voor ze het naar haar mond brengt om voorzichtige slokjes te nemen. Als ze Gumbah op de achterkant van de krant leest, meen ik een klein lachje rond haar mondhoeken te bespeuren. Ze heeft niet in de gaten dat ik naar haar kijk, of ze doet alsof. We zouden een nieuw leven beginnen, maar alles wordt alleen maar ouder en erger. Ik kijk naar Stella en probeer me haar horend te herinneren, toen de communicatie nog vanzelfsprekend verliep. Zouden we anders met elkaar omgaan als ze nog oren had die werkten? Zou het dan beter gaan?

Ik wist niet eens dat haar oren gevaar liepen toen ze op haar twintigste met hersenvliesontsteking in het ziekenhuis werd opgenomen, ik hoopte alleen maar dat ze bleef leven. In het begin was ze te ziek om te merken dat het geluid wegviel. Een paar weken later lieten we ons door de specialist vertellen dat de medische wetenschap geen blaam trof, dat het slechts een kwestie van pech en percentages was. Ik luissterde beleefd, terwijl Stella ingespannen liplezend probeerde te volgen wat hij ons meedeelde over haar conditie. We spraken het geen van beiden uit, maar konden ons niet aan de indruk onttrekken dat het anders had kunnen lopen, dat een

oplettende arts haar gehoor wel degelijk had kunnen redden. Aan de manier waarop Stella haar hoofd schuin hield en de artsen ongelovig aanstaarde, las ik af dat zij hetzelfde dacht.

Hoop op herstel is er niet. Een gehoorapparaat heeft geen zin omdat ze helemaal niets meer hoort. Sinds een paar jaar krijgen patiënten zoals zij implantaten, maar voor haar is ook dat geen optie. Volgens de specialist zijn de slakkenhuizen in haar oor door de ontsteking verbeend, waardoor een operatie geen effect heeft. Toen we dat nieuws te horen kregen, liet Stella geen traan. ‘Jammer,’ zei ze, meer niet. De volgende dag gaf ze ons op voor een cursus Nederlands met Gebaren.

Ik schuif mijn stoel naar achteren en wacht, maar ze kijkt niet op.

Desondanks zeg ik: ‘Ik ga eens wat klussen. Die flietsbellen moeten nodig geïnstalleerd worden, dan weet je tenminste wanneer er iemand voor de deur staat.’

Ik hoor liever mijn eigen stem dan helemaal geen stem.

Ik loop naar de schuur, achter in de tuin, om mijn gereedschap te pakken. De deur staat op een kier. Als ik hem verder openduw, slaakt iemand een kreet. De buurvrouw staat stijf van de schrik met haar rug tegen de werkbank. Het felle tl-licht maakt haar spookachtig bleek.

‘Karin, wat doe jij hier nou?’

Ze strijkt over haar haren, die als een perfecte helm op haar hoofd zitten.

‘Ik was in de tuin, in mijn tuin, bedoel ik. En ik dacht dat ik licht zag branden bij jullie in de schuur. Ik kom alleen even een boor lenen.’

Een hoog giechellachje ontsnapt aan haar keel. ‘Friso heeft me gestuurd. Ik heb helemaal geen verstand van dat soort zaken.’

Ik sla mijn armen over elkaar. Dat mens wordt met de dag brutaler.

‘Je komt een boor lenen?’

‘Uh ja, een betonboor, bedoel ik.’

‘Nee,’ zeg ik, ‘die hebben we niet, helaas.’

Karins blik glijdt af naar de muur waaraan ik het rek met mijn zware gereedschap heb bevestigd. De betonboor hangt er keurig tussen.

‘Maar...’ zegt ze.

‘Dat is een gewone boor.’

‘O, ik dacht...’

‘Kan ik je verder nog ergens mee helpen, Karin?’

Ze veegt wat denkbeeldige viezigheid van haar geruite broek.

‘Nee nee, dan zal ik je niet langer storen.’

‘Volgende keer weer gewoon aanbellen, hè?’

Ik geef haar een knipoog om mijn opmerking te verzachten. In haar nek vlammen rode vlekken.

‘Nou ja, dan moeten we er één kopen,’ zegt ze, ‘al zijn het belachelijk dure dingen. Maar evengoed bedankt.’

Ze laat de deur openstaan.

‘Evengoed bedankt,’ mompel ik, ‘bijdehand wijf.’

Ik ga op zoek naar mijn gereedschapskist, die zich ergens in de opeenstapeling van verhuisde spullen moet bevinden. Alle meubels waarvoor we nog geen goede plek hebben weten te vinden, hebben zich hier opgehoopt, als aangespoeld wrakhout na een storm. Stella wil ze bewaren voor je-weet-maar-nooit, maar ik zou die oude troep het liefst aan de weg zetten – het strand ontruimen als de storm is gaan liggen. Zodra ik tijd heb, ga ik de schuur grondig reorganiseren.

Uiteindelijk tref ik de gereedschapskist onder de werkbank aan, achter een verzameling dozen. Geïrriteerd stel ik vast dat hij niet goed dichtzit en ik open de klepjes om te controleren of de inhoud niet door de war is geraakt. Een felle steek beneemt me de adem – alsof ik een keukenmes tussen mijn ribben krijg. Tussen de spijkers ligt een bekende ring met felgekleurde beestjes eraan. Jimmy’s rammelaar. Breed lachend maakte hij lawaai met het spuuglelijke geval van hard plastic, dat mijn moeder hem had gegeven. Wat

verfoeide ik dat ding; ik heb nog geprobeerd om de rammelaar weg te gooien, maar kon het niet over mijn hart verkrijgen. Ik houd het speelgoedje bij mijn oor en schud het zachtjes heen en weer. Zo klinkt onschuld. Hoe dit hier is beland, wat het doet tussen mijn gereedschap, begrijp ik niet. Ik schrik van een geluid, laat de rammelaar in een reflex in mijn zak glijden. Een grasmaaimachine wordt gestart.

‘Gek,’ zeg ik tegen mezelf.

Ik doe de tl-balk uit en stap met mijn gereedschapskist het heldere daglicht in.

Aan de andere kant van de heg is Karin druk in de weer met een grasmaaier. Haar gemillimeterde gazon ligt er vlekkeloos bij.

In de voorkamer installeer ik de eerste flitsbel, die automatisch een lichtsignaal geeft wanneer de bel gaat. Stella kijkt niet op of om, ze zit met rechte rug onbeweeglijk te lezen, als een vlijtig meisje dat haar huiswerk doet. De klus vraagt al mijn concentratie. Nadat ik het eerste licht heb aangesloten trek ik met mijn gereedschapskist naar de hal en de keuken.

Als ik de grote slaapkamer binnenloop om de laatste flitsbel te monteren, begint de blackberry te rinkelen. Een afgeschermd nummer. Ik aarzel, staar naar het schermpje terwijl mijn levenslijn geluid blijft produceren. Informatieverslaving. Onmisbaarheidswanen. Afkickverschijnselen. Felix heeft eens gewed dat ik het geen dag zou uithouden zonder mijn blackberry. Ik ben de weddenschap niet aangegaan, dat zou me een fles champagne kosten. Ik dwing mezelf niet op te nemen, houd mijn schroevendraaier in de aanslag en probeer me opnieuw te concentreren. Het is beter om de blackberry over te laten gaan op de voicemail en na afloop te screenen wie het was. Treiterend blijft hij overgaan, tot hij eindelijk zwijgt.

Zodra het piepje weerklinkt, druk ik op de sneltoets om de voicemail af te luisteren. *U heeft één nieuw bericht.* Weer de schoolpleingeluiden. Kinderstemmen. Het is alsof ik met een

klap op mijn stuitje val; het lukt me niet om adem te halen en er zweven zwarte vlekken voor mijn ogen. Mijn keel wordt door een onzichtbare hand langzaam dichtgeknepen. Het zweet breekt me uit. Lucht, ik krijg geen lucht. Ik zie de badkamer van ons oude huis. Plastic eendjes. Handdoeken op de tegelvloer. Overal water. De openstaande deur van Stella's werkkamer. Niet aan denken. Niet-aan-denken. Ik laat de schroevendraaier vallen en sleep mezelf naar het bed. Als ik op de rand ga zitten valt de rammelaar uit mijn zak. Ik laat mijn hoofd naar beneden hangen tegen de duizeligheid, staar naar de rammelaar op de vloer. Ik blijf spelende kinderen horen – besef dan dat ik de blackberry nog altijd met verkrampte vingers tegen mijn oor gedrukt houd. Heb ik een hartaanval? Wat waren ook alweer de voortekenen? Iets met een tintelende rechterarm. Of was dat een hersenbloeding? Mijn ademhaling zit ergens ter hoogte van mijn keel, het is alsof mijn longen zijn afgebonden en er nauwelijks lucht door de minimale opening naar binnen kan. Ik gooi de blackberry op het dekbed en probeer diep in en uit te ademen.

Langzaam trekt de benauwdheid weg en wordt het weer helder in mijn hoofd. Ik begraaft de rammelaar onder in een la met sokken. Het onheilspellende gevoel blijft, al vertel ik mezelf dat er niets aan de hand is.

Vijf minuten later word ik nogmaals gebeld door een afgeschermd nummer. Een minuut later opnieuw. Ik bedelf de blackberry onder het dekbed, maar graaf hem toch weer op om mijn voicemail af te luisteren. De kindergeluiden klinken in elk voicemailbericht identiek, alsof ze zijn opgenomen en de beller een bandje afspeelt. Bij het volgende telefoontje neem ik op.

‘Hallo, wie is daar?’

Schoolpleingeluiden. Kinderstemmen.

‘Met wie spreek ik?’ vraag ik, luider.

Schoolpleingeluiden. Kinderstemmen. Ik wacht minutenlang, maar de geluiden blijven komen.

Als ik in mijn sportkleding beneden kom, heb ik mijn besluit genomen: ik zal Stella niets vertellen over het voorval. Het heeft geen zin om haar nodeloos ongerust te maken, ze is al zo nerveus. Straks gaat ze overal spoken zien, terwijl ik wil dat ze zich hier thuis gaat voelen. Feitelijk is er niets aan de hand, dus valt er ook niets te melden. Het is niet de eerste keer dat ik word gebeld door een anonieme gek. We zijn allebei gewoon een beetje oververmoeid door de verhuizing. Verhuizen schijnt in de top drie te staan van stressvolle gebeurtenissen, dus zo raar is het niet dat het me even te veel werd.

Bewegen, hardlopen, endorfine, mijn hoofd leegmaken, dat is wat ik nodig heb. In Friesland liep ik twee keer per week hard, maar sinds de verhuizing is het er nog niet één keer van gekomen. De hardloopschoenen maken mijn tred verend. Door het keukenraam zie ik dat Stella onkruid staat te wieden in de strook aarde naast het grasveld, iets wat ik haar in Friesland nog nooit heb zien doen. Ze draagt een oud ski-jack van mij, dat haar veel te groot is, en ziet er verhit uit. Aan de andere kant van de heg staat de grasmaaier van Karin er verlaten bij, midden op het gazon.

Nadat ik de gereedschapskist heb teruggezet in de schuur loop ik op Stella af, maar voor ik haar schouder kan raken, kijkt ze op.

‘Ik ga nog rennen,’ deel ik gebarend mee.

Ze knikt, begint aan een plant te rukken die er niet als onkruid uitziet.

‘Tot zo dan maar,’ zeg ik tegen de achterkant van het ski-jack.

Het is alsof ik mijn eigen rug gedag zeg.

In een flink tempo ren ik door de vrijwel uitgestorven straten. Wat doen al die buurtgenoten op zondag? Je zou bijna denken dat hier geen andere mensen wonen, op een opringerige buurvrouw en haar echtgenoot na. Ik voer een tussentijds sprintje in, voel mijn springlevende hartspier reageren. Bloed vol zuurstof, wijd open longen. Zie je wel, niets

aan de hand, gezond als een afgetraind paard. Het is me al bijna een dag lang gelukt om niet aan Jan Vossebelt te denken. Is het mogelijk om iemand te missen die je nog maar net kent? Jan Vossebelt. De lange, magere Vos. Hoe zou mijn leven zijn gelopen als ik op mijn twintigste iemand als zij was tegengekomen? Een vrouw die niet alleen weet wat zij wil, maar ook wat ik wil. Ik vermoed dat ze neukt als een man. Ik zou wel eens willen weten of ik gelijk heb.

De blackberry, die ik voor de zekerheid heb meegenomen, gaat af in de zak van mijn dichtgeritste trainingsbroek. Ik minder tempo, wurm het ding uit mijn zak en staar met het hart in de keel naar het schermpje, dat een privénummer aangeeft. Is het de anonieme beller weer? Licht buiten adem neem ik op. Ik wil weten wie hij is.

‘Oscar hier.’

‘Jan hier. Stoor ik?’

‘O, ben jij het.’

Ze zegt niets terug. Ik probeer mijn ademhaling onder controle te krijgen en wandel verder. De bomen aan de kant van de weg buigen zich argwanend voorover. Een man komt me tegemoet met een gedrongen beest zonder nek, zijn kop één grote bek met kwijl.

‘Oké opnieuw,’ zeg ik. ‘Hé Jan, hallo. Ben je gek, je stoort helemaal niet. Hoe is het nou?’

Ze lacht. ‘Goed wel. Ik moest aan je denken.’

Ik klem de blackberry dicht tegen mijn oor. ‘Eerlijk gezegd bel je precies op het goede moment.’

Er valt een stilte.

‘Dat wist ik toch,’ zegt ze dan.

‘Is dat zo?’

‘Ik heb een gewürztraminer koud liggen die te mooi is om alleen op te drinken.’

Ik heb even geen weerwoord.

‘Verleidelijk,’ zeg ik dan, ‘zeer verleidelijk. Maar ik weet niet of dat nu wel zo’n goed idee is.’

‘Oscar, ik wil je echt graag zien.’

‘Dat komt mooi uit,’ zeg ik, ‘want de komende maanden gaan we elkaar nog heel vaak zien, als ik het goed heb begrepen.’

Het blijft stil aan de andere kant van de lijn.

Het gesprek leidt me zo af dat ik gedachteloos de hoek om ben geslagen. Al die brede, boomrijke straten lijken op elkaar, zoals straten in arme wijken ook allemaal op elkaar lijken.

‘Dit gaat niet over werk,’ zegt ze dan, haar stem nog dieper dan gewoonlijk, ‘dit gaat over jou en mij.’

Ik blijf stilstaan onder een lantaarnpaal en adem de frisse winterlucht in. Jan. Jèèèn. Jezus.

‘Je bent een gevaarlijke vrouw, weet je dat. Levensgevaarlijk, als je het mij vraagt.’

‘Is dat goed of slecht nieuws?’

‘Jan, ik moet gaan.’

Waarheen dan, met een blackberry aan mijn oor?

‘Een fijne dag nog. Ik spreek je ongetwijfeld snel weer.’

‘Als ik maandag een kater heb, weet je aan wie het ligt,’ zegt ze en ze hangt op.

Ik ren dertig minuten en leg het laatste stuk naar huis sprintend af, zodat ik een reden heb om buiten adem te zijn.

6

Keer op keer draai ik het sleuteltje om in het contact, maar de Snoek weigert te starten. Het lijkt wel of iedereen in de straat nog slaapt behalve ik. Ik heb last van maandagziekte, zou het liefst weer in bed kruipen en de wereld aan me voorbij laten gaan. Even niets. Vroeger mocht ik van mijn moeder sporadisch een dag in bed blijven, al moet ze door hebben gehad dat ik fit genoeg was om naar school te gaan. Zij begreep dat schoolziekte een vorm van griep is. Zolang ik een klein en bang jongetje was dat haar nodig had, vond ze het niet moeilijk van me te houden. Pas later, toen ik de wereld wilde verkennen, ging het mis tussen haar en mij. Sindsdien stel ik haar teleur, al zal ze dat nooit toegeven.

Voor de zoveelste keer probeer ik de auto te starten. Dat de brutaalste paparazzo van allemaal mijn gevecht met de materie beeldje voor beeldje vastlegt, komt mijn humeur niet ten goede. Herman Willemse met een e op het eind, de vaste fotograaf van *Tell me*. Ik druk op het knopje om het raam te openen, vergetend dat er geen stroom op staat. Zwaar geïrriteerd duw ik de deur open.

‘Hé, moet dat nou?’ roep ik. ‘Alsjeblieft man, weet je wel hoe laat het is?’

Willemse blijft gewoon doorschieten. Uit ervaring weet ik dat foto’s waarop ik met mijn mond wijd open sta niet al te flatteus uitpakken. Ergens valt het me nog mee hoeveel dagen het heeft geduurd voordat de eerste fotograaf zich bij ons nieuwe huis meldt.

‘Hé Oscar, wil-ie weer eens niet starten vandaag?’

‘Wat denk je zelf?’

Ik knal de deur dicht.

‘Vieze strontvlieg,’ mompel ik.

Er komt een dag dat de Snoek er definitief de brui aan zal geven, maar ik weiger te geloven dat het moment daar is. Niet vandaag. Stella heeft al zo vaak geopperd om de auto te verkopen en een nieuwer, degelijk model uit te kiezen. Herman Willemse komt op de auto af en tikt doodleuk tegen het raampje. Ik knik van nee, maar hij blijft tikken tot ik het portier opnieuw opendoe.

‘Herman, niet nu, alsjeblieft.’

Hij duwt het portier verder open, leunt bezitterig met zijn arm op het dak en steekt zijn hoofd naar binnen. In zijn andere hand houdt hij de camera vast, waarmee hij vanuit de losse pols nog snel een paar keer achter elkaar schiet. De flits explodeert in mijn gezicht.

‘Ik vroeg me af of je een lift wilt,’ zegt hij nonchalant, alsof zijn fototoestel buiten hem om opereert.

‘Niet nodig.’

‘Dat weet je zeker?’

‘Heel zeker.’

‘Het is aardig bedoeld, hoor.’

‘Daar twijfel ik niet aan. Als je het niet erg vindt, doe ik nu de deur weer dicht. Ik moet namelijk naar mijn werk.’

Herman Willemse trekt zijn gezicht net op tijd terug.

Als ik het sleuteltje omdraai, begint de motor mopperend te lopen. Nadat de Snoek hoog op zijn wielen staat, geef ik gas en rijd hard weg. In mijn achteruitkijkspiegeltje zie ik dat Herman Willemse pesterig staat te zwaaien. Ik houd het stuur met beide handen vast op tien voor twee en probeer mijn slaperige hoofd helder te krijgen. De radio laat ik uit, ik kan nu geen harde geluiden verdragen. Wat zou er zijn gebeurd als ik op Jans uitnodiging was ingegaan en op zondagmiddag een fles wijn met haar had leeggedronken? Zou

ze bewust op seks uit zijn geweest? Zou ze hebben geprobeerd me te verleiden? De gedachte doet de schuld oplaaien. Het laatste wat ik moet doen is het met die vrouw op een zuipen zetten. Het is zaak de touwtjes strak aan te trekken, mijn dagen tot op de minuut in te delen en geen enkele steek meer te laten vallen. Ik heb Stella nog altijd niets over de talkshow verteld. Hoe kan ik het tegen haar zeggen als we niet meer weten hoe we met elkaar moeten praten? Ineens mis ik haar in volle hevigheid en heb ik spijt dat ik de afgelopen nacht niet tegen haar aan ben gaan liggen. Zoals nu hoeft het niet te gaan. Met één hand aan het stuur tik ik een sms: *Sproet, hou je goed.*

Op de snelweg kom ik in de file terecht, zodat ik alle tijd heb om te denken aan de vijfdaagse talkshow. Omdat ik het nieuws toch aan iemand kwijt moet, bel ik Felix.

‘Oscar, jongen. Alles oké?’

‘Ja, wel goed, geloof ik.’

‘Nog nieuws? Ik moet zo betaald lullen en ik ben nogal laat, dusse...’

Felix wordt een paar dagen per week in de studio verwacht, om een reeks uitzendingen achter elkaar op te nemen. Zo te horen zit hij in de auto, op de achtergrond klinkt gangstarap.

‘Wacht even.’

De muziek wordt zachter gedraaid.

‘Nou, eigenlijk wel,’ zeg ik, ‘dat wil zeggen, het gaat vast niet door, zoals negentig procent van de plannen uiteindelijk niet doorgaat. Je kent de Bos. Hij wil iets nieuws maken, iets doen wat nog nooit iemand anders heeft gedaan maar ondertussen vooral geen risico lopen. En geld kosten mag het ook niet. Dus de kans dat het doorgaat, is feitelijk nihil. En trouwens, de definitieve goedkeuring is er volgens mij sowieso nog niet, al doet iedereen alsof het in kannen en kruiken is, dus...’

‘Oscar, waar heb je het over?’

‘Ze hebben me een eigen talkshow aangeboden.’

‘Nee!’

‘Ze willen dat het Oscar gaat heten. Het programma, bedoel ik.’

‘En wie zijn ze?’

‘Nou ja, Jan voornamelijk.’

‘En wie is Janneman?’

‘Jan is een vrouw. Jan Vossebelt. Je weet wel, die nieuwe eindredacteur. Ze zegt dat er een grote kans is dat het door gaat.’

Het is stil aan de andere kant van de lijn.

‘Felix?’

‘Kut, ik geloof dat ik een afslag heb gemist. Hoeveel tijd heb ik nog?’

‘Ik blijf natuurlijk gewoon zitten waar ik zit. Oscar van *De Oscars*, dat ben ik.’

‘Hé, ik ga je hangen. Het loopt even een beetje mis hier.’

Ik kijk op de klok in het dashboard.

‘Je hebt nog tien minuten,’ zeg ik, ‘en vertel dit alsjeblieft aan niemand.’

Met een steen in mijn maag hang ik op. Ik wilde dat ik niks had gezegd. Zelfs Felix gelooft er niet in en die gelooft altijd overal in. *Ben je bijgelovig?* Nee Jan, behalve nu, voor de gelegenheid, omdat ik het zo graag wil, begrijp je, omdat ik al jaren wacht op deze kans en ik nog nooit zo’n vrouw als jij heb ontmoet.

Ik wil haar zien.

Deze dag zit vol verrassingen en laat ik daar nu helemaal niet van houden. Om 9.22 uur deelt James mee dat ik om tien uur in de studio moet zijn om een screentest te doen voor de talkshow. Ik werp tegen dat ik me niet heb voorbereid, dat ik meer tijd nodig heb, dat dit niet het goede moment is, maar hij wuift mijn bezwaren weg en zegt: ‘Het gaat wel lukken.’

‘En de maandagochtendvergadering dan?’ vraag ik.

Hij trekt alleen zijn blonde wenkbrauwen op, waardoor zich een wegennet op zijn voorhoofd aftekent.

Het gaat wel lukken, waar haalt hij het vandaan? Alsof hij degene is die over 38 minuten onvoorbereid een interview moet doen met iemand die hij nooit eerder heeft gezien. Dit gaat allesbehalve lukken. Deze maandag wordt de dag dat ik mijn kans op een droombaan voorgoed verspeel.

James vertelt me wie ik zo dadelijk moet gaan interviewen en wat de nieuwsaanleiding is, maar ik kan me zo slecht concentreren dat ik na afloop slechts met moeite de naam van de interviewkandidaat kan recapitulieren.

‘James, nog een keer. Haar naam is Janneke van Dijk en ik ga haar interviewen vanwege...’

Hij duwt me een mapje met informatie in handen. ‘Janneke van Dijk, die Nederlandse au pair in Amerika. *You know*, baby iets te hard door elkaar geschud, hersenletsel, poging tot doodslag, au pair achter tralies, pers duikt erop, huilende ouders, bemiddeling van Buitenlandse Zaken, Janneke van Dijk terug naar Nederland, op vrije voeten gesteld, eind goed al goed,’ zegt James in sneltreinvaart. ‘Bekend verhaal, mag ik hopen?’

‘Ja ja, bekend verhaal.’

Het is alsof mijn hoofd vol losse draden zit die geen contact maken. Janneke van Dijk, de naam is zo doorsnee dat hij me steeds ontschiet. Haar zaak heeft wekenlang het nieuws beheerst. Sinds twee maanden geleden bekend werd dat de Verenigde Staten haar wilden uitleveren werd het stil rond haar. En nu ze terug is, aast heel Nederland op een interview. Waarom moet het nu net dit onderwerp zijn? Iemand op de redactie had toch kunnen bedenken hoe ontactisch het is om mij dit interview te laten doen.

Ik zeg niets.

‘De echte Janneke van Dijk bewaren we nog even voor de

uitzending,' zegt James, 'je moet dat boerenhoofdje en die slappe krullen er maar even bij denken.'

Ik kijk hem vragend aan.

'We hebben een stagiaire gevonden met acteeraspiraties, ze doet het perfect, let maar op.'

James duwt me een stenen koffiemok in de hand met het logo van *De Oscars* erop en geeft me een klopje op mijn borst. 'Ga anders nog even langs de visagie, dat oogt wat frisser. Zie je zo, Oscar.'

Ik neem een slok, de koffie smaakt lauw.

'Oké, zie je zo,' zeg ik.

In de heren-wc staar ik een kostbare minuut naar mezelf in de spiegel.

'Verman jezelf,' fluister ik. 'Het is een spel. We doen alsof, niets aan de hand.'

Met mijn handen kam ik mijn haar in model, tot een jongen van de receptie het toilet binnenkomt en ik me uit de voeten maak. Dan spoed ik me naar de visagie, terwijl ik het mapje met informatie opensla en de openingsvraag repeteer die me zojuist te binnen is geschoten. Ik heb nog 32 minuten.

Een decor is er niet en de tafel waaraan de stagiaire en ik zitten, is te klein voor mijn benen. Ik heb geen idee waar dit moet eindigen, maar er komt tekst uit mijn mond. Ik heet een denkbeeldig publiek welkom, kondig de eerste uitzending van het seizoen aan en introduceer mijn gast Janneke van Dijk. Ik vergeet de A4'tjes met steekwoorden die James me in handen heeft geduwd en reproduceer dat wat ik zelf van de zaak weet, opgefrist door de informatie uit het mapje. Dat ik op de cursus Nederlands met Gebaren destijds heb geleerd zorgvuldig te articuleren, komt me nu van pas. Ondanks mijn nervositeit klink ik beheerst. De stagiaire kijkt zo onnozel uit haar ogen dat ze met gemak door kan gaan voor een au pair die haar oppasbaby te hard door

elkaar heeft geschud. Ze is mager, blond en heeft grote blauwe ogen. Er moet ergens een zorgvuldig geheimgehouden fabriek zijn waar ze deze prototypes produceren, misschien zouden ze eens wat meer aandacht kunnen besteden aan de hardware in plaats van de verpakking. De baby is niet dood, de baby leeft nog. Een plant is het, meer niet, maar hij leeft.

‘Janneke, je hebt twee jaar en 129 dagen in een Amerikaanse cel doorgebracht. Hoe heb je dat weten te doorstaan?’

De stagiaire probeert het trillen van haar handen onder controle te krijgen door ze plat op tafel te leggen. Misschien ben ik niet de enige die zenuwachtig is.

‘Controle houden,’ zegt ze.

Ik glimlach. In een flits zie ik Stella voor me aan de ontbijttafel, stilzwijgend de krant lezend. Ik zal haar eens wat laten zien, ik zal ze allemaal eens wat laten zien.

‘Dat lijkt me ingewikkeld. In de gevangenis wordt voor je bepaald wanneer je opstaat, wanneer je te eten krijgt, wat je aan moet en wanneer je naar buiten mag. Het moeilijkste aan gevangenschap lijkt me nu juist dat je elk gevoel van controle verliest. Dus hoe deed je dat?’

‘Binnen de gevangenisregels probeerde ik mijn eigen regels te maken. Ik stretchte bijvoorbeeld ’s ochtends tien minuten en ik las elk dag een kwartier en ’s avonds zong ik een half uur liedjes in mijn cel.’

Ik begin te vermoeden dat haar onnozelheid gespeeld is.

‘Droomde je van de baby toen je in de gevangenis zat?’

Baby. Droomde je van de baby. Droombaby. Jimmy.

Ze staart naar haar handen. ‘Soms.’

Ik laat een stilte vallen en wacht af.

‘Vaak, bijna elke nacht,’ fluistert ze dan.

‘Wat droomde je, Janneke, kun je ons dat vertellen?’

‘Ik droomde van het ongeluk.’

De au pair had de pech dat overal in het huis bewakingscamera’s hingen. Zonder dat ze het wist, werd ze gefilmd.

Op de beelden, die via internet de hele wereld over zijn gegaan, is te zien hoe ze de slaapkamer van Gregory binnenkomt en de huilende baby probeert te troosten. Als hij blijft huilen, schudt ze hem hard door elkaar, waarna ze hem terug in zijn wieg legt.

‘Waarom noem je het een ongeluk, Janneke? Ik weet dat je het moeilijk vindt om erover te praten, maar een ongeluk suggereert dat het je is overkomen. En we hebben allemaal de videobeelden gezien.’

De stagiaire produceert echte tranen en ik vraag door, net zolang tot ze me vertelt over de avond waarop ze het kind bijna vermoordde. Ik ben een professional en dit is een interview, meer niet. En als zij degene is die de baby te hard door elkaar heeft geschud, dan ben ik degene die haar daarover ondervraagt. Ik weet hoe ik dit spel moet spelen. Zakelijk en privé scheiden, zo moeilijk is dat niet. Misschien pak ik haar harder aan dan nodig is. Ik ken de briefing: geen confronterende journalistiek. Maar wat ze heeft gedaan is zo wreed en harteloos. Wist ze dan echt niet hoe teer een babynekje is?

Nadat ze me alles heeft verteld over de fatale avond lukt het me enigszins te ontspannen. Ik informeer naar de afwachtende rol van Buitenlandse Zaken, laat de au pair vertellen over haar jeugd, ontlok haar de dromen waarmee ze naar de Verenigde Staten ging en de illusies waarmee ze is teruggekeerd.

‘Had je een bijnaam voor Gregory?’

De vraag lijkt Janneke van Dijk net zo te raken als mij en ik denk: ze zou niets liever willen dan de tijd terugdraaien.

Janneke ontkent eerst, maar zegt dan zachtjes: ‘Ja, Bolletje, omdat hij zo lekker mollig was.’

En dan ben ik niet langer hard voor haar, want die naam raakt me, Bolletje. Zij is een doodgewoon meisje dat in haar onnozelheid een fout heeft gemaakt waarvoor ze de rest van haar leven moet boeten. En ik ben de interviewer die haar dat niet hoeft in te peperen. Janneke van Dijk hoeft hier niet

nog eens terecht te staan, ze is al hard genoeg gestraft. Ook zij is iemands dochter, die zin zet zich vast in mijn hoofd. Ook zij is iemands dochter.

Als James *cut* roept, voelt het alsof we nog maar net zijn begonnen. Hij steekt zijn duimen in de lucht. Verdwaasd kijk ik om me heen. Ik ben niet onderuitgegaan. Ik heb mijn werk gedaan, en goed ook.

Opgelucht schud ik het meisje de hand. ‘Bedankt, Janneke.’

Ze lacht verlegen. ‘Ik heet Annelies, in het echt.’

En van een au pair die door de hel is gegaan verandert ze in een stagiaire die haar haren achter haar oor veegt om zich een houding te geven. Hoe oud zou ze zijn, 21, 22? Ik neem me voor om vanaf nu aardig en hartelijk te zijn tegen alle stagiaires die ik op mijn pad tref.

Ze haalt een verkreukeld kartonnetje uit haar zak. ‘Het staat vast stom dat ik het vraag, maar zou u een handtekening willen zetten?’ Ze strijkt het karton glad, zegt snel: ‘Het is voor mijn zusje.’

‘Natuurlijk.’

Ik zet een handtekening op het kartonnetje en ook nog een op haar volgekrabbelde stoffen tas, naast een met viltstift geschreven ‘fuck the future!’ Ze bedankt me blij.

Als James naast me komt staan, maakt ze zich uit de voeten.

‘Dag Annelies!’ roep ik haar na.

James slaat me breed lachend op de schouder. ‘Man, ik wist niet dat jij zo goed kon improviseren.’

‘Ik ook niet.’

‘Goeie spanningsopbouw. In het begin was ik even bang dat je haar aan de schandpaal ging nagelen, maar dat deed je natuurlijk bewust. Het was alsof je zelf eerst je weerzin moest overwinnen voordat je haar kon vergeven, net als de kijkers thuis. Dat maakt je menselijk. En daarmee heb je dat meisje geloofwaardig en sympathiek gemaakt. Sommigen

stonden hier met tranen in hun ogen, weet je dat?’

‘Zolang ik jou niet met een zakdoek in je hand zie, vind ik het best,’ antwoord ik zo luchtig mogelijk.

‘Maak je geen zorgen.’

James staat er wat verlegen bij na zijn uitbarsting van enthousiasme.

‘Waar is Jan Vossebelt eigenlijk?’ vraag ik. ‘Zij moet er toch bij zijn, neem ik aan, als mede-eindredacteur.’

‘Jan bekijkt de band achteraf samen met Boskamp. Ze heeft het echt razend druk op dit moment. En het is maar een screentest, moet je maar denken.’

‘Aha.’

Het euforische gevoel is in één klap verdwenen. Ik groet James en loop het geïmproviseerde decortje uit. Ik meen me te herinneren dat in het vriesvakje van de ijskast voor algemeen gebruik nog een fles wodka ligt waar niemand naar omkijkt. Een borrel is wat ik nodig heb en wel nu meteen.

Het keukentje, een plakkerige kast zonder ramen, is verlaten. Nadat ik om de hoek heb gekeken of er niemand in de buurt is, trek ik de beijde fles wodka tevoorschijn. Ik draai de dop van de fles, aarzel. Drinken voor twaalf uur ’s middags wordt wel erg sneu, ik geloof niet dat ik een stiekeme drinker wil worden, met heupflaconnetjes in mijn binnenzak en eenzame bezoeken aan het café. In mijn familie van vaders kant komt alcoholisme voor en met mijn genen heb ik een vergrote kans om als dronkaard te eindigen. Aan mijn DNA kan ik niets veranderen, maar er is ook nog zoiets als vrije wil – of in mijn geval van erfelijke aanleg: gedeeltelijke vrije wil.

Met gesloten ogen leun ik tegen het aanrecht aan. Ik wil dit te graag en altijd als ik iets te graag wil, is God, of de kosmos, of welke buitenaardse kracht dan ook, niet te beroerd om de boel in de soep te laten hopen. Laat ik maar nergens op rekenen. Ik ben Oscar van *De Oscars* en dat is dat. Ik moet grinniken om dit toneelstukje, met sterke drank

en zelfmedelijden als rekwisieten, open mijn ogen en zet de fles wodka op het aanrecht. Het is zaak de touwtjes strak aan te trekken, geen steken meer laten vallen. Ik zie dat ik vijf oproepen heb gemist van een anonieme beller. Hij heeft geen voicemailberichten achtergelaten. Ik zal vandaag nog een nieuw nummer nemen. Het voelt alsof ik er een complete werkdag op heb zitten, maar de blackberry geeft aan dat ik vanmiddag om twee uur uitzending heb, zoals elke maandag. Als hij begint te piepen, stop ik hem weg – even geen zin in. Ik pak de fles wodka van het aanrecht om hem terug te zetten in het vriesvakje, juist op het moment dat Adri Duivestein het keukentje in loopt met een koffiemok in zijn hand. Hij zet de mok in de gootsteen en veegt zijn handen aan elkaar af, alsof hij zojuist een vies klusje heeft geklaard.

‘Zo Oscar, jij hier.’

Ik zie mezelf in zijn ogen: een man van middelbare leeftijd met een fles wodka in de hand die wezenloos voor zich uit staat te staren in een verlaten bedrijfskeukentje. Het lijkt me ineens heel grappig om tegen hem te zeggen: ‘Adri, het is niet wat je denkt.’

Dan haal ik de blackberry uit mijn broekzak en lees toch maar het bericht: *tape bekeken, uitstekend werk! Jan.*

7

In mijn droom is het een duif die klapwiekend komt aangevlogen en te pletter slaat tegen een ruit, keer op keer op keer. Veren die neerdalen als een rouwkleed. Ik schiet omhoog, kijk naar de digitale klok op het nachtkastje: 10.10 uur. Ik heb me verdomme verslapen, dat is me nog nooit overkomen. Hoe kan dit en waarom staat de wekker uit? Ergens in huis hoor ik een klapperend geluid. Als het tot me doordringt dat het zaterdag is, laat ik me achterovervallen in de kussens. Het geklapper houdt aan. En ik ben hier natuurlijk weer de enige in huis die het hoort.

Vandaag kan ik het niet opbrengen om meteen uit bed te stappen. De afgelopen dagen hebben Stella en ik in een volhardende stilte doorgebracht, die steeds moeilijker te doorbreken is. Ik heb haar nog altijd niet over de talkshow verteld, haar boze zwijgen hield me tegen. Ik doe mijn ogen weer dicht, probeer de beelden van afgelopen nacht terug te halen. Er was meer, voordat de duif zijn kamikazevlucht begon. Iets met Stella. Ze was blij, ze riep: kijk dan, Oscar, wat ik kan! Dan begint het me te dagen. In de droom kon ze horen, trots demonstreerde ze me haar oren, driftig werkende machientjes die ratelende geluiden maakten. Ik applaudiseerde voor haar en ze wilde me haar oren lenen, maar ik zei: nee lieverd, houd ze alle twee, ze zijn voor jou alleen. Daarna ging het mis, alleen ik weet niet meer hoe. Het lijkt wel of mijn hersenen steeds meer voor me achter-

houden, alsof ze over elke vervelende herinnering een verse laag behang plakken.

Het geklapper verstoort mijn gedachten. Waar is Stella? Ik probeer geluiden van beneden op te vangen, maar hoor niets. Ik vraag me af of zij zich kan herinneren hoe de wereld klonk toen haar oren nog werkten. Ze zegt van wel, maar hoe weet ze of die herinnering klopt? Zelf haal ik me gebeurtenissen uit mijn jeugd voor de geest die ik me technisch gezien niet eens kán herinneren omdat mijn broer ze heeft meegemaakt en niet ik. Mijn geheugen heeft ze opgeslagen doordat mijn moeder het verhaal zo vaak heeft verteld dat ik het me eigen heb gemaakt. Als ik aan vroeger denk, zie ik dezelfde stukgekauwde beelden voor me, waarvan het maar de vraag is of het authentieke gebeurtenissen zijn. Voor hetzelfde geld heb ik de eindeloos bestudeerde foto's uit mijn vergeelde albums in mijn hoofd zitten. Niets is zo verradelijk als het geheugen, al zal ik dat nooit tegen Stella zeggen omdat ik haar de illusie niet wil ontnemen.

Felix maakt me graag uit voor oude opa vanwege mijn bevoogdende gedrag, maar hij weet niet hoe ze kan zijn. Toen ze in het ziekenhuis lag en de specialist voor het eerst uitsprak dat ze niet meer kon horen, nooit meer, heb ik twintig minuten op de gang geïjsbeerd voor ik haar kamer binnen durfde te gaan. Ik wist dat ze het wist. Toen ik de moed had opgevat en op de stoel naast haar bed wachtte tot ze eindelijk wat zou zeggen, keek ze me aan. Haar ogen zeiden: help me, Oscar, maak mijn oren weer heel, zorg dat dit niet waar is. En het enige wat ik wilde, was hard wegrennen, een leven tegemoet waarin ik weer de relatief zorgeloze twintigjarige kon worden die ik een week daarvoor nog geweest was, waarin ik andere vrouwen tegen kon komen, vrouwen met normaal functionerende oren, al was het er maar eentje. Ik schaamde me voor dat heimelijke verlangen, al wist ik dat ik Stella nooit ofte nimmer in de steek zou kunnen laten, dat ik vanaf dat moment voor altijd met

haar verbonden zou zijn. Ze had me nodig.

Stella zei lange tijd niets en toen: 'Je hoeft niet bij me te blijven.'

Ze zei het zo zacht dat ze de zin twee keer moest herhalen voordat ik hem verstond. Daarna begon ze te huilen.

Het geklapper houdt aan, valt niet langer te negeren. Al luisterend probeer ik te achterhalen waar het geluid vandaan komt. Hoe langer ik blijf liggen, hoe meer het lawaai me begint te irriteren.

Mijn ochtendjas hangt niet op zijn vaste plek, aan de binnenkant van de badkamerdeur. Zelfs die ene vrije zaterdag dat ik dat ding nodig heb, moet Stella hem weer zo nodig inpikken. Geïrriteerd wurm ik me in haar rafelige ochtendjas – nog zo'n item waarvan ze maar geen afstand wil doen. In de spiegel zie ik een man met een verkreukelde kop in een ochtendjasje waarvan de mouwen tot zijn ellebogen komen. Een waar rolmodel. Oscar Stellendam, bekend van tv. Ik kijk om het hoekje van de kleinste slaapkamer, dat ik sinds de ontdekking van het altaar heb gemeden. Het tafeltje is verdwenen. Ik open de twee vaste kasten, maar vind geen sporen. De verhuisdoos waar ik de spullen in had gegooid staat er niet meer en het schoentje, het knuffelbeest, de foto en de vaas zijn nergens te bekennen.

Luisterend op de overloop weet ik het onbekende geluid te detecteren. Op zolder klappert een raam pesterig, uitdagend. Als ik de zoldertrap beklim, bevangt me het gevoel dat ik niet alleen ben, dat daarboven iemand is.

'Hallo?' roep ik.

De zoldertrap kraakt onder mijn voeten, niet vertrouwd, zoals in de boerderij waar het uitzettende hout ademde als een familielid, maar onverwacht hard. Als ik boven ben, blijf ik stil staan luisteren. Voor het zolderraam hangt een gordijn van zwart velours dat de vorige bewoners hebben achtergelaten, waardoor de ruimte in duisternis wordt gehuld. De wind doet vergeefse pogingen om de zware stof te doen opwaaien

en laat het raam klappertanden van de kou. Hoor ik iemand ademen? Elke schaduw in dit huis is mij vreemd. Ik ben me ineens akelig bewust van mijn blote voeten, mijn naakte lijf in het te kleine badjasje. Ik heb kleren nodig om me te wapenen en schoenen waarmee ik de indringer een rotschop kan verkopen. Op de tast zoek ik het lichtknopje, dat zich schuilhoudt in het donker. Ruw hout schuurt langs mijn vingertoppen, maar ik kan het niet vinden. Ik blijf tasten als een blinde, houd mijn adem in om de adem van die ander te kunnen horen. De gedachte bespringt me als een katachtige die in de aanval gaat: is het de gek van de schoolpleingeluiden? We hadden de sloten moeten veranderen, we hadden moeten bedenken dat er wel honderd kopieën in omloop kunnen zijn van de sleutels. Oud huis. Met een onbekende geschiedenis.

Dan vindt mijn hand het lichtknopje en word ik verblind door het 60-watt-licht van het kale peertje aan het plafond. Wild kijk ik om me heen. Niemand. Ik ren op de kast af die naast het onopgemaakte logeerbed staat, tegen de enige wand die niet schuin loopt, en ruk de deur open. Niemand. Als ik terugloop naar de zoldertrap registreer ik pas hoe koud en ruw de vloer is onder mijn voetzolen. Ik wil hier weg. Ik geloof niet in geesten, maar als ze bestaan, dan hier.

Nog één keer kijk ik om. Het duurt even voor ik in de zwarte, zwevende vlekken bij het dakraam een touw herken. Het touw beweegt zachtjes heen en weer op de stroom van de wind. Een strop. Bij het raam bungelt een strop. In een reflex slaat mijn hand op het lichtknopje, maar ook in het donker kan ik de vorm waarin het touw is geknoopt niet negeren. Welke psychopaat heeft dit gedaan? Wie is hier binnen geweest sinds we in het huis zijn getrokken? Op de dag na de verhuizing heb ik een inspecterende ronde gemaakt en ik weet zeker dat ik de zolder niet heb overgeslagen. Ik klik het licht weer aan, loop met grote passen naar het raam en trek met een ruk het touw van de spijker die in het hout van het schuine dak is geslagen. Een glimmend nieuwe spijker.

‘Oscar, ben je wakker? Waar blijf je?’

Godzijdank is Stella veilig, voor nu. Ik hoor haar voetstappen op de trap die naar de slaapverdieping leidt. Snel schuif ik het gordijn opzij, klap het zolderraam dicht en duw het touw met mijn voet onder het logeerbed. Ze mag er niets van weten, ze is al zo gespannen sinds de verhuizing en het is belangrijk dat ze zich thuis gaat voelen in dit huis. Ik zal de sloten van de deuren zo snel mogelijk laten vervangen. Tegen Stella zal ik zeggen dat het voor de zekerheid is. Ik zal haar bezweren om voortaan voorzichtig te zijn en de deur ook overdag op slot te houden. Als ik eraan denk dat een vreemde in ons huis is geweest, dat hij de tijd heeft genomen om een spijker in de muur te slaan en een secuur geknoopt touw op te hangen, breekt het zweet mij uit. Ik wil er niet eens over filosoferen hoe dit mogelijk is. En wanneer. En wat de volgende stap zal zijn. Iemand wil mij dood hebben, wil Stella en mij dood hebben. Nee, het moet een grap zijn. Een zieke grap, maar desondanks een grap. De onverlaat die dit heeft gedaan is te laf om actie te ondernemen, anders zou hij zich niet bedienen van zulke goedkope symboliek.

‘Oscar?’

‘Het komt allemaal goed,’ zeg ik luid en ik begin aan de afdaling van de zoldertrap.

Na een paar treden kijk ik nogmaals om. De zolder hult zich in stilte, helderwit ochtendlicht duwt tegen het raam.

Stella staat me onder aan de zoldertrap op te wachten in mijn te grote ochtendjas, die een meisje van haar maakt. Lief is ze zo. Ik probeer te glimlachen, maar mijn gezicht voelt stijf, alsof het bevroren is. Ze kijkt me bevreemd aan.

‘Er stond een raam te klapperen,’ leg ik uit.

Het duurt een paar seconden voordat ze het begrijpt.

Ze zegt en gebaart: ‘Hè, weer niets gehoord.’

Van de schrik moet ik iets te overdreven lachen. Met snelle passen loopt Stella voor me uit de trap af. Terwijl zij in de keuken verdwijnt om koffie te zetten, pak ik de krant van de

eetkamertafel. Als ik op de bank ga zitten in de voorkamer weet ik nog net een groot pak witte ballonnen te ontwijken. Ik blader blind door de krant, te onrustig om te lezen.

‘Was je zo moe?’ vraagt Stella zacht als ze naast me zit.

‘Gaaf wel.’

Ik denk aan de strop op zolder, zacht bungelend in de wind, en trek de badjas strakker om me heen. Ik moet het touw onder het bed vandaan halen voordat Stella het vindt.

‘Hebben we wat te vieren?’ vraag ik, wijzend op het pak ballonnen.

‘Nee, niet echt.’

‘Misschien is een feestje best een goed idee,’ zeg en gebaar ik, ‘een soort housewarmingparty. We vragen wat collega’s, vrienden, jouw familie, mijn familie. Cocktails in de tuin, een barbecue wellicht, als het weer het dan toelaat.’

‘Karin en Friso geven binnenkort een barbecue. Ik geloof dat ze de hele buurt hebben uitgenodigd.’

Noemen we Karins man nu ook al bij de voornaam?

‘Ik verzin wel een smoes. Iets met mijn werk of zo, daar heeft buuf een heilig ontzag voor.’

‘Ik heb beloofd dat we komen. Ik dacht dat jij vond dat we nieuwe mensen moeten leren kennen.’

‘Ik heb niet gezegd dat ik Kárin wil leren kennen.’

Flarden van de afgelopen dagen waaien voorbij. Jan Vossebelt, de screentest, het nieuwe programma. Het nieuwe programma waarvan Stella niets weet. Ik vertel het haar nog, maar dit is niet het moment.

‘Karin bedoelt het goed,’ zegt ze, ‘ze heeft me gisteren de hele ochtend geholpen. We hebben samen de linnenkast ingeruimd, het was eigenlijk best gezellig.’

Ik dacht dat ze net als ik een hekel had aan Karin. Het zit me niet lekker dat die vrouw bij ons thuis is geweest.

Ik bestudeer het pak ballonnen. ‘Heliumballonnen, superkwaliteit’ staat er in grote, blije letters op de verpakking.

‘Ter ere waarvan is dit nou?’

‘Binnenkort is het veertien maart.’

Nee. Nee nee nee. Kon ik mijn handen maar voor mijn ogen doen en verdwijnen, zoals vroeger toen de truc nog werkte omdat ik erin geloofde. Terwijl ik in het zelf gecreëerde duister wachtte, mijn handen zweterig drukkend op mijn oogbollen, verzuchtte mijn moeder: ‘Zeg, waar is Oscarchen nou? Ik kan hem nergens vinden.’ Lang geleden dat ik me iets positiefs over mijn moeder heb herinnerd. Ik probeer mij de ultieme vrijheid voor te stellen. Ontsnappen. Kartonnen doos onder een brug, winkelwagentje bij de hand. Slaapzak, bier, verder niets. Zorgen dat ik te eten en te drinken heb, een plek voor de nacht. De basale zaken des levens. Overzichtelijkheid, rust. Presentator verliest huis en haard. Presentator kiest voor zwervend bestaan. Presentator eindelijk vrij van prestatiedruk. Oscar Stellendam: ‘Ik heb mijn bestemming gevonden.’ De woorden van Stella prikken scherp als naalden door mijn fantasie heen. Witte ballonnen.

‘Oscar, zeg eens wat. Wat denk je ervan?’

Ik sta op, zet mijn armen in de zij van het belachelijke ochtendjasje. ‘Wat wil je dat ik zeg? Mijn vrouw koopt ballonnen om de verjaardag van haar dode zoon te vieren. Geweldig. En het is nog niet eens veertien maart. Sorry, maar dit is echt ziek.’

Ze probeert de verpakking open te scheuren. Elegante, dunne vingers, nog dunner lijkt het sinds Jimmy er niet meer is, alsof alleen de essentie van Stella is overgebleven: botjes, huid, haren.

Ik keer mijn rug naar haar toe en ga wijdbeens voor het raam staan. In de erker houdt een vaas met lelies de wacht. Het is lang geleden dat ze bloemen voor zichzelf heeft gekocht. Ze heeft de moeite genomen het gezellig te maken, maar ik kan het niet opbrengen er wat van te zeggen.

Stella komt naast me staan en neemt me van opzij op met angstige ogen. ‘Ik wil een afscheidsceremonie organiseren,’ zegt ze, haar woorden versterkend met gebaren. ‘Het idee is

dat iedereen een briefje met een wens aan zijn ballon vastmaakt en dat we de ballonnen met zijn allen oplaten. Het zal goed voor ons zijn, daarmee zeggen we tegen Jimmy dat we hem laten gaan.'

'Wie is iedereen? Waarom moeten we wat tegen Jimmy zeggen als hij ons toch niet kan horen?'

Ik zie zijn gezicht voor me, het gezicht van mijn zoon. Zijn donkere haar, mijn haar, dat voortdurend in de klit zit, hoeveel conditioner we er ook insmeren, en dat nog zo lekker naar baby ruikt, zijn heldere blik – Stella's ogen maar dan donkerder blauw – en zijn mondje dat altijd een beetje openstaat. Ik zou tegen Stella willen zeggen: het is alsof ik na een brand zijn fotoalbum heb teruggevonden. In mijn hoofd is hij er nog, Jimmy, onze zoon.

Ze streelt mijn arm. 'Lieverd toch.'

'Stella, ik kan dit niet,' zeg ik. 'Het is te pijnlijk, begrijp dat dan. Jij zult wel denken dat het goed is voor de verwerking en alles, maar voor mij is het niet goed. Ik wil niet met andere mensen ballonnen oplaten. Andere mensen hebben er geen bal mee te maken. Dit is iets van ons, van ons alleen.'

Ik zie dat ze op het punt staat te gaan huilen, maar ze vermant zich.

'Het werkt helend om je verdriet te delen.' Ze gebaart erbij. 'Je moet dit zien als een natuurlijk deel van het rouwproces, de ballonnen staan symbool voor het loslaten van Jimmy.'

Dat heeft ze van haar moeder, die te veel zelfhulpboeken heeft gelezen en constant in dit soort termen praat, alsof zij enig idee heeft hoe het voelt om je kind te verliezen. Stella heeft vast weer oeverloos met haar zitten mailen. Ik begin zo boos te worden dat ik moeite moet doen om niet te schreeuwen. Ik wil de Stella terug die ik ken, de ironische Stella die dit soort clichés net zo tenenkrommend vindt als ik en die al gek van haar moeder wordt als haar bezoek langer dan een uur duurt.

Ik trek mijn arm terug. 'Snap je dan niet dat je iets heiligs

verbreekt op deze manier? Dat je het plat maakt met je ballonnen,' zeg ik. 'Wat een goedkope symboliek. En een wens, nota bene. Wat wil je Jimmy toewensen dan? Lang zal hij leven in de gloria?'

Ze zegt met een vertrokken gezicht: 'Jij bent niet de enige die verdriet heeft. Jouw ouders, mijn ouders, zij hebben een kleinzoon verloren. Onze vrienden missen hem ook en ze willen ons steunen, begrijp je dat dan niet? Wij zijn niet de enigen die van Jimmy hebben gehouden.'

'Oké, dus nu heb ik ook al geen recht meer op mijn exclusieve verdriet? Je wou zeggen dat ik zelfs dat met anderen moet delen? Ik geloof niet in rouwverwerking, ik geloof in net zo lang wachten tot de pijn minder wordt. En verder hoop ik dat veertien maart zo snel mogelijk voorbijgaat.'

Het blauw van haar ogen is onnatuurlijk licht.

'Kun je het niet voor mij doen? Je hoeft 't er niet mee eens te zijn, maar ik vind het belangrijk dat je erbij bent. Alsjeblieft, Oscar. Geen officiële speeches, dat beloof ik.'

Ik heb liever dat ze boos is, dan zo. Zo redelijk, zo lief. Ik wrijf door mijn haar, voel een doffe hoofdpijn opkomen.

'Als je bedoelt dat ik met een witte ballon in de achtertuin moet gaan staan met een briefje eraan, nee, dat doe ik niet, zelfs niet voor jou.'

'Niet in de achtertuin. Ik wilde samenkomen op Jimmy's veldje. Daar laten we de ballonnen op, op het moment dat hij werd geboren. Ik heb speciaal een plek uitgezocht waar we goeie herinneringen aan hebben. We hoeven niet naar zijn graf, ik weet dat je daar niet heen wilt.'

Jimmy's veldje. Terwijl wij op een kleedje picknickten, tingerde hij kraaiend van plezier door het gras.

'Ik ga weer naar bed,' zeg ik, 'ik voel me niet lekker. Sorry.'

Als ik de kamer uitloop, verwacht ik dat ze me na zal roepen, iets zal zeggen, maar het blijft stil.

8

Pleased to meet you, hope you guess my name! Ik trommel op het dashboard mee met het nummer van de Rolling Stones en probeer niet boven de honderd te rijden, want ik zit weer eens hopeloos op schema. De woensdagmiddagopnames zijn achter de rug en ik heb tegen Felix gezegd dat ik rond half zes bij hem ben. Als ik de hele weg file rijd, een half uur nodig heb om in het centrum te parkeren en tien minuten moet lopen vanaf de auto om bij zijn huis te komen, zal de verwachte aankomsttijd nog altijd 17.25 uur zijn. Het fijne van Felix is dat hij zelden ontmoetingen plant, waardoor zijn agenda niet voor de komende drie weken vol staat met afspraken, zoals bij de rest van mijn vrienden. En als hij al afspraken heeft, vergeet hij om in zijn agenda te kijken. Toen ik hem vanmiddag belde, zei hij: ‘*Sure*, kom langs, ik ben gewoon thuis.’

Hij woont midden in de Amsterdamse Jordaan, op de derde verdieping van een zeventiende-eeuws pand dat angst-aanjagend naar voren helt. De voorgevel is gestut met brede, in ijzer gevatte balken.

Om 17.10 uur bel ik aan.

Felix staat me in de deuropening op te wachten. ‘Oscar, man, kom binnen.’

Als ik een uur later had aangebeld was het hem ook niet opgevallen. Hij sloft op badslippers voor me uit naar de woonkamer. Ieder ander zou een sullige indruk maken,

maar Felix heeft het vermogen om zelfs dit schoeisel een zekere rock-'n-roll mee te geven. Ondanks zijn frequente cafébezoek en zijn sinds lang verlopen fitnessabonnement heeft hij zijn jongensachtige figuur weten te behouden. Felix gaat op de rand van de foielelijke fauteuil zitten die hij weigert de deur uit te doen omdat het ding zo lekker zit. Vanuit deze stoel gebeurt alles: eten, tv-kijken, telefoneren en, als het zo uitkomt, slapen. Ik ga tegenover hem zitten op de uitgezakte, zwartleren bank waarop ik in vroeger tijden nog wel eens bleef logeren als het laat was geworden. Waarom doe ik dat eigenlijk nooit meer? Langzaamaan ben ik gestopt met een groot deel van de dingen die ik vroeger de moeite waard vond. Kamperen tijdens meerdaagse popfestivals, blowen, videoclippen bijhouden op MTV. Een ouwe lul word je niet van de ene op de andere dag, maar geleidelijk, dat maakt het zo verraderlijk.

Felix heeft het huis van een vrijgezelle student. De meubelen ogen alsof ze per ongeluk in z'n woonkamer zijn beland en zich na al die jaren nog steeds afvragen wat ze er te zoeken hebben. Aan de muur hangt een groene lichtbak die hij zeker vijftien jaar geleden in een dronken bui uit een café heeft gestolen. Uitgang, flikkert de lichtbak.

'Hoe staat het met je liefdesleven?' vraag ik.

'Bloeiend als nooit tevoren, mag ik wel zeggen.'

'Namen, personalia?'

'Iris. Advocaat. Lang, lekkere kont.'

'Klinkt als een serieuze relatie.'

Hij grijnst. 'Zeg, wil je wat eten, wat drinken?'

Volgens mij slaapt Felix meer uit gewoonte dan uit overtuiging met vreemde vrouwen die op Barbie lijken. De gelegenheid doet zich voor en Felix past zich aan, zoals hij zich altijd en overal weet aan te passen aan de situatie. Het is niet zozeer dat hij goed is met vrouwen, de vrouwen zijn goed met hem. Ik heb een vrouwelijke collega eens lekkerbekkend naar hem zien kijken, om vervolgens te beweren dat hij geen *wedding material* is.

‘Heb je iets te eten dan?’

Hij strekt zijn armen achter zijn hoofd en rekt zich uit.

‘Zou kunnen, zou zomaar kunnen. Maar eerst gaan we een biertje hijsen.’

Hij staat op en sloft naar de open keuken.

Als hij met zijn hoofd in de ijskast duikt, zeg ik: ‘Ik houd het even bij fris vandaag.’

‘Kater?’

‘Zoiets.’

‘Toch niet weer een van je goede voornemens?’

‘Maak je geen zorgen.’

Hij komt terug met een flesje Heineken en een blikje Pepsi en zakt onderuit in de fauteuil, zijn voeten over de leuning. Deze houding kan hij uren volhouden. Nadenkend lurkt hij aan zijn biertje, ik vraag me af of hij nog over mijn nieuwe programma gaat beginnen. Ik begrijp niet waarom ik het gevoel krijg dat dit een pijnlijk onderwerp is.

‘Ik heb vorige week een screentest gedaan.’

Hij begint het etiket van zijn biertje te pulken. ‘Wat, vorige week? Daar had je niks over verteld aan de telefoon.’

‘Nee, omdat ik het zelf pas een half uur van tevoren te horen kreeg. Ik schrok me te pletter. Ik had nauwelijks de tijd om iets voor te bereiden en je weet hoe goed ik in improviseren ben.’

‘Dus het ging kut.’

‘Nou nee, het ging eigenlijk wel goed.’

‘Dat doen ze om je te testen. Even presentatortje pesten, kijken of hij bezwijkt onder de druk. Daarmee creëer je het live-effect, werkt geheid.’

‘Ach welnee, dat is niets voor James.’

‘Kom op, Oscar, doe niet zo naïef.’

Jans idee natuurlijk. Net als het ongetwijfeld geen toeval was dat ze het te druk had om bij de screentest aanwezig te zijn. Wat ben ik toch een eersteklas sukkel.

‘Nou, het werkte wel,’ zeg ik. ‘Het voelde alsof ik live in

de lucht was. Een stagiaire speelde de rol van Janneke van Dijk, je weet wel...'

'Aah, het shakenbabysyndroom. Heb je haar nog laten voordoen hoe ze die baby door elkaar heeft geschud?'

'Dat lijkt me meer iets voor jou.'

'Wat vindt Stella ervan?'

'Nog niet zoveel.'

'Je wilt toch niet zeggen dat je het verzwegen hebt.'

'Jezus, Felix, ik ben er nog niet aan toegekomen om het haar te vertellen, oké? Het gaat allemaal zo snel dat ik zelf nauwelijks weet wat er gebeurt. Bovendien is nog niet zeker of het doorgaat.'

'Sure,' zegt hij, 'je krijgt een talkshow aangeboden en je hebt geen tijd om het aan je vrouw te vertellen.'

Ik duw een deuk in mijn blikje cola. 'Ik vraag me af waarom ik me steeds zit te verantwoorden. Ik heb al genoeg gezeik aan mijn kop. Ben je niet blij voor me of zo? Ik had van jou toch wel enig enthousiasme verwacht.'

Hij klokt de rest van zijn biertje achter elkaar naar binnen en veegt zijn mond af met zijn mouw.

'Stella is een geweldige vrouw,' zegt hij kalmpjes, 'en als je zo doorgaat, raak je haar kwijt. Ik weet dat je dat niet wilt horen, maar het is wel zo.'

'En hoe weet jij dat, als ik vragen mag? Wie is er nou met haar getrouwd, jij of ik?'

'Stella heeft het niet makkelijk, dat kan de grootste autist zien. Je moet niet vergeten dat ze in een nieuwe omgeving zit, zonder vrienden of familie. En ze kan ook niet even iemand bellen als ze zich eenzaam voelt, zoals jij en ik. Jij hebt de hele dag mensen om je heen en zij zit daar maar in dat grote, lege huis.'

Ik leg mijn armen gestrekt op de rugleuning van de bank, het leer voelt plakkerig. 'Ik moet zeggen, daar knap ik danig van op. Gelukkig heb ik nooit zo'n last van schuldgevoel, dat scheelt.'

‘Ik ben laatst een keertje bij haar langsgegaan, overdag, nadat ik klaar was met de opnames. Even een bloemetje brengen, kijken hoe het gaat. Nou, daar werd ik niet vrolijk van, jongen. Ze bleef maar met spullen sjouwen, compleet neurotisch. Ik heb echt een kwartier op haar in moeten praten voordat ze eindelijk even kwam zitten om koffie te drinken.’

Ik voel een scherpe steek in mijn maag. Dus daar kwamen die bloemen vandaan.

‘Stella drinkt geen koffie na elf uur ’s ochtends,’ zeg ik nors.

Felix knijpt zijn ogen samen, waardoor de lijnen in zijn gezicht zich scherper aftekenen. ‘Nou, deze keer wel. En toen ze eenmaal zat, begon ze spontaan te huilen.’

‘Fijn om te weten dat jullie het samen zo gezellig hebben. En dat je niet de moeite neemt om mij daarvan op de hoogte te brengen.’

‘Ik vertel het je nu toch?’

Er valt een stilte. Dit voelt verkeerd, echt helemaal verkeerd. Ik heb altijd gedacht dat Stella belangrijk voor hem was omdat ik belangrijk voor hem ben. Is hij verliefd op haar? Heeft hij een ordinaire versierpoging gedaan, met zijn bosje bloemen? Het ergste is misschien nog wel dat ik niet zeker ben van Stella’s reactie, er niet meer op durf te vertrouwen dat ze hem lachend de deur heeft gewezen. Ze is eenzaam, Felix zei het zelf.

Hij houdt zijn flesje ondersteboven, alsof hij niet kan geloven dat het leeg is, zet het dan op de vloer naast zich, bij drie andere lege flesjes waarvan de etiketten zijn afgeplukt.

‘Kom op, Oscar, we kunnen hier toch op een volwassen manier over praten. Je hebt nou eenmaal de neiging om je kop in het zand te steken, dat weet je zelf ook.’

‘O, aha.’ Ik gebaar om me heen. ‘Gelukkig ben jij wel op een volwassen manier bezig. Kijk naar jezelf, man. Je neukt met meisjes van achttien en hebt geen idee hoe je een nor-

male relatie moet aangaan. En je denkt mij te kunnen vertellen hoe ik mijn vrouw moet behandelen?’

‘Negentien.’

‘Sorry?’

‘Meisjes van negentien. Achttien is me net iets te jong.’

Tegen mijn wil schiet ik in de lach. Dan staan we tegelijkertijd op, hij om nog een biertje te pakken en ik om hem te omhelzen.

‘Ik ben een lul,’ zeg ik, terwijl we elkaar op de rug rammen, ‘sorry, het komt door de stress. Ik waardeer het dat je Stella probeert te steunen, echt. En je hebt gelijk: ik had het haar moeten vertellen, maar ik ben bang dat ze gaat zeiken. We hebben al zoveel ruzie de laatste tijd, snap je?’

Hij pakt me bij mijn schouders en schudt me door elkaar. ‘Je hebt meer geluk in het leven dan je denkt, Oscar. Je zult het wel slap gelul vinden, maar jij kijkt altijd naar wat je niet hebt in plaats van naar wat je wel hebt. Je bent zo druk met stressen en zaniken dat je vergeet om te genieten. Ik vind dat zo zonde om te zien, man.’

Hij laat me los, de schrik trekt in zijn gezicht. ‘O shit, ik doel niet op... Ik bedoel... dat van Jimmy, dat is vreselijk, man, en mensen die je gaan vertellen dat het allemaal goedkomt zijn ook vreselijk, want dat soort dingen komt niet goed.’

‘Het is oké,’ zeg ik. ‘Ik weet wat je bedoelt, maak je geen zorgen.’

Ik merk dat ik sta te trillen, voel de paniek opkomen als een acute koortsaanval. Jimmy. Mijn neus in zijn babyzachte haren duwen. Zijn voeten met één hand stevig vastpakken terwijl ik zijn luier verschoon. Zachte kussentjes met minuscule tenen eraan die zijn hele gewicht wisten te dragen, een ingenieus ontwerp waarover ik me bleef verbazen.

Ik schraap mijn keel. ‘Hé jongen, ik geloof dat ik zo maar eens ga.’

Hij veegt met zijn hand door zijn haar, waardoor het in

een soort hanenkam rechtop komt te staan. ‘Je ziet bleek, man. Voel je je niet goed? Kan ik wat voor je doen?’

‘Nee, niks aan de hand, ik heb alleen een beetje weinig gegeten vandaag.’

‘Zal ik een pizza laten komen of zo? Spareribs, shoarma? Zeg het maar.’

Ik moet weg, naar buiten, ademhalen, naar huis.

‘Misschien kunnen we weer eens een keer gaan hardlopen,’ zegt Felix, terwijl ik me haastig in mijn jas hijs. ‘Dat is al veel te lang geleden.’

Als ik halverwege de trap ben, roept hij me vanuit de deuropening na: ‘Hé man, te gek van die talkshow. Ik weet nu al dat het een succes wordt!’

Ik spoed me naar de auto.

‘Oscar!’

Aan de overkant van de straat spot ik een man die zijn handen als een megafoon voor zijn mond houdt. Hij is geheel in het zwart gekleed en wordt geflankeerd door een doorgefokte hond, waarvan het vel, als een te strak gevulde worst, op knappen staat. Bij het ontwerp van het beest lijkt alle concentratie te zijn gegaan naar zijn borstkas.

‘Oscaaar!’

Ik zwaai terug.

‘Dag.’

‘Weet je wat ze met jou moeten doen?’

Ik versnel mijn pas, waarop ook hij harder gaat lopen, op de voet gevolgd door het monster op vier poten.

‘Hálo! Weet je wat ze met jou moeten doen?’

‘Zeg het eens.’

‘Patat van bakken. In de olie flikkeren en lekker laten sudderen. Aangebrande aardappel!’

‘Fraai,’ mompel ik.

‘Hé, *asshole!* Hoor je me?’

Hij is minstens even groot als ik en heeft een opgeblazen postuur, dat het gebruik van hormoonpreparaten doet ver-

moeden. Het lijkt geen twijfel dat hij mij met een paar welgemikte anabolen-klappen tegen de vlakke kan werken. Eindelijk ben ik bij de Snoek, mijn hand trilt als ik de sleutel in het slot steek. De man in het zwart en de hond steken de straat over, maar ik weet net op tijd in te stappen en de deuren te vergrendelen. Terwijl ik gas geef, bonkt hij op het raampje, terwijl zijn *partner in crime* in schor geblaf uitbarst.

‘Tering zeg, aangebrande aardappel! Ben je bang voor me of zo?’

Als de Snoek eindelijk rijdt, rent hij met de auto mee en slaat met vlakke hand op het dak.

Het is onnatuurlijk rustig op de weg, alsof de atoombom is gevallen en alle inwoners van Nederland heeft weggevaagd behalve eentje. Oscar Stellendam overleeft atoomaanval. Oscar Stellendam blijkt enige mens op aarde. Ik zet de radio aan, maar die meldt geen bijzonderheden. Halverwege ontvang ik een sms. Ik hoop dat het Stella is, dat ze niet moeilijk doet omdat ik zo laat ben maar gewoon een aardig bericht stuurt. Met een half oog scan ik de sms, onderwijl de weg in de gaten houdend. Een afgeschermd nummer. Een korte tekst, zonder afzender. *Ik weet waar je bent*. Ik wis het bericht direct. Dan komt er weer een sms binnen met dezelfde tekst. Koppig wis ik ook deze boodschap. De blackberry begint nog 26 keer achter elkaar te piepen. *Ik weet waar je bent*. O ja? Dat kan iedereen wel zeggen. Het punt is alleen dat het zomaar waar zou kunnen zijn. Als de talkshow doorgaat, zal het alleen maar erger worden. Slagen als live-presentator van een goed aangeschreven programma is pas echt een garantie voor aanhoudende afgunst.

Als de beltoon van de blackberry weerklinkt, aarzel ik. Straks is het de malloot van daarnet. Moet ik opnemen en hem lik op stuk geven, of negeren? Ik doe de dopjes van de headset in mijn oren en neem op zonder mijn naam te noemen.

‘Hallo... hallo?’

Mijn moeder. Heeft zij tegenwoordig ook al een afgeschermd nummer?

‘Ja ma, met Oscar.’

‘Doet dat ding het nu? Ik hoorde niks.’

Voor haar is mobiel bellen nog altijd iets wat je bij hoge uitzondering doet, vergelijkbaar met telefoneren vanaf de maan.

‘Ik dacht, ik bel je maar even op je mobiel. Aangezien je bijna nooit thuis bent.’

Ik zucht snuivend, zodat ze het kan horen. ‘Wil je dat ik je terugbel?’

‘Nee nee, we hebben elkaar nu toch aan de lijn.’

De verbinding met de maan is gemaakt, die kunnen we beter niet verbreken.

‘Ma, ik zit in de auto, dus ik kan het niet te lang maken.’

‘God jongen nee, wees voorzichtig. Ik belde alleen even om te peilen.’

(...)

‘Stella mailde me over dat gedoe met die ballonnen. Wat vind jij daar nou van?’

De irritatie kruipt via mijn ruggengraat omhoog naar mijn nek. Zoals wel vaker doet ze net of ik niets heb te zeggen, alsof Stella buiten mij om opereert – wat in dit geval ook zo is, maar dat hoeft zij niet te weten.

‘Wat wil je dat ik ervan vind? Zeg het maar.’

Nu zucht zij met effectbejag, zij en ik, wij zijn meesters in het zuchten.

‘Hè jongen, toe nou toch. Het leek me gewoon niets voor jou, zo’n ceremonie. Eerder een idee van haar. Stella heeft nou eenmaal de neiging om de dingen te dramatiseren.’

‘Welke dingen, ma? Welke dingen probeert ze te dramatiseren?’

‘Nou ja, je weet wel. Het is allemaal al erg genoeg, denk ik dan. Ik kan me niet voorstellen dat jij hierop zit te wacht-

ten, Oscarchen. Witte ballonnen, alsof we iets te vieren hebben. Ik vind het van dat modieuze gedoe. Zo geforceerd, op de een of andere manier. Maar als jij wilt dat ik kom, dan kom ik. Al weet ik niet of ik je vader zover krijg.'

God, wat is ze irritant als ze de spijker op zijn kop slaat.

'Noem me geen Oscarchen,' zeg ik, 'en kijk zelf maar of je komt. Oscarchen moet nu ophangen.'

Ik druk het gaspedaal dieper in. Nog even en dan ben ik thuis.

9

De biefstuk op mijn plastic bord is half verkoold en dreigt te verzuipen in een plas whiskysaus.

‘Zo,’ zegt Friso van Alphen, terwijl hij met een tang de ene worst na de andere op het barbecuerooster van zijn buitenkeuken legt, ‘dus jij bent nou onze beroemde buurman.’

De man van Karin heeft iets zenuwachtigs in zijn manier van bewegen, zijn pupillen schieten heen en weer alsof hij verwacht dat de vijand elk moment over de heg kan duiken. Zijn peper-en-zoutkleurige haar trekt zich van schrik terug op zijn schedel, waardoor zijn vlekkerige huid de volle aandacht krijgt. Hij heeft niet vooraan in de rij gestaan, zou Felix zeggen.

Er bestaat geen geschikt antwoord op de beroemdheidsvraag. Ontkennen dat je bekend bent, riekt naar valse bescheidenheid en beamen neigt naar arrogantie. Dus doe ik wat ik meestal doe: geforceerd lachen, alsof de buurman zojuist een goede grap heeft verteld.

De buitenkeuken staat onder een grote luifel opgesteld, naast de tafel met drank en kant-en-klare sauzen. Ondanks de strategisch opgestelde warmtekanonnen op het terras is het nog knap fris buiten. Her en der in de tuin staan groepjes verkleumde buurtbewoners. Het is nog licht, maar lang zal dat niet meer duren. Terwijl ik mijn handen warm wrijf, neem ik het uitzicht in me op. Het gras is minutieus bijgeknipt, kronkelende paadjes leiden langs manshoge buxus-

hagen, die in verschillende fantasievormen zijn geknipt. In een van de vormen meen ik een paashaas te herkennen. Karin noemt dit haar Engelse theetuin. Ik zie dat ze beet heeft en drie gasten langs de groene attracties leidt, die nu ongetwijfeld dezelfde anekdote als ik te horen krijgen over de werkelijk fantastische tuinarchitect die verantwoordelijk is voor het ontwerp. Zijn nummer zit in mijn zak, daar heeft ze voor gezorgd. Karin heeft een stel ingewikkelde kettingen om haar nek, alsof ze probeert te concurreren met de imposant uitgedoste hagen. Ze moet het koud hebben, zo zonder sjaal, maar ze geeft geen krimp.

‘Het zal je hier bevallen, Oscar, mag ik Oscar zeggen?’ vraagt Friso.

Hij begint de worsten te draaien, die sissend protesteren.

‘Ik kan je vertellen, wij wonen hier al jaren met plezier. Toen we dit huis kochten, acht jaar geleden, deed het 750.000. Gulden hè, gulden, kun je nagaan. Het is nu al in waarde verdubbeld. Niet dat we hier weg willen, hoor, voor geen goud.’

Hij legt de tang op het rooster, trekt zijn linkerooglid naar beneden. ‘En nu al helemaal niet meer. Heeft Karin al verteld dat we elke avond kijken?’

Ik had me Friso voorgesteld als een stil mannetje, een schaduw van Karin, maar ze blijken niet voor elkaar onder te doen.

‘Ja, dat heeft ze verteld.’

‘Hoe is dat nou om voor de camera te staan? Het lijkt mij dus echt vreselijk. Ik ben blij dat ik iets achter de schermen doe, als het ware.’

Voordat ik kan informeren naar zijn werk, zegt hij: ‘Systeemanalist bij IBM. Ik analyseer de bestaande systemen en ben bezig met het opzetten van een functioneel ontwerp voor een nieuw systeem.’

Geen directeursfunctie dus, zoals ik vermoedde. Hij houdt een lang verhaal dat me grotendeels ontgaat.

Friso laat een mechanische lach volgen. ‘Verdient oké, hoor, daar niet van. Ik houd er een goed belegde boterham aan over. Maar vertel me over jouw werk, dat is veel interessanter. Hard werken zeker, hè? Een collega van me werd ooit geïnterviewd voor een actualiteitenrubriek. Nieuws Vandaag, geloof ik. Er kwam een complete cameraploeg langs, dus hij dacht: die pakken het serieus aan. Ze waren meer dan een uur bezig en wat blijkt? Uiteindelijk werden er maar drie minuten van dat hele interview gebruikt. Hadden ze de rest er gewoon uitgeknipt. En natuurlijk net alle goeie dingen die hij had gezegd. Daar begint hij dus nooit meer aan.’

‘Er kan wel eens wat sneuvelen tijdens de montage,’ zeg ik.

Ik voel de adrenaline door mijn aderen trekken. Als het nieuwe programma van start gaat, kan er niets meer worden rechtgezet tijdens de montage. Live-tv, geen ontsnapping mogelijk. Binnenkort word ik vrijwillig vijf dagen per week op een kar door de stad gereden.

Op dat moment zie ik Stella vanachter een haag vandaan komen en mijn kant op wandelen, keurig het kronkelpaadje volgend. Ze draagt een witleren jasje en een bijpassende sjaal, wat de bleekheid van haar huid benadrukt, en heeft haar haar losjes opgestoken. Haar ogen geven licht. Ze is een engel zonder vleugels, ik moet me bedwingen om niet op haar af te lopen en Friso te laten staan met zijn vette worsten. Sinds het conflict over de witte ballonnen ontwijken we elkaar met zorg. Mijn engel heeft het koud, zo te zien.

‘Stella, je hebt Friso al ontmoet, neem ik aan.’

Ik praat te snel. Ze glimlacht, maar ik zie aan haar gezicht dat ze slechts half kan volgen wat ik zeg.

‘Hallo,’ zegt ze, nauwelijks verstaanbaar.

Ze is zo bang te luid te spreken in gezelschap dat ze wel vaker te zacht praat.

Ze houdt me een plastic bekertje voor. ‘Je vrouw heeft dorst.’

Ik pak een openstaande fles wijn en schenk royaal in. Ze neemt een slok, trekt licht met haar mond, genoeg om te weten dat ze de wijn straks ongezien achter een gemanicuurde haag zal lozen. Friso buigt zich naar haar over: ‘Zo, vermaak je je een beetje, Stella?’

Hij praat hard en articuleert alsof hij het tegen een kind heeft dat niet helemaal goed bij zijn hoofd is.

Ze knikt. ‘Nog bedankt voor de uitnodiging. Het is een leuk feestje.’

Friso maakt een wijds gebaar met zijn arm. ‘We hebben de ruimte, hè. En we doen het graag. Karin heeft het allemaal geregeld, hoor, om eerlijk te zijn. Zij is van de organisatie, ik van het vlees, zeg ik altijd maar.’

Over het tuinpad komt het groepje gasten onder leiding van Karin op ons af. Halverwege roept ze: ‘Laat ik jullie voorstellen aan onze nieuwe buurtgenoot. Kom op, jongens, niet zo verlegen, onze Oscar bijt niet. Hij is heel gewoon gebleven, hè Oscar?’

‘Nou,’ zeg ik, ‘gewoner kan bijna niet.’

Stella klemt haar pink om die van mij en leunt tegen me aan. Ik geef een kneepje terug, blij verrast door haar aanhankelijkheid. Haar pink voelt ijskoud en is half zo groot als die van mij, meisjesvingers heeft ze.

Friso serveert geblakerde worsten en begint aan een hamburgerronde. Ik ben mijn honger kwijt, de taaie biefstuk is niet goed gevallen. Karin houdt een lang, gedetailleerd verhaal over een gestolen fiets, het verlies aan sociale controle en de algemene teloorgang van de hedendaagse samenleving. De gasten kleumen rond de warmtekanonnen. Ik zie aan Stella dat ze het verhaal niet kan volgen. Tijdens het groepsgesprek dat ontstaat, hangt ze er verloren bij. Al snel geeft ze het op en probeert ze ongemerkt apart te gaan staan. Dit is nou precies de reden dat ik haar zelden mee weet te krijgen naar feestjes. Ze kijkt opgelucht als ik bij haar kom staan. Misschien laf, maar als ik het haar nu ver-

tel, weet ik zeker dat ze geen scène maakt.

‘Ik heb nieuws,’ zeg ik met gedempte stem, mijn boodschap verduidelijkend met gebaren. ‘Ik kan misschien een nieuw programma gaan maken, een talkshow, een kans uit duizenden.’

‘O, waar komt dat ineens vandaan?’

Haar stem klinkt onverwacht hard.

Ik kijk om me heen of niemand meeluistert, antwoord: ‘Boskamp heeft het me net verteld. Hij deed vanzelfsprekend of het zijn eigen briljante idee is.’

‘Fijn voor je,’ zegt ze tam.

‘Ja, heel fijn.’

Ik zucht. ‘Wat wil je dan, Stella? Dat ik deze kans voorbij laat gaan? Je weet dat ik hier al jaren op wacht.’

‘Dus het is al rond, begrijp ik.’

‘Het is niet rond,’ zeg ik luid.

De man en de vrouw naast ons kijken nieuwsgierig onze kant op. Ze dragen beiden een groene parka, alsof er een verkleedthema is waarvan ik niet op de hoogte ben.

‘Bedankt voor je steun,’ sis ik tegen Stella, ‘goed om te merken dat je achter me staat.’

Ze maakt een fel gebaar. ‘Laten we erover ophouden.’

‘Juist,’ zeg ik, ‘dan ga ik nu eindelijk naar de wc. Ik moet al uren.’

Als ik omkijk, zie ik dat ze haar wijn achter elkaar naar binnen klokt. Ik ben zo terug, gebaar ik, zonder daarbij te praten, maar ze ziet het niet.

‘Oscar, kom eens!’

Karin staat vanaf de andere kant van het terras naar me te wenken. Het groepje gasten om haar heen kijkt verwachtingsvol mijn kant op.

‘Even naar de wc!’ roep ik terug. ‘Ik weet het wel te vinden.’

Ze opent haar mond, als een vis happend naar adem.

‘Tot zo.’

Assertief en duidelijk zijn, dat is de truc.

De tuindeuren, die uitkomen op het terras, staan open, de woonkamer en de gang zijn verlaten. De wc op de benedenverdieping blijkt bezet. Vanuit de keuken weerklinkt gelach, ik kijk om me heen – niemand te zien – en sluip de trap op. Ik weet waar de wc boven is, want het huis heeft dezelfde indeling als dat van ons. Het kinderlijke idee dat ik iets doe wat niet mag, bevalt me.

Zelfs de badkamer is tot in de puntjes gestyled, met rieten manden vol strak opgerolde handdoeken, gedimde lichten aan weerskanten van de toilettafels en een krullerige stoel in de hoek. Mijn plas klatert in de toiletpot, wat niet alleen mijn blaas verlichting geeft. Eindelijk alleen. Mijn kaak is verkrampt van het geforceerde glimlachen. Ik voel me net een aap die door Karin aan een ketting wordt tentoongesteld: hup, Oscar, nog een kunstje, doe het voor ons.

Ik hoop dat Stella zich redt, nu ik haar aan haar lot heb overgelaten. De deur van de slaapkamer die op de tuin uitkijkt, staat op een kier. Ik duw de deur verder open, sluip over de hoogpolige vloerbedekking naar het raam. De snoeren met felle lampjes, die het terras verlichten, winnen het van de schemering. Tot mijn verbazing stel ik vast dat Stella druk staat te converseren met een vrouw die ik niet ken. Ze ondersteunt haar verhaal met gebaren, een teken dat ze zich op haar gemak voelt. Niets aan de hand, het nieuws over de talkshow is blijkbaar minder hard aangekomen dan ik vreesde.

Ik draai me op mijn hakken om. Het vertrek waarin ik me illegaal bevind, is als werkkamer ingericht; aan de muur tegenover het raam staat een groot bureau met een computer. De binnenkant van de deur is met schoolbordverf bewerkt. ‘3 maart, feest!!!’ schreeuwen grote krijtletters. Jimmy’s verjaardag nadert. Stella en ik hebben het niet meer over de ceremonie gehad, ik vermoed dat ze niet alleen mijn ouders maar ook de overige familie en onze

vrienden per mail op de hoogte heeft gebracht.

Ik kan het niet laten om de multimap open te slaan die naast de computer ligt. Wel verdomme. De map is gevuld met artikelen, secuur voorzien van een handgeschreven datum. Ik herken het handschrift van de Pizza Rapido-folder. De multimap blijkt een archief te bevatten dat, gezien de dikte, al flink wat jaren wordt bijgehouden en de artikelen gaan zonder uitzondering over mij. Ik geloof dat Karin meer weet over Oscar Stellendam dan ikzelf. Het laatste roddelbladartikel stamt van twee weken geleden: ‘Oscar Stellendam op stel en sprong verhuisd. Waarvoor vlucht hij?!’ Goeie vraag. En vooral: waarheen is hij gevlucht? In de armen van een regelrechte maniak.

‘Oscar, joehoe, kun je het vinden?’

Ik herken de stem van Karin.

O, en of ik het kan vinden, reken maar. Ik doe de map dicht, controleer of ik alles precies zo heb achtergelaten als ik het aantrof en loop zo zachtjes mogelijk naar de overloop. Daarna bonk ik de trap af om te laten zien dat ik niets te verbergen heb. De buurvrouw staat me onder aan de trap op te wachten met een cocktail in beide handen, compleet met parapluutje. Ik kan het niet opbrengen om me te verontschuldigen voor mijn ongevraagde bezoek aan de bovenverdieping. Oscar Stellendam bezoekt wc en doet schokkende ontdekking.

‘Het thema is tropisch. Hoe eerder het zomer wordt, hoe beter, zeg ik altijd maar.’ Karin houdt me een van de cocktails voor. ‘Ik heb ze lekker sterk gemaakt.’

Ik pak het glas van haar aan. Om haar de mond te snoeren vraag ik: ‘Heb je Stella gezien?’

‘Nou, bij mijn weten stond ze daarnet nog buiten. Dus als ze...’

‘Oké, bedankt.’

Ik houd mijn glas omhoog bij wijze van toast en loop langs haar heen naar buiten.

Het volle glas laat ik achter op de tafel naast de sauzen, niet van plan de gifbeker leeg te drinken. Stella is nog altijd in gesprek met de onbekende vrouw. Als ze me in het oog krijgt, lacht ze. Ik weet niet waar ik dit aan te danken heb, maar ben zo geïrriteerd door Karin dat ik niet reageer.

‘We moeten maar eens gaan,’ zeg ik.

Ze kijkt verbaasd.

Ik probeer met mijn ogen te seinen dat ze nú mee moet komen.

Ik knik naar haar gespreksgenoot. ‘Het was ons een genoeg.’

‘Dit is Conny,’ zegt Stella, ‘ze werkt bij een uitgeverij.’

Conny glimlacht bangig, ik zie dat ik in haar ogen een barse man ben die zijn vrouw commandeert en ergens bevalt me dat wel.

‘Mijn dochters zijn dol op de boeken van uw vrouw,’ zegt ze. ‘Ze hebben de hele Lotte-reeks gelezen.’

‘Dat is goed om te horen. Luister Conny, ik zou graag langer met je praten, maar ik kan het niet te laat maken vanavond. Morgenvroeg weer opnames, begrijp je?’

Goedkoop om deze troef te spelen – kijk mij eens belangrijk zijn bij de televisie – maar nood breekt wet. We moeten hier weg, vluchten nu het nog kan, voor die enge Karin ons te pakken krijgt. Met de cocktail in de ene hand en een videocamera in de andere zoemt ze als een bij op de honing af. Straks zet ze het filmpje nog op internet.

‘Blijf vooral als jij dat wilt,’ zeg ik gejaagd tegen Stella.

Ze ziet dat ik het niet meen en schudt haar hoofd. ‘Ik ga met je mee.’

Als we eindelijk op de oprijlaan staan, vraagt Stella zachtjes: ‘Wat was dat nou?’

Ik draai mijn hoofd naar haar toe. ‘Karin is gek.’

‘Dat wisten we al.’

‘Nog veel gekker dan je denkt.’

Pas als we bij onze voordeur zijn, vraagt ze: ‘Hoezo dan?’

‘Ach, laat maar. Niks bijzonders.’

De woede begint te zakken en ik draai de deur soepel van het slot. Dit begint mijn huis te worden.

‘Oscar!’

Ik zorg dat ze mijn gezicht kan zien. ‘Het mag geen naam hebben.’

Ik speel de plagerige echtgenoot, opgelucht dat we ontsnapt zijn, dat we in ons eigen huis zijn, zonder opgerolde handdoeken en cocktails met parapluutjes. Mijn gezicht werkt niet direct mee, langzaamaan trekt de frons tussen mijn wenkbrauwen weg en ontspant mijn voorhoofd zich.

Stella geeft me een duwtje, speelt het spel mee. ‘Dit kun je me niet aandoen,’ zegt ze, druk gebarend. ‘Heb je rondgesnuffeld in het huis?’

‘Misschien. Een beetje.’

Staande bij het aanrecht smeer ik voor ons beiden een boterham met pindakaas die we achter elkaar opeten. In de woonkamer laat ik me languit achterover op de bank vallen. Stella klimt boven op me en duwt mijn handen achter mijn hoofd. In haar mondhoek zit een likje pindakaas.

‘Vertel wat je hebt gezien, of je gaat eraan.’

Ik doe niet al te veel moeite me aan haar greep te ontworstelen, verrast door de lichtheid die er tussen ons is.

‘Dat kan ik echt niet doen, ik heb Karin absolute discretie beloofd.’

‘Oscar, zeg het!’

Ik klem mijn lippen stijf op elkaar. ‘Mmmm.’

‘Zeg het, nu!’

‘Eerst een kus.’

Haar mond is warm en nat. Wat heb ik dit gemist. Ik kus haar terug, lik de pindakaas weg en duw mijn tong kort naar binnen.

‘Als je je uitkleedt,’ zeg ik. ‘Complete naaktheid is een vereiste.’

Ze laat mijn handen los, trekt de witte blouse langzaam

over haar hoofd, schudt haar haren los. Ze laat haar slipper-
tjes van haar voeten glijden. Ik help haar uit haar broek en
haar slipje. Handig haakt ze haar beha los. Ze is naakt, een
bleke gedaante in het halfdonker, bijgelicht door de lantaarn
die voor ons raam staat. Met moeite bedwing ik de neiging
haar borsten aan te raken, ze met beide handen te omvatten,
haar bleke tepels tot knopjes te zuigen. Ik wil dit beeld vast-
houden.

‘Mooi meisje, wat ben je toch mooi,’ zeg ik.

Ze maakt de bovenste knoopjes van mijn blouse los, prikt
met haar vinger in mijn blote huid. ‘Ga je het me nu nog ver-
tellen?’

‘Als het je alleen daarom te doen is.’

Ze grijpt de stof vast, dreigt de blouse open te scheuren.

‘Os-car.’ Haar stem slaat over.

‘Karin verzamelt knipsels. Over mij. Met datum en al.’

Stella laat een lach ontsnappen. ‘Dat meen je niet.’

‘En of ik het meen. Ze heeft een hele multomap vol, zo te
zien houdt ze de bladen goed bij.’

‘Oké, dat is behoorlijk gek.’

‘De volgende stap is dat ze een fanclub gaat oprichten.’

Stella begint de rest van de knoopjes los te maken. ‘Daar
is ze al mee bezig.’

‘Nee!’

‘Ja, ze hield er een heel verhaal over. Ze wil een jaarlijkse
fanclubdag gaan organiseren en alles. Drie keer raden wie
de eregast is.’

‘Ah nee, dat doe ik niet hoor. Dat doe ik echt niet.’

Pas als ze begint te lachen, heb ik door dat ze me in de
maling neemt. Van opluchting begin ik ook te lachen. Het is
grappig, Karin en Friso en het aangebrande vlees en de
opgerolde handdoeken en die trieste multomap. Oscar, doe
nog eens kunstje, Oscar, spring door de hoepel!

Daarna ontvoer ik Stella naar de slaapkamer, al is het nog
veel te vroeg om naar bed te gaan. Ze klikt een lampje aan

naast het bed, zodat ze mijn gezicht kan lezen. We vrijen lang en heftig. Als Stella klaarkomt, schreeuwt ze voluit. Bezweet liggen we naast elkaar, het dekbed in een prop aan het voeteneind. Onvoorstelbaar dat ik dit weken heb kunnen missen. Alle spanning van de afgelopen tijd is uit me weggeleden en ik ben alleen nog maar een gloeiend, naakt lichaam. Seksueel is het altijd zo geweest tussen ons, vrij en vanzelfsprekend. Als we vrijen, hebben we geen moeite elkaar te verstaan. Het wonderlijkst van al is dat Stella in bed de stilte van zich afschudt en zij degene is die ongeremd lawaai maakt, alsof ze het gebied dat ze overdag prijsgeeft, 's nachts terug verovert.

Ze leunt op haar elleboog en ik aai haar babyzachte haren, kus haar schouder.

‘Je was weer wild,’ zeg ik. ‘De mensen zouden eens moeten weten.’

Ze aait over mijn borst. ‘Het spijt me van daarnet. Ik ben echt wel blij voor je. Ik hoop dat je de baan krijgt.’

‘Het spijt mij ook. Ik had het je eerder moeten vertellen.’

‘Je was bang dat ik boos zou worden.’

‘Ja.’

Ze lacht. ‘En terecht.’

Ik geef haar een kus. ‘Wat zou je ervan vinden als ik toch naar dat ballonnengedoe kom? Ik moet wel werken die dag, maar als het niet te vroeg begint, denk ik wel dat het me lukt om erbij te zijn.’

‘O, Oscar.’

Ze omhelst me om te verbergen dat ze moet huilen en ik zweer op het hoofd van mijn moeder dat ik vanaf nu alleen nog maar lief voor haar zal zijn, tot de dood ons scheidt.

De volgende ochtend worden we allebei voor de wekker wakker en vrijen opnieuw, loom en slaapdrongen. Stella laat zich op haar rug leggen, kijkt me met geloken ogen aan, terwijl ik voorzichtig bij haar binnendring, alsof we dit voor

het eerst doen en ik niet weet of ze nog maagd is. Zij duwt met haar hand tegen mijn borst, ik leun op beide armen. Ik kan haar zien, ik kan haar zo goed zien. Haar borsten zijn een beetje opzij gezakt en bewegen mee, het kuiltje onder haar adamsappel tekent zich scherper af als ze haar hoofd opzij draait en haar ogen dichtknijpt. Deze keer komt ze zachtjes, bijna zonder geluid, zo, dat ik eerst niet zeker weet of ze haar hoogtepunt bereikt. Als ik zelf ben gekomen, laat ik me voorover zakken, mijn lichaam slap en zwaar op dat van haar. Ze aait mijn haren in model, wat bij voorbaat een onmogelijke opgave is, en fluistert zelfverzonnen woorden. Dove woorden zijn het, uitsluitend voor mijn oren bestemd, uit een vreemde taal die alleen wij spreken.

Als de wekker gaat, sla ik met gestrekte arm in het wilde weg, tot het ding op de grond valt en zwijgt.

Stella giechelt. ‘Oscar.’

Ik til mijn hoofd op zodat ze mijn mond kan zien. ‘Aapmens ontwaakt in de presentator. Gevolgen desastreus.’

Ik bedwing de neiging om uit bed te springen en meteen door te marcheren naar de douche. Fuck mijn schema. Ik ga vandaag te laat komen en hardop in de doorloopvergadering tegen de Duif zeggen dat ik toch zo heerlijk heb geneukt.

Stella gaat met haar hand langs mijn wang. ‘Liefje, ik moet je wat vertellen. Beloof je dat je niet boos wordt?’

‘Je bent vreemdgegaan met Friso en nu wil je bij hem intrekken.’

Ze draait een streng haar om haar vinger, steekt het uiteinde in haar mond. Ik kan me voorstellen hoe ze als klein meisje was, geconcentreerd in alles wat ze deed, met een aandoenlijke ernst.

‘En nu vraag je je af of ik het een probleem vind als Karin bij mij intrekt.’

Ze haalt de streng uit haar mond.

‘Oké, je wilt dat ik bij Karin intrek en dat Friso hier

komt wonen. Nu vraag je wel veel van me.'

'Ik ben gestopt met de pil.'

'Wat? Waarom?'

Ze glimlacht. 'Je weet vast wel waarom.'

Ik rol me van haar af, ga op de rand van het bed zitten. Het dekbed trek ik met een ruk naar me toe, ik voel me te naakt.

'Toe nou, het was niet mijn bedoeling het achter je rug te doen.'

Ze komt overeind en probeert mijn hand te pakken, maar ik sla haar vingers weg.

'Oscar, alsjeblieft.'

Ik draai me naar haar toe. 'Hoe kun je dit doen? Ben je helemaal gek geworden? Zonder mij ook maar iets te vertellen. Wat zijn dit voor middeleeuwse methodes?'

Ze plukt nerveus aan het dekbed, dat ik om mijn middel heb gedrapeerd.

'Liefje, luister. Je weet toch hoe het de vorige keer ging? Toen moest het initiatief ook van mij komen. Je bent nu eenmaal een twijfelaar. Als het aan jou had gelegen was ik nooit zwanger geworden, terwijl je zo blij was toen de baby kwam. Toen het eenmaal zover was, heb je nooit meer getwijfeld aan de beslissing. Dus ik dacht...'

De baby. Mijn kop knalt uit elkaar van de woorden die geen uitweg vinden en zich ophopen in mijn hersenpan.

'Ik wil het niet, hoor je me? Ik kan het niet meer en ik wil het niet meer. En dan flik jij me dit. Wie denk je eigenlijk dat je voor je hebt?'

'Ik had het heus willen zeggen. Maar gisteravond was niet het moment.'

Haar smekende toon maakt me alleen maar kwader.

'Nee, dat heb je goed gezien. Gisteravond was niet het moment en vanochtend ook niet. Er bestaat namelijk geen moment.'

Ik zou grover willen zijn, vernietigender. Ik wilde dat ik

met verbaal geweld alles wat er nog is tussen ons definitief kon vernietigen, zodat ik dit gesprek nooit meer hoef te voeren.

‘Alsjeblieft. Laten we het nu niet verpesten, Oscar. Het was net zo fijn tussen ons.’

Ik gooi het dekbed van me af en sta op.

‘Laten we het nu niet verpesten, Oscar.’

Ik kan het niet laten haar stem te imiteren, al ben ik de enige die het hoort.

‘Die is fraai, Stella, werkelijk. Misschien had je dat kunnen bedenken voordat je de pil het raam uit flikkerde.’

Ik stamp door de kamer, trek mijn ochtendjas van het haakje en kijk om. ‘Nu kom ik nog te laat ook, je wordt bedankt.’

Ik sla de slaapkamerdeur zo hard mogelijk achter me dicht, maar het helpt niet. Het doemgevoel is terug, het gevoel dat het nooit meer beter zal worden dan dit. Dat dit het is. Een tijd lang heb ik me bij het opstaan maar één ding afgevraagd: hoe kom ik de dag door? Hoe zorg ik dat de uren voorbijgaan en het weer avond wordt, zodat ik kan gaan slapen? Het was niet zozeer de wil om te leven die me voort deed gaan, het was de wil om niet dood te gaan en in het zwarte gat te verdwijnen waardoor Jimmy was opgezogen. Het is bizar wat mensen doen om niet te sterven, een combinatie van koppigheid en lafheid die ik niet onder controle kreeg. Degenen die zelfmoord plegen, zijn niet de lafaards die het hebben opgegeven, zij zijn de helden die hebben volgehouden. Tot de dood erop volgt. Doodgaan is nog moeilijker dan leven, dat is de enige reden dat ik er na twee jaar zonder Jimmy nog ben. De koude douche ranselt mijn rug en ik blijf langer staan dan nodig is, verlangend naar boetedoening. Zal de dag ooit komen dat ik mijn straf heb uitgezeten, dat het, uiteindelijk, genoeg is geweest?

Als ik op het punt sta in de Snoek te stappen meldt de blackberry zich. Onbekend nummer. Is het mijn belager? Jan? In een opwelling gooi ik het portier dicht en begin te lopen, de autosleutel nog in mijn hand. Schema naar de kloten, alles naar de kloten.

‘Met mij,’ zegt een bekende stem.

‘Jan, wat een verrassing.’

Ik klink raar, maar het kan me niet schelen.

‘Voor de verandering moest ik aan je denken,’ zegt ze.

Alleen dat. Geen hallo, geen goedemorgen.

‘Ik geloof dat je deze keer een verkeerd moment hebt gekozen. Of misschien is het wel het allerbeste moment, weet ik veel.’

‘Laat me raden. Je staat op het punt van een brug af te springen.’

‘Correct.’

‘Wacht er nog even mee. Laten we elkaar nog een keer zien voor je gaat, dat is toch het minste wat je kunt doen.’

Ze vraagt niet wat er is, ze wil helemaal niet weten wat er is. Hoe is het met je, Oscar? Sinds het is gebeurd vragen mensen me dat op zo’n speciale toon, met de nadruk op ‘is’.

‘Nu, bedoel je? Ik heb straks opnames. En er moet nog veel werk worden verzet. Iets met een talkshow of zo.’

‘Oscar,’ zegt ze, ‘hoe lang blijf je nog vechten?’

Op de hoek van de straat sta ik stil. Dit gesprek, deze wandeling lijkt één groot déjà vu. Ik zeg niets.

‘Je weet dat het onvermijdelijk is, wat er tussen ons gaat gebeuren.’

Ze meldt het zonder aarzeling, alsof ze dit dagelijks tegen mannen zegt. Wat misschien ook wel zo is.

‘Ik moet gaan rijden,’ zeg ik. ‘Dit kan niet, Jan, ik ben getrouwd.’

‘Gelukkig getrouwd, zo te horen. Wat ben ik blij voor je.’

Ik hang op voor zij het kan doen. De heks. Mocht ik toch de moed verzamelen om van een brug te springen, dan is zij

de laatste aan wie ik zal denken. Ik ren terug naar mijn auto. Als ik doorrijd, kan ik nog op tijd komen. Ik zet de radio keihard aan en vertel mezelf de hele weg lang dat Jan Vossebelt een ongelooflijke trut is met wie ik niets te maken wil hebben. Maar dan ook helemaal niets.

IO

Op de dag van de witte ballonnen regent het, miezerig, pesterig. In gedachten wijs ik Stella op de lucht die grauw van chagrijnigheid boven ons huis hangt: kijk dan, zelfs de natuur vindt het geen goed idee. Maar ik zeg niets, zoals zij ook niets tegen mij zegt. Zij is zoveel beter in stilte dan ik, het is alsof alle stilte in het huis van haar is en er geen ruimte overblijft voor mij. Ik weet nog altijd niet wat ik op mijn ballonbriefje zal schrijven, de formuleringen die ik bedenk, zijn allemaal even hol en pathetisch. Lieve Jimmy, papa zal altijd van je houden. Lieve Jimmy, rust zacht. Maar papa kan niet altijd meer van Jimmy houden, want van wie houdt hij dan eigenlijk? Van een schim, een herinnering. En Jimmy kan niet zacht rusten, want God bestaat niet en Jimmy is dood. Uiteindelijk schrijf ik 'het spijt me', waarvoor ik me zo schaam dat ik het briefje snel opvouw, biddend dat de ballon die ik vanmiddag zal oplaten niet binnen de kortste keren ergens in het struikgewas blijft hangen, klaar om door de roddelpers te worden opgevangen.

Stella is gelijk met mij opgestaan, we waren vandaag allebei voor de wekker wakker. De associatie met die ene andere ochtend dat we spontaan ontwaakten was te sterk, waardoor ik met een kloppend geslacht lag te denken aan onze ochtendlijke vrijpartij. Dat was nog geen twee weken geleden, maar het lijkt zoveel langer, een ander tijdperk waarin we elkaar aanraakten en Stella nog niet dat ene, rampzalige

had gezegd. Het is onmogelijk om nog seks met haar te hebben zonder te denken aan de geruststellende blauwe strip met pilletjes die altijd op het plankje boven de wastafel lag. Ik begrijp niet hoe me de verdwijning van dat vaste element in de badkamer heeft kunnen ontgaan. Ik kan mezelf wel vertellen dat ik dacht dat ze ongesteld was, dat ik daarin de verklaring zocht, maar de waarheid is dat ik er geen aandacht aan heb besteed, zoals ik aan zo veel zaken in mijn omgeving te weinig aandacht besteed. Concentratie, het is belangrijk me te concentreren.

Stella roostert brood, kookt eitjes en dekt de tafel met het damasten kleed en de servetten die we alleen bij speciale gelegenheden gebruiken, alsof het vandaag een feestelijke dag is. Terwijl ik een deuk in de schil van mijn eitje sla, stel ik me voor dat ik de ontbijtspullen en het servies met één ruk aan het kleed van tafel veeg. Wat denkt ze dat ze aan het doen is, Jimmy's verjaardag vieren? Hij zou vandaag vier geworden zijn. Ik weet niet eens zeker wat ik hem had moeten geven, wat kinderen van vier leuk of spannend vinden, waar ze het eerst naartoe rennen als ze in een speelgoedwinkel zijn. Zou hij blij zijn geweest met een tractor van knalgeel plastic en een piratenschip van Playmobil? Het idee dat ik hem een verkeerd cadeau zou kunnen geven maakt me misselijk. Als ik mijn gepelde ei opensnijdt, blubbert het eigeel over mijn bord. Lang zal hij leven, lang zal hij leven in de gloria.

Mijn blackberry ligt op tafel, zodat ik mijn schema in de gaten kan houden, en als ik opsta om mijn tanden te poetsen en te flossen kijkt Stella me met grote, beschuldigende ogen aan, alsof ik net heb gezegd dat ik er niet bij zal zijn, vanmiddag. Een moment vraag ik me af of dat zo is, of ik misschien iets heb gezegd, zo kwetsend dat het nu echt nooit meer goed komt tussen ons. De gedachte jaagt me geen angst aan, maar geeft een gevoel dat in de buurt van opluchting komt. Dan is er tenminste iets besloten, dan hoef ik niet meer en houdt het hier op.

Vanmiddag brengt Felix, die botweg aan de eindredacteur van zijn programma heeft meegedeeld dat hij op veertien maart niet kan komen werken, Stella met de auto naar haar ouders in Friesland en van daaruit zullen ze een paar uur later naar het veldje vertrekken. Felix heeft gezworen dat hij op tijd zal zijn, maar voor de zekerheid is hij al om twaalf uur besteld. Er worden 35 vrienden en familieleden verwacht, de bevestigingen zijn per mail binnengestroomd, geen enkele genodigde heeft het gewaagd zich af te melden. Haar ouders, haar zus, onze vrienden, vrienden van haar ouders, oude bekenden uit het dorp die Stella tot steun zijn geweest, zelfs mijn ouders, ze zullen er allemaal zijn. Het enige wat ik denk is: ik wil dit niet.

Ze gebaart en zegt: ‘Tien over half zes.’

Haar woorden steken als een mes tussen mijn ribben. 17.40 uur, de geboortetijd van mijn zoon.

Ik zeg: ‘Ik zal er zijn.’

Mijn werkdag verloopt zo hectisch dat ik geen tijd heb om na te denken. De adrenaline stroomt als een verslavend middel door mijn aderen. Op het laatste moment blijkt een item niet door te gaan en moeten we een nieuw onderwerp zien rond te krijgen. Om mij heen wordt druk gebeld op de vaste lijn, terwijl twintig verschillende mobiele beltonen vechten om de aandacht. Mijn bureau staat aan een van de spaarzame ramen, naast dat van James, die aan de lopende band problemen aan het oplossen is, wat hij liefkozend brandjes blussen noemt. Hoe meer brandjes er te blussen zijn, hoe kalmer hij wordt. Als er ooit nog eens brand uitbreekt in het gebouw vanwege een smeulende, illegale sigaret of een doorgebrande kabel, zal James ons redden. Ik had mij voorgenomen om vroeg te lunchen, maar uiteindelijk lepel ik in de stoel van de visagie, tijdens het föhnen van mijn haar, in een recordtempo een beker yoghurt naar binnen.

Ik heb met James afgesproken dat we de opnames van-

daag uiterlijk om 14.00 uur zullen afronden. Toen ik familieplichtingen als reden opgaf, vroeg hij niet door. James weet wanneer hij moet zwijgen. Als alles volgens het schema verloopt dat hij heeft opgesteld, kan ik ruim op tijd weggrijden. Maar vandaag verloopt nagenoeg niets volgens het schema, waardoor ik uiteindelijk pas om half drie het parkeerterrein op ren. Ik kan hier niet tegen, zeker vandaag niet. Het moet wel heel gek lopen wil ik 17.40 uur niet halen, maar ik heb mezelf geen tijd gegund om me te laten afschminken. Daardoor zie ik eruit als een wintersporter die zojuist van vakantie is teruggekeerd.

Het duurt even voor ik weet wat er is veranderd. Het licht. De lucht is opengebrosen en een waterige zon perst zich koppig door het wolkendek. Ik kan de stemmen bij voorbaat niet verdragen die me zullen vertellen dat het toch zo'n mooie dag is en dat we zo'n geluk hebben met het weer en ik gruw vooral van de stemmen die zullen verzuchten dat het een teken van boven is, dat het Jimmy zelf is die ons dit prachtige weer heeft gezonden.

Met openwaaiende jas ren ik op de Snoek af, onderweg checkend of ik de blackberry en de autosleutel bij me heb.

Ik zie hem al van verre tegen het portier van mijn auto leunen, grijnzend. Hem, ik kom niet verder dan hem, ik weet wie daar staat, maar de kortsluiting in mijn hersens maakt dat ik onmogelijk op zijn naam kan komen. Paniekerig denk ik 'kom op nou, kom op nou' en net voordat hij zijn mond open kan doen, de figuur met zijn stoffen tasje van C&A om zijn schouder en de pet van *De Oscars* op zijn hoofd, weet ik: Johan.

'Zo buurman.'

Hij grijnst een stel onregelmatige, bruine tanden bloot, zijn mond lijkt gevuld met brokjes karamel. Aan zijn uitpuilende buik te zien houdt Johan van zoet. Ik vraag me af of hij altijd al zo dik was, of het geworden is in de afgelopen maanden, alweer iets wat me is ontgaan.

‘Dag Johan,’ zeg ik, ‘wat is dit, een bezetting?’

‘Ik was in de buurt.’

Ik houd mijn autosleutel in de lucht. ‘Als je het niet erg vindt.’

Hij doet geen stap opzij. ‘We moeten praten, Oscar. Zo gaat het niet langer.’

Wat is de beste tactiek? Hoe kan ik zorgen dat hij weggaat, liefst voorgoed?

‘Een andere keer, oké? Ik ben al vreselijk laat.’

‘Je bedoelt dat je geen tijd hebt voor mij.’

Ik probeer de sleutel in het slot te steken, maar hij schuift zijn brede achterwerk voor het sleutelgat.

‘Waar moet je naartoe dan?’

‘Dat gaat je niets aan.’

Ik ben te opgefokt om een antwoord te verzinnen dat hem milder zal stemmen.

Hij slaat zijn armen over elkaar en ik zie aan zijn triomfantelijke blik dat hij het nu echt naar zijn zin begint te krijgen.

‘Wat is er, Oscar? Maak ik je zenuwachtig?’

Ik weet niets van deze man, niet eens wat zijn achternaam is, of waar hij precies woont. Als hij me wat flikt, kan ik Johan onmogelijk traceren. Wie zegt eigenlijk dat hij werkelijk zo heet?

‘Luister,’ zeg ik, ‘jij stapt nu aan de kant. Dan rijd ik weg en doen we alsof er niks is gebeurd. Oké?’

‘En anders?’

‘Anders bel ik nu de politie. En geloof me, ik doe het echt.’

Hij zegt niets, de glimlach op zijn gezicht trekt weg. Hij heeft een mes, hij maakt me dood. De gedachte flitst voorbij en ik ben er zeker van dat dit is wat er gaat gebeuren: Johan zal me uit pure frustratie neersteken omdat hij mij wil zijn en eindelijk heeft ingezien dat dat onmogelijk is, dat hij nooit Oscar Stellendam zal zijn omdat hij Johan is met een

gratis tas en een gratis pet en zoveel leegte in zijn leven dat hij post op de parkeerplaats van een tv-studio in de hoop op een handtekening, een praatje, wat voor vorm van contact dan ook. En ik wil tegen hem zeggen: je vergist je, het is vreselijk om mij te zijn, echt Johan, ik ben de laatste persoon op aarde met wie je zou willen ruilen als je wist waar ik zo dadelijk naartoe reed, als je wist wat ik heb gedáán.

Het begint me op te vallen dat hij wel erg wit ziet en dat zijn ogen wegdraaien.

‘Hé Johan, blijf je er een beetje bij?’

Dat is het moment waarop hij voorover stort en mijn armen hem automatisch grijpen. Bijna bezwijkend onder zijn grote, weke lichaam weet ik hem te laten zakken, tot hij op de parkeerplaats ligt, waardoor de rollen zijn omgedraaid en hij het slachtoffer van een aanslag lijkt te zijn in plaats van ik. Ik probeer vergeefs mijn jas onder zijn hoofd te schuiven, richt me op en overzie het terrein vol geparkeerde auto’s, maar er is niemand die ik om hulp kan vragen op deze godvergeten parkeerplaats. Als Johan begint te schudden en te schuimbekken, weet ik het weer. Hij heeft me een paar maanden geleden verteld dat hij aan epilepsie lijdt, iets wat ik destijds beschouwde als een van de vele manieren om aandacht te trekken.

Het plaatje dat aan een kettinkje om zijn nek hangt, vermeldt, naast zijn naam en geboortedatum, inderdaad dat hij de ziekte heeft. Ik sjoer Johan op zijn zij om te voorkomen dat hij stikt, zoals ik dat eens in een film heb gezien, en ik bel 112 terwijl ik zijn angstaanjagende geschok gadesla. Ik probeer te bedenken welke film het ook al weer was, een film met Michelle Pfeifer, maar welke? Al Pacino speelde een kok met een rode hoofdband om die net uit de gevangenis kwam. Terwijl ik wacht op de ambulance smee ik een niet-bestaande voorzienigheid, elke god die toevallig wil luisteren, twee dingen: dat Johan niet doodgaat en dat ik op tijd zal zijn voor de ceremonie. Voor mijn afwezigheid zal geen

enkel excuus bestaan, zelfs niet de epileptische aanval van een fan.

Op het moment dat de ambulance het terrein op rijdt, komt Johan weer bij. Hij kijkt me niet-begrijpend aan, een uit z'n krachten gegroeide, mollige baby zonder enig besef van het waarom. Zijn pet ligt naast hem op het asfalt, de tas doet verfrommeld en wel immer een poging om reclame te maken voor C&A. Twee broeders sjoeren hem op een brancard en als ze hem in de ambulance willen tillen, grijpt Johan mijn hand.

‘Hé Oscar, je laat me toch niet alleen?’

Ik moet weg en kan hem onmogelijk op zijn reis naar het ziekenhuis vergezellen.

‘Sorry,’ zeg ik.

Hij blijft me vanaf de brancard met half opgeheven hoofd verwijtend aankijken, tot de deuren van de ambulance dichtklappen.

Als ik eindelijk op weg ben naar Friesland, hoor ik op mijn autoradio dat op de A27 een file van twaalf kilometer staat, wegens een ongeval. Van frustratie knal ik met mijn voorhoofd tegen het stuur. Stella vermoordt me, Stella zal me niet eens willen vermoorden omdat ze me nooit meer wil zien, zelfs die ene keer niet om haar keukenmes in mijn hartstreek te boren. Met een half oog op de weg tik ik een sms. Vanaf nu besta ik niet meer voor haar. En het is waar, de omstandigheden zijn verdacht, ik heb geprobeerd de ceremonie te frustreren en ik wilde geen briefje schrijven voor Jimmy en ik weigerde aanvankelijk bij die kloteceremonie aanwezig te zijn, het laatste wat ik wilde was dat, en toch was dit niet de bedoeling. Ik had Stella beloofd dat ik er zou zijn, dus zou ik er zijn, stipt op tijd, zoals ik altijd stipt op tijd ben.

In zijn één kruip ik over de A27, op het laatste nippertje remmend als de auto voor me stilstaat. Zelfs nu heb ik de

kinderlijke hoop niet helemaal opgegeven dat ik het zal redden binnen de tijd. Ik probeer mijn moeder te bellen, die haar telefoon zoals gewoonlijk uit heeft staan. Ook Felix neemt niet op.

Drie minuten later belt hij mij. ‘Waar blijf je nou, jongen? Bijna iedereen is hier al. We moeten zo naar het veldje.’

‘Lang verhaal,’ zeg ik, ‘alles zit tegen vandaag en nu sta ik ook nog in de file. Ik kom er zo snel mogelijk aan, maar ik weet niet hoe lang het gaat duren. Wacht alsjeblieft op me.’

‘Dat kan niet, dat weet je ook wel. Kom op, Oscar, tien over half zes moeten die ballonnen worden opgelaten, ik hoef jou niet te vertellen hoe belangrijk dat voor Stella is.’

‘Sinds wanneer ben jij een man van de klok?’ vraag ik geïrriteerd. ‘Als we dat hele idee van die tijd nou loslaten. Het is toch ook mooi als we op zijn geboortedag...’

‘Het gaat hier niet om mij, maar om je vrouw,’ onderbreekt hij me. ‘De hele ceremonie draait om dat moment. Haar speech gaat erover. We kunnen niet zomaar...’

‘Felix, zeg dat ik onderweg ben, dat ik er alles aan doe om op tijd te zijn.’

‘Ik moet haar gaan helpen met de ballonnen.’

‘Ik zie je daar,’ zeg ik, maar hij heeft al opgehangen.

En dan? Dan passeer ik het wrak, trekt de file langzaam op en jaag ik met 160 over de snelweg, zwetend, stuiterend van de adrenaline, terwijl ik mezelf als een cowboy voortjaag: ‘*Come on, Oscar, come on! You can do it!*’

Het gaat lukken, het moet lukken. Om 17.15 uur race ik over een verlaten weg door de Friese weilanden, vurig hopend dat Stella de speech rekt die ik haar uitdrukkelijk heb verboden. Om 17.32 uur verlies ik bijna de macht over het stuur, maar ik weet de auto nog net in het gareel te krijgen. Ik schreeuw luid. Ik begin te denken dat het kan gaan lukken. Om 17.40 uur kan ik de bomen zien die rondom het veldje staan, het veldje van Jimmy.

Dan is het gebeurd. Ik rijd bijna de sloot in die langs de weg loopt en geef nog net op tijd een ruk aan het stuur, terwijl ik boven de bomen een, twee, vijf, tien, vijftien, ontelbaar veel witte ballonnen zie opstijgen. Het is een droom, een volmaakte droom, magisch en logisch tegelijk. Ik sta vol op mijn rem, waardoor ik bijna met mijn hoofd tegen de voorruit knal, en als de auto tot stilstand is gekomen druk ik mijn neus tegen het glas. Daar gaan ze, de ballonnen, bijgelicht door de laatste donkergele zon van de vooravond, hoger en hoger, ze stijgen ten hemel met een lichtvoetige elegantie die me de adem beneemt. Het beeld wordt langzaam mistig door de tranen die maar blijven stromen en het besef slaat me achterover in mijn autostoel: ik wil erbij zijn. Niet omdat Stella het wil maar omdat ik het zelf wil. Ik wil op Jimmy's verjaardag aan hem denken en op zijn lievelingsveldje een ballon met een briefje voor hem oplaten, om hem te laten weten hoe godsgruwelijk ik hem mis.

I I

Felix was er wel. Felix was er om Stella geruststellend toe te knikken toen ze de ceremonie inleidde, terwijl ze met moeite haar tranen tegen wist te houden. Toen het haar te veel werd en ze drie, vier keer vergeefs probeerde om haar verhaal af te maken, was hij er om naast haar te staan en voor te lezen wat ze wilde zeggen. Felix las van haar A4'tje dat Jimmy vlak na zijn verjaardag stierf, dat het hem was gelukt om twee te worden, een grote jongen, zoals ze hem steeds weer vertelde. Dat Stella elke dag bij het opstaan en bij het naar bed gaan aan hem denkt, haar zoon, net als alle uren daartussen. Dat ze weet dat de aanwezigen op de ceremonie ook aan hem denken en dat ze zonder hen de afgelopen jaren niet had overleefd. Dat ze voor nu wil geloven dat er een hemel is en dat ze hoopt dat de ballonnen hoog genoeg zullen vliegen, zo hoog dat Jimmy de wensen kan lezen. Al is Jimmy nooit oud genoeg geworden om te leren lezen, toch hoopt ze dat hij de wensen zal vangen. Dat het geen rouwplechtigheid is vandaag, maar een feestdag. Dat vandaag Jimmy's geboortedag is, waarop we vieren dat hij heeft geleefd. Dat de ballonnen om 17.40 uur omhoog zullen zweven, het moment waarop hij de omgekeerde beweging maakte en op aarde kwam. Felix leest de tekst voor met een warme stem, hij staat naast Stella zonder haar aan te raken, maar dichtbij genoeg om haar te laten voelen dat ze niet alleen is. Als hij de laatste zin heeft uitgesproken omhelst ze

hem en blijft zich aan hem vastklampen, de man die er is op het juiste moment. Stella gaat rond met een mand vol briefjes en gekleurde stiften, terwijl de ballonnen, die zijn vastgebonden aan de auto van Felix, als wilde paarden aan hun lijn trekken.

Zo moet het gegaan zijn. Ik heb het moment gemist, daar valt niets meer aan te veranderen, en ik schaam me zo dat ik me niet meer durf te vertonen. Mijn verlate aanwezigheid zou alleen maar meer onrust en ellende veroorzaken, dat is althans wat ik mijzelf vertel als ik weer in staat ben om te rijden en de bewuste plek passeer. Ik weet dat ik het definitief verknal, maar de gedachte aan de stilte die er zal vallen als ik verschijn, aan de beschuldigende gezichten van haar ouders, aan de arm van Felix om Stella's schouders, aan haar bleke gezicht, maakt dat ik het gaspedaal hard intrap en mijn achteruitkijkspiegel negeer.

In een wegrestaurant, honderd kilometer verderop, kies ik het smerigste op de kaart uit, een taaie schnitzel in een klontelige champignonsaus, zo zout dat ik er dorstig van word, en omdat het nog niet genoeg is, werk ik een sorbet weg met een enorme dot slagroom die overduidelijk uit een spuitbus komt. Als ik ook de versiering heb doorgeslikt, een chemisch gekleurde kers, weet ik rennend nog net de wc te bereiken, waar ik de maaltijd achter elkaar uitkots. Denkend aan de ballonnen die boven de bomen uitstegen, komt er nog een golf naar boven, tot ik enkel gal spuw, uitgeput hangend tegen de beige toiletpot.

Ik weet deze dag te rekken tot laat in de avond, hopen dat Stella al slaapt. Het huis is donker als ik de auto parkeer. Zo zachtjes mogelijk open ik de voordeur, op de tast mijn weg zoekend. Als mijn ogen zich hebben aangepast aan het donker kijk ik in de gangspiegel die de vorige bewoners hebben achtergelaten. De man die terugkijkt met zijn grauw vertrokken gezicht en diepe frons tussen zijn wenkbrauwen

komt me nauwelijks bekend voor. Langzaamaan dringt de pijn in mijn hand tot me door; in mijn verkrampte vingers houd ik de sleutelbos geklemd waarmee ik zojuist de voordeur heb geopend. Als ik mijn vingers ontspan, blijft een afdruk van de sleutels achter in mijn handpalm.

In de huiskamer laat ik de lichten uit. Elke stap die ik zet, doet het parket kraken. Ik blijf stilstaan, als een inbreker die bang is betrapt te worden. Luisterend naar mijn eigen ademhaling is het alsof het huis met mij ademhaalt, in hetzelfde ritme, alsof zich diep in het huis een levensgrote, zwart gerookte long bevindt die zich rappend volzuigt met lucht.

Dan pas ontwaar ik Stella in het donker. Licht voorovergebogen zit ze aan tafel, bijgelicht door haar laptop. Ik schrik zo dat ik een kreet slaak. Ze geeft geen reactie en blijft naar het scherm staren. Heeft ze niet in de gaten dat er nog iemand in de kamer is, of doet ze alsof? Ik knip een schemerlamp in de voorkamer aan om haar een teken te geven dat ik er ben, maar ze kijkt niet op of om. Haar handen rusten op het toetsenbord van haar laptop, alsof ze wacht op inspiratie.

Behoedzaam stap ik op haar af, de neiging bedwingend om op mijn tenen te lopen. Ik posteer me naast haar stoel, zo dichtbij dat ik haar arm bijna raak, en denk aan wat ik te zeggen heb. Stella, ik heb ze gezien, de witte ballonnen, en ze waren prachtig. Liefje, je moet weten dat ik Jimmy net zo erg mis als jij. Minutenlang blijf ik zo staan, zonder me te verroeren. We zijn beelden van de kunstenaar Duane Hanson, op ware grootte, levensecht, midden in de actie gestold. Stella starend naar haar scherm, haar handen leunend op het toetsenbord, ik ernaast, met stijf hangende armen.

Uiteindelijk tik ik haar schouder aan, maar ze kijkt niet opzij, zodat ze onmogelijk kan opvangen wat ik zeg.

‘Sorry, Stella. Het spijt me zo. Ik wilde erbij zijn, echt.’

Ik blijf staan wachten. Er is een moment waarop ik mijn hand optil om de haartjes in haar nek te aaien, maar mijn

vingers aarzelen, trekken zich terug en vinden een bestemming in mijn eigen nek, waar ze krabbelen op een plek zonder jeuk.

Als ik de kamer uitloop, hoor ik haar stem, toch nog, zachtjes. Mijn oren weten met moeite op te vangen wat ze zegt: ‘Lafaard.’

En ik wacht bij de deur tot ze zal gaan schreeuwen, huilen, tot ze me zal overladen met verwijten, tot ze zal krijsen dat het allemaal mijn schuld is en ze de finale woorden zal uitspreken: ik ga bij je weg. Maar ze zegt niets meer.

Het bed is zo enorm dat ik dreig te verdrinken. Als ik om 3.05 uur op de wekker kijk, is Stella er nog niet. Slaapt ze op de bank, zonder dekens of lakens? Heeft ze een jas van de kapstok gehaald om zichzelf warm te houden? Ik zou willen dat zij in dit enorme bed lag en ik beneden op de bank, zodat tenminste een van ons tweeën kan slapen, maar de afstand tussen ons lijkt onoverbrugbaar. Zij ligt daar en ik lig hier. Of misschien is ze wel weggegaan op een van de momenten dat ik even – hoe lang? – ben weggedommeld.

Ik kan niet slapen, maar mijn ogen zakken dicht. Ik kan niet wakker blijven, maar mijn ogen gaan open. Ik denk-droom, ik droomdenk. Ik ben in het oude huis. Stella zit te schrijven in haar werkkamer, met de deur open, ik hoor haar vingers over de toetsen van de laptop razen.

En ik kan dromen wat eraan vooraf is gegaan. Ik heb haar nauwelijks gezien, te druk met werken, meer in Hilversum dan thuis. Ze heeft me verteld dat haar geduld op is, dat ze er genoeg van heeft om altijd degene te zijn die voor Jimmy moet zorgen, dat ik me te pletter werk terwijl zij niet aan werken toekomt, dat ze het laatste hoofdstuk van haar boek af moet maken en dat het nu mijn beurt is om op hem te passen. Het is een gesprek dat we al zo vaak hebben gevoerd, een eindeloze herhaling van zetten, waarin we nooit een steek verder komen. Zij denkt dat ik niet genoeg

om Jimmy geef, ik word woedend vanwege de suggestie. Zij zegt: waarom ben je dan altijd weg? Waarom probeer je dan niet meer tijd met je zoon door te brengen? Ik zeg: dat probeer ik ook, dat weet je best, alleen komt het deze keer toevallig slecht uit. Het kómt ook slecht uit. Ik heb een belangrijke maandelijkse borrel waar ik geen verstek kan laten gaan. De kans om samen met James de pilot voor onze talkshow te pluggen bij Boskamp, die na een paar biertjes nog wel eens genereus wil worden. Het is een goed idee, maar gunt hij ons het programma? Samen zijn James en ik ijzersterk, samen moet het ons lukken om Boskamp in te palmen. Als James alleen naar de borrel gaat, vrees ik dat zijn Engelse beleefdheid, die Boskamp voor arrogantie verslijt, hem dwars zal zitten. Heel jammer dat je een keer geen bier met je collega's kunt drinken, zegt Stella, waarop ik haar voor de zoveelste keer probeer uit te leggen dat borrelen een vorm van werken is. Ze houdt voet bij stuk.

En dus schrijft Stella met de deur van haar werkkamer open, terwijl Jimmy en ik elkaar een paar meter verder achternazitten, verwickeld in een achtervolgingsspel dat alleen wij begrijpen. We kunnen zoveel lawaai maken als we willen. Nadat ik eindeloos heb gedaan alsof ik hem niet te pakken krijg, grijp ik hem bij zijn stevige middeltje, een hand onder zijn bolle luierkont en zwaai hem in de lucht. Hij zit van top tot teen onder de appelstroop; vandaag mocht hij al zijn boterhammen met zoet eten, om onze oppasmiddag te vieren.

‘Jij gaat in bad, viespeuk.’

Ik maak de proestgeluiden in zijn nek waar hij altijd weer om moet lachen. Terwijl hij de handdoeken van het staande rekje in de badkamer trekt, laat ik het bad vollopen. Ik doe extra veel schuim in het water en laat zijn plastic eenden, vijf in totaal, los in het water, waar ze tevreden blijven dobberen. Als ik met mijn pols de temperatuur van het water heb gecheckt, zet ik Jimmy in bad en gaan we met het schuim

biertjes maken in het plastic tandenborstelbekertje. Hij duwt een eendje onder water, net zo lang tot het ontsnapt aan zijn vingers en naar de oppervlakte stijgt.

Ik vraag me af hoe lang het zal duren voordat ik wat van James hoor. De dikke muren van onze boerderij houden nagenoeg elk mobiel signaal tegen. Mijn telefoon ligt noodgedwongen in de keuken, dicht bij het raam, waar ik nog een klein beetje bereik heb en het toestel niet meteen op voicemail springt. Bellen doe ik noodgedwongen buiten. Op dat moment meen ik het ouderwetse rinkelgeluid van mijn mobiel te horen. Het moet James zijn met nieuws, of het is misschien wel Boskamp zelf die me wil vertellen dat hij in het format van de talkshow gelooft.

Jimmy slaat kraaiend met zijn handen, waardoor het water opspat en mijn overhemd nat wordt. Hij is soms zo blij dat hij niet weet waar hij met zijn geluksgevoel heen moet.

‘Papa moet even de telefoon opnemen,’ zeg ik, ‘rustig blijven zitten.’

Ik ren Stella’s werkkamer binnen, die zonder op of om te kijken zit te schrijven. Als ik op haar schouder tik, kijkt ze geïrriteerd op.

‘Let even op, ik ben zo terug,’ zeg ik, te haastig om erbij te gebaren.

Ze zegt: ‘Wat?’

‘Let even op!’ roep ik, haar kamer uitrennend, de trap af.

Het lijkt wel of ze het erom doet. Ze kan toch wel een paar minuten op Jimmy passen? Nu hoor ik duidelijk dat mijn mobiel afgaat. Net te laat neem ik op. Als ik bij gemiste oproepen kijk, zie ik dat James heeft gebeld. Ik loop de achtertuin in en bel hem terug. De schapen staren me van achter het hek onnozel aan.

‘Kom op nou,’ zeg ik ongeduldig, terwijl ik door de geopende keukendeur probeer te horen of daarboven alles goed gaat.

Maar James neemt niet op. Pas nadat ik nog twee keer

heb gebeld krijg ik hem te pakken. Er is zoveel lawaai op de achtergrond dat ik hem nauwelijks kan verstaan.

‘James, je had me gebeld?’

‘Wat?’ schreeuwt hij.

‘Ga even ergens anders staan,’ zeg ik.

‘Ik hoor je niet. Ik ga even ergens anders staan, wacht even.’

Het achtergrondgeluid neemt af en hij zegt: ‘Nog geen nieuws hier, ik dacht: ik laat het je even weten.’

‘Je belt me om te vertellen dat er niets te vertellen valt.’

‘Boskamp zit aan zijn vierde bier.’

‘En jij?’

‘Iets in die orde van grootte. Ik heb al wel een voorzetje gegeven. Allemaal heel subtiel, hoor, maak je geen zorgen.’

James praat enigszins met dubbele tong, ik kan horen dat hij in gevecht is met de medeklinkers.

Subtiel, dat viel te vrezen.

‘Ik moet ophangen,’ zeg ik. *‘Break a leg.’*

‘Dank je,’ hoor ik James nog net verheugd zeggen, voordat ik hem wegdruk.

Ik doe de keukendeur achter me dicht, leg de mobiel op de vensterbank bij het raam en luister onder aan de trap. Boven is het stil. Stella zal toch wel...? Dan ren ik met twee treden tegelijk de trap op. Hoeveel tijd is er verstreken? Een minuut, twee minuten? Het is alsof de seconden levensgroot in beeld meetikken. Wanneer ik langs haar kamer ren, zie ik haar in een flits ingespanssen naar het beeldscherm van haar laptop staren. Nee. Dit gebeurt niet echt. Onmogelijk. De deur van de badkamer staat wagenwijd open. Daar is Jimmy. Onder water. Ik til hem op, hij hangt als een slappe pop in mijn armen, veel zwaarder dan normaal, en ik houd hem met zijn buik naar de vloer, probeer het water uit hem te schudden, waardoor zijn hoofd naar voren klapt, het wordt alleen maar erger en ik kan niet bedenken wat ik moet doen, ik weet niet wat ik moet doen om hem te red-

den. Ik leg hem op zijn rug, maar de badkamervloer is te hard, er moet een handdoek onder, de handdoeken liggen op de vloer, vlakbij, nu ligt hij beter en ik begin zijn hart te masseren, zoals ik het op televisie heb gezien, ik houd zijn neus dicht en begin te blazen in zijn mond, maar het helpt niet, ik denk dat ik het verkeerd doe, ik had een cursus EHBO moeten volgen zodat ik nu zou weten wat ik moest doen om hem te laten ademen.

‘Jimmy!’ roep ik.

Het geluid weerkaatst tegen de tegels en dan pas kan ik bedenken dat ik hulp moet vragen. Ik ren naar beneden, naar buiten, terwijl ik 112 intyp en vertel de vrouw aan de andere kant van de lijn iets wat ik zelf niet kan geloven: mijn zoon, Jimmy, hij ademt niet, jullie moeten nu komen, hij gaat dood.

‘Hij mag niet doodgaan, dat mag niet,’ zeg ik tegen de vrouw die zo rustig blijft dat ik me afvraag of ze wel heeft begrepen wat er aan de hand is en die begint te vragen hoe ik heet en waar ik woon, allemaal dingen die er niet toe doen, want het gaat om Jimmy, mijn zoon, die blauw aangelopen op de badkamervloer ligt.

Ik ren weer naar binnen, naar boven, met mijn hand aan de leuning, treden overslaand, tot ik in de badkamer op mijn knieën lig. Alles wat ik tot nu toe ben geweest, alles wat er was, eindigt daar, naast het bad met de blije, gele eenden en het schuim waarvan we biertjes zouden tappen, mijn zoon en ik, de allerbeste schuimbiertjesmakers van de wereld. Er komt een moment dat ik nog een handdoek van de vloer raap om over Jimmy heen te leggen, zodat hij het niet koud krijgt, en dat ik hem alleen moet laten omdat de ambulance met loeiende sirenes voor de deur staat en dat ik haar weer zie zitten, Stella, achter haar laptop, met een glimlach om haar mond die verraadt dat ze inspiratie heeft, dat ze een verhaal schrijft met een mooi einde. Ik kijk door de geopende badkamerdeur naar de overkant van de gang, waar

Jimmy's moeder schrijft, zonder dat ze iets in de gaten heeft. Tussen haar en mij liggen kilometers stilte. Heb ik haar wel goed aangekeken toen ik zei dat ze op Jimmy moest letten? Had ik mijn rug al naar haar toegedraaid toen ik naar haar riep? Ze heeft me niet begrepen. Ze heeft me simpelweg niet begrepen. Ze kan hem niet horen, haar eigen zoon, zelfs niet als hij probeert te vechten tegen het water dat zijn mond, zijn neus, zijn kleine lichaam binnendringt. Zij leeft in haar eigen stille wereld waar we nog gewoon Stella, Oscar en Jimmy zijn, tot mijn hand haar schouder zal raken en ik alles zal vernietigen wat ze heeft. Ik kan het niet, ik kan het niet. Een paar passen en dan ben ik bij haar kamer. De bel blijft maar gaan en ik sta in de deuropening naar haar te staren, terwijl ik denk: nog even, nog heel even.

Dan kijkt ze opzij en begint ze te gillen, zo hoog dat mijn trommelvliezen lijken te knallen. En ik ren zo hard ik kan, ik struikel de trap af om de broeders binnen te laten die Jimmy moeten redden, terwijl ik mijn oren probeer af te sluiten voor wat daarboven gebeurt.

Maar ik hoor het toch: Stella die de badkamer binnenrent, zich over het slappe lichaampje buigt, de handdoek van hem aftrekt en Jimmy tegen haar warme huid houdt om hem weer levend te maken. Mijn oren weten wat daarboven in de badkamer gebeurt en bovenal registreren ze het geluid dat vanboven komt, geen menselijk geluid meer, maar het klaaglijke gemekker van een dier dat zojuist haar jong heeft verloren.

Schreeuwend droom ik mezelf wakker. Het is 5.25 uur. Over één uur en 35 minuten moet ik opstaan.

Als ik 's ochtends beneden kom, zit Stella achter haar laptop, in dezelfde houding als ik haar zes en een half uur geleden heb achtergelaten. De bank vertoont geen sporen van een overnachting. Ze kijkt me niet aan, ik zou net zo goed

niet kunnen bestaan en misschien is dat wel zo, ben ik doorzichtig geworden, een schim zonder vlees of vel. Ik stomp mezelf hard in de maag om zeker te weten dat ik het ben die door de kamer loopt. Stella kijkt niet, waardoor elke vorm van communicatie onmogelijk wordt. Mijn zinnen en gebaren blijven in de lucht hangen, zonder toeschouwer worden het overdreven bewegingen waarbij mijn gezicht automatisch grimast.

Het was een misverstand. Het was een ongelooflijk stom misverstand. Maar hoe vaak ik dat ook blijf herhalen, we lijken het geen van beiden te geloven. Ik was degene die Jimmy alleen liet, ik liet hem alleen omdat ik een telefoontje van het werk belangrijker vond dan zijn veiligheid. Mijn grenzeloze egocentrisme dreef me naar beneden. Het was voor niets; James had niet eens wat te melden en Boskamp deed die avond ook na negen biertjes geen toezegging, ondanks talloze subtiele hints van James. Ik kan niet geloven dat zo'n zieke gedachte in me opkomt omdat die suggereert dat het wat had uitgemaakt. Stella kon er niets aan doen. Haar treft geen enkele blaam, al verwijt ze zichzelf dat haar oren het niet deden op het cruciale moment. Ze zal het zichzelf nooit vergeven. Ze zal het mij nooit vergeven. Een vader die zijn kind in de steek laat, behoort in de hel.

En nu, na twee lange jaren zonder Jimmy, dreigt het te gaan lukken, mag ik de talkshow gaan maken waarvan ik vlak voor zijn dood heb gedroomd. Ben ik nu tevreden? Heb ik nu bereikt wat ik wilde? Kon ik deze carrièrekans maar ruilen tegen een dag, een uur, een minuut met Jimmy, een paar seconden waarin hij weer levend is en ik mijn neus in zijn borstelige haar kan duwen, hem vastpakken, zijn handjes in mijn nek voelen, hem bij zijn moeder op schoot zetten en ze allebei omhelzen, Stella en Jimmy. Het gat is te groot, we zijn scherven van een stukgevalen bord dat zonder het ontbrekende deel nooit meer aan elkaar gelijmd kan worden, we zijn alleen nog maar dat wat er niet is. Elke dag dat

we samen zijn, benadrukt wat er verloren is gegaan, hoezeer we ons ook aan elkaar vastklampen en vertellen dat het ooit over zal gaan, dat we ooit weer Stella en Oscar zullen worden, in plaats van de ouders van een dood kind.

Ik vlucht naar de keuken, waar ik voor het raam blijf staan zonder te eten of te drinken, tot het tijd is om naar de badkamer te gaan. Misschien moet ik nee zeggen tegen het nieuwe programma, misschien is het beter als ik er helemaal mee ophoud, met dat wat Jimmy in zekere zin heeft vermoord. En ik moet lachen, zo wrang is de gedachte, dat het werkelijk zo ver is gekomen, dat ik mijn zoon heb vermoord met mijn ambitie. Stella heeft het nooit zo gezegd, zij heeft het fatsoen gehad om de woorden niet uit te spreken, maar ik weet dat zij hetzelfde denkt als ik, dat hoor ik in de stilte waarmee ze zich omringt.

Twee uur later duik ik een toiletblok van het Omroep-complex in om alleen te kunnen zijn en mijn op hol geslagen gedachten tot stilstand te brengen. Op het moment dat ik op de gesloten toiletbril ga zitten ontvang ik een sms die me een onbedaarlijke lachbui bezorgt, niet omdat er iets te lachen valt, maar omdat de timing niet beter had kunnen zijn. God straft meteen. God geeft Oscar Stellendam een ongelooflijke ram voor zijn kanes. Goed zo, hij heeft het verdiend. *Moordenaar*. Tien letters telt het bericht, meer niet. Het lachen gaat over in huilen, ik bijt op mijn vuist om het geluid te dempen, maar een reservoir aan tranen knalt open. De hevigheid van de huilbui maakt dat ik vooroverbuig, alsof ik de tranen eruit moet kotsen, terwijl mijn lichaam schokt en vreemde, hikkende geluiden voortbrengt. Diep uit mijn keel komt een oergeluid dat van een ander lijkt, hol weerkaatsend in de betegelde ruimte. Elk moment kan een collega de toiletten binnenkomen die mij zal horen, die zal willen weten wat er aan de hand is, die zal zeggen: gaat het? Uit alle macht probeer ik mezelf onder controle te krijgen,

maar de huilbui raast met de kracht van een orkaan over me heen. Wie heeft het op mij voorzien? Wie haat mij zo dat hij dit bericht stuurt? En hoe weet hij wat er is gebeurd?

De onbekende blijft me aan één stuk door berichten sturen. *Slechts een kwestie van tijd*, sms't hij. Een half uur later: *Geduld is een schone zaak*. Tien minuten later: *Het juiste moment komt vanzelf*. Vijf minuten later: *Ontsnappen heeft geen zin*. Een minuut later: *Ik krijg je toch wel*. Dertig seconden later: *En je mooie vrouwtje ook*. Ik moet mezelf bedwingen om de blackberry niet uit het raam te gooien. Hij ontvangt een hele reeks mails en ik durf de berichten niet te lezen, maar ze ook niet te negeren. Misschien bevatten ze een aanwijzing, een clou, een boodschap. Ik vraag een ander nummer aan en stuur het door naar Stella. Ik schrijf erbij dat fans me lastigvallen. Ze geeft geen antwoord, maar als ik die avond het adresboek van haar telefoon controleer, zie ik dat ze mijn nummer onder *Blechtrommel* heeft opgeslagen.

I 2

Ik zie Jan al van verre aankomen in de gang, haar armen heen en weer zwaaiend als een padvinder op een missie. Ze draagt dezelfde simpele zwarte jurk die ze aanhad toen we elkaar voor het eerst ontmoetten, haar mond is knalrood. Het lijkt alsof al haar kleuren wat feller zijn aangezet met viltstift, het bijna zwarte haar, het groen van haar ogen, het wit van haar tanden en de olijkleur van haar huid. Als ze voor me staat, slaat ze spontaan haar lange, magere armen om me heen, haar huid verrassend zacht tegen die van mij. Even ben ik in de veronderstelling dat ze weet heeft van mijn problemen, zoals ze op de een of andere enge, telepathische manier wel vaker lijkt te weten hoe ik eraan toe ben, maar dan roept ze: ‘De champagne kan open!’

Het duurt een paar seconden, waarin ik denk: er valt niets te vieren, voordat ik weet waarop ze doelt. De talkshow gaat door. En het komt vast door de gemiste ceremonie, de droom die geen droom was, de onbekende die me met zijn sms’jes de stuipen op het lijf jaagt, Stella’s hardnekkige zwijgen, de aanhoudende nachtmerrie waarin ik terecht ben gekomen, een andere verklaring kan ik niet vinden voor het feit dat ik als een dwaas met Jan door de gang spring, dat ik haar optil, dat knokige, lange lijf, en haar in de rondte draai, terwijl zij haar hoofd achterover laat vallen, haar rug soepel als die van een balletdanseres, dat we staan te lachen en te dansen, een wilde rock-’n-rolldans opvoeren. Dat moet het

zijn. Want ik ben het met mezelf eens dat ik nee zal zeggen, dat ik eindelijk lering zal trekken uit wat er is gebeurd, dat ik geen recht heb op deze baan en dit succes, dat een eigen talkshow het laatste is wat ik heb verdiend.

Daar in de gang is wat gebeurd met mij, ik ben ontegenzeggelijk niet meer dezelfde als daarvoor. Het is alsof het schuldgevoel dat mijn maag wegvrat, is samengesmolten tot een substantiële massa die mijn spijsverteringsgestel in de hoogste staat van paraatheid brengt. Vandaag bedwing ik de neiging om mijn teksten af te schrijven en de onderwerpen nog eens door te nemen, ik doe mijn best om zo slecht voorbereid mogelijk voor de camera te verschijnen. Probeer ik mijzelf te straffen of op de proef te stellen? Misschien allebei. Het is een vreemd verlangen naar het gevaar. Ik wil het in de ogen kijken, uitdagen, me desnoods laten verpletteren; alles is beter dan ervoor te vluchten. James proeft mijn zenuwachtige energie als ik naast hem in de coulissen wacht tot ik op moet en hij zegt niets, steekt zelfs zijn duimen niet in de lucht. Hij lijkt te weten dat het vandaag niet zijn taak is om me door de uitzending te loodsen. Terwijl hij de seconden aftelt, denk ik: daar ga je, daar ga je, laat je maar vallen, wat kan het schelen.

Ik moet koorddansend over een meterslang touw naar de overkant, zonder vangnet beneden me en mijn val in de diepte is slechts een kwestie van tijd. Maar ik val niet, dat is het gekke. Ik loop met langgerekte passen over het touw, zonder enige vorm van hoogtevrees. Ik gooi er zelfs nog een salto tegenaan, blijf halverwege staan om te genieten van het uitzicht, zeker van het feit dat ik de overkant zal bereiken. Ik denk niet vooruit, aan welke onderwerpen er nog gaan komen en wat ik eventueel kan vergeten, maar val van de ene zin in de andere, losjes, bij vlagen grappig. Ik betrap me op een zekere teleurstelling als het lichtje van de camera dooft ten teken dat de uitzending voorbij is. Als ik het decor

uitloop en de eindtune klinkt, denk ik: ik kan dit. Er is misschien niet veel wat ik goed kan, ik heb er thuis een onvergetelijke puinhoop van gemaakt, ik ben op alle andere vlakken een waardeloze lul, maar dit kan ik.

‘Dat ging goed. Dat ging ontzettend goed, Oscar.’

James spreekt met een zwaar Engels accent, alsof hij zojuist in Nederland is gearriveerd en zijn eerste zinnnetjes oefent, wat zijn vorm is van opgewondenheid.

Ik steek mijn duimen in de lucht. ‘Ik heb er zelf ook een goed gevoel over.’

Ik zou Stella moeten sms'en dat het programma definitief doorgaat, maar ik kan haar gebrek aan enthousiasme nu niet verdragen. Ze zal me inpeperen dat ik heb beloofd het rustiger aan te doen. Ze heeft gelijk, zoals altijd, maar ik kan deze kans niet laten schieten, dat mag ze niet van me vragen, ze moet toch ook inzien dat dit één keer in een mensenleven gebeurt? Hoe had ik kunnen weten dat Jan Vossebelt zou verschijnen in mijn leven, de vrouw van ijzer met haar zwaaiende armen en moraal van staal? Feitelijk verzwijg ik niets, ik heb alleen iets niet verteld. Nog niet. Als Stella het me vraagt, vertel ik het heus wel.

De crew komt me een voor een op mijn schouders slaan, alsof ik zojuist namens de gehele ploeg een gouden medaille heb behaald. Zelfs de Duif duikt op en mompelt iets wat ik interpreteer als ‘mooi werk’. Jan staat me op te wachten in de schaduw van de zware gordijnen die de opnamevloer van de rest van de studio afschermen. Haar armen over elkaar, haar mond in een brede lach die haar gezicht lijkt op te rekken. Ze heeft iets weg van een clowntje zoals ze daar staat met haar voeten naar buiten gekeerd, haar platte buik naar voren en dat gezicht waarvan ik blij word. Ze knipoogt, wat het beeld versterkt.

‘Iedereen houdt van winnaars, Oscar.’

Ik heb geen zin meer om verstandig te zijn, ik heb zin om vreselijk onverstandig te zijn, dus pak ik haar bij de schou-

ders en zeg: ‘En ik hou van jou, Jan Vossebelt.’

Daarna kus ik haar vol op de mond, waarmee ik voor het eerst in onze korte, gezamenlijke geschiedenis het laatste woord heb. Verbeeld ik het me nu, of duwt ze, snel, nauwelijks merkbaar, het puntje van haar tong naar binnen?

Gelukkig check ik voor het slapengaan mijn schema, waardoor ik net op tijd ontdek dat de volgende dag het jaarlijkse bedrijfsfeest wordt gehouden. Stella houdt zich op in de badkamer, ze schrobt zichzelf schoon nadat ze de hele avond in het souterrain heeft doorgebracht, god weet wat voor zware troep verslepend die de vorige bewoners hebben achtergelaten. We hebben los van elkaar gegeten, zij in de woonkamer en ik in de keuken, waarbij de frase ‘gescheiden van tafel en bed’ door me heen schoot. Zijn we dat inmiddels? Toen ze bezweet en besmeurd, in een oud overhemd van mij dat tot haar knieën reikt, haar haren met een elastiek in een slordig knotje gedraaid, boven aan de trap van het souterrain stond, vond ik haar mooi en lief, maar kreeg geen woord uit mijn keel. Kerstfeest, bedrijfsdiner, afscheid van een collega, ze heeft talloze keren onder de verplichting uit weten te komen, maar de ongeschreven regel luidt dat ze mij op het bedrijfsfeest vergezelt, wat er ook gebeurt.

De badkamerdeur is op slot. Ik rammel aan de deur in de hoop dat ze de trilling opmerkt.

‘Stella?’

Ik zie haar voor me, rood aangelopen in een te heet bad, met natte haarpunten. Ze houdt een gestrekt been boven water en laat de enkel ronddraaien, terwijl ze het been bestudeert als een vreemd object.

Als ik een kwartier later op de deur bons, doet ze open in haar badjas.

‘Ik zag je schaduw onder de deur door,’ zegt ze droogjes.

Ze gaat voor de badkamerspiegel staan en epileert geconcentreerd haar wenkbrauwen.

Ik ga achter haar staan en kijk haar aan via de spiegel.

‘Ik geloof dat ik een stalker heb.’

Ik schrik net zozeer als zij van het woord. Nu het is uitgesproken, is het waarheid geworden.

De pincet, die op weg is naar haar linkerwenkbrauw, blijft halverwege hangen. Haar wenkbrauw gaat omhoog, alsof hij opgelucht is dat hij aan de marteling weet te ontsnappen.

‘Stalker?’

‘Ja, nou ja, het is waarschijnlijk niks en het is vooral niks om je zorgen over te maken.’

‘Wat doet hij?’

‘Sms’jes sturen, mailen. En ik werd een paar keer gebeld, ik weet niet zeker of dat hem was, misschien was het iemand die per ongeluk het verkeerde nummer draaide. Er is waarschijnlijk geen verband. En geen stalker.’

Ze vraagt gelukkig niet: wat voor sms’jes, wat voor mails? Stella trekt haar wenkbrauw strak en verwijdert een haar met een doelgerichte ruk. Ik knijp plaatsvervangend mijn ogen dicht, voel de pijn die zij moet voelen. Wonderlijk dat vrouwen bereid zijn een modebeeld na te volgen dat voorschrijft om beenharen te harsen en wenkbrauwharen met wortel en al uit te rukken.

Ze legt de pincet op het plankje boven de wastafel, draait zich om. Ze zegt en gebaart: ‘Denk je dat hij gevaarlijk is?’

‘Ik weet het niet. Misschien. Ik heb het vermoeden dat hij hier in huis is geweest.’

Ik kan het niet over mijn hart verkrijgen haar over de strop te vertellen, nu ze me zo angstig aankijkt.

‘We moeten naar de politie.’

‘Nee, ben je gek. Geen politie. Laten we nou eerst maar even afwachten, misschien houdt het hierna wel op.’

‘Stalkers houden nooit op,’ zegt ze langzaam.

Het woord stalker komt moeizaam haar mond uit. Ze pakt de pincet en wacht, ik geloof dat ze wil dat ik wegga.

‘Morgen is het bedrijfsfeest,’ zeg ik, voordat ik me omdraai.

Als ik de badkamerdeur achter me heb dichtgetrokken, draait ze hem op slot. Mijn blackberry begint te piepen en het eerste wat ik denk is: zie je wel. Ik hoop bijna dat de stalker zich meldt, om te bewijzen dat er geen verzinsels aan te pas zijn gekomen, maar het is Adri Duivestein met een overbodige mededeling. Zoals gewoonlijk staat het bericht vol tikfouten en heeft hij de helft van de klinkers weggelaten omdat hij denkt dat dat hip is.

‘Maak je geen zorgen, het is de stalker maar!’ roep ik tegen de gesloten deur.

Het hout zwijgt en toch helpt het een beetje.

13

Stella draagt een lichtgroene jurk die haar bleke huid benadrukt, ze is van porselein aan mijn arm, koel en breekbaar, een piepklein, zilveren tasje onder haar arm geklemd. Ik zie de mensen kijken, ik zie ze vanuit hun ooghoeken loeren. Stella is een zeemeermin, maar half van deze wereld, die ze van afstand bewonderen. Zij denkt dat onbekenden naar haar staren omdat ze intuïtief aanvoelen dat ze afwijkt van de rest. Na al die tijd samen ben ik nog altijd niet helemaal gewend aan haar verschijning en kan ik naar haar kijken alsof ze een vreemde is. Haar witblonde haar, als van een Zweedse, dat over haar schouders valt, de doorschijnend blauwe ogen – zo mooi dat het bijna eng is – de bleke, verfijnde huid met de sproeten die als extra versiering over haar wangen en schouders zijn gestrooid; ik zou bijna het bestaan van een opperwezen erkennen, zo moeilijk voorstelbaar is het dat zoiets prachtigs kan ontstaan uit twee Friese, uit de klei getrokken ouders.

Het blijft wonderlijk dat ze mij heeft gekozen om haar leven mee te delen. Ik was er, ik denk dat dat het is. Ik was er en zij was er, om precies te zijn op het feestje van een schoolgenoot. We dansten, kusten en sindsdien zijn we Oscar en Stella.

Het feest is in volle gang en de tegels van de dansvloer lichten op.

‘Hé Oscar, gefeliciteerd man!’

Een collega die ik van gezicht ken, zwaait van een afstandje. Bart, Bram, Bas?

‘Dank je. Ken je mijn vrouw?’

Hij houdt zijn hand bij zijn oor, om aan te geven dat hij me niet kan horen.

Stella laat mijn arm los.

Ze gebaart driftig en zegt: ‘Die man daar maakt me belachelijk.’

Ik zie de collega staren. Ik ben eraan gewend, maar ik weet dat haar ondersteunende gebaren op buitenstaanders overdreven overkomen, als een toneelstuk van amateurs die elke emotie dik aanzetten met hun mimiek. Het is een taal die niet bij Stella past, haar ongewild aanwezig maakt.

‘Welnee,’ zeg ik zacht, ‘hoe kom je daar nou bij?’

Ze heeft het vertrek van huis eindeloos weten te rekken, terwijl ik met mijn jas aan en de autosleutels in de hand stond te wachten bij de voordeur. Ze weet dat ik er niet van houd te laat te komen. Hoe lang gaat ze me nog nadragen dat ik er niet bij was toen de ballonnen werden opgelaten? Waarom gelooft ze me niet? Ik heb geprobeerd met haar te praten, maar elke keer als ik het onderwerp ter sprake breng, krijgt ze een vreemde, naar binnen gekeerde blik in haar ogen, alsof haar systeem automatisch bevriest zodra het codewoord ‘ballon’ voorbijkomt. Mijn zinnen stranden als ik die blik zie. Beleefd zwijgend wacht ze tot het over is, de marteling waaraan ik haar onderwerp.

In de auto heb ik haar verteld dat het programma doorgaat, met mijn knieën sturend, zodat ik mijn woorden kon ondertitelen met gebaren. Ze zei: ‘Dat is geweldig, Oscar.’ Ze sprak de lettergrepen een voor een uit, alsof ze de zin van tevoren uit haar hoofd had geleerd. De rest van de reis keek ze uit het raam, haar handen tot vuisten gebald, de knokkels wit van het knijpen. Ik had haar vingers een voor een willen openbuigen, net zolang wrijvend tot ze zich ontspanden, ik had de palm van haar handen willen kussen, de fijne lijntjes

waarin een waarzegger wellicht het ongeluk zou kunnen lezen dat haar is overkomen. Maar ik pakte het stuur met beide handen vast en reed zo snel mogelijk om de verloren tijd in te halen.

Mijn collega's bespringen me als hijgerige honden en ik laat me gewillig door hen aflikken. Aan één stuk door neem ik felicitaties in ontvangst; nu ik zie hoe mijn vakgenoten reageren – bewonderend, uitgelaten en een enkeling verbaasd, alsof hij wil zeggen: jij, serieus interviewer? – begin ik pas goed te beseffen hoe groots dit is. Dat het nieuws over mijn benoeming de ronde doet, moet betekenen dat het programma *Oscar* werkelijk doorgaat, dat er geen weg terug meer is, zelfs niet voor Boskamp, hoofd van de afdeling traineren en evalueren. *Iedereen houdt van winnaars, Oscar*. Ja, iedereen houdt vanavond van mij. Het feest kan beginnen, dames en heren. Ik stel Stella aan ze voor en ze feliciteren haar, zeggen: 'Je zult wel trots op hem zijn.' Ze glimlacht stijfjes en knikt. Zou ze dat zijn, trots op mij? Ik compenseer, maak grapjes, kijk haar aan als ik wat vertel, richt de aandacht op haar, maar het helpt niet. Haar ongemak maakt mensen ongemakkelijk en elke keer als ze naar woorden zoeken, zich op mij richten, hun blik laten dwalen, zeggen haar ogen: zie je wel.

Na een kwartier ben ik nog niet eens halverwege de zaal, telkens opgehouden door nieuwe feestgangers, van wie ik sommigen nooit eerder heb gesproken, en besluit ik over te gaan op een andere techniek: in een rechte lijn naar voren, zo nodig de ellebogen inzettend. Stella laat mijn arm los en volgt me, gebruikmakend van het junglepad dat ik voor ons vrijmaak. Ik krijg sinds de dag van de ballonnen nauwelijks wat naar binnen, maar nu het besluit is gevallen, voel ik honger, die gestild moet worden met stevige kost. Ik ga recht op de Indonesische eetkraam af, waar saté wordt geserveerd. Stella tikt me op de rug en gebaart dat ze naar de sushikraam wil. Ik zeg: 'Ga maar, ik zie je zo.'

Naast de kraam staat Boskamp met een stokje saté tussen zijn tanden, worstelend om het vlees van de prikker af te ritzen.

‘Geef deze man een goed groot bord, Jacqueline, hij heeft het verdiend!’ roept hij met volle mond naar de kantinedame, die ik na enige aarzeling herken.

Jacqueline heeft een knalgele sarong om haar dikke, vormeloze lijf gewikkeld en een bloemenkrans in haar gepermanente haar gedrapeerd. Ik heb haar in mijn hele carrière nog nooit zien lachen, maar ze legt vanavond een zekere joligheid in haar bewegingen. Mijn maag rommelt vervaarlijk als ik het bord van haar aanneem. Drie stokjes saté met een flinke schep saus, afbakstokbrood en kunstmatig gele atjar tjampoer aan de rand van het bord. Stukjes kroepoek drijven als zeilbootjes in de satésaus.

‘Goed dat ik je spreek.’

Bijna wil ik zeggen: Bos, maar dat slik ik nog net in.

‘Jan Vossebelt vertelde me vanmiddag het goede nieuws.’

Ik doop een stukje stokbrood in de satésaus, neem een voorzichtige hap.

‘Spijkers met koppen, Oscar, spijkers met koppen. We kunnen nu snel van start gaan, volgende week beginnen we al met de voorbereidingen. Maak je borst maar nat.’

‘Probeer je me zenuwachtig te maken?’

‘Daar is wel een beetje meer voor nodig, mag ik hopen.’

Ik speur over Boskamps schouder naar het lichte groen van Stella’s jurk. De mensenmassa geeft haar niet prijs.

‘Mijn vrouw had meer trek in sushi.’

‘Rauwe vis, zij liever dan ik. De mensen willen het hè, omdat het hip is. Nou, deze jongen houdt het bij een lekker stukkie vlees.’

Vreemd om Boskamp aan zichzelf te horen refereren als een jongen, al hij moet dat ooit zijn geweest, in een tijdperk waarover je wel eens een documentaire ziet op televisie.

Hij zet zijn bord op de toonbank van de kraam.

‘Jacqueline, dat was verrukkelijk, meid. Je moet mijn vrouw toch eens het recept geven.’

Hij legt zijn hand op mijn bovenarm, zijn vingers vet en voldaan.

‘Oscar, mag ik eerlijk tegen je zijn? Ik moet zeggen dat ik mijn twijfels had in het begin, ik zag het niet zo in je – en ik was zeker niet de enige. Dat heb ik ook tegen Jan Vossebelt gezegd. Ik zei: Oscar Stellendam live? Dat wordt niks, die schijt in zijn broek van angst. Vind je toch niet erg hè, dat ik dat zeg? Ik bedoel, het is algemeen bekend dat je slecht tegen stress kunt, niets om je voor te schamen.’

Ik staar naar de satésaus op mijn bord. De bootjes van kroepoek zijn half vergaan.

Boskamp zwaait met zijn vork als een verlengde vinger. ‘Maar die screentest van je was overtuigend. Daarmee heb je jezelf een plaats in de basis bezorgd, jongen. Hou je van voetbal?’

‘Ja hoor.’

Ik kijk nooit naar voetbal, gesprekken over voetbal maken me slaperig.

Hij knijpt zijn beide ogen dicht, in een poging tot een knipoog. ‘Laten we hopen dat dit geen toevalstreffer was.’

‘We doen ons best.’

Boskamp begint met een stuk stokbrood zijn bord schoon te vegen.

‘Kijk, ik heb Jan Vossebelt natuurlijk niet voor niets binnengehaald. Iedereen in Hilversum wilde haar hebben, maar ik zei: Jan, kom voor mij werken en je zult er geen spijt van hebben. Ik wist als een van de eersten dat ze naar Nederland kwam, ik zat er meteen bovenop, dat scheelt hè, een groot netwerk. Die vrouw is een absolute topscorer, laat ik je dat vertellen.’

Ik concentreer me op het wilde patroon van zijn overhemd. Hoe lang gaat hij deze sportmetafoor nog doorzetten?

‘Wat dat betreft is het net een man,’ zegt hij. ‘Als Vossebelt

eenmaal beet heeft, laat ze niet meer los. En ik kan het weten, geloof mij maar.'

Hij produceert het rare lachje waar hij om bekendstaat, een hè-hè-hè-geluid dat lijkt te eindigen in een vraagteken, alsof hij aanhoudend bevestiging vraagt. Hè? Hè? Hè? Zijn buik schudt mee en ik antwoord in gedachten: misschien moet je eens een sateetje minder eten.

Met mijn volle bord in de hand ga ik op zoek naar Stella, voordat Boskamp erin slaagt mijn eetlust te bederven.

Bij de sushikraam staat een lange rij, maar ik kan Stella niet ontwaren. Ik dwaal door de zaal in de hoop haar te vinden. Er zijn te veel mensen en het is zo druk dat ik nauwelijks van de ene plek naar de andere weet te manoeuvreren. Ik hoop maar dat ze iemand vindt om mee te praten, dat ze zich een beetje op haar gemak voelt.

'Oscar!'

Twee lange, magere armen zwaaien boven de hoofden uit. Verrassend snel staat Jan voor me, een glas sterke drank in haar hand. Wodka, tequila? In haar witte, strak gesneden pak is ze een spreekstalmeester uit het circus. Ze draagt er een topje onder, geen beha, haar kleine borsten fier vooruit. De outfit is logisch en natuurlijk, zo hoort Jan Vossebelt eruit te zien en niet anders.

'We moeten dansen,' zegt ze, 'en wel nu.'

Voordat ik wat kan zeggen, trekt ze me mee aan mijn overhemd.

Onderweg roept ze: 'Dames en heren, mag ik u voorstellen aan het kijkcijferkanon Oscar Stellendam, de man voor wie iedereen thuisblijft.'

Ik begin te vermoeden dat ze dronken is.

'Je loopt de verkeerde kant op,' protesteer ik, wijzend naar de andere hoek van de zaal, 'de dansvloer is daar.'

Ze draait zich om, komt zo dicht bij me staan dat ik haar metalige adem kan ruiken en zwaait met haar vinger: 'Nee

nee, eerst langs de bar. Belangrijk om de dingen in de juiste volgorde te doen, dat zou jij moeten weten. Eerst drinken, dan dansen. Onthoud je dat?’

‘Eerst drinken, dan dansen. En wat gaan we drinken, als ik vragen mag?’

Ik heb het goed geraden, aan de bar vraagt ze om twee shots tequila, zout en citroen. Ze strooit het zout op de bovenkant van haar hand, brengt die naar mijn gezicht.

‘Likken,’ zegt ze.

Als ik haar ongelovig aankijk, likt ze zelf het zout van haar huid. Ze strooit opnieuw een laagje zout en nu doe ik het, ik lik het van haar hand.

‘Let op, één, twee...’ ze kijkt er serieus bij, zo serieus als kinderen toverspreuken kunnen nemen, ‘... drie!’

We slaan de drank tegelijkertijd achterover. De tequila brandt zich een weg door mijn slokdarm.

‘Bijten!’ roept Jan en ze pakt een stuk citroen. ‘Ahhh.’

Het sap loopt over haar kin.

Ik volg haar voorbeeld, knijp mijn ogen dicht, die beginnen te tranen van de zure smaak.

‘Lekker,’ zegt Jan, ‘nog een keer.’

Na drie shots is de zaal één grote discobol, vol zilver en glinsterend glas. Ik vind het ineens een bijzonder goed idee om te dansen, een beter idee heb ik in tijden niet gehoord, zeker als de dj het volume nog wat opvoert en een nummer uit *Grease* draait. Ik heb geen idee hoe mijn voeten zich de pasjes weten te herinneren, maar ze reproduceren ze en best aardig ook, als ik het gejoel van de dansers om me heen mag geloven. Ik had in de gang, toen Jan me vertelde dat ons programma doorgaat, al gezien hoe kinderlijk uitgelaten ze kan zijn, en het is alsof ze nu een veelheid daarvan is, een en al losheid en vrijheid, waardoor ik ook los en vrij word. De kring wordt wijder en wijder, tot we alleen op de dansvloer staan, Jan en ik, terwijl de toeschouwers ons klappend aanmoedigen. Ze komt uitdagend op me af gedanst en ik cirkel

haar in de rondte. De ironie waarmee ik John Travolta aan het begin van het nummer imiteerde, overdreven bewegend alsof ik het niet meende, is verdwenen. Mijn heupen en voeten nemen het van me over. Jan beweegt verrassend soepel met dat magere lichaam van haar, ze is een danseres, mooi en overtuigend, iemand naar wie je moet kijken, naar wie ik moet kijken. Ik ben John Travolta en zij is Olivia Newton John, ontegenzeggelijk. *You're the one that I want*. Ze eindigt met een gewaagde draai – en ik denk: ze gaat vallen, ik ga vallen, we gaan samen onderuit – maar ze redt het en eindigt in mijn armen, hijgend, lachend. Als het nummer afgelopen is, laten we elkaar los en buigen voor de uitgelaten groep collega's die zich om ons heen heeft gevormd. Ik pak Jans hand en houdt onze armen in de lucht. Dan zie ik haar aan de kant staan, mijn vrouw in haar lichtgroene jurk.

'Stella!' roep ik in de roes van de dans en de drank. 'Kom hier, kom dansen!'

Ze kijkt naar me met een klein lachje rond haar mond, houdt het zilveren tasje met beide handen voor zich als een minuscuul schild en het dringt tot me door dat er tranen over haar gezicht lopen.

'Stella!'

Dan draait ze zich om en is ze verdwenen. Ik probeer haar achterna te gaan, maar collega's grijpen me vast en roepen dat ik moet dansen, ze drijven me in de armen van Jan, die haar dampende bovenlijf tegen dat van mij duwt. De dansvloer begint vervaarlijk te kantelen, boven me een flikkerend plafond, een waanzinnige sterrenhemel, een op hol geslagen melkwegstelsel, maar ik weet het beeld te stabiliseren en dan dans ik weer, vast van plan mijn avond niet te laten verpesten door haar, mijn vrouw, die het niet eens kan opbrengen om blij voor me te zijn. Ja, ze hilde en ik kan niet tegen haar tranen, als ze huilt, wil ik alles voor haar doen, maar *fuck you*, Stella, *fuck you*. Zij heeft het altijd zwaarder dan ik, zij heeft het zo zwaar dat ik geen plezier mag hebben,

daar zorgt ze wel voor. Stel je voor dat ik het waag om me voor een avond vrolijk te voelen, stel je voor dat ik het zou vieren, dat we het sámen zouden vieren, het feit dat ik de mooiste baan van de wereld heb veroverd. Dan niet, dan gaat ze maar weg. Ik laat me niet manipuleren, ik weiger me rot en schuldig te voelen, ik kóts van dat eeuwige schuldgevoel. Vanavond is het feest.

14

Jan en ik gaan gewoon nog wat drinken, collega's die iets te vieren hebben, John en Olivia maar dan zonder de valse filmromantiek. Het klinkt me plausibel in de oren, al zitten we in de taxi op weg naar Jans appartement, gelegen in het centrum van Hilversum. Gelukkig waren de fotografen al naar huis, zelfs Herman Willemse had blijkbaar behoefte aan wat nachtrust.

Als Jan me meevoert naar haar slaapkamer, die leeg is op een breed bed en een schemerende Japanse lamp na, denk ik: we doen maar alsof. Ze kust me gretig, haar mond soepel en nat.

'Hoeveel mensen slapen hier?' vraag ik, wijzend op het bed.

Ik moet praten, iets zeggen, zorgen dat we weer normaal worden.

'Ik houd ervan om overdwars te slapen. Ik neem nu eenmaal veel ruimte in.'

Ze laat haar jasje achteloos op de grond vallen, trekt het topje over haar hoofd, schopt haar hoge hakken uit. Ze pakt mijn hand en legt die op de rits van haar broek.

'Toe maar,' zegt ze.

En ik laat mijn hand leiden, maak de knoop los, de rits, trek de broek voorzichtig over haar heupen, volg haar lange benen, tot de broek op haar enkels ligt. Ik ga op de vloer zitten en help haar voeten uit de pijpen, lange, smalle voeten,

zoals alles lang en smal is aan haar, minstens maat veertig – mooi vind ik ze, interessante sculpturen met veel botjes erin, sterk en breekbaar tegelijk. Ik kus haar voeten, tot ze me aan mijn haar omhoogtrekt, ongeduldig, haar mond klaar om me definitief op te slokken.

‘Je bent mooi,’ fluistert ze, ‘je bent mooi en lekker en ik wilde je hebben vanaf het eerste moment, nog voor ik je had gezien in de gang. Dat weet je, je weet heel goed dat dit moest gebeuren.’

‘Nee,’ zeg ik, ‘eerst wist ik het niet, maar nu wel.’

En als zij me uitkleedt, haastig, hebberig, ruw sjoierend aan mijn broek en mijn ondergoed, fluister ik: ‘Je moet weten dat ik dit nooit doe. Nooit. Dat klinkt als een cliché en toch is het zo.’

Ze antwoordt niet, maar trekt me op bed en gaat boven op me zitten.

‘Jan, hoor je me? Ik ben mijn vrouw nooit ontrouw geweest. Ik ben monogaam geboren. Zo zit ik nu eenmaal in elkaar.’

Ze beweegt haar heupen heen en weer, ik voel hoe hard ik word, keihard, dan komt ze omhoog, haar bovenbenen één bundel spieren, en laat ze zich zakken. Ik ben in haar. Net als ik denk dat ze weigert te antwoorden, fluistert ze: ‘Dat zullen we nog wel eens zien.’

Jan is dwingend in bed maar anders dan ik had gedacht: ze dwingt me om haar lichaam op te eisen, ze dwingt om te zeggen wat ik wil, hoe ik haar wil hebben, waar, ze daagt me uit om de sterkste van ons twee te zijn, om haar in bezit te nemen, helemaal, overal. Met Jan hoef ik niet voorzichtig of teder te zijn, ze wil het niet, ze vraagt van me dat ik haar tegen de muur zet, ze vraagt van me dat ik haar met kracht op bed duw en haar benen omhoog breng, ze te strekken tot ze bijna knappen en dan in één keer bij haar naar binnen te dringen, ze maakt een kreunend geluid, tussen pijn en plezier in, zegt: ‘Wat wil je, Oscar, zeg maar wat je wilt.’

En ik antwoord met een barse stem die ik niet herken: 'Draai je om, ga voor me zitten.'

Ik duw haar benen wijd, zodat haar kleine billen zich breed maken, laat een vinger bij haar naar binnen glijden, omvat daarna met beide handen haar meisjesborsten tot ik me niet langer in kan houden en weer bij haar binnendring, ruw en ongeduldig. Ze leunt op handen en knieën, dierlijk, denk ik, als een hond, ze wil dat ik haar neem als een hond. Zo luidruchtig als ze normaal gesproken is, zo stil is ze nu. Ze maakt bijna geen geluid en pas als ze snel begint te ademen, merk ik dat ze geniet, dat ze op het punt staat klaar te komen. Diep in mij zit de schaamte voor wat ik doe, dat ik het lekker vind om haar te domineren, om haar te reduceren tot een lichaam, rekbaar, plooibaar naar mijn wensen. Als een sluwe vos dwingt ze me deze kant van mij te verkennen, het is alsof ze zegt: toe maar, Oscar, geef maar toe dat je houdt van ordinaire seks, geef maar toe dat je niet beter bent dan de rest. Schreeuwend kom ik klaar.

Jan rookt liggend een dunne kreteksigaret, blaast kringetjes naar het plafond. Ik snuif de zoetige geur op die beelden oproept van zwaar gebladerte, bananenbomen, het verweggeluid van ruziënde apen. Hoe oud was ik toen ik me aan die zeldzaam verre vakantie waagde? Hoogstens twintig. Jan heeft haar voeten tevreden over elkaar geslagen en ik kan mijn ogen niet afhouden van haar slanke enkels.

'Wat is er met je vrouw, Stella heet ze toch? Is ze doof?'

Het choqueert me dat ze Stella's naam noemt, dat ze vlak na het vrijen over haar begint.

'Boskamp heeft het je verteld, neem ik aan.'

Ze lacht. 'Denk je nou echt dat ik Boskamp nodig heb om aan mijn informatie te komen? Houd toch op.'

'Ja,' zeg ik, 'ze is doof. Einde onderwerp.'

Jan blaast een lange straal rook omhoog.

'Ze wil niet doof zijn,' concludeert ze. 'Ze wil normaal

zijn, zoals ieder ander. Wat ze nooit zal zijn omdat ze daar veel te mooi voor is.'

'Sluwe Vos.'

Het heeft geen zin me te verbergen. Deze vrouw weet alles, ze weet alles van mij, ik ben voor haar zo doorzichtig dat het lachwekkend wordt.

'Ze voelt zich niet op haar gemak in grote groepen. Ze kan de gesprekken niet volgen,' zeg ik. 'Ze heeft voortdurend het gevoel dat er over haar wordt gepraat.'

'En terecht. Natuurlijk wordt er over haar gepraat.'

'Niet meer dan over anderen.'

Jan glimlacht. 'Misschien niet.'

Ze draait haar hoofd opzij. 'Is ze moeilijk verstaanbaar?'

'Nee, dat heb je alleen bij mensen die doof zijn vanaf de geboorte. Stella is misschien wel wat dover gaan klinken in der loop der jaren. Ik kan dat moeilijk beoordelen.'

'Hoe lang is ze al doof?'

'Vanaf haar twintigste. Al meer dan vijftien jaar.'

'Hmm,' zegt Jan, 'maar ze heeft twintig jaar kunnen horen. Dat is lang.'

'Voor een doof iemand praat ze uitstekend, maar als ik dat zeg, wordt ze boos.'

'Ze wil zichzelf niet zien als iemand met een handicap?'

'Ze doet alsof haar doofheid een tijdelijk ongemak is. Alsof haar oren dichtzitten na een duik in het zwembad en ze vanzelf weer open zullen gaan. Andere mensen zijn doof, andere mensen trekken hun gezicht in vreemde grimassen en gebruiken hun handen om zich verstaanbaar te maken. Zij niet. Stella lijkt nog altijd te willen geloven dat de horende wereld van haar is. Ze denkt dat het haar dover maakt door zichzelf als een dove te beschouwen.'

'En daarmee isoleert ze zichzelf.'

We raken elkaar niet aan. Mijn vingertoppen verlangen naar Jans huid, maar ik laat het zo. Het is mooi om naast haar te liggen en enkel te praten. Haar gebrek aan medelij-

den doet me goed. Het is lang geleden dat ik een gesprek heb gevoerd over Stella's doofheid, op een dag ben ik simpelweg opgehouden erover te praten met mensen die haar niet kennen.

'Stella verkeert in een niemandsland, waar geen horende en geen dove mensen te vinden zijn,' zeg ik. 'Het land van Stella, het dunstbevolkte gebied ter wereld, aantal inwoners: één.'

'En daar kiest ze zelf voor.'

'Ze denkt dat het haar overkomt, maar ergens wil ze alleen zijn, eenzaam, iemand die alle reden heeft om ongelukkig te zijn.'

Dit is verraad. Waarom vertel ik dit allemaal?

'Begrijp me niet verkeerd,' zeg ik. 'Stella zou er alles voor over hebben om te kunnen horen.'

Jan leunt opzij, laat een arm bungelen en vist een asbakje vanonder het bed tevoorschijn. 'Sommige mensen willen hun geluk niet laten verstoren. En andere mensen willen hun ongeluk niet laten verstoren.'

Ik trek mijn schouders op. 'Er is ook veel gebeurd.'

Ze zet het asbakje op haar borst en drukt de peuk zorgvuldig uit met de rand van haar lange nagel. 'Waarom blijf je bij haar?'

'Ik kan niet bij haar weg. Stella...'

'... is zielig en jij moet haar redden.'

'Nee verdomme, ze is niet zielig, ze is mijn vrouw en ik houd van haar.'

Hier heeft ze dus op aan zitten sturen. Ik zet een kussen tegen het hoofdeinde van het bed en ga rechtop zitten, zo ver mogelijk van haar vandaan.

'Ik weet wat jij denkt.' Ik praat te hard, maar het kan me niet schelen. 'Jij denkt dat ik in een triest huwelijk vastzit, dat ik uit medelijden bij haar blijf. Zo is het niet, je kent haar niet. Stella is een engel, ze is zoveel beter dan ik.'

Jan zet het asbakje op de grond en leunt op een elleboog,

haar borstjes blijven rechtop staan. Ik schatte haar in als eind dertig, maar misschien is ze jonger.

‘Wat heb je op je geweten?’ vraagt ze rustig. ‘Welke schuld heb je in te lossen? Heb je haar eerder bedrogen, is dat het? Heb je eraan gedacht om bij haar weg te gaan toen ze doof werd? Was dat je eerste impuls en schaam je je daar nog altijd voor? Moet je eeuwig boete doen omdat jij kunt horen en zij niet?’

‘Houd alsjeblieft op met dat psychologische geneuzel. Wie denk je dat je bent, Dr. Phil?’

Mijn stem slaat over, ik klink als een puber die net de baard in zijn keel heeft.

Kalm zegt ze: ‘Het is geen zonde hoor, als je een beetje lichtheid en vrolijkheid in je leven wilt.’

‘Lichtheid en vrolijkheid, jesus, je hebt geen idee waarover je praat. Je hebt echt geen flauw benul. Houd alsjeblieft op.’

‘Oscar,’ zegt ze, ‘heb je het nu over je zoontje?’

‘Nee. Maar fijn dat je de roddelbladen zo goed bijhoudt.’

Ik kan haar niet aankijken. Als ik haar nu aankijk, word ik gek.

‘Oscar, het spijt me, maar ik kan niet weten waarmee je zit als je me niets vertelt. Je zeult met een last van tweehonderd kilo en je wilt vooral niet dat iemand je helpt. Je kunt het toch niet allemaal alleen doen? Dat houdt geen mens vol.’

‘Verdomme, Jan, wat wil je dat ik vertel? Dat mijn zoon in bad is verdronken en dat het sindsdien niet meer zo gezellig is thuis? Is dat wat je wilt horen?’

Het is stil. Buiten weerklinkt het piepende waarschuwingssignaal van een vrachtwagen die achteruitrijdt. Hoe laat is het in godsnaam? Ik moet naar huis, ik moet weg. Waarom praat ik met een wildvreemde vrouw over Stella, over Jimmy? Hoe kan ik hen zo verraden? Jan is de zure citroen na het shot tequila waar ik nooit in had moeten bijten.

Dan is ze vlak bij me, slaat haar armen om me heen.

‘O, wat erg. Wat vreselijk.’

Ze legt haar hoofd in mijn nek en ineens zijn we opnieuw aan het kussen. We vrijen voorzichtig, alsof we bang zijn elkaar te bezeren. Samen met haar kom ik aan op een plek waar het stil is, waar alleen zij en ik zijn, een onbewoond eiland waar haar ademhaling door de bomen ruist, haar lichaam me vloeibaar als zand bedekt en het groen van haar ogen de zee zelf is, haar blik de opkomende vloed die steeds dichterbij komt tot een grote golf kapotslaat en ik alleen nog maar water en zout proef. Ik weet niet meer of het liefde is wat ik voel voor Stella, of ik nog van haar houd, of zij nog van mij houdt, wat we samen doen daar in dat veel te grote huis, of het nog goedkomt en of ik nog wil dat het goedkomt. Ik knijp mijn ogen dicht en houd mijn mond strak gesloten, bang om Jan aan te kijken en iets te zeggen waarvan ik later spijt krijg.

Om vier uur 's nachts neem ik een taxi naar huis. De Snoek staat voor de deur geparkeerd, binnen brandt geen licht. Langer dan nodig blijf ik op de achterbank zitten, hannesend met mijn portemonnee. Ik geef een grote fooi aan de taxichauffeur, een zwijgzame man met wie ik onderweg niet meer dan drie woorden heb gewisseld, en kijk de taxi na tot hij de hoek om is geslagen.

Eigenlijk zou ik moeten gaan slapen, maar mijn hoofd zit te vol. In de achtertuin ga ik op een plastic tuinstoel zitten, die de vorige bewoners hebben achtergelaten. Ik kijk omhoog en tuur naar de sterren tot mijn nek pijn begint te doen. Verder dan de Grote Beer kom ik niet. Ben ik dit, een man die vreemdgaat met zijn collega? Sluimerend is er altijd de angst geweest dat Stella mij niet meer wil, dat ze op een dag zal zeggen: ik ga bij je weg. Als een van ons tweeën de relatie zou verbreken, zou zij dat zijn, niet ik. Misschien wordt het tijd om me af te vragen of ik dit nog wel wil. *Toe*

maar, ga er maar weer vandoor. Lafaard!

Ik ga op mijn rug in het gras liggen, met gespreide armen en benen, en doe mijn ogen dicht. Rustig in- en uitademen. Ik denk niet meer aan Stella of Jan of Felix of James of Adri of Boskamp of wie dan ook, ik denk alleen aan mezelf. Zal ik gelukkig worden in dit huis? Gaat het mij een nieuwe kans geven, zoals het me stilzwijgend heeft beloofd? *Betere tijden, man, betere tijden.* Het is laat, veel te laat, maar ik blijf nog even liggen.

Een uur later schuif ik in bed naast Stella, die op haar zij ligt en geen reactie vertoont. Het feit dat zij met de Snoek van het feest terug naar huis is gereden zonder me te waarschuwen, geeft me een reden om mijn rug naar haar toe te draaien. Ik hoor aan haar ademhaling dat ze wakker is, maar ik houd me stil in de hoop dat het overgaat, het allesoverheersende gevoel dat het nooit meer goedkomt tussen haar en mij. Van de tequila in mijn bloed is niets meer te merken, ik ben walgelijk nuchter, doodmoe maar zo wakker dat het me niet lukt om mijn ogen dicht te houden. Als ik mijn neus naar mijn oksel breng, ruik ik Jans doucheschuim, de geur van verraad.

15

Stella kijkt beneden in de huiskamer naar de televisie. Ik heb het geluid keihard gezet, zodat ik vanuit de slaapkamer kan horen waarnaar ze kijkt. Mijn stem knalt door het plafond, ik heb er zin in vanavond. Ik was nog even bang dat Stella de trilling van het geluid zou voelen en mijn kinderachtige daad zou ontdekken, maar zo te horen heeft ze niets in de gaten. Ze weet niet dat ik weet dat ze naar *De Oscars* kijkt, wat zou ze zich betrappt voelen. Sinds het bedrijfsfeest doet ze of mijn werk haar niet meer interesseert en wil ze er geen woord meer over horen. Ze heeft me niet gevraagd waar ik was in de nacht dat ik ben weggebleven. De volgende dag deed ze of ze het niet merkte dat ik mijn ontbijt eruit gooide en scheel van de kater naar mijn werk vertrok. Koeltjes wens- te ze me een fijne dag en sindsdien hebben we het er niet meer over gehad. Pijnlijkheden verzwijgen, daar zijn we goed in.

Minutenlang blijf ik midden in de kamer staan luisteren, zonder me te verroeren, alsof het kraken van een plank me zou kunnen verraden, zo lief en trouw vind ik het dat ze me volgt op televisie.

We gaan er nu even tussenuit voor wat keiharde commercie. Straks: welke actrice durft nog zonder botox? Alles over de uiterste houdbaarheidsdatum. Blijf kijken. Toen mijn moeder van mij in verwachting was en ze absolute bedrust kreeg voorgeschreven, heeft ze een poging gedaan om *Die Blechtrommel* van Günter Grass in vertaling te lezen. Ze

hield het algauw voor gezien, maar kwam ver genoeg om me naar de hoofdpersoon te vernoemen. Oskar, Oskarchen. Toen mijn vader me aangaf bij de burgerlijke stand, spelde hij de naam doodleuk verkeerd. Wat mijn ouders in gedachten hadden, blijft een raadsel. Dat ik voor altijd klein zou blijven en tot in lengte van dagen op mijn trommel zou rammelen? Ondanks mijn predestinatie ben ik erin geslaagd de keldertrap te ontwijken, al was het verleidelijk me eraf te storten, puur om te zien wat er zou gebeuren, nadat ik op mijn vijftiende voor het eerst *Die Blechtrommel* las. Ik was te laat, de groeispuurt was al ingezet. Ik ben uitgegroeid tot een man van één meter 89, maar ik heb mijn trommel gevonden: de televisie. Daar maak ik zo veel mogelijk geluid. Luister naar mij, Oscar komt eraan! Jammer dat Stella mij als enige niet kan horen.

Oscarchen, wat doe je daar? Elk moment verwacht ik de stem van mijn moeder te horen, die mij bij voorbaat schuldig maakte, of ik nu wat had uitgevreten of niet. Ik ben weer begonnen met nagelbijten. Van nagels is inmiddels geen sprake meer, ik ben nu aan mijn nagelriemen toe.

De dingen die ik verzwijg, nemen zoveel ruimte in dat ik er bijna in stik. Hoe doen andere mannen die vreemdgaan dat, en dan niet één keer in een dronken bui, zoals ik, maar talloze keren, jaren achtereen? Zouden de scherpe kantjes van het verraad langzaam slijten, zou het wennen, voelt de rol van slechterik op den duur vertrouwd? Het is een goed woord, vreemdgaan, dat precies zegt wat het is. Slapen met een ander maakt je tot een vreemde. Ik word gek van de gedachte dat ik dit geheim voor altijd met me mee zal moeten dragen. Het is alsof al het andere in mijn leven met onzichtbare touwtjes verbonden is aan die ene misstap. Ik kan niet meer over de talkshow praten, omdat ik daarmee over Jan praat. Ik kan niet meer over het bedrijfsfeest praten, over Boskamp, over de vergadering van gisterochtend, want alles leidt onherroepelijk naar haar. Maar ook de fac-

toren in mijn leven die niets met haar vandoen hebben, wijzen haar richting uit. Felix is vanaf nu de beste vriend aan wie ik niets heb verteld. James is vanaf nu de collega die nooit mag uitvinden dat ik met Jan in bed heb gelegen. Zelfs mijn moeder is een ander geworden, degene die ten onrechte gelooft dat ik nog altijd Oscarchen ben, haar zoon die slechts onnozel kattenkwaad uithaalt. Ik kan mezelf wel wijsmaken dat het me allemaal is overkomen, maar ik wist donders goed dat we meer zijn dan collega's. Lang voordat ik vreemding, ging ik vreemd in mijn hoofd. Had ik maar nooit ontdekt dat Jan ook teder kan zijn.

Het is alsof er een autoalarm afgaat naast mijn oor. De blackberry piept zich een ongeluk op het kastje aan mijn kant van het bed. Geen idee hoe lang ik heb geslapen. Hoe laat is het? Wat is er aan de hand? Wie is er dood? De wekker verspringt naar 1.05 uur. Het is Jan: *waarom ben je niet hier? J.* Ik blijf angstvallig het oplichtende schermpje in de gaten houden, tot het eindelijk dooft. Door een kier van het gordijn dringt de straatlantaarn naar binnen, waardoor Stella wordt uitgelicht. Ze ligt op haar rug, de deken tot haar kin, alsof ze zo is ingestopt en keurig probeert te blijven liggen. Haar gezicht is een masker waarop met fijne penseelstreken twee dichte ogen en een licht geopende mond zijn aangebracht. Haar huid een smetteloos vlak, waarvan de poriën niet zichtbaar zijn voor het blote oog. Kraaienvoetjes snijden venijnig rond haar ogen, dieper dan ik dacht, alsof een geestelijk gestoorde heeft geprobeerd het kunstwerk te beschadigen. De vernielingen zijn minimaal, maar onherstelbaar. Haar ademhaling gaat zo langzaam dat het lijkt of ik naar een perfecte replica van Stella kijk. Ik ben zelden zo blij geweest dat ze niet kan horen.

Ruim anderhalve minuut later meldt de blackberry zich opnieuw: *ik weet dat je ook aan mij denkt.* Na 35 seconden: *hoe ziet het donker er bij jou uit?*

Jan weet dat ik met mijn vrouw in bed lig en het lijkt haar niets te kunnen schelen. Wil ze dat ik word betrap? Ze moet weten dat het dan voorgoed over is tussen haar en mij. Het is over. Ik houd de blackberry nog een paar minuten in de gaten en zet hem dan uit. Zo zachtjes mogelijk laat ik me uit bed glijden om het kierende gordijn dicht te trekken. Stella zucht, draait zich om. Ik zou mijn arm om haar heen willen slaan, maar ben bang haar te storen in haar slaap. Nu het donker en stil is, kan ik rustig gaan slapen. Nog een kleine zes uur, dan gaat de wekker. Ik doe verwoede pogingen het lawaai in mijn hoofd te negeren, een suizend geluid gevolgd door de klap van een heipaal, zo realistisch dat ik eerst niet doorheb dat mijn eigen hartslag verantwoordelijk is voor de geluidsoverlast. Elke klap wordt gevolgd door een volgende. De rest van de nacht draai ik van de ene op de andere zij, in een poging te ontsnappen aan de spoken in mijn hoofd. Tegen wil en dank herkauw ik de berichten van de stalker. *Ik weet waar je bent. Moordenaar. Boskamp, met een gulzige mond vol saté: Ik zag het niet zo in je – en ik was zeker niet de enige. Felix, overdwers hangend in zijn luie fauteuil: Je hebt nou eenmaal de neiging om je kop in het zand te steken, dat weet je zelf ook.* Stella in de donkere huiskamer, onbeweeglijk achter haar laptop, zonder te reageren op mijn aanwezigheid, alsof ik onzichtbaar voor haar ben geworden. Jan met haar naakte spinnenlichaam: *ik wilde je hebben vanaf het eerste moment.*

Door hun stemmen heen hoor ik een klein jongetje jammeren. Hij is wakker, hij kan niet slapen, misschien heeft hij naar gedroomd, of is hij ziek. Hij heeft pijn maar ik weet niet waar, ik zou hem uit zijn bed moeten tillen om hem te sussen, rondjes met hem lopen tot hij rustig wordt, zijn zware hoofdje tegen mijn schouder, een natte kwijlplek op mijn slaap-T-shirt. Verlamd luister ik naar het koor aan stemmen dat hem overschreeuwt. Boskamp, Felix, Stella, Jan, ze besluisen me een voor een met een wit laken over

zich heen, smelten samen tot een monster dat fluistert: Oscar, dit gaat fout, Oscar, je gaat eraan.

Er ligt een doosje van stevig karton op mijn bord. Als ik het vloeipapier van het cadeau afwikkel, komt een wonder-schoon, in leer gebonden opschrijfboekje tevoorschijn. Voorin heeft Stella met zorgvuldige vulpenletters geschreven: Lieve Oscar, gefeliciteerd met *Oscar*.

Ik wacht tot Stella uit de keuken komt, waar ze de pasta afgiet voor het avondeten. Ze dient het eten op in het porseleinen servies dat van haar oma is geweest en ik houd de hele maaltijd haar hand vast. Met één hand rollen we zo goed en kwaad als het gaat de pasta om onze vork. Stella heeft evenveel moeite als ik om het eten naar haar mond te manoeuvreren, maar ze laat niet los.

‘Bedankt,’ zeg ik, net als Stella ‘sorry’ zegt.

‘Nee, het spijt mij.’

‘Nee, het spijt mij.’

Nu heeft Stella haar beide handen nodig om te gebaren en ze zegt: ‘Misschien spijt het ons allebei.’

‘Ja,’ antwoord ik, teruggebarend, ‘maar het spijt mij meer dan jou.’

Ze lacht de luide lach die ze alleen laat horen als ze zich niet bewust is van zichzelf. Normaal gesproken houdt ze zich in uit angst dat ze een overdreven hard geluid produceert.

Stella zegt: ‘Ik had het je moeten vertellen van de pil. Dat wilde ik ook echt. Ik had alleen niet verwacht...’

‘Wat?’

‘Dat we al zo snel weer zouden vrijen. Het was al zo lang geleden.’

Ik aai het zachte leer van het opschrijfboekje. De gedachte is nieuw voor me, zo logisch en simpel. Ze wilde me er niet inluizen, alsof Stella ooit zoiets zou doen.

‘Ik ben een hork,’ zeg ik, ‘dat wist je natuurlijk al, maar nu is het definitief.’

Jan Jan Jan. Verrader verrader verrader.

Ze begint weer te lachen.

‘Nee echt,’ verzucht ik, ‘ik meen het. Het is één grote klotezooi en dat ligt aan mij.’

Alles wat ik zeg, voelt goedkoop, als een pose. Alsof ik vis naar complimenten, naar haar liefde, wat misschien wel zo is. Ik wil nog steeds dat ze van me houdt, dat ze in mij gelooft, al heb ik weinig gedaan om dat te verdienen.

‘Er moet wat veranderen,’ zegt ze. ‘Ik ben te veel alleen. En aangezien we allebei weten dat jij binnen nu en een jaar niet minder gaat werken, heb ik iets bedacht. Ik wil het souterrain verbouwen tot een gastenverblijf, zodat mensen makkelijk kunnen komen logeren. Ik denk dat de afstand ze tegenhoudt. Zelfs onze ouders zijn sinds de verhuizing niet één keer langs geweest.’

Wekenlang gehamer en gedreun, bouwvakkers in mijn huis, overal stof, blèrende radio’s, elke ochtend idioot vroeg opstaan en als beloning mijn schoonfamilie dagenlang op bezoek, een schoonmoeder in ochtendjas, een schoonvader die aan de ontbijttafel zijn visie op de wereldpolitiek uiteenzet.

‘Oké,’ zeg ik.

‘Oké?’

‘Ja.’

‘Ik heb al een aannemer gevonden die het eventueel wil doen, een zwager van Karin. Hij zegt dat de klus in twee tot drie maanden geklaard kan zijn. Ik regel alles, dan kun jij je lekker op je werk concentreren.’

Ze heeft de verbouwing voorgekookt en Karin zit in het complot, geweldig.

‘En je boek?’

‘Dat kan wachten, de uitgever heeft me uitstel gegeven.’

Misschien is het goed voor Stella als ze een project heeft, iets waarin ze zich kan vastbijten. En ik kan lange dagen maken zonder dat ik me constant hoeft te verontschuldigen.

Ze geeft het opschrijfboekje een tikje. ‘Ik ben echt blij

voor je, al lijkt het misschien niet zo. Je wilde dit al zo lang, een eigen talkshow.’

‘Ik was je kwijt op het feest,’ zeg ik, ‘ik wilde het met jou vieren.’

Ze leunt met een elleboog op tafel en legt haar kin in haar hand. ‘Die Jan lijkt me een leuke vrouw. En ze kan geweldig dansen.’

Ik kan haar blik niet verdragen, dat zuivere, lichte blauw. Ik laat de blaadjes van het boekje door mijn handen ritsen.

‘Ja, ze is aardig. En goed in haar vak. Ze heeft in Amerika voor een bekende talkshow gewerkt en ze wordt de eindredacteur van ons nieuwe programma. Boskamp is helemaal opgewonden omdat hij haar binnen heeft weten te halen. Hij stond zichzelf op het feest weer enorm op zijn harige borst te trommelen.’

Ik praat te veel, ik moet mijn kop houden.

Ze blijft me aankijken. ‘Dan krijg je nog veel met haar te maken.’

Ik voel een spiertje trillen onder mijn oog. ‘Ongetwijfeld.’

Ik zou rustig moeten blijven zitten, niet nerveus gaan krabbelen of draaien op mijn stoel. Ik sta op. ‘Ik heb wel zin in een toetje, jij?’

In de vriezer wacht een onaangebroken beker ijs van Ben & Jerry’s. Ik houd mijn gezicht dicht bij de ijzige luchtvlaag die uit het vriesvak komt. Jan. Naakte Jan. Jan met haar voeten over elkaar, elegant rokend. Jan op de dansvloer, vrij en gelukkig. Al kon ik maar even haar stem horen. Ze zegt op een manier mijn naam die niemand haar nadoet. Oscar, met een langgerekte O en een vraagteken aan het eind. Alsof nog nooit eerder iemand op het idee is gekomen mij Oscar te noemen.

‘Oscar?’

Ik kom. Ik kom eraan.

16

Het nieuws gonst door het Omroepcomplex: de redactie van *Oscar* gaat naar Amsterdam verhuizen ‘zodat we dicht op de huid van het nieuws zitten en we bovendien feeling houden met de beoogde doelgroep’, aldus het memo. Dit is Boskampiaans voor: ik ben gecapituleerd maar de laatste om dat toe te geven. Ik hoor het bericht als een van de eersten omdat ik vanochtend extra vroeg op mijn werk was; de verbouwing is van de week begonnen en de bouwvakkers staan elke ochtend om half acht voor de deur.

Al jaren proberen Boskamps ondergeschikten hem over te halen om kleine deelredacties naar de hoofdstad te verplaatsen, in een poging te ontsnappen aan het geestdodende Omroepcomplex, waar de enige mogelijke televisiekijkers – de groep waarvoor we het tenslotte allemaal doen – een enkele portier, een paar receptionisten, af en toe een bus vol bejaarden en fans zoals Johan zijn. Van Johan heb ik sinds zijn aftocht per ambulance trouwens niets meer vernomen. Er loopt maar één iemand in het gebouw rond die ik in staat acht Boskamp over de streep te trekken en aan de reacties van mijn collega’s lees ik af dat zij hetzelfde vermoeden. De verhuizing zal nog voor de zomer plaatsvinden.

Rond tien uur in de ochtend gaat de deur van Boskamps werkkamer open en mengt hij zich nonchalant onder zijn medewerkers. Nadat hij zich uitgebreid heeft laten toejuichen, verdwijnt hij weer in zijn kamer en vormt zich op

de vloer een groep rond Jan, die luid lachend verkondigt dat ze hier absoluut niets mee te maken heeft. Van een afstandje kijk ik toe. Ze is zo lang dat ze een stukje boven haar bewonderaars uitsteekt en ik zie aan haar dwalende blik dat ze me zoekt. Snel schiet ik de gang in. Sinds de sms'jes die ze 's nachts stuurde, heb ik besloten het contact strikt zakelijk te houden. Geen bezoek aan het café, geen broeierige telefoongesprekken, laat staan dat ik ooit nog een voet over de drempel van haar slaapkamer zet.

Op de redactie, die grotendeels is leeggelopen op een paar overijverige stagiaires na, wijd ik me aan de voorbereiding van *De Oscars*. Godzijdank beginnen deze week de opnames voor de laatste afleveringen van het seizoen. Over de toekomst van het programma is nog altijd geen beslissing genomen, maar ik houd vast aan de theorie dat er een nieuwe Oscar zal worden gevonden, aangezien het motto van de directie is: waarom zou je een goedlopende zaak failliet verklaren? Ik check mijn blackberry: ik heb drie nieuwe sms'jes. Ik klik de eerste sms open: *Oscar, ben je bang?* Het tweede bericht: *Langzaam en pijnlijk zal het zijn.* Derde bericht: *Denk niet dat je kunt ontsnappen.* Ik heb mijn nummer veranderd en hij heeft mij gevonden, ik heb mijn nummer weer veranderd en hij heeft mij weer gevonden. Wat ik ook doe, hij weet me steeds opnieuw te traceren.

Als Jan de redactie op komt met een stapel papieren in de hand, grijp ik de hoorn van de vaste telefoon en begin in het wilde weg een fakegesprek.

'Ja, Oscar hier, ik bel nog even met betrekking tot dat item waar we het laatst over hadden.'

Ze loopt in de richting van mijn bureau. Spijkerbroek, rood topje, hoge hakken waar ze zich soepel op voortbeweegt. Grote oorringen dansen met elke stap. De boord van mijn overhemd begint te knellen en ik voel het zweet door mijn poriën naar buiten knallen.

'Aha aha,' zeg ik in de hoorn.

Ze schuift haar heup half op mijn bureau, laat een schoen bungelen. Donkerblauwe lak, design vermoed ik. Ik ruik haar. Haar geur is niet zoet, zoals die van Stella, eerder zout. Een zee vol wier waarvan de bodem niet te zien is. Ik lijk wel een stupide soapacteur. Close-up van Oscar aan de telefoon. Oscar kijkt wanhopig vanwege het nieuws dat hij zojuist heeft gehoord, fade-out. Het valt vast op dat er geen geluid door de hoorn komt. Als ik gebaar dat ik aan de telefoon ben, trekt Jan haar wenkbrauwen lichtjes op.

Ik scherm de hoorn af met mijn hand. ‘Kan het later? Ik moet dit telefoontje echt even nemen.’

Ze schuift de schoen aan haar voet, staat met beide benen op de grond. Ik kan haar nog altijd ruiken.

‘Ik dacht dat jij belde.’

‘Wat?’ vraag ik verward, maar ze geeft geen antwoord meer.

In één uur ontvang ik 26 sms’jes. Kleine zinnestukjes, die zich in mijn geheugen vastbijten. Opnieuw: *Oscar, ben je bang?* Ja, ik begin bang te worden, *motherfucker*, al ben jij de laatste die dat te weten zal komen. Ik probeer me te concentreren op mijn volgelopen mailbox. Werk werk werk, spam, onzin. In mijn inbox staat één bericht met als *subject* ‘Jan’. Het mailadres is: ikweetjetevinden@gmail.com. Met bonkend hart open ik het bericht: *Is je vrouw ook doof in bed?* Er staat geen naam onder. Ik steun met mijn hoofd in mijn handen en loer zo onopvallend mogelijk door mijn vingers heen. Heeft Jan haar mond voorbijgepraat? Heeft een van mijn collega’s het op me voorzien, iemand die zich gepasseerd voelt en zelf een eigen programma had gewild, iemand die ik tijdens het werk onbedoeld heb beledigd? Misschien moeten we alsnog naar de politie gaan, maar wat kan die doen? Bewijs heb ik nauwelijks. Ik had alle sms’jes moeten bewaren, de voicemailberichten heb ik stom genoeg ook gewist. Kindergeluiden op het schoolplein.

Halverwege de ochtend komt een jongen van de postkamer de redactie op, die inmiddels weer volledig is bezet. De enorme bos rode rozen in zijn hand lokt gejoel en gefluit uit. In stilte bid ik dat hij mijn bureau passeert, maar hij overhandigt mij de bloemen.

‘Meneer Stellendam? Dit werd vanochtend voor u afgegeven.’

Ik durf bijna niet op het kaartje te kijken, uit angst dat er weer een zieke grap met me wordt uitgehaald. *Weet wie je vrienden zijn*, staat er in een hanenpoterig handschrift.

Het lukt me niet om vrolijk te reageren op de plagerige reacties van mijn collega’s. Het liefst zou ik de bloemen in de prullenbak proppen. Ik kijk uit het raam, maar ontwaar niemand tussen de geparkeerde auto’s. Het houdt nooit op.

Ik zonder me af op de gang om de bloemist die op het kaartje staat vermeld te bellen. De medewerker die ik aan de lijn krijg, kan me niet vertellen wie de rozen heeft besteld. Hij heeft ook geen creditcardgegevens, de bloemen zijn cash afgerekend.

‘Iemand moet die tekst op dat kaartje hebben geschreven,’ zeg ik.

Daarmee ontlok ik een lachje aan de andere kant van de lijn. ‘Dat klopt, een van onze medewerkers namelijk. Klanten vragen wel vaker of we wat voor ze op het kaartje willen schrijven.’

‘Probeer je het moment voor de geest te halen,’ antwoord ik. ‘Was het een man of een vrouw? Groot, klein, kaal. Je herinnert je toch nog wel iets.’

‘Meneer, weet u wel hoeveel klanten we op een dag binnen krijgen?’

‘Vraag het aan je collega’s. Misschien weten zij wat.’

‘Wij verstrekken geen informatie over onze klanten,’ antwoordt de medewerker, op geforceerd formele toon. ‘Daar kunnen wij helaas niet aan beginnen.’

‘Zeg dat dan meteen,’ snauw ik.

‘Geniet van uw boeket, meneer,’ antwoordt hij monter en hij hangt op.

Jan weet ik de hele ochtend te ontwijken. Een paar minuten voordat de kantine sluit, neem ik de lift naar de bovenste verdieping. De meeste collega’s gaan op tijd lunchen, bang dat de warme snacks anders uitverkocht zijn. Als ik met mijn blad langs de vitrines schuif, beseft ik dat ik een inschattingsfout heb gemaakt. Ik had het kunnen weten, Jan is een late eter. Over mijn schouder zie ik haar de lift uitkomen. Ze grijpt een blad en volgt het zelfbedieningspad. Nu zijn we de enige twee in de buurt van de vitrines, verderop wacht de kantinejuffrouw verveeld op de laatste klanten.

Jan duwt plagerig met haar blad in mijn rug en zegt: ‘Hé Oscar.’

Is ze me gevolgd? Heeft ze gewacht totdat ik de lift nam? Snel bepaal ik de juiste vluchtroute: mijn blad laten staan, onder het touw door duiken dat de zelfbedieningsafdeling scheidt van de rest van de kantine en op een drafje naar de lift in de hoop dat ik er direct in kan springen – Oscarchen probeert aan de Vos te ontkomen – maar ik beheers me en zeg, zonder om te kijken: ‘Hé hallo.’

Ik doe of ik me concentreer op het voedselaanbod en pak in het wilde weg een broodje tonijn, een fruitsalade en een beker yoghurt. Blind schuif ik mijn blad door. De gedachte aan Jan, naakt in bed, aan haar vlees en het mijne, maakt me misselijk. Zij, staand tegen de muur, haar kont naar me optillend als een hitsige hond, zij, rokend in bed, met de voeten triomfantelijk over elkaar geslagen.

Als ik bij de kassa ben, zie ik dat ik per ongeluk aardbeienyoghurt heb gepakt, waar ik niet van houd.

‘Dag Jacqueline.’

‘Goedemiddag.’

Ze legt de nadruk op middag. Nu moet ze haar kassa drie minuten langer openhouden dan ze had gehoopt. Moeilijk

voorstelbaar dat deze vrouw onlangs nog jolig in een sarong met satéstokjes stond te goochelen. Tijdens het afrekenen voel ik Jans geamuseerde blik in mijn rug.

Ik scan de kantine – verderop zitten nog twee late lunchers die ik niet ken – en zoek een tafel in de hoek bij het raam, zo ver mogelijk van ze vandaan. Als Jan op me afkomt met een volgeladen blad en een vragende blik kan ik weinig anders dan haar een plaats aanbieden.

‘Ga zitten.’

Welgeteld maar één woordje verwijderd van: ga weg.

‘Heb je het nieuws gehoord over de verhuizing?’ Ze maakt een weids gebaar. ‘Binnenkort laten we dit geestdodende hol achter ons.’

Ik ben het met haar eens, maar het steekt me toch dat ze zo minachtend doet over mijn werkplek. Ze heeft weinig recht van spreken, hoe lang heeft zij hier nou helemaal rondgelopen?

Jan doopt haar lepel in de tomatensoep. Op haar bord liggen vier bruine boterhammen, daarnaast een kuipje roomboter, kaas in plastic, paté in plastic, een banaan en een gevulde koek. Ik vraag me af waar ze de ruimte vindt om al dat eten te laten.

‘Gefeliciteerd,’ zeg ik mat, ‘is er iets in dit leven wat je niet voor elkaar krijgt?’

Ze blaast voorzichtig tegen de lepel vol soep. ‘Op de een of andere manier klinkt het niet als een compliment.’

Het broodje tonijn komt me voor als een onoverkomelijk obstakel, vet en walgelijk. Ik trek het dekseltje van de yoghurt en begin lusteloos te lepelen. Jan eet zwijgend haar soep. Als ze de kom snel en efficiënt heeft geleegd, zonder een druppel te morsen, schuift ze hem naar de rand van het blad.

‘Waarom ontwijk je me? Heb ik wat verkeerd gedaan?’

‘Oké, daar gaan we dan. Hier heb ik dus helemaal geen zin in. Eet smakelijk.’

Ik sta half op en manoeuvreer naar het uiteinde van de tafel. De bank is te smal, of ik ben te dik, hij is gemaakt voor graatmagere mensen zoals Jan.

‘Oscar!’

Ze reikt met haar lange arm over tafel en haar hand heeft mijn pols te pakken voordat ik mijn hand kan terugtrekken. Ze knijpt hard.

‘Doe dit nou niet. Alsjeblieft. Laten we erover praten.’

‘Er valt niets te praten,’ zeg ik. Laat me los.’

Dan zeg ik het nog een keer, woord voor woord: ‘Laat-me-los.’

Tot mijn verbazing gehoorzaamt ze.

‘Het was speciaal, vrijdagnacht,’ zegt ze, ‘daar kun je wel voor wegrennen, maar vroeg of laat moet je dat onder ogen zien.’

Haar stem klinkt extra hard in de holle ruimte. Ik kijk om me heen, de collega’s zitten er nog steeds. Ik heb er genoeg van dat andere mensen me almaar menen te moeten vertellen wat ik onder ogen moet zien en waarvoor ik vlucht en waarvoor ik mijn kop in het zand steek.

‘Ik ren niet weg, ik ga aan het werk,’ zeg ik op gedempte toon. ‘En praat alsjeblieft wat zachter, niet iedereen hoeft dit te horen.’

‘Je kunt het me tenminste vertellen als het voor jou niets heeft betekend. Zeg dan recht in mijn gezicht dat het gewoon een potje seks was en meer niet. Toe dan.’

‘Jan, houd op.’

‘Zeg het.’

‘Nee.’

‘Zeg het.’

‘Waarom zou ik?’

‘Dan laat ik je met rust. Beloofd.’

Door het hoogteverschil is ze gedwongen naar me op te kijken, wat haar ogen nog groter doet lijken dan normaal. Er valt een stilte. Ik blijf haar aanstaren tot mijn ogen branden.

‘Het was gewoon een potje seks, meer niet,’ zeg ik, ‘nou goed?’

Ze glimlacht, houdt haar hoofd schuin, bestudeert me als een modeltekenaar.

‘Je bent een slechte leugenaar, maar dat maakt je zo leuk. En verder vraag je je af waar ik al dat eten laat, of niet?’

‘Nee. Ja, misschien.’

‘Ik ben verliefd,’ zegt ze, ‘daar krijg ik altijd zo’n bere-honger van.’

Dan pak ik mijn blad en loop weg van tafel. Met elke stap die ik neem, denk ik haar stem te horen – Oscar, Oscar, Oscar – maar ze laat me gaan zonder protest. Als ik bij de lift ben, kieper ik de halflege beker yoghurt, het broodje tonijn en de fruitsalade in de prullenbak. Het plastic blad smijt ik erachteraan, dat tegen de rand stuitert, in de lucht even lijkt te aarzelen en landt op de vloerbedekking.

Stella zit met besmeurde huid en haren in de achtertuin, op de plastic stoel die de vorige bewoners hebben achtergelaten. Ze draagt een te grote overall vol verfspatten, waarvan ik de herkomst niet wil weten, en heeft een wintersjaal om haar nek gedrapeerd tegen de maartse avondkou. Een leeg glas wacht in haar hand, een fles witte wijn staat naast haar stoel. Ik kijk op mijn blackberry: 19.35 uur. De tuin is de enige plek waar valt te ontsnappen aan de puinzooi en het stof, dat zich via het souterrain over het hele huis heeft verspreid en tot in de kieren van het zolderraam is doorgedrongen.

Ik buig me over Stella heen en zij beantwoordt mijn kus werktuigelijk.

‘Gezellig gehad met Frits, vandaag?’ vraag ik.

Onze aannemer, die op voorspraak van Karin bereid was een andere klus te laten schieten en bij ons aan de slag te gaan, luistert naar de naam Frits Bruinsma. Stella heeft het ontwerp bedacht en hij coördineert de verbouwing van het

souterrain, al is hij niet te beroerd om de handen uit de mouwen te steken.

‘Genoten,’ antwoordt ze.

Ik loop naar de schuur om een tuinstoel en een biertje te halen. Zelden ben ik in staat de consequenties van mijn beslissingen te overzien, maar deze keer heb ik het bij het rechte eind. De verbouwing pakt precies zo uit als ik vreesde. Stella ziet mijn paniek en houdt me niet tegen. Sinds we onze stille overeenkomst hebben getekend behandelen we elkaar met voorzichtigheid, bang het evenwicht opnieuw te verstoren. Ze heeft zich met zoveel fanatisme op de verbouwing van het souterrain gestort dat ze te moe is om zich te beklagen over de lange dagen die ik maak. Ze kent mijn antwoord zo ook wel: het huis is onleefbaar, dus wat moet ik anders? Op deze manier ben ik in staat er tijdelijk twee banen tegelijk op na te houden, als presentator van *De Oscars* en als redactielid annex aankomend presentator van *Oscar*.

Ik klap de tuinstoel uit en ga onderuit zitten, laat de schroefdrop op de grond vallen en klok het lauwe bier achter elkaar naar binnen. De verbouwing vraagt om nieuwe rituelen. In het schemerdonker staren Stella en ik naar de hoog opgeschoten coniferen. Ik blijf me erover verbazen dat dit enorme stuk grond van ons is. En ik kan het niet laten om te denken: te groot voor twee personen.

Ik kijk Stella aan. ‘Hoe laat gooiden onze mannen vanmiddag de beitel erbij neer?’

‘Uur of vier, volgens mij.’

‘Zo, dat is een latertje. Weet je wat ik nou nooit heb begrepen? Waarom bouwvakkers zich niet aan normale werktijden kunnen houden, zoals de rest van de bevolking. Het zou nog zin hebben als ze lekker lang doorwerken, maar aangezien dat niet het geval is...’

Ik praat te snel en ik zie aan haar ingespannen gezicht dat ze me niet goed kan volgen, al gebaar ik erbij.

‘Ze doen hun best,’ zegt ze. ‘Ze werken best hard.’

‘Als ze werken. Hoe vaak houden ze ook alweer pauze?’

Ik spreek langzaam en duidelijk.

Stella lacht. ‘Even kijken. Om negen uur en om elf uur is het koffiepauze. En om twaalf uur begint de lunchpauze.’

‘Die duurt natuurlijk een uur.’

‘Minstens. En dan hebben we tussendoor nog diverse rookpauzes.’

‘Het is hard werken.’

‘Ja,’ zegt ze, ‘onderschat het niet. Dat pak zware shag moet ook op.’

‘Vergeet het bier niet.’

Ik ben deze week op verzoek van Stella naar Albert Heijn gereden om een krat bier te halen, al is het mij onduidelijk waarom onze aannemer niet in zijn eigen drankonderhoud kan voorzien. Stella schenkt zichzelf nog wat wijn in. De verbouwing is een hel, maar ze lijkt vrolijker, dat is het belangrijkste. De daadkracht die de onderneming van haar vraagt, geeft haar wangen een lichte blos die ik alleen ken van de keren dat ze koortsig op bed lag.

Ik toets een voorkeursoets in en bel Pizza Rapido, waar ze onze bestelling inmiddels vanbuiten kennen. Ik voel dat ik aan het verkleumen ben, maar blijf zitten tot de pizzakoerier aanbelt.

Die avond liggen we al om tien uur in bed, de verpletterende vermoeidheid gul omarmend. Ik kus Stella kuis goedenacht, wacht tot ze zich van me af heeft gedraaid, leg een hand losjes op haar heup en kijk van dichtbij naar haar uitstekende schouderbladen – mager, zonder een grammetje vet, als van een meisje dat nog moet gaan groeien – tot mijn ogen zo zwaar worden dat ik ze niet meer open kan houden. Ik zorg ervoor dat ik niet tegen haar aan kom te liggen, bang dat ze dan meer zal verwachten. Gelukkig maakt ze geen aanstalten. Zullen we over een jaar nog bij elkaar zijn? Over

twee jaar, vijf jaar, tien jaar? We hebben tijd nodig en geduld en hoop, maar ik ben bang dat we van alles te weinig hebben. In de sluimer van mijn halfslaap kan ik me nauwelijks voorstellen dat we samen oud zullen worden. Ik probeer Stella voor me te zien als oude vrouw. Schouders die zijn kromgetrokken door de tijd, haar haren een vale kleur die herinnert aan het heldere blond van haar jonge jaren, haar buik nog altijd zonder vet maar wel wat boller, naar voren stekend, haar borsten geslonken, te klein om voluit te hangen, haar lichtblauwe blik verzacht door de ontelbare lijnen die haar gezicht doorkruisen. Van mijzelf kan ik me geen voorstelling maken als oude man, alleen een sensatie van een lichaam dat zich uitbreidt, uitdijt, steeds meer ruimte inneemt, terwijl de wereld om ons heen slinkt.

Stel dat het ons lukt. Stel dat we dit uiteindelijk samen overleven. Ooit moet het beter worden dan dit. We zullen steeds verder wegdrijven in de tijd en het ongeluk zal zo lang geleden zijn dat niet de pijn zelf, maar de herinnering aan de pijn enkel nog pijn doet. Het ongeluk zal zo ver weg zijn dat we met verbazing in onze stem tegen elkaar zullen zeggen: waren wij dat? Ja, het ongeluk zal lichtjaren van ons zijn verwijderd, maar Jimmy zelf niet. Met elke dag dat we blijven ademen zullen we dichterbij Jimmy komen, omdat we onherroepelijk de dood steeds dichterbij naderen, die onbekende plek waar hij verblijft. Niet dat ik geloof in een leven na de dood, maar de gedachte dat ik ooit, op het moment dat ik sterf, misschien zal weten waar hij naartoe is gegaan, al is dat het grote niets, stelt me gerust.

17

Felix rent in een vertraagde pas, zijn knieën hoog optillend als een dressuurpaard. Om te voorkomen dat hij achteropraakt, moet ik voortdurend mijn tempo aanpassen. We lopen een ronde door het Amsterdamse Bos, dat prematuur ruikt naar zomer en lange middagen in het gras.

‘Hoe lang geleden was het ook alweer dat je voor het laatst hardgelopen hebt?’ vraag ik.

‘Het gaat niet om de hoeveelheid kilometers die je aflegt maar om hóé je de kilometers aflegt, zoals een bekende filosoof ooit zei van wie ik de naam even kwijt ben,’ hijgt Felix.

‘Wijze woorden. Zei hij toevallig ook iets over de correlatie tussen de kwaliteit van je schoenen en je loopprestaties?’

Felix werpt een blik op de afgetrapte gympen aan zijn voeten, alsof hij zich afvraagt wat er mis mee is.

‘Je bent een reddeloos slachtoffer van de commercie,’ stelt hij vast, doelend op de sportschoenen die ik mij speciaal heb laten aanmeten. ‘Ik hoop dat je dat beseft.’

Hij zou eens moeten weten hoe lekker ze veren. Felix begint steeds roder aan te lopen, wat hem er niet van weerhoudt stug door te praten. Ik heb hem nog gewaarschuwd dat hij het hardlopen langzaam op moet bouwen.

‘Dat prestatiegerichte van jou is slecht voor het lichaam, jongen,’ hijgt hij. ‘Je moet wat meer zen worden.’

‘Ik zal mijn best doen.’

‘Dat is tegen het zen-principe.’

‘Juist, ja.’

‘Man, ik voel het, dit is mijn sport! Vanaf nu gaan we dit absoluut vaker doen.’

‘Goed plan.’

De afgelopen jaren is Felix fanatiek begonnen met squashen, tennis en golf, maar hij heeft geen enkele sport langer volgehouden dan een paar maanden. Ik zuig de lucht naar binnen, die schoon ruikt, maar vervuild moet zijn door de kerosine die de laag overvliegende vliegtuigen uitstoten. Binnenkort werk ik in de stad en kan ik makkelijk na het werk nog even parkeren aan de rand van het bos, dat eigenlijk meer een park is met bomen. Een nieuw leven met bijbehorende goede voornemens gloort aan de horizon. Na afloop picknicken op een kleed, met wijn, stokbrood en Franse kazen, zoals Stella en ik dat vroeger deden. Ik zou een tweede auto moeten kopen, zodat ze na het werk naar me toe kan rijden. Vlak voor ons vertrek uit Friesland is de motor van haar Renault Clio kapotgegaan, waarna we hem hebben verkocht, en sinds we zijn verhuisd, heeft ze geen belangstelling getoond voor een vervanger. De beste ideeën zijn zo simpel dat ik me afvraag waarom ik ze niet eerder heb verzonnen. Een auto zal Stella het huis uit helpen en haar verleiden erop uit te gaan. Ze houdt van autorijden omdat ze het idee heeft dat haar doofheid dan onzichtbaar is. Ik heb zelden een automobilist getroffen die zo vaak en zo fanatiek toetert als Stella. Ook draait ze graag keihard heavy metal als ze aan het stuur zit. Om de trilling te voelen die de zware bas veroorzaakt, legt ze haar hand op het zijportier. Ze heeft haar eigen manier van meezingen, waarbij ze zachte klanken uitstoot. Met haar hoofd meebewegend op de maat van de muziek en haar blik op de weg, bereikt ze een staat van volkomen tevredenheid.

We rennen langs een sloot, waar een meerkoet haar jongen bij elkaar probeert te houden, die hoge piepgeluiden

maken, in een voortdurende staat van paniek.

‘Hoe gaat het nou met de grote promotie en alles?’ vraagt Felix.

‘Druk met de voorbereidingen. We werken met de beste mensen, dat scheelt.’

‘Raar dat ze mij niet hebben gevraagd dan.’

‘Ik doel op de redactie. Goeie researchers, fanatiek ook. Jong en vrijgezel, dat wil wel.’

‘Ik voldoe nog steeds aan het profiel.’

Hij zegt het nonchalant, maar het klinkt niet als een grapje. Ik dacht dat Felix te weinig ambitie heeft om gefrustreerd te raken.

‘Wij zijn niet meer jong, wij zijn middelbaar,’ zeg ik, ‘en je hebt toch al een baan?’

‘Ik moest vorige week op het matje komen bij Boskamp. Veel uit geweest de laatste tijd, veel gezopen, paar keer verslapen, je kent het wel. Daardoor liep het even niet zo lekker.’

‘Wat zei Boskamp?’

‘Dat ik een laatste kans kreeg. Waarop ik zei dat ik nog op mijn eerste kans zat te wachten. Die lul doet alsof het om de presentatie van het journaal gaat. Het is maar een quiz, *for God’s sake*.’

‘En toen?’

‘Toen heb ik hem een prettig weekend gewenst. Wat niet zo handig was, want het bleek pas woensdag te zijn.’

‘Alsof jij dat niet wist.’

Hij geeft geen antwoord. Ik begin te vermoeden dat hij zich serieuze zorgen maakt.

‘Boskamp trekt heus niet zomaar de stekker eruit. Wat heeft hij daar nou voor belang bij?’ zeg ik. ‘Bovendien, onderschat je populariteit niet. Je hebt een trouw, eigen publiek.’

Felix versnelt zijn pas.

‘Mijn publiek bestaat uit oude wijven die naar mij kijken omdat ze niets beters te doen hebben.’

‘Over wijven gesproken. Hoe gaat het op liefdesgebied, nog nieuws?’ vraag ik.

‘Best, jongen, best.’

‘Hoe heette dat vriendinnetje van je ook alweer? Die advocate. Zie je haar nog wel eens?’

Ik begin te klinken als een opa die zijn ondeugende kleinzoon ondervraagt.

Felix maakt al joggend boksbewegingen in de lucht.

‘Iris? Nee, dat werd niks. Ik heb er niet zo’n zin meer in, dat hele daten. Elke keer weer diezelfde rituele dans in het café. Vrouwtje en mannetje vinden elkaar leuk, maar dat mag niet direct worden gezegd. Dus draaien ze eerst een avond om elkaar heen tot het laat genoeg geworden is om met goed fatsoen de koffer in te duiken.’

Hij zet zijn woorden kracht bij met een paar flinke boksstoten in de lucht.

‘Echt man, ik kan het voor je uittekenen. Drankje, praatje, goh wat leuk, wat doe je? Ja nee, inderdaad, kan wel kloppen dat mijn gezicht je bekend voorkomt. Van televisie namelijk. Kijk je nooit naar, naar die quiz van mij? Groot gelijk, zou ik zelf ook niet doen. Nog wat drinken bij jou thuis? Nou vooruit, eentje dan. Enzovoort.’

‘Nu sla je het spannende gedeelte over.’

‘Daarover kan ik kort zijn: kleren uit, seks. En de volgende dag blijken vrouwtje en mannetje elkaar toch niet zo leuk te vinden als ze dachten.’

‘Ik dacht dat dat precies is wat je wilt, seks zonder verplichtingen.’

‘Oscar, jongen, seks wordt overschat. Ik geloof dat ik er voorgoed mee ga stoppen. In het uitgaansleven kom je toch alleen maar de verkeerde mensen tegen. En de goede mensen zitten thuis, die hebben al iemand.’

Een vliegtuig komt brullend over, zo laag dat het lijkt of het ter plekke zal gaan landen. Als het geraas is overgevaaid, zeg ik: ‘Hebben we het nou over seks of over een relatie?’

‘Seks bij gebrek aan een relatie.’

‘Ik wist niet dat je serieus op zoek was naar een vrouw.’

‘Uiteindelijk willen we toch allemaal de prinses op het witte paard. Alleen word ik steeds weer wakker naast het witte paard.’

Ik zet een sprintje in en Felix volgt me. Als hij wil, kan hij nog verrassend hard op die verrotte gympen van hem.

‘Tot daar!’ roep ik, wijzend op een bord dat een eind verderop, in het mulle zand, het begin van een paardenpad aangeeft.

Ik win met een halve meter. Ademhalen doet pijn en het voelt alsof mijn longen gaan exploderen. Felix hangt voorover met zijn handen op zijn knieën, zodat ik zicht krijgt op zijn achterhoofd, dat nog geen kaal plekje vertoont, zoals het mijne.

Ik pak mijn voet bij de enkel en trek mijn kuit tegen mijn bovenbeen aan om te stretchen.

‘Ik benijd je,’ hijg ik, ‘jij krijgt tenminste de kans om te experimenteren. En je bent vrij om te doen wat je wilt. De lusten maar niet de lasten, dat lijkt me soms ook wel wat. Vooral nu ik steeds meer de lasten heb en niet de lusten.’

‘Wow, ik dacht dat jij de campagneleider van de Partij voor de Monogamie was. Jij hebt Stella, man. Hoe kun je dat nou zeggen?’

Ik wissel van been, waardoor ik begin te wankelen. In een poging niet om te vallen maak ik onhandige sprongen, tot het me lukt stabiel te staan op één been.

‘Ik zeg toch “soms”. En wie zegt dat ik niet monogaam ben?’

‘Ik moet het nog met je hebben over Jan Vossebelt.’

Ik strek mijn rechterbeen schuin naar voren en pak mijn voet vast. Vermoedt Felix wat? Is het zo duidelijk?

‘Lekker,’ zeg ik, ‘hardlopen. Even alles uit je kop zetten en vooral niet aan werk denken.’

Felix gaat in het gras zitten naast het grindpad en schopt

zijn schoenen uit. Aan stretchen doet hij niet.

‘Ik raakte met haar aan de praat op het bedrijfsfeest. Ik moet je wat bekennen. Ik heb haar verteld wat er met Jimmy is gebeurd.’

‘Ik heb je niet gezien op het feest,’ zeg ik, ‘hoe bedoel je?’

‘Ik was nogal aangeschoten en ze begon over jou, dat je zo’n leuke man was en dat je vast een geweldige vader was. Bla bla bla. Ze wilde weten wat er nou precies was gebeurd met Jimmy. Toen heb ik haar verteld over het ongeluk. Ze trok het uit me, die vrouw kan zo zuigen. Het was echt niet mijn bedoeling.’

Wat een schijnheilig wijf. Jan wist het, dat psychologische geklets van haar was allemaal nep. Ze heeft alles gepland, eerst neuken, dan praten, naakt, weerlozer kun je een man niet krijgen. En ik ben er finaal in getrapt. Wat was ze zogenaamd geschrokken toen ik haar vertelde over Jimmy’s ongeluk. *O, wat erg. Wat vreselijk.*

‘Het was natuurlijk weer helemaal niemand z’n bedoeling,’ snauw ik.

Ik strek mijn andere been en trek te hard aan mijn tenen.

‘Sorry, maar ik wilde je waarschuwen,’ zegt Felix. ‘Je moet oppassen voor die vrouw.’

Als ik klaar ben met stretchen ga ik naast hem zitten, adem diep in via mijn neus en uit via mijn mond, net zo lang tot mijn boosheid enigszins is gezakt.

‘Ik moet jou ook wat vertellen,’ antwoord ik ten slotte. ‘Ik geloof dat ik een stalker heb.’

‘Meen je dat nou?’ vraagt hij iets te enthousiast.

‘Deze keer is het serieus. Ik ben bang dat hij me wat aan wil doen. Of Stella. En ik kan geen kant op, want ik heb geen idee wie het is.’

‘Hmm,’ zegt Felix, ‘wist je dat seriemoordenaars vaak met opzet sporen achterlaten? Onbewust verlangen ze er naar om betrapt te worden. Ze willen toch erkenning voor hun daden.’

Ik zucht. ‘Daar knap ik danig van op. Bedankt.’

‘Ik bedoel alleen maar dat hij zichzelf vroeg of laat zal verraden. Denk je dat het iemand is die je kent?’

‘Misschien. Hij weet veel van mij. Te veel.’

‘Oké, daar kunnen we wat mee.’

Ik sta op, begin in de richting van de auto te lopen.

‘Daar kunnen “we” helemaal niets mee!’ roep ik. ‘Het kan iedereen zijn. Voor hetzelfde geld is het mijn beste vriend.’

Hij komt op een sukkeldrafje achter me aan. ‘Jezus man, relax. Ik probeer je alleen maar te helpen.’

‘Felix,’ zeg ik luid, ‘niet alles in het leven is een grap.’

Dan begin ik te rennen, zo hard dat hij me onmogelijk in kan halen.

18

Ze komen het samen melden, Karin en Friso, met de gretige blik van een ramptoerist in hun ogen. Of we al hebben gezien wat er op de gevel van ons huis staat? Het is zondagochtend vroeg, maar ik ben al aangekleed. Had ik maar aan mijn eerste reflex toegegeven: niet opendoen. Ik ben op een doordeweekse tijd wakker geworden en heb Stella, die nog in diepe slaap was, laten liggen. Maar ze staat plotseling op sokken boven aan de trap, in een oud T-shirt van mij, alsof de bel haar bruut heeft gewekt.

‘Oscar, wat is er aan de hand?’

Met haar slaapogen en rommelige haar is ze op haar liefst.

‘Niets liefje, ga maar weer naar bed.’

Het verkeerde antwoord. Ze komt op haar sloffen de trap af en posteert zich naast me.

‘Sorry, dat we jullie zo vroeg komen storen,’ zegt Karin overdreven hard, ‘maar we vonden dat jullie het moesten weten.’

‘Wat dan?’

De burens gaan ons voor op het pad en Stella loopt zonder aarzeling op haar sokken naar buiten.

‘Je vat kou,’ protesteer ik, terwijl ik haar volg, vechtend tegen het doemgevoel dat mij overmeestert.

Karin en Friso stappen doelgericht de voortuin in. Er valt niet aan de tekst te ontsnappen die met rode verf op de

gezandstraalde stenen is gekalkt. *NARCISSUS HUIST HIER*. Verfdruipers doen de gevel bloeden. Ons huis is aangevallen, verkracht, bruut verwond. De schaamte kruipt vanuit mijn tenen omhoog tot aan mijn kruin. Ik wil hier niet wonen, ik wil hier weg. Ik wil dat dit niet waar is. Welke idioot haalt het in zijn hoofd om zo grof en openlijk te werk te gaan? Dit moet vannacht zijn gebeurd, toen we sliepen, anders had een toevallige voorbijganger, of een van de burens het wel gemerkt – iemand zou ons toch hebben gewaarschuwd als hij een figuur met een pot verf in de weer had gezien?

‘Wel decoratief,’ zeg ik tegen Friso en Karin, die met de armen over elkaar op mijn reactie wachten.

De gedachte bekruipt me dat de dader niet dom is. Hij kan spellen, hij kent zijn klassieken. Stella kijkt zwijgend naar ons gewonde huis. Als ik mijn arm om haar heen wil slaan, rent ze naar binnen. In een opwelling roep ik haar naam. Ik excuseer me tegenover de burens en volg haar, maar ze rent naar boven en sluit zich op in de badkamer. Mijn geschud aan de deurenklink sorteert geen effect. Ik hoor de warme kraan lopen. Straks doet ze zichzelf wat aan. Het is de angst die me op dit soort onzalige gedachtes brengt, ik kan haar beter even met rust laten.

Om pottenkijkers te weren sluit ik de gordijnen in de erker en ik ijsbeer eindeloos door de woonkamer, terwijl mijn gedachten als acrobaten over elkaar heen buitelen. Waar houdt dit op? Ik snak ernaar om actie te ondernemen, terug te slaan, maar kom niet verder dan het bellen van een rijtje schoonmaakbedrijven, die stuk voor stuk op zondag gesloten blijken. Op zoek naar afleiding probeer ik me te concentreren op de krant. In de weekendbijlage lees ik een artikel over een patiënt met een bijna-doodervaring, die beweert dat hij tijdens de levensreddende operatie uit zijn lichaam is getreden en zichzelf heeft gadeslagen.

In een aanval van verontwaardiging storm ik met een fles ammoniak en een borstel naar buiten om de vuile letters te

lijf te gaan. Drie fotografen schieten het digitale geheugen van hun camera vol, terwijl buurtbewoners opgewonden toekijken. Wie van hen heeft de roddelpers gealarmeerd? Of houden de paparazzi ons inmiddels dag en nacht in de gaten? Zodra ze mij in het oog krijgen, richten ze hun lens op mij. Ik weiger me iets van ze aan te trekken en begin als een gek te boenen – zonder enig resultaat. Wat zou ik de borstel graag naar het hoofd van de dichtstbijzijnde fotograaf gooien. *Narcissus huist hier* – de woorden laten zich evenmin door mijn brein wissen als door de ammoniak. Inwendig exploderend blaas ik de aftocht en sluit me op in huis.

Na tien minuten gaat de bel opnieuw, maar als ik bijna bij de deur ben, besluit ik niet open te doen. Doodstil wacht ik, terwijl de bel eindeloos blijft rinkelen. Net als ik denk dat we eindelijk met rust worden gelaten, hoor ik gepruts aan het slot. Wel verdomme.

‘Joehoe!’

Karin staat in de gang, met de set reservesleutels in haar hand.

‘Nou ja, zeg! Ik dacht dat jullie de bel niet hoorden.’

‘Wat in Stella’s geval ook zo is,’ antwoord ik.

Ze produceert een geforceerd lachje. ‘Ik vroeg me af of ik van dienst kon zijn. Ik bel mijn zwager anders wel even. Frits werkt normaal gesproken nooit in het weekend, maar als ik het hem heel lief vraag, wil hij voor deze keer vast een uitzondering maken.’

Ik kan me nauwelijks meer beheersen, maar zeg zo kalm mogelijk: ‘Karin, ik weet niet of je het je realiseert, maar Stella en ik zijn net bedreigd. Ik vind het niet echt prettig als je ongevraagd ons huis binnenloopt.’

Het is alsof iemand met een doekje de glimlach van haar gezicht veegt. Ze knijpt haar ogen samen. ‘Je deed niet open. En ik dacht dat er misschien wat aan de hand was. We zitten ons vreselijk zorgen te maken, Friso en ik. Ik probeer

hier ook alleen te helpen, hoor. Maar goed, ik ga al.'

Rood aangelopen trekt ze de voordeur open. Deze vrouw moeten we niet tegen ons hebben. Ik zou haar moeten sussen, vragen of ze koffie wil.

'Het is niet kwaad bedoeld,' zeg ik, 'we zijn op het moment allemaal een beetje gespannen, ik hoop dat je dat begrijpt.'

Ze draait zich om, zegt met een zuinig mondje: 'Natuurlijk.'

De fotografen staan klaar om haar te vereeuwigen. Karin klimt niet over het hekje, maar loopt ons pad af, ongetwijfeld genietend van haar tocht over de rode loper.

Ik duw de deur in het slot, zak door mijn knieën en leg mijn hoofd in mijn handen. Als ik in de voorkamer door een kier van het gordijn loer, zie ik dat Karin druk staat te praten met een fotograaf die me bekend voorkomt. Herman Willemse.

In het vriesvak vind ik een fles wodka. Stella heeft zich inmiddels met haar laptop op de slaapkamer aan de achterkant teruggetrokken. Ik steek mijn hoofd om de hoek. Ze zit verwoed te tikken en als ze opkijkt, inbleek, vraag ik: 'Gaat het?'

'Ja.'

'Weet je het zeker?'

'Ja.'

'Ben je boos?'

'Nee.'

'Niet boos maar teleurgesteld,' zeg ik, refererend aan een oud grapje tussen ons. Dat zei haar moeder vroeger altijd als ze kattenkwaad had uitgehaald.

Ze lacht niet.

'Oscar, denk je dat iemand ons dood wil hebben?'

'Jezus, nee, weet ik niet. Sommige mensen vinden het een sport om BN'ers gek te maken. Het is vast gewoon bluf.'

'Gewoon bluf,' zegt ze langzaam, alsof ze op de woorden

kauwt. ‘Als de talkshow straks begint, wordt het natuurlijk alleen maar erger.’

Precies de gedachte die ik ook had.

‘Niet zo fatalistisch, zo snel laten we ons er toch niet onder krijgen.’

‘Hiermee doorgaan,’ antwoordt ze, ‘koste wat kost beroemd worden, dat vind ik pas fatalistisch.’

Ik zucht mijn Stellendam-zucht. ‘Fijn dat je zo pal achter me staat. Dat geeft de burger weer moed.’

Ik trek de deur dicht zonder op haar antwoord te wachten en verschans me op zolder.

Ja, ik ben dronken en het is pas twee uur ’s middags, nou en? Wie de controle kwijt is, kan hem niet meer verliezen. Stella zit een verdieping lager manisch te werken aan haar boek en ik zit op zolder met een fles wodka onder het dakraam tegen de wolken te praten. En het maakt niets uit, het maakt hoe genaamd niets uit. Ik ben al een paar keer de trap afgelopen om een steelse blik te werpen door het raam van de grote slaapkamer. Steeds meer buurtgenoten verzamelen zich op de stoep voor ons huis om de bloedende letters op de gevel met eigen ogen te zien. Het is alsof ze ergens op wachten – de ontknoping, de apotheose. Ze blijven opgewonden met elkaar staan praten, alsof het een gezellig samenzijn betreft, nieuwsgierig naar binnen turend in de hoop een glimp van Stella en mij op te vangen. De fotografen hebben hun sensatieplaatjes blijkbaar geschoten en zijn vertrokken.

Als de fles halfleeg is, houd ik het niet langer uit in dit grote, galmende huis. Ik verlang ernaar om een eind te rijden, maakt niet uit waarheen. Het staat me tegen om Stella nu alleen te laten – niet dat ze op mijn gezelschap zit te wachten. Maar zolang de halve buurt is uitgelopen kan er weinig gebeuren. Bovendien zou de dader wel erg stom zijn als hij zich vandaag laat zien.

Ik knal de voordeur achter me dicht en loop in rap tempo naar de auto.

‘Goedemiddag allen,’ zeg ik luid.

Als op afspraak zwijgen de toeschouwers betrapt.

‘Het is me wat,’ zegt een van hen en ik knik kort.

De Snoek start zonder haperingen, alsof hij instemt met mijn plan. Ik wil niet kijken, maar werp toch een blik op de gevel. Diep in mij sluimert de hoop dat ik het me allemaal heb verbeeld. De bekladding oogt nog groter en aanwezig dan de eerste keer, ik zie nu dat de verf over het erkerraam heen is gelekt. Hier is iemand haastig te werk gegaan. Vloekend in mezelf rijd ik weg. Om mijn gedachten te overstemmen zet ik de radio hard aan en zing voluit mee: *‘I wanna know what love is and I want you to show me!’*

Normaal gesproken zou ik net zo lang peinzen tot ik op de naam van de band kwam, die gelukkig nooit meer een hit heeft gehad, maar vandaag niet. De Snoek zoekt voort, dat doet hij werkelijk geweldig, en het begint me pas te dagen waarnaar hij op weg is als hij de straat van Jan Vossebelt inrijdt, die er overdag totaal anders uit blijkt te zien. Ik vraag me af hoe hij het huis denkt te kunnen vinden – hij is hier immers nog nooit geweest – maar hij stopt wonderwel voor de juiste deur en ik roep: ‘Bravo!’

Eén ding spreek ik met mezelf af: als ze niet binnen tien tellen opendoet, ga ik rechtstreeks naar huis en ik moet hardop lachen omdat ik het ondanks alles niet kan laten orde in de chaos te brengen. Het maakt niet uit of ik tot tien tel of niet, geluk of pech, meer is er niet, al vraag ik me af of het een kwestie van geluk of een kwestie van pech is als ze opendoet. Voor de zekerheid tel ik toch tot tien, bij tel zeven doet ze open. Jan Vossebelt is er als de kippen bij, wat me weer aan het lachen maakt.

‘Oscar.’

Ze klinkt streng.

‘Nee,’ zwaai ik met mijn vinger, ‘je zegt het verkeerd. Je moet het wel goed uitspreken.’

‘Wat?’

‘Mijn naam, wat anders?’

Ze is anders nooit zo sloom van begrip, misschien heeft ze gedronken.

‘Kom binnen.’

‘Zo heet ik niet. Ik heet niet Kom Binnen, ik heet Oscar Stellendam en het toeval heeft mij hier gebracht. Geluk of pech, dat is de vraag.’

‘Kom nou, ik heb geen zin hier te blijven staan.’

De drempel is wat hoger dan ik had ingeschat. Ik lig aan haar voeten, met uitzicht op haar prachtige enkels. En ik beloof mezelf dat ik naar huis zal gaan als ze een van de volgende opmerkingen maakt: a) je bent dronken, b) hoe haal je het in je hoofd om met je dronken kop in de auto te stappen. Er was ook nog een c, maar die ben ik vergeten. Het mooie, het absoluut geweldige aan Jan is dat ze voor a, b noch c kiest. Ik weet dat ik een reden had om boos op haar te zijn en dat ik op goede grond had besloten om haar nooit meer te zien, maar het wil me niet te binnen schieten.

Jan helpt me overeind. Ze draagt een zwarte jurk tot net boven haar knieën met wijd uitlopende mouwen, een lange kralenketting die tot haar navel reikt en ze is op blote voeten. Door de dunne stof bobbelt het kant van haar beha. In de lange smalle gang ligt hetzelfde parket als in de slaapkamer. De deur van de woonkamer staat wijd open, tegen de achterwand zijn verhuisdozen tot het plafond gestapeld. Het huis oogt bij nader inzien niet alsof ze er net is ingetrokken, maar alsof ze op het punt staat te vertrekken. De vorige keer dat ik hier was, heeft ze me rechtstreeks naar de slaapkamer geloodst, het enige vertrek in het appartement dat me helder voor de geest staat. Samen met de badkamer, waar ik als teken van leven een elektrische tandenborstel en een fles doucheschuim op de rand van de wastafel trof. Nader onderzoek leerde dat ze in het badkamerkastje een rode lippenstift, een fles parfum, een tube tandpasta, een scheermesje (geen scheerschuim) en een doos aspirines bewaarde.

‘Wacht even,’ zegt Jan en ik bewonder de behendige manier waarop ze van de gang naar de woonkamer laveert, weliswaar niet op hoge hakken, maar toch. Ik wil tegen haar zeggen: vind je het geen wonder dat we ons op twee ledematen met een relatief klein oppervlak kunnen voortbewegen? En ik wil haar vertellen over Jimmy’s voeten, de zachte en toch stevige kussentjes die ik zo lekker vastpakte tijdens het verschonen. Ze pasten in één hand, Jan, die fijne voetjes van hem. Toen hij net kon lopen gingen zijn beentjes zo snel dat hij ze nauwelijks bij kon houden, met zijn rug een beetje voorover rende hij ongecontroleerd een kant op, als een stier die op een rode lap afgaat, niet in staat te keren of zichzelf tot stoppen te brengen. Hij leek nooit bang om te vallen, het was elke keer weer alsof de confrontatie met de harde vloer hem verraste. Hij neigde wel tot huilen, maar als ik hem snel weer op zijn voeten zette, won de nieuwsgierigheid het en begon hij vol goede moed aan een nieuwe kamikazeactie. Lief toch, Jan, hoe Jimmy altijd de moed erin hield? Ik vraag me af wat hij dacht toen hij onder water verdween, of hij er toen ook van uitging dat het wel goed zou komen, dat zijn vader hem uit het water zou tillen, zoals die hem veilig op zijn benen zette wanneer hij viel.

Jan staat in de deuropening naar me te kijken, geen idee hoe lang al, en ik zeg: ‘Hé,’ wijzend naar de fles wodka die ze in haar hand heeft, ‘hoe weet je dat?’

‘Volgens mij heb ik wat in te halen.’

Ze zet de fles aan haar lippen en drinkt gulzig, veegt haar mond af met haar hand, een mannelijk gebaar dat me opwindt. Op haar hand blijft een veeg rode lippenstift achter.

‘Kom je?’ vraagt ze en ze zet de fles bij de deurpost neer.

Ik begin te lopen en zij begint te lopen, tot onze lichamen botsen in het midden van de gang. Ongeduldig probeer ik de jurk over haar hoofd te sjoeren, wat niet gaat omdat haar ketting in de weg zit, en pas als ze zich van het sieraad heeft

bevrijd lukt het me de jurk uit te trekken, zodat ik haar kan zien in het kanten behaasje dat haar borsten enkel omhult, geen moeite doet ze omhoog te duwen, en het slipje dat zo laag zit dat er een paar haartjes overheen krullen, en ik schop mijn schoenen uit zonder de veters los te maken, terwijl zij aan mijn kleren rukt tot ze eindelijk uit, uit, uit zijn en het bed is zo ver weg dat ik besluit: hier en nu. We rollen over de vloer en haar lichaam is een spons die me opzuigt, er blijft niets meer van me over, ik word haar en ik wil vragen: word jij ook mij? Maar er is geen tijd om vragen te stellen, we hebben haast, we hebben alleen maar tijd voor dit ene, dat eindeloos duurt, ik duik in haar holtes en snuif de geur op waarvoor ik geen beter woord weet dan wierig, wierige Jan, en ik moet lachen, maar ik kan haar niet uitleggen waarom want zij likt mij op, zij zuigt mij, eet mij tot er geen kruimel meer van me overblijft en pas nu ik hier met haar op klaarlichte dag in de gang lig, weet ik dat dit precies is wat ik nodig heb: voorgoed verdwijnen.

19

‘Zo, wat zie jij eruit!’

Frits Bruinsma kijkt me met een spottend glimlachje aan. We treffen elkaar ’s ochtends in de gang, net op het moment dat ik mijn werktas en jas heb gepakt om ongezien de aftocht te blazen. De blackberry in mijn hand geeft aan dat het 7.35 uur is. Met deze kater wordt het een hele opgave om het einde van de werkdag te halen, maar alles is beter dan in de herrie te zitten.

Ik pers er een lachje uit. ‘Ik weet het, Frits. Fraai is anders.’

Ik heb zojuist mijn beeltenis in de badkamerspiegel bestudeerd. Rood doorlopen ogen, donkere wallen en de groeven van een man die de veertig nadert.

Zelf oogt Frits alsof hij met een heipaal op zijn hoofd is geslagen – hooguit een meter zeventig, geen nek. Het verbaast me dat er nog plaats is voor organen in zijn samengeperste lichaampje. Met zijn longen is in elk geval niets mis, hij weet de radio die zijn collega’s hebben meegebracht met gemak te overstemmen. Frits is begonnen als bouwvakker in loondienst en heeft zich opgewerkt tot kleine zelfstandige. Dat weet ik omdat ik belangstellende vragen heb gesteld tot ik er niet één meer kon bedenken. De komende tijd zal deze man een hoofdrol in mijn leven spelen. Als ik Karin en haar zwager probeer te combineren, stel ik me voor dat zij hem zuinigjes de wc wijst, bang dat hij haar huis zal besmeuren met zijn aanwezigheid.

‘Goed,’ zegt Frits, ‘hoog tijd om aan de slag te gaan. Al zou ik best nog een bakkie koffie lusten.’

Zijn nagels vertonen de permanente rouwranden die bouwvakkers een zekere status geven. Zij zijn de echte mannen die het vuile werk moeten opknappen, terwijl ik maar wat aanklooi bij de televisie. In de buurt van Frits Bruinsma voel ik me per definitie overbodig, terwijl Stella weet hoe ze met de aannemer moet omgaan. Hij maakt zoveel lawaai dat haar stilte hem niet opvalt, zij is blij dat ze stil kan zijn en heeft geen last van zijn lawaai, zoiets moet het zijn.

‘Heb je zin in espresso?’ vraag ik, een schuine blik op mijn blackberry werpend.

‘Gewone koffie is goed. Voor mijn collega’s ook, als het niet te veel moeite is.’

‘Nee, natuurlijk.’

Frits dreuntel achter me aan de keuken in.

‘Ik kom het zo anders wel even brengen,’ zeg ik, terwijl ik het espressoapparaat aanzet.

Maar Frits blijft wijdbeens staan en zegt: ‘Ben je gek, ik wacht wel. Geduld is een schone zaak, nietwaar?’

De hoofdpijn begint pas echt op te komen als ik in de auto zit. Nog voordat ik goed en wel op de snelweg ben, sta ik in de file. Er moet een ongeluk zijn gebeurd. Een doorgewinterde sadist beukt mijn hersens murw, hij heeft al zijn martelwapens uit de kast getrokken om mij te laten voelen dat dronkenschap consequenties heeft. Met één hand aan het stuur graai ik in mijn tas in de hoop een vergeten aspirine of ibuprofen te vinden, al lijkt me de kans nihil dat ik een pijnstillertje aantref. Stella is degene die een tas vol spullen meezult waarvan ze de helft nooit gebruikt, in die van mij zitten alleen zaken die ik nodig heb voor mijn werk: pennen, blackberry, notitieboek, map met knipsels en ideeën.

De blackberry begint te rinkelen en als ik zie dat het Felix is, druk ik hem weg. Even geen zin in. Hij rúíkt dat ik bij Jan

ben geweest, iets waar ik nu niet aan wil denken. Hangend naar rechts, met één hand sturend, rommel ik aan de passagierskant in de zijvakken van het portier, waar ik een lapje om de ruit mee te reinigen, een paar verfrommelde zakdoekjes en een lippenstift vind. Vorige week heb ik de auto van binnen schoongemaakt, maar Stella heeft kans gezien er alweer een troep van te maken. Het handschoenenkastje. Wie weet. Het klepje klemt en ik morrel, terwijl ik een oog op de weg probeer te houden, net zo lang tot het openschiet.

Jezus christus.

Wat is dit? Een harig ding puilt uit het kastje. Vettig, grijsbruin, een gedrocht. Het moet weg. Ik durf niet te ademen, bang dat ik het ruik. Het harige geval heeft ogen. Een dode rat staart me aan, zijn staart bungelend over de rand van het kastje. Ik begin te kokhalzen en verlies bijna de macht over het stuur. Met een ruk weet ik de auto nog net in zijn baan te houden, maar door de plotselinge beweging wordt de rat uit het handschoenenkastje in de stoel naast me gelanceerd, boven op mijn tas. Gadverdamme. Het is zo'n walgelijk gezicht, dat ranzige beest met zijn openstaande bek en zwarte, starende oogjes, dat ik nauwelijks durf te kijken. Ik zie zijn snijtanden. Achter me wordt getoeterd. Ik probeer de tas te grijpen zonder de rat aan te raken, maar ik voel een pootje en ik schreeuw 'weg!' terwijl ik met het hengsel de tas half optil en de rat ervan afschud, waarna het beest op het randje van de passagiersstoel blijft hangen met zijn levenloze kop naar beneden. Het idee dat ik hem moet aanraken doet me opnieuw kokhalzen. Ik geef hem nog een zet met de tas, waardoor hij op de grond kwakt. Wat is hij groot en harig en vet, een grote, harige, vette rat, rechtstreeks neergedaald uit de hel. In de verte zie ik een afrit die leidt naar een picknickplaats en ik mompel in mezelf: 'Kom op, volhouden nu, niet verslappen.'

Ik moet de auto en de misselijkheid onder controle zien te houden, dat is het belangrijkste. Niet denken aan de rat met

zijn glibberige, lange staart. Niet denken aan zijn harde haren en het vet dat onder die haren zit. Niet denken aan zijn snijtanden die met gemak een mensenhals kunnen doorbijten. Daar komt de eerste golf en ik kots mijn ontbijt eruit met een kracht die me voorover doet slaan. Mijn handen, het stuur, de ruit zijn ondergesproeid met een gelige substantie vol brokjes, waarin ik vagelijk de banaan herken die ik vanochtend heb gegeten. Op het laatste moment weet ik de auto over de doorgetrokken lijn de afrit op te sturen, in de richting van een rustplaats, zonder dat ik kan zien wat er achter me gebeurt. Getoeter. Nog een golf. Zure geur. Zure smaak. Een derde golf.

Ik ben al uit de auto gesprongen voor hij goed en wel tot stilstand is gekomen. In de berm blijf ik overgeven tot ik niet meer kan. Ik ben niet in staat te bedenken wat ik moet doen, het enige wat ik weet, is dat ik niet meer in die auto stap. Ik laat de Snoek achter en ren naar het wc-gebouwtje verderop om me te wassen. In de wind plakt mijn besmeurde overhemd aan mijn huid. De mannen-wc's zijn verlaten. Ik schep water over me heen tot mijn overhemd drijfnat is. Ik moet James bellen dat ik later kom, ik moet Stella zien te waarschuwen, ik moet mijn blackberry uit de auto zien te halen. In de spiegel boven de wastafel bestudeer ik mijn lijkkleke gezicht. Dan ga ik opnieuw over mijn nek, al valt er niets meer over te geven.

Als ik het sleuteltje niet in mijn zak vind, koester ik even de hoop dat de Citroën DS is gestolen. De Snoek is voorgoed besmet. Teruglopend naar de plek waar ik de auto heb achtergelaten, krijg ik hem niet in het vizier, maar hij blijkt verder te staan dan ik dacht. Geen crimineel heeft de moeite genomen om de oldtimer te ontvreemden en hij staat me op te wachten met het sleuteltje braaf in het contact. Ik open de deur aan de passagierskant en zie nu pas dat er krassen in de grijsblauwe lak zitten. Ook het slot zelf is bekrast, alsof

iemand heeft geprobeerd het te forceren. Met half afgewend hoofd vis ik de tas van de stoel, waarna ik de blackberry uit een van de vakjes haal en de tas op het asfalt laat vallen. Eveneens besmet object.

Het idee alleen al dat ik vanmiddag voor de camera moet staan, maakt me opnieuw misselijk. Er zit niets anders op dan me ziek te melden. Kijkt de stalker televisie? Niemand op de redactie mag weten van de bedreigingen, dat kan alleen maar tegen me werken. Wat zei Boskamp ook alweer op het bedrijfsfeest? *Het is algemeen bekend dat je niet tegen stress kan.* Ik hoop maar dat Felix zijn mond houdt over de stalker.

James is mijn beste optie, al zal hij het niet leuk vinden dat ik me op het laatste moment afmeld. Alsof ik er zelf blij mee ben. In al die jaren van trouwe dienst heb ik nog niet één keer onverwacht verzuimd. Lennard Appel staat vast te trappelen om de presentatie van me over te nemen. In het ergste geval wordt de uitzending afgelast en moeten de vaste kijkers van *De Oscars* vanavond het journaal uitzitten. Ja, ik laat iedereen op de redactie zitten, mag ik ook een keer? Zoek lekker zelf een oplossing.

James neemt vrijwel direct op. ‘Oscar, waar zit je?’

‘Ik ben ziek, helaas. Ik was al op weg naar de studio, maar ik ben halverwege omgekeerd. Het gaat echt niet, man. De lieve kijkbuiskinderen zullen het één avond zonder mij moeten doen.’

‘Dit is geen handig moment.’

James klinkt afgemeten.

Ik voel de misselijkheid weer opkomen.

‘Dat is het nooit.’

‘Ik weet dat je gestrest bent en dat je het enorm druk hebt momenteel, maar als je nu afhaakt, geef je het verkeerde signaal.’

‘Ik haak niet af, ik ben ziek, daar kan ik toch ook niets aan doen?’

‘Oscar, ik heb geen tijd om dit gesprek te voeren. De vergadering begint zo, ik moet nu echt ophangen.’

En hij doet het, hij hangt botweg op.

‘Wat dacht je van “beterschap”?’ vraag ik, te laat.

Eén dag in al die jaren meld ik me ziek en dan durft hij me zo te behandelen. Stank voor dank. In mijn achterhoofd zeurt een pesterig stemmetje: je weet dat je fout zit, je weet dat je het hebt verpest.

Felix is een held, dat moet gezegd. Als ik hem bel, aarzelt hij geen moment. Verbazingwekkend snel is hij ter plekke, alsof hij om de hoek heeft staan wachten. Hij komt zo snel aangescheurd dat ik even vrees dat mijn leven zal eindigen onder de wielen van een goudkleurige Ford Mustang.

Hij opent het portier van de Snoek en zegt: ‘Tering, wat een beest.’

Als hij ziet hoe beroerd ik eraan toe ben, dirigeert hij me naar een picknickbankje.

‘Je blijft daar zitten tot ik het zeg.’

Hij heeft de autoriteit over zich van een ouderwetse sheriff die het recht komt handhaven, een effect dat nog eens wordt versterkt door zijn onafscheidelijke cowboyhoed. Draagt hij dat ding tegenwoordig ook al naar zijn werk? Op veilige afstand van de plaats delict wacht ik tot hij het ‘sein veilig’ geeft.

Felix houdt een ondoorzichtige plastic zak omhoog. ‘Ik stel voor dat we deze jongen in de achterbak bewaren. Dan kun je hem aan de politie laten zien. Keihard bewijsmateriaal.’

‘O nee, geen sprake van.’

Ik moet er niet aan denken om met dat smerige ongedierte in mijn achterbak rond te rijden. En als ik de politie alarmeer, neemt de kans alleen maar toe dat de pers er lucht van krijgt.

‘Je moet me beloven dat je hier met niemand, maar dan

ook met niemand over praat,' zeg ik. 'Voor je het weet, ligt het verhaal op straat. Dan barst de hel helemaal los.'

We spieden om ons heen, alsof we paparazzi achter de eerste de beste boom verwachtten.

'Je kunt hier toch moeilijk in je eentje mee blijven rondlopen,' zegt Felix. 'De politie heeft toch geheimhoudingsplicht?'

'Volgens mij ben je in de war met artsen.'

Felix haalt zijn schouders op en houdt mij een pakje sigaretten voor. Het kost me moeite zijn aanbod te weigeren. We gaan in de Ford Mustang zitten met de deuren open en hij rookt zwijgend zijn sigaret tot de filter op. Daarna gooit Felix zonder commentaar de plastic zak in een prullenbak en biedt aan me naar huis te rijden. De Citroën DS blijft achter op de parkeerplaats, in de achteruitkijkspiegel zie ik hem kleiner worden, tot we de snelweg op draaien en hij uit het zicht verdwijnt.

Felix vertelt Stella bij thuiskomst zonder omwegen wat er is gebeurd, ondanks mijn gepor in zijn rug. Geschrokken zegt ze tegen me: 'Wat vreselijk, lieverd.'

Geen woord over mijn verdwijning, de vorige dag, of het feit dat ik dronken was. Toen ik zondag begin van de avond naar huis terugkeerde, bleek ze verdiept in haar manuscript. Ik ging meteen door naar bed onder het mom dat ik me niet lekker voelde en sliep mijn roes uit tot de volgende ochtend. Nu ik geel van misselijkheid voor haar sta, begint er een zekere lijn in mijn verhaal te ontstaan. Felix en Stella behandelen me als een zwerfhond die ze zojuist halfdood langs de kant van de weg hebben gevonden. Ze wisselen een blik. Dan weet ik het: ze hebben wat samen. Het is ineens zo logisch dat ik sta te wankelen op mijn benen.

'Gaat het?' vraagt Felix bezorgd.

Het moet mijn slechte geweten zijn dat spreekt. Het verraad van geliefden komt me niet langer onvoorstelbaar voor. Ik ben er zelf toe in staat, dus waarom zij dan niet? Zo

wordt alles om me heen ranzig en plakkerig, aangetast door de vuile handen die ik heb gemaakt. Nog even en er is geen schoon plekje in huis meer te vinden. Als ik Felix en Stella medelijdend naar me zie kijken, moet ik me van hen afwenden om een nieuwe aanval van misselijkheid te onderdrukken.

Ik was even vergeten dat er drie bouwvakkers en een radio in het huis aanwezig zijn. De herrie is gekmakend, zelfs in het logeerbed op de zolderverdieping kan ik er niet aan ontsnappen. Stella sluipt heen en weer van de zolder naar de benedenverdieping, alsof ze daarmee de geluidsoverlast kan dempen. Ik weet niet wat me overkomt, ze is zo lief voor me dat mijn oren gloeien van schaamte – ik transformeer vanzelf weer tot schoolzieke Oscarchen die zich onder de dekens verstopt. Een keer hield ik de thermometer onder de lamp om hoge koorts te simuleren, afgekeken van de film *E.T.* Mijn moeder stopte me zonder tegenspraak in bed, maar ik ben er nooit achter gekomen of ze me geloofde. Misschien moet ik haar toch weer eens bellen.

Langzamerhand ga ik in mijn rol van zieke geloven, ik ben ook ziek van alles. Jammer genoeg zijn mijn lendenen nog niet vergeten hoe ongelooflijk lekker en opwindend het was om met Jan te vrijen in de gang van haar appartement. Het moet nu echt afgelopen zijn. Wat er gisteren is gebeurd, was een moment van zwakte. Ik heb me door haar laten bedwelmen. De staat van vergetelheid waarin ze me, met behulp van de wodka, deed belanden was meer dan welkom, maar nu wordt het tijd om mijn problemen onder ogen te zien.

Schuifelend als een bejaarde daal ik de trap af. De blackberry staat op *still* en meldt dat ik negen oproepen heb gemist van een privénummer. Jan heeft ingesproken, maar zodra ik haar stem op de voicemail hoor, wis ik het bericht. Frits en zijn companen houden zich op in het souterrain,

zodat ik veilig door de kamers kan dwalen die zo keurig afgewerkt zijn dat het lijkt alsof we er al jaren wonen. Als ik de deur van de kleinste slaapkamer open, is er iets met de kleur van het licht. Na een paar seconden realiseer ik me wat er is veranderd. Het plafond is lichtblauw van kleur. Een eerste aanzet met witte verf doet vermoeden waar dit naartoe gaat: een wolkenhemel. Als Stella neuriënd de trap opkomt, doe ik snel de deur dicht en draai me om.

‘Hoe voel je je?’ vraagt ze gebarend.

‘Beter,’ zeg ik.

Ze antwoordt: ‘Ik ben naar de politie geweest om aangifte te doen.’

Ik zoek steun tegen de deurpost en sla mijn armen over elkaar. ‘Waarom heb je dat niet vooraf overlegd?’

‘Je sloop net lekker,’ zegt ze, ‘ik wilde je niet wakker maken.’

‘Hmm. Wat zeiden ze?’

‘Ze nemen de zaak heel serieus. Als er weer wat gebeurt, moeten we dat meteen melden. En we moeten voortaan alles bewaren: mails, sms’jes, wat dan ook. Zodra de stalker in overtreding is, komen ze in actie.’

‘Als hij ons neersteekt met een mes, of met kogels doorzeeft, bedoel je.’

Ze legt een hand op mijn onderarm, aait zachtjes. ‘Ze waren aardig. Een vrouwelijke politieagent heeft me ontzettend geholpen. Ze heet Heleen Vermeent, we mogen haar altijd bellen.’

‘Aardig,’ zeg ik bokkig, ‘wat hebben we daar nou aan?’

Ze zucht. ‘Ik weet niet of je het beseft, maar jij bent niet de enige hier in huis die bang is. Ons huis is beklad en er lag een rat in de auto, dat is echt niet grappig meer, Oscar. Iemand van ons moest wat doen.’

Hoe kun je degene die je haat zo hard mogelijk raken? Zijn geliefde te pakken nemen, een beter doelwit bestaat niet. Ik vraag me af of hij haar in de gaten houdt, of hij

geduldig wacht op het juiste moment. Ik sla mijn armen om Stella heen en houd haar zo stevig vast dat ik het gebonk van haar hart kan voelen tegen mijn ribbenkast. Ik druk een kus op haar zachte haren en fluister: ‘Wees maar niet bang, het komt goed. Daar zorg ik voor.’

Ik zeg het zonder haar aan te kijken en toch is het alsof ze me kan horen.

Frits passeert mij in de gang met een stel dunne latten onder zijn arm. Om zijn mond speelt een minzaam glimlachje, alsof hij wil zeggen: sukkel, wat doe je hier? De latten schuren langs mijn arm.

‘Párdon,’ zegt hij luid.

Daarna opent hij de voordeur en knalt zijn vrachtje op de oprit. Als hij zich vooroverbuigt, komt zijn bezwete bilspleet in zicht.

‘Zo, tijd voor een bakkie troost bij mijn zwagerin. Kan ik wel gebruiken.’

‘We hebben hier ook koffie,’ zeg ik tegen zijn rug, ‘als je wilt, ga ik het voor je zetten.’

Hij loopt weg en steekt zijn hand op. ‘Later.’

De voordeur laat hij wagenwijd openstaan.

Ongetwijfeld zal Karin hem aan een nauwgezet verhoor onderwerpen, waarna Frits haar tot in details uit de doeken zal doen wat zich hier in huis afspeelt. Hoeveel weet en hoort hij eigenlijk, ondanks het geblèr van Sky Radio? En wat vertelt Stella hem allemaal?

Nu mijn dagelijkse routine is doorbroken weet ik nauwelijks wat ik met mijn tijd aanmoet. Ik google mijn eigen naam op de blackberry. Het valt niet mee. Ik lees dat ik midden in een kapitale verbouwing zit waaraan ik failliet dreig te gaan en dat mijn vrouw een lekker wijf is. Dat zijn de mildere berichten. Op een forum vermeldt ene Harry dat hij mijn irritante kop wil verbouwen tot er niks meer van overblijft, ‘*motherfucker*’ vindt dat ik moet oprotten van tv,

anders wil hij wel even langskomen in dat nieuwe huis van mij, en ik kom erachter dat ik genomineerd ben voor de Irritantste Presentator van Nederland – dit alles gelaardeerd met spelfouten en smileys. Op een forum waarop het ene grove bericht na het andere is gepost blijf ik hangen bij twee vette, blauwgekleurde zinnen: *Oscar Stellendam is een vuile rat. Ratten zijn ongedierte, ze moeten dood.* Het bericht is niet ondertekend en het mailadres blijft onvermeld. Geschrokken staar ik naar het scherm. Dit moet hem zijn, de rat vormt een duidelijke verwijzing.

Met een digitale camera om mijn nek waag ik me buiten om de letters op de gevel vast te leggen – voor de zekerheid. Geen fotograaf te zien. Tot mijn verbazing stel ik vast dat de Snoek voor de deur staat geparkeerd. Wie heeft dat geregeld? Over het pad lopend zie ik dat een gedrongen figuur aan de wegkant door de ruit van de auto naar binnen staat te loeren. Hij komt omhoog, druk pratend in de mobiel die aan zijn oor zit gekleefd. Frits. Als hij mij in de gaten krijgt, oogt hij betrapt, maar hij herstelt zich snel. Hij gebaart naar de mobiel, ten teken dat hij in gesprek is, zegt hard: ‘Goed, u hoort nog van mij. Tot ziens dan maar.’

Hij klapt zijn telefoon in. ‘Mooi wagentje heb je hier. Hoeveel staat er op de teller?’

‘Ruim 180.000 kilometer.’

Wat staat hij daar te doen? Heeft hij met een of ander roddelblad gebeld?

Ik neem een paar snelle foto’s en bel daarna een gespecialiseerd schoonmaakbedrijf, dat toezegt om in de loop van de dag de verf te verwijderen. Nu ik ziek thuis zit, valt me pas goed op hoe hard Stella werkt. Ze blijft maar heen en weer rennen tussen het souterrain en de begane grond. Ze zegt dat ze boven op de verbouwing moet zitten omdat Frits beter kan timmeren dan logisch nadenken.

Na het eten kruipt ze achter haar laptop om de verloren werktijd in te halen – de gestolen uren in de tuin zijn verle-

den tijd, de wijn blijft in de ijskast. Met holle ogen van vermoeidheid staart ze naar het scherm en ze slaat de toetsen hard aan, alsof ze zich met elke letter probeert te vermannen. Wanneer ik voorzichtig zeg dat ze wel erg veel hooi op haar vork neemt, vraagt ze: ‘Ben je niet blij dat ik eindelijk weer inspiratie heb?’

Voor het naar bed gaan, onder het lamplicht in de slaapkamer, laat ze de overall op haar enkels vallen en kan ik niet langer ontkennen hoe mager ze is geworden. Haar ribben prikken bijna door haar huid heen, de botten bij haar heupen steken gemeen uit. Nog even en ze zal gewichtloos zijn, ten hemel stijgen als een personage uit een roman van García Márquez, een lege overall achterlatend als stille getuige. Ze komt naast me liggen en ik leg mijn hand op de vertrouwde plek, daar waar haar heup overgaat in haar taille. Ik voel haar huid en het weefsel dat daaronder zit, maar ik voel vooral wat er niet is.

Als ik net in slaap ben gezakt, ontwaar ik handen, lippen, borsten, een been dat zich om dat van mij slaat.

‘Jan?’ fluister ik.

Dan weet ik waar ik ben. Ik probeer me over te geven aan Stella’s handen die over mijn lichaam dwalen, in de hoop dat ze mijn mond niet heeft zien bewegen. Als ze met haar tong een spoor trekt van mijn borstkas naar beneden knijp ik mijn ogen stijf dicht, maar het enige wat ik voor me zie, is een lichtblauw wolkenplafond.

Ik raak Stella’s schouder aan. ‘Sorry, ik kan het niet.’

Ze kneedt en likt mijn geslacht, ze laat niet los, ze zuigt zo hard dat het pijn doet.

Ik pak haar bij haar haren en til haar gezicht op. ‘Stella, alsjeblieft.’

Ze rolt van me af en laat zich op haar rug vallen. De stilte hangt als een zwaar gordijn tussen ons in. Langzaam verandert het donker van kleur, krijgen de meubels om me

heen contouren en wordt de vlek op het kussen naast me een gezicht en profiel. Ik vraag me af of Stella aan hetzelfde denkt, of ze zich net als ik probeert voor te stellen waar de stalker zich bevindt, wat hij aan het doen is en of hij op dit moment aan ons denkt. Hij heeft geen gezicht, in mijn hoofd is hij slechts een gestalte, een schaduw die groeit als hij dichterbij komt. Ik probeer me het ergst denkbare voor te stellen. Daar nadert de schaduw met een bescheiden maar vlijmscherp mes in de hand. Pas als hij op me in begint te steken en ik Stella hoor gillen, weet ik dat het finale moment is gekomen. Met een geofende beweging snijdt hij haar de keel door. Dan hakt hij op mij in tot het laken is doordrenkt van het bloed en er nog slechts een gorgelend geluid aan mijn mond ontsnapt. Ik zou bijna willen dat het zover was. Stella dood, ik dood, over en sluiten. Alles is beter dan dit lijdzame wachten op zijn volgende stap.

Tijdens de laatste *Oscar*-vergadering in het oude pand staart Jan me onophoudelijk aan. Ze draagt een T-shirt met het logo van de talkshow, dat enige dagen geleden definitief is goedgekeurd. Ter hoogte van haar borsten seinen de letters van mijn naam naar me. O-s-c-a-r. Ik kijk nadrukkelijk andere collega's aan en richt het woord tot hen, maar blijf Jans blik voelen. James zegt geen woord, hij luistert beleefd en maakt af en toe een aantekening. Het zweet staat op mijn rug, het lijkt wel of het vergaderhok nog benauwder is dan anders. Twee redactieleden hebben sigaretten opgestoken, alsof ze nu het afscheid nabij is eindelijk *fuck you* tegen het gebouw durven te zeggen. Oscar, Oscar! roept Jans T-shirt. De Duif houdt een lang verhaal, waarin hij tot twee keer toe benadrukt dat we het kind niet met het badwater moeten weggooien. Niemand vraagt: welk kind? De uitzendingen zijn nog niet eens begonnen of hij begint het format al af te zwakken uit angst voor tegenvallende kijkcijfers. Ik schuif mijn stoel naar achteren en mompel dat ik naar de wc moet.

Jan zegt: 'Ik ga met je mee, ik moet al de hele tijd.'

'Waarom gaan we niet met z'n allen?' vraagt Adri. 'Goed voor het groepsgevoel.'

Ik negeer hem en loop naar buiten zonder de deur voor Jan open te houden, waardoor die bijna in haar gezicht slaat. Ik voer het tempo op, ze kan me nauwelijks bijhouden op haar hoge hakken. Zorgen dat ik de eerste slag sla, proactief reageren.

Als ik bij de wc ben, wacht ik op haar. Ik zorg dat zij met haar rug naar de deur komt te staan, doe een stap dichterbij en leun met mijn arm tegen de muur, zodat ze geen kant meer op kan. Mijn neus raakt die van haar bijna en ik zie dat haar lippenstift een beetje is uitgelopen. Wijde poriën, een puistje op haar kin, een gezicht van het grote gebaar dat zich er niet voor leent om van dichtbij te worden bekeken.

‘Wat denk je dat je aan het doen bent?’ vraag ik, zorgvuldig articulerend, alsof ze doof is. ‘Je moet me niet meer volgen. Dit moet stoppen, nu.’

Ze kijkt me aan zonder te knipperen, maar haar bovenlip trekt, alsof hij zich vergeefs probeert los te maken van de onderlip. Goed kijken, daar gaat het om, laten zien dat ik haar niet geloof, zodat die zogenaamde zelfverzekerdheid van haar onder mijn ogen verschrompelt. Ze mag mij een slechte leugenaar vinden, zelf speelt ze minstens zo’n doorzichtig spelletje. Ze denkt dat ze mij in haar macht heeft, dat ze met me kan doen wat ze wil, maar ze vergist zich. Bizar dat ik met mijn dronken kop naar haar ben toe gereden. Het moest uit mijn systeem, seks om de seks, meer niet. Weet ik ook eens hoe het is om als een rechtgeaarde oerman te opereren. *Ik wilde je hebben vanaf het eerste moment.* Ze zei meer, wat was het? Ik moet me concentreren, teruggaan naar de keer dat ik voor het eerst met haar in bed lag. *Ik wilde je hebben vanaf het eerste moment, nog voor ik je had gezien in de gang.*

Jan zegt: ‘En wat is de aanklacht, als ik vragen mag? Ik kan me vergissen, maar ik kreeg de indruk dat de seks niet geheel onvrijwillig was.’

Ik kijk om me heen, spot de Duif die verderop in de gang bij het kopieerapparaat staat. Wat doet hij daar terwijl de vergadering nog bezig is?

‘Wil je dat het hele gebouw erachter komt of zo?’ sis ik tegen Jan. ‘Je weet best waarover ik het heb.’

‘Over onze verhouding.’

‘Welke verhouding? Er is geen verhouding.’

Net op het moment dat Adri zijn hoofd onze kant opdraait, kijk ik opzij. Heeft hij me gehoord?

Ik sla met mijn hand tegen de muur en breng mijn mond dicht bij haar oor.

‘Ik heb Felix gesproken. Je wist ervan, je wist wat er met Jimmy is gebeurd.’

‘Wie is Jimmy?’

‘Doe niet of je gek bent. Ontken het maar niet.’

‘Is dat je zontje? Je hebt me zijn naam nooit verteld.’

‘Maar Felix wel.’

‘Felix ook niet, hij heeft me alleen verteld dat Stella en jij één kind hadden.’

Ik laat mijn arm zakken en doe een stap achteruit.

‘Je wist het,’ zeg ik, ‘je hebt het hele verhaal uit me gezogen terwijl je al lang op de hoogte was. En waarom sta je achter mijn rug om mijn beste vriend uit te horen?’

Ik ben zo kwaad dat ik zin heb haar in het gezicht te slaan, hard, met vlakke hand.

‘Felix begon er zelf over,’ antwoordt ze. ‘Hij is jaloers, ik neem aan dat je dat inziet.’

‘Waar heb je het nou weer over?’

Ze legt een hand op haar heup. ‘Ach, dat is toch overduidelijk. Jij krijgt je eigen talkshow, hij presenteert nog steeds een of andere domme quiz. Jij bent getrouwd met een prachtige vrouw, hij is nog steeds alleen. En nu ben je ook nog met mij naar bed geweest. Ik heb hem zien kijken, die avond toen we dansten. Hij is echt niet gek, Oscar.’

Ik begin te begrijpen wat mensen bedoelen als ze zeggen dat ze een rood waas voor hun ogen krijgen. Deze vrouw is gekwetst en gekwetste vrouwen zijn gevaarlijk.

‘Felix is al jaren verliefd op je vrouw,’ zegt Jan, ‘en bij gebrek aan beter gaat hij naar bed met hoogblonde snollebollen. Ik neem aan dat je daarvan op de hoogte bent, als zijn beste vriend.’

‘Hoe haal je het in je hoofd. Wat jij al niet verzint om jezelf vrij te pleiten.’

De Duif staat pontificaal naar ons te staren en ik doe nog een stap achteruit.

‘Dag Adri!’ roept Jan. ‘We komen er zo aan.’

Hij houdt zijn papieren omhoog, grijnst en loopt dan in de richting van het vergaderhok. Ik heb hem nog nooit zo onderdanig gezien.

‘Waar waren we?’ vraagt Jan. ‘O ja, waarom ik denk dat Felix verliefd is op je vrouw. Nou, bijvoorbeeld omdat hij me dat zelf heeft verteld op het bedrijfsfeest.’

‘Ja hoor, en ik moet dat geloven.’

‘Vraag het hem zelf.’

‘Het is over tussen jou en mij,’ zeg ik, ‘voorgoed. Dat je het weet.’

Ze glimlacht. ‘Ik zie je wel weer voor mijn deur staan, al dan niet dronken. Of zal ik een volgende keer naar jou toe komen?’

‘Waag het niet,’ zeg ik, ‘als je het wáágt om ook maar bij Stella in de buurt te komen.’

Ze probeert om me heen te lopen, maar ik doe snel een stap opzij.

‘Waag het niet,’ herhaal ik, luider deze keer.

Ze doet een nieuwe poging om te ontsnappen en ik grijp haar arm, knijp hard.

‘Oscar,’ zegt ze zacht, ‘als je het niet erg vindt, ga ik nu naar de wc. Mag ik?’

Haar kin bibbert een beetje. Als mijn greep verslapt, trekt ze zich los en schiet de wc in. De deur klapt achter haar dicht. Ik leun met mijn hoofd tegen het bordje van de dames-wc. Ik geloof dat ik zojuist een vrouw heb bedreigd.

‘Jan!’ roep ik. ‘Sorry, dit was niet de bedoeling.’

Ik blijf staan luisteren met mijn oor tegen de deur, maar ik hoor geen geluid. In de verte zie ik Adri voor de tweede keer door de gang lopen en deze keer komt hij doelbewust op me af gestiefeld. Ik loop zijn kant op, zodat we elkaar halverwege treffen.

‘Ik kom eraan,’ deel ik mee voordat hij iets kan zeggen, ‘en Jan ook. Ik weet dat iedereen zit te wachten, maar we hadden wat te bespreken.’

‘En dat kon niet wachten tot na de vergadering?’

‘Nee.’

De Duif kauwt op zijn lip en doet of hij nadenkt.

‘Je vindt haar een lekker wijf. Kan ik best inkomen, je bent zeker niet de enige. Het is mijn zaak verder niet, maar je weet dat ze ongeveer iedereen heeft gehad hè, in televisieland? Zelfs Boskamp. Al heb je dat niet van mij.’ Hij trekt zijn linkerooglid naar beneden. ‘*Capice?*’

‘Jan en ik zijn gewoon collega’s,’ antwoord ik.

Hij grinnikt. ‘Ja ja, Jan Vossebelt heeft wel meer,’ hij maakt dubbele aanhalingstekens in de lucht, ‘collega’s.’

Ik bijt mijn tanden op elkaar en slik de antwoorden in die door mijn hoofd tollen. *Is je vrouw ook doof in bed?* Adri weet het van Jan en mij en hij houdt zulk nieuws zeker niet voor zich, wat betekent dat ongeveer iedereen in het pand de dreigmails verstuurd kan hebben. Als ik op een dag het Omroepcomplex inloop om met een via internet bestelde, illegale kalasnikov iedereen neer te maaïen die ik tegenkom, moeten ze niet al te raar opkijken. Eén ding weet ik wel: Adri Duivestein gaat eraan, met Berend Boskamp als goede tweede. Zou het waar zijn dat Jan en Boskamp wat hebben gehad?

Voor de laatste keer presenteer ik het programma dat zes jaar lang mijn leven is geweest. De opnames gaan in een roes voorbij. De crew produceert na afloop een laf applausje, terwijl Jacqueline van de kantine een karretje voorrijdt met champagne en glazen. De kurk van de champagne knalt zonder veel overtuiging. Zojuist heeft Boskamp per mail bekendgemaakt dat *De Oscars* definitief zal stoppen. Een aantal van de mensen met wie ik al die jaren heb samengewerkt, gaat mee naar het nieuwe programma, maar een groot deel van hen weet nog niet wat het volgende seizoen

gaat brengen. Hun tijdelijke contracten lopen af nu de zomerstop begint, waarna ze twee maanden zonder salaris zitten, een listige constructie waarmee het management voorkomt dat ze vast op de loonlijst belanden. Ik houd mijn speech zo kort mogelijk en proost op het onmisbare team.

Het gezelschap verdeelt zich in de vaste groepjes die op ieder informeel samenzijn weer ontstaan: de cameramannen, de assistenten en de productiemedewerkers, de regie, geflankeerd door tijdelijke krachten die niet goed weten bij wie ze horen. James en ik staan zwijgend naast elkaar, als twee echtelieden tussen wie alles is gezegd. De stagiaire Annelies, mijn proefgast tijdens de screentest, deelt bonbons uit ter ere van haar laatste dag. Verbaasd kijk ik toe hoe James twee bonbons achter elkaar in zijn mond stopt, die zijn wangen vreemd doen uitpuilen. Normaal gesproken eet hij zelfs patat met mes en vork. Misschien doet dit einde hem toch meer dan hij laat merken. Ter compensatie van de narigheid moet er iets postiefs gebeuren.

Ik zeg: ‘Annelies, weet je al wat je hierna gaat doen?’

Ze wordt rood. ‘Nee, niet echt.’

‘Wat zou je ervan vinden om bij een nieuw programma te komen werken? Ik kan er nog niet al te veel over zeggen, behalve dat het ongelooflijk geweldig wordt.’

Ze lacht, maar kijkt verschrikt. ‘Meent u dat nou?’

‘Ja zeker. Als je wilt, heb je na de zomerstop een baan als redacteur.’

Ik klink mijn glas tegen dat van haar. ‘Op een glansrijke televisiecarrière.’

‘Goh,’ zegt ze, ‘ik weet niet goed wat ik moet zeggen. Hartstikke bedankt.’

Als ze buiten gehoorafstand staat, stoot James me aan. Hij houdt zijn hand voor zijn volle mond. ‘Wat was dat nou? Volgens mij ga jij daar helemaal niet over. Ik weet niet of je haar wel eens aan het werk hebt gezien, maar zo goed is ze nou ook weer niet.’

‘Weet je, James,’ antwoord ik, ‘dat interesseert me nou even geen ene bal. Het is mijn programma. En ik vind haar aardig.’

Nadenkend kauwt hij op zijn bonbons. Als hij is uitgegeten vraagt hij verbouwereerd: ‘Sinds wanneer is dat een criterium?’

Midden in de nacht wordt er aan me geschud totdat ik kom bovendrijven uit een comateuze slaap. Stella staat naast het bed, fel lamplicht verblindt me. Als het lukt om te focussen, zie ik dat ze haar wercoverall aanheeft. Staat Frits nu alweer voor de deur? Het is nog te vroeg, te donker, nacht. Raar dat je dat kunt voelen met het licht aan.

‘Je moet komen,’ zegt ze, ‘er is iemand in de tuin. Schiet op.’

Haar ogen zijn roodomrand en ze heeft een verwilderde blik in haar ogen.

‘Heb je gehuild?’ vraag ik, maar ze blijft aan mijn arm schudden.

‘Oscar, je moet wat doen!’

Ze trekt me mee naar de slaapkamer aan de achterkant van het huis. De tuin is één donker gat.

Ik breng mijn gezicht dicht bij dat van Stella. ‘Wat zag je dan?’ fluister ik. ‘Hoe weet je dat er iemand is?’

‘Ik werd wakker, ik had dorst en ging naar de badkamer om water te drinken, toen zag ik hem. Ik ben naar beneden gegaan om te kijken, maar ik durfde niet naar buiten.’

‘Wie?’ vraag ik. ‘Wie zag je?’

Ze gebaart: weet ik niet.

Ik gebaar: ik ga kijken, jij blijft hier. Ik ren terug naar de slaapkamer om een broek en schoenen aan te doen, sluip dan de trap af. Ik wil hem zien, mijn vleesgeworden nachtmerrie, ik wil weten wie hij is, al moet ik dat met de dood bekopen. In een flits zie ik Jimmy voor me. Als ik er niet meer ben, is Stella helemaal alleen. Voorzichtig draai ik de achterdeur van het slot en op het laatste moment trek ik een keukenmes uit het houten blok op het aanrecht. Beweegt

aan het einde van de tuin iets, in de buurt van de coniferen? Is het Karin? Van de zenuwen grinnik ik bij het idee; zelfs voor de buurvrouw is het een beetje vroeg om door ander-mans tuin te struinen. Ik doe een paar passen, sta stil, de figuur bij de bomen beweegt niet.

‘Laat je zien, lafbek. Kom tevoorschijn als je durft.’

Mijn stem is onvast.

Ik haal diep adem, schreeuw: ‘Gore klootzak! We weten dat je daar bent.’

Geen antwoord. Geen geluid.

Dan ren ik op de bomen af met het mes in de aanslag. De prikkende naalden van de coniferen vangen me op. Niemand. Ik ruk de deur van de schuur open en knal het licht aan. De tl-balken knipperen verdwaasd, alsof ik ze in hun slaap heb gestoord. Niemand.

‘Liefje?’

Stella houdt de keukendeur op een kier.

‘Doe de buitenlamp aan,’ zeg ik, ‘en blijf alsjeblieft binnen.’

Ze kan niet zien wat ik zeg, maar na enige aarzeling sluit ze de deur. Ik doe zelf de lamp aan en onderzoek de rest van de tuin, zonder resultaat.

Stella en ik drinken thee in de voorkamer, zittend op kus-sens die we van de bank hebben gehaald, met de deuren op slot. We spreken het niet uit, maar geen van ons tweeën voelt ervoor om in de keuken te gaan zitten, dicht bij de tuin. Laag gezeten zijn we het best beschermd tegen onbe-kende blikken door het raam.

‘Weet je zeker dat je iemand zag?’ vraag ik.

Ze knikt, blaast in haar thee, ze blijft maar blazen. Ik laat mijn thee op de salontafel staan.

‘Hij wordt vanzelf koud,’ zeg ik in een poging tot luchtig-heid.

Ik aai over haar arm. ‘Stella, rustig nou maar. Je bent veilig.’ Ze zet haar kopje naast dat van mij.

‘We zijn niet veilig,’ zegt ze, ‘nooit meer.’

Dan begint ze ongecontroleerd te huilen, de tranen spat-
ten eruit en ik houd haar vast tot ze enigszins is gekalmeerd.
Ik sta op om papieren zakdoekjes te halen, maar als ik me
realiseer dat ik daarvoor naar de keuken moet, ren ik naar
de wc om een rol wc-papier te pakken.

Stella snuit omstandig haar neus.

‘Dit kan zo niet langer. Er moet wat gebeuren.’

‘Sproet, de politie zit erbovenop, dat weet je toch?’

Erg overtuigend klinkt het niet. Ze begint opnieuw te hui-
len, maar als ik haar wil troosten, slaat ze mijn handen weg.
Verlamd kijk ik toe. Het duurt lang voordat ze in staat is
wat te zeggen.

Ze vraagt: ‘Is dit het waard? Vind je werkelijk dat dit het
waard is?’

‘Ik hou van je, dat weet je toch?’ zeg ik. ‘Het laatste wat
ik wil, is dat jou wat overkomt. Jij mag geen gevaar lopen.
Dat zal ik nooit laten gebeuren.’

‘Maar het gebeurt al.’

Zwijgend drinken we thee. Als Stella zegt dat ze naar bed
gaat, loop ik met haar mee. Leunend op een elleboog wacht
ik tot ze rustig wordt. Ze huilt nog een beetje na en valt dan
vrijwel onmiddellijk in slaap. Ik wacht nog een paar minu-
ten, zet de deur op een kier en loop naar de slaapkamer aan
de achterkant om de tuin in de gaten te houden. De conife-
ren staan er schijnheilig bij.

Misschien heeft Stella gelijk, moet ik stoppen met presen-
teren en proberen zo snel mogelijk een ónbekende
Nederlander te worden. Uiteindelijk zal mijn belager inzien
dat ik niet interessant meer ben, een nobody net als ieder
ander. Misschien. Misschien ook niet.

2 I

‘We gaan vandaag iets bijzonders doen,’ zegt Stella.

Noodgedwongen zitten we om half acht aan het ontbijt; de bouwvakkers zijn er weer vroeg bij. Het is nu een week geleden dat de nachtelijke paniek ontstond en langzaamaan is de rust enigszins weergekeerd.

Ik heb net een grote hap genomen van mijn croissant, dus het kost wat kauwwerk voordat ik kan zeggen: ‘Wat dan?’

‘Dat zul je wel zien.’

‘Tipje van de sluier,’ bedel ik, met mijn gezicht in de zeligste stand.

Ze geeft een klopje op de mouw van mijn badjas.

‘Over een uurtje rijden we weg, goed?’

Stella verdwijnt naar de keuken, sluit de deur achter zich. Ik hoor het zuigende geluid van de ijskast. Een paar uur geen bouwvakkers om me heen, geen getimmer, geen geboor, geen Sky Radio; het idee staat me wel aan. Ik heb vakantie, alle tijd, tenslotte, en het zal goed zijn voor Stella om eens een dag vrij te nemen. Vluchtig lees ik de voorpagina, blader door de krant en scan de mediaberichten. *Eigen talkshow voor Oscar Stellendam*. In het stukje wordt vermeld dat de publieke omroep in het nieuwe seizoen een dagelijks praatprogramma start, dat wordt gepresenteerd door ‘de kijkcijfermagneet van *De Oscars*’. Ik draai het katern om, zodat het zenuwachtigmakende bericht uit beeld verdwijnt. Door het raam zie ik dat Frits in de tuin rond-

banjert. Zijn spijkerbroek is zover afgezakt dat zijn bilspleet weer eens in zicht is. Hij loopt de schuur in zonder op of om te kijken, slaat de deur achter zich dicht. Welja. Ik trek de ceintuur van mijn badjas strakker aan, open de tuindeuren en steven blootvoets op de brandhaard af.

‘Zo,’ zeg ik bij het openen van de schuurdeur.

Frits staat met zijn rug naar me toe, waardoor ik in de gauwheid niet kan zien wat hij aan het doen is. Hij draait zich om en neemt een ontspannen houding aan, leunend tegen de werkbank, maar ik zie een spiertje trillen bij zijn slapen.

‘Zo,’ zegt hij.

Frits laat zijn blik afdwalen naar mijn benen, die spierwit onder mijn badjas uit steken, en blijft hangen bij mijn blote voeten.

Ik sla mijn armen over elkaar. ‘Wat doe je hier, als ik vragen mag?’

‘Wat ik hier doe?’

Hij krabt zich op zijn hoofd, waardoor een stuk van zijn buik onder zijn T-shirt vandaan kruipt. Geen prettig gezicht.

‘Ik ben op zoek naar een paar latjes,’ antwoordt hij dan.

‘Latjes,’ zeg ik.

‘Latjes, ja. En jij?’

‘Ik, uh, kwam even kijken hoe het ervoor staat.’

‘Juist, ja.’

Hij draait zich om, ten teken dat de conversatie wat hem betreft is beëindigd. Nu heb ik hem beledigd. Als hij wil, kan hij eindeloos over de verbouwing doen.

‘Oké, Frits, succes ermee,’ zeg ik geforceerd vrolijk. ‘Wij zijn er vandaag niet, dus dan weet je dat.’

‘Joe joe.’

Wel ja, ik kan hem en zijn mannen net zo goed direct uitnodigen om ongegeneerd in onze spullen te rommelen. Wie zegt dat ze te vertrouwen zijn? Ik controleer of de keuken deur op slot zit. Nee dus. Stella staat bij het aanrecht broodjes te smeren.

Ik tik op haar schouder.

‘Hoe vaak moet ik nou nog zeggen dat die deur op slot moet?’

‘Ach, doe toch niet zo bozig. Frits moest iets pakken. Bovendien lopen de mannen toch de hele dag in en uit. Heb je de ontbijtspullen al opgeruimd?’

Zonder het antwoord af te wachten loopt ze met een dienblad door de gang naar de achterkamer.

‘Hè Oscar!’ roept ze. ‘Wie laat nou de tuindeuren wijd openstaan? Dat vind ik nou link.’

Het neurotische gerinkel van de blackberry, in de zak van mijn badjas, bezorgt me een hartverzakking. Onbekend nummer. Ik neem niet op.

Als Stella de Citroën de A27 op stuurt, weet ik het zeker: we gaan naar Friesland. De boodschappentas op de achterbank doet vermoeden dat Stella een picknick heeft gepland, maar ik houd mijn mond om haar plezier niet te vergallen. Het klepje van het handschoenenkastje zit dicht. De Snoek stinkt naar ongedierte. Naar rat. Een grote, harige, vette rat. Ik probeer de gedachte uit te bannen, maar maak toch het klepje open. Een krabber en een parkeerkaart, verder ligt er niets in het kastje. Het gerinkel van de blackberry maakt me zo aan het schrikken dat ik bijna met mijn hoofd tegen het plafond van de auto zit. Onbekend nummer. Ik druk de beller weg en zet het apparaat op *still*. De klep van het handschoenenkastje knal ik dicht. Voor de zekerheid voel ik of mijn multifunctionele zakmes, dat ik voor vertrek bij me heb gestoken, nog in de zak van mijn spijkerbroek zit. Ik merk dat Stella me van opzij onderzoekend opneemt, maar staar naar buiten.

Ze zegt: ‘Ik ben blij dat de zomerstop is begonnen. Nu hebben we eindelijk wat meer tijd samen. Het voelt alsof we elkaar de laatste maanden nauwelijks hebben gezien.’

Aarzelend kruipt de zon achter de wolken vandaan.

Ik leg een hand op haar knie en ze kijkt me aan.

‘Het wordt een mooie dag,’ zeg ik.

Ze glimlacht, richt haar blik weer op de weg. Ik zet mijn stoel zover mogelijk naar achteren en leun met mijn achterhoofd tegen het leer. Nu mijn spieren langzaam verslappen, merk ik pas hoe gespannen ik voortdurend ben. Opgetrokken schouders, druk op mijn nek, samengetrokken buikspieren – alsof ik elk moment een dreun in mijn maagstreek verwacht.

Stella legt haar hand op die van mij.

‘Het komt goed,’ zegt ze, ‘het komt allemaal goed.’

Ik zoek net zolang tot ik een radiozender heb gevonden die me bevalt. Draaiend aan de volumeknop zing ik luid mee met een nummer van Coldplay. *Oh what a thing to have done. And it was all yellow.* Stella houdt haar hand tegen het zijportier. Op goed geluk neuriet ze een beetje.

Stella houdt zich aan haar belofte: deze dag brengen we grotendeels met z’n tweeën door. Na een kopje koffie bij haar ouders en een spontaan bezoek aan mijn ouders, die godzijdank niet thuis zijn, rijden we door naar onze oude boerderij. Stella probeert vanaf de straat te kijken of er iemand thuis is. De boerderij oogt verlaten. Als ze haar neus tegen de ruit drukt en naar binnen loert, begint een hond te blaffen.

Ze haalt de boodschappentas van de achterbank en loopt achterom naar de achtertuin, alsof ze nooit is weg geweest.

‘Kom,’ gebaart ze.

Aarzelend volg ik haar. De hond krabbelt aan de voordeur en blaft als een dolle. Voordat ik bezwaar kan maken is Stella over het hek geklommen en staat ze tussen de schapen, die verschrikt uiteen stuiven. Ze steekt haar hand uit en ik geef automatisch de boodschappentas aan.

‘Is dit nou wel zo’n goed idee?’

‘Het beste idee sinds tijden.’

Ik kijk naar haar, zoals ze daar onbekommerd op haar gypjes midden in het veld staat. De zon schijnt inmiddels met volle overtuiging en doet haar haar extra oplichten. Het valt me nu pas op dat ze een nieuw bloesje met kleine bloemetjes draagt – eeuwig een meisje.

Ik zwaai mezelf over het hek, kus haar vol op de mond. Stella spreidt een kleed uit. Als ze een fles wijn tevoorschijn haalt, doe ik of ik verbaasd ben.

Dan, als ik me heb volgegeten en de wijn me loom heeft gemaakt, als ik Stella's bloemenbloesje omhoog heb geschoven en we als twee pubers een beetje hebben gevreesd – allebei net iets te bang om betrappt te worden – als Stella een veldboekje heeft geplukt, als ik heb geprobeerd het stuur over te nemen, wat ze heeft verboden omdat ik meer heb gedronken dan zij, als ik met mijn ogen dicht naast haar zit in de Snoek en werkelijk alles erop lijkt dat dit een perfecte dag gaat worden, komt de aap uit de mouw. En ik heb pas door dat de aap uit de mouw komt als ik wakker word – terwijl ik me nog zo had voorgenomen om niet in slaap te vallen.

Stella trekt de handrem aan.

We staan op de parkeerplaats van het kerkhof.

Ze pakt de bloemen van de achterbank.

'Ga je mee?'

Toen we nog in Friesland woonden, hebben we dit gesprek talloze keren gevoerd. Een half jaar na Jimmy's dood heb ik definitief besloten om zijn graf niet meer te bezoeken. Elke keer als ik de gegraveerde letters op de verse steen zag, was het alsof ik zelf doodging. Stella probeerde me keer op keer te overreden, maar toen ze merkte dat het zinloos was, hield ze erover op. Zij bleef een vaste bezoeker; als ik een bos bloemen in een emmer zag staan wist ik hoe laat het was. Sinds de verhuizing heb ik haar er niet meer over gehoord.

Ze begint te gebaren en zegt: 'Oscar. Doe het voor mij,

deze ene keer. Hierna zal ik het nooit meer van je vragen, dat belooft ik.'

'Ga jij maar, ik blijf hier.'

'Binnenkort is het zijn sterfdag,' antwoordt ze zacht. 'Of was je dat soms vergeten?'

Over een kleine week is het zover, dan breekt de langste dag van het jaar aan, die ik alleen in een staat van verdoving zal weten te overleven. Zorgen dat die eindeloze dag voorbijgaat, meer is er niet tegen te doen.

'Stel je voor,' antwoord ik, druk terug gebarend, 'dat we een keertje gelukkig zijn. Stel je toch eens voor.'

Ze slaat op het stuur en raakt de claxon. Ik schrik me rot van het toeterende geluid.

'Jimmy hoort bij ons,' zegt ze.

Ik stap de auto uit, buig me voorover. 'Je doet het zelf, ik hoop dat je je dat realiseert. Je doet dit helemaal zelf. Ga er maar lekker in je eentje in zitten zwelgen. Maak er vooral weer zo'n graftakke dag van. Alleen wel zonder mij.'

'Oscar, toe nou.'

Met de vingers van mijn rechterhand maak ik een gebaar: geef hier.

'Kom op, geef mij die sleutel. Ik ben over twintig minuten weer bij de auto. Als je er dan nog niet bent, rijd ik weg zonder jou.'

Er staan tranen in haar ogen. De bloemen legt ze in haar schoot. Dan haalt ze het sleuteltje uit het contact en overhandigt het me zwijgend. Haar vingers raken een moment die van mij.

22

‘Ga niet weg,’ zegt Stella.

Ze staat bij de voordeur, fris gedoucht en keurig in de kleren, alsof zij degene is die vandaag weer naar zijn werk moet.

‘Toe nou, Sproet. Ik moet wel.’

Twee enveloppen wachtten vanochtend op de mat. Slecht nieuws, dacht ik direct, maar ik vermande me en pakte de eerste envelop op. Ik scheurde hem zorgvuldig open, zag dat hij een dubbelgevouwen kaart van geschept papier bevatte. Langzaam vouwde ik de kaart open. *Oscar Stellendam*. Daaronder een kruis. Verder enkel een geboortedatum, de sterfdatum achter het streepje was vrijgelaten. Toen ik beseftte dat ik de aankondiging van mijn eigen dood in handen had, begon ik van top tot teen te trillen. Ik liet de papieren vallen, tastte duizelig de mat af naar de tweede envelop. Met bibberende vingers scheurde ik hem open. Weer een rouwkaart: *Stella Ypma*. Ook haar sterfdatum was vrijgelaten. Het kruis onder haar naam werd langzaam wazig. De envelop en de kaart vielen op de grond. Murw bleef ik minstens vijf minuten in de gang staan, met de onheilstijdingen aan mijn voeten.

Mijn ademhaling is hoog en gejaagd. Hoe kan ik Stella nu alleen laten?

‘Je kunt me altijd sms’en of mailen als er wat is,’ zeg ik, gebarend, ‘en als er niks is ook. Ga in geen geval de deur

uit, vandaag. Dat moet je me beloven.’

‘Oscar, hij weet waar we wonen.’

Even denk ik dat ze me de weg wil versperren als ik naar de klink van de voordeur reik. Ze pakt mijn hand.

‘Het is hier niet veilig. We moeten hier weg. Je kunt toch nu niet naar je werk gaan alsof er niets aan de hand is?’

‘Stella, alsjeblieft. We kunnen niet zomaar weg. Waar wil je heen dan?’

‘Gewoon. Ergens waar het veilig is.’

We gaan eraan. We gaan er hoe dan ook aan.

‘Liefje, laten we proberen om kalm te blijven. Je bent erg geschrokken, dat is logisch. Maar we moeten nu geen overhaaste beslissingen nemen.’

Een voor een maak ik mijn vingers los uit die van haar, bang om iets te breken.

‘Tot vier uur zijn de bouwvakkers hier en daarna kom ik alweer bijna thuis. Bovendien is Karin vlakbij, je hoeft maar een kik te geven, dat weet je.’

Als we een insluiper hebben, als hij het op haar heeft voorzien, als die freak haar probeert te pakken, zullen haar oren haar niet waarschuwen.

Ik ontgrendel de voordeur. Ze opent haar mond, maar er komt geen geluid uit.

‘Hou je taai,’ zeg ik en ik doe de deur achter me dicht voordat ik me kan bedenken.

Ik ren nog net niet naar de auto. Ik moet weg. Iets in mij wil weg. Met beleefde voorzichtigheid draaien Stella en ik de afgelopen weken om elkaar heen, alsof we in een vreemd huis logeren waar we vooral niets kapot willen maken. Na het dagje Friesland hebben we niet meer over het conflict op het kerkhof gepraat. Ik ben het huis ontvlucht – ik heb zoveel getraind dat ik een marathon zou kunnen rennen – terwijl zij in huis de zaken regelde. Op Jimmy’s sterfdag was ik zo dronken dat ik me er nauwelijks meer iets van kan herinneren.

De verbouwing loopt met de dag meer vertraging op. Ik ben serieus van plan geweest om de bouwvakkers te ontslaan, maar omdat het praktisch onmogelijk is om op korte termijn nieuwe klussers te vinden, heb ik me door Stella laten overreden om ervan af te zien. Volgens haar mogen we van geluk spreken dat Frits bereid was om in de bouwvak door te werken tegen een extra hoog tarief. Vanochtend, voordat ik de rouwkaarten vond, was ik heimelijk opgelucht dat de zomerstop voorbij is en ik me weer op mijn werk kan storten. Ik wilde vluchten voor de herrie en de chaos en het stof en het aanhoudende dedain van Frits en misschien ook een beetje voor Stella's angstige blik. Zij is bang en ik moet zorgen dat ze zich weer veilig voelt. Ik moet haar ervan overtuigen dat ons niets zal overkomen. Als ze met die grote ogen naar me kijkt, is het alsof ze weer in haar ziekenhuisbed ligt en zonder woorden zegt: Oscar, maak me beter.

Wanneer ik al bijna bij de auto ben, komt ze me achterna gerend. Halverwege het tuinpad blijft ze staan. Als ze me nogmaals vraagt of ik wil blijven weet ik niet of ik in staat ben te weigeren. Ik steek de sleutel in het slot van de Snoek.

'Oscar, pas je op?' roept Stella. 'Je moet onderweg goed opletten wie er achter je rijdt. En als er iets is op je werk meld je het meteen bij de bewaking. Beloof je dat?'

Ik draai me om en houd mijn vingers gekruist. 'Op het hoofd van mijn hooggewaardeerde moeder.'

Ze glimlacht, maar niet van harte.

Als ik achter het stuur zit, blaas ik mijn wens tegen het raam. Wees voorzichtig. Ik kijk opzij om naar Stella te zwaaien, maar het tuinpad is verlaten.

Naar mijn scherm starend tik ik een paar woorden, om de suggestie te wekken dat ik aan het werk ben. Ons nieuwe onderkomen is alles wat het vorige niet was: licht, sfeervol en gelegen op een inspirerende plek, midden in Amsterdam. Volgens de laatste memo van Boskamp moet het pand een

broedplaats worden. Een rood neonbord boven de hoofdingang onthult de naam van de broedplaats: De Redactie. De opnamestudio ligt aan de straatkant en is groot genoeg om een flink publiek te ontvangen, in het aangrenzende café kunnen bezoekers en makers maaltijden bestellen en na de opnames nog wat drinken. De ramen zijn groot en hoog, zo groot en hoog dat ze onverlaten die het op mij hebben voorzien niet zullen tegenhouden. Ook de werkruimtes aan de achterkant hebben grote ramen die open kunnen. Ik begin het gehate Hilversumse bastion te missen, waar naast zuurstof tenminste ook geen stalker naar binnen kon.

Als ik nauwelijks een half uur aan het werk ben, komt er al een lange mail van Stella binnen. Ze probeert me te overreden om mijn collega's te vertellen wat er aan de hand is. Ze vindt dat de beveiliging op de hoogte moet worden gebracht en dat de directie moet zorgen voor extra maatregelen, ze heeft het zelfs over een bodyguard. Ze schrijft: *Liefje, we kunnen hier niet alleen mee blijven rondlopen*. Ik klik de mail weg en probeer me op mijn werk te concentreren.

Twee uur later mailt ze dat ze nogmaals naar de politie is geweest. Wel verdomme. Alleen. Ze is alleen op de fiets naar het bureau gereden. Ik scan de rest van het bericht. Heleen Vermeent, de vrouwelijke agent die haar de vorige keer zo aardig heeft geholpen, zegt dat er volop aan de zaak wordt gewerkt en dat er een daderprofiel is opgesteld. De politie zal extra surveilleren in de straat en het team van Vermeent staat klaar om in te grijpen als dat nodig mocht zijn. Ze drong erop aan dat ik persoonlijk langskwam voor een gesprek, maar Stella heeft dat afgehouden, wetende dat ze me toch niet zover krijgt. Ik voel er inderdaad niets voor om mijn hele hebben en houden op tafel te gooien. Bovendien heeft Stella alles wat ze moet weten toch al verteld? Tussen de regels door lees ik haar verwijt: dat ik niets doe om ons te beschermen. Maar hoe stel ik me teweer tegen iemand die zich niet bekendmaakt?

Ik leg mijn hoofd in mijn handen en probeer de opkomende hoofdpijn weg te masseren. Als ik de redactie op de hoogte breng, zorgt dat voor onrust. Ik ken mijn collega's, ze zullen om het hardst roepen hoe vreselijk het is, maar er ook van smullen. Eindelijk gebeurt er weer eens wat. *Heb je het al gehoord? Oscar wordt gestalkt. Nee, je meent het!* De kans is groot dat het verhaal uitlekt en de roddelpers bereikt. Als dit eenmaal in het nieuws komt, kan iedere malloot van Nederland op het idee worden gebracht om mij te stalken. Boskamp zal doen of hij me steunt, maar heimelijk zal hij mij de situatie verwijten. Met losers wil hij niets van doen hebben en hij zal in elke misstap het bewijs zien dat ik op het punt van instorten sta. Wat ook zo is. Ik probeer een mail terug te schrijven aan Stella, maar het lukt me niet de juiste woorden te vinden. *Ik zal er voor je zijn.* Waar blijf ik nu het erop aankomt?

Ik laat de cursor over het scherm gaan. Achter elke hoek, achter elke pilaar, achter elke gesloten deur van het nieuwe gebouw houdt zich een psychopaat op. Hij hijgt in mijn nek, volgt mijn bewegingen, hoort me, ziet me, ademt me in. Hij proeft mijn onvermogen en ruikt mijn angst. Hij wacht het juiste moment af om toe te slaan, hij zál opnieuw toeslaan, daarvan ben ik overtuigd. Ik probeer me voor te stellen hoe het zou zijn als ik hem zou interviewen, als ik hem live in de uitzending zou vragen: waarom doe je dit, wat heb ik je misdaan? Maar het lukt me niet hem een gezicht en een lichaam te geven, laat staan een stemgeluid. *Is je vrouw ook doof in bed?*

Ik bel André, een aardige jongen die op de helpdesk van het Omroepcomplex werkt, en vraag hem het IP-adres van de dreigmails te achterhalen. Tegenover hem bagatelliseer ik het probleem, maar ik laat wel doorschemeren dat een fan me af en toe lastigvalt. Hoe verklaar je anders een mailadres dat begint met 'ikweetjetevinden'? André belooft dat hij zijn best zal doen.

Op Google tik ik ‘privédetective’ in om te kijken wat het oplevert. Het resultaat is ontmoedigend, veel amateuristisch ogende websites die zo zwaar zijn dat het eindeloos duurt voordat de computer ze heeft geladen. Als ik ‘stalken’ intik, lees ik dat voornamelijk vrouwen worden gestalkt en dat de daders veelal jaloeerse ex-echtgenoten zijn. Een website van een detectivebureau dat door drie vrouwen wordt gerund spreekt heldere taal. In de beschrijving van hun werkwijze staat dat er in de risicoanalyse wordt stilgestaan bij (potentiële) vijanden. Ontmoedigd staar ik naar het scherm. Elke werkdag keken ruim een miljoen potentiële vijanden naar *De Oscars*. Het mailadres en het telefoonnummer van het detectivebureau sla ik op in de blackberry.

In een poging de spoken in mijn hoofd te verjagen zoek ik op internet naar interessante onderwerpen voor mijn programma. In een online krantenartikel meldt een criminoloog dat meer dan tachtig procent van de moordenaars een bekende is van het slachtoffer. De wetenschapper stelt dat we bij een moordenaar ten onrechte denken aan een klassieke crimineel zonder geweten, terwijl het gevaar vaak uit intieme kring blijkt te komen. Eén zin raakt me: ‘Liever stellen we ons het kwaad voor als een kracht van buitenaf, dan van binnenuit, want dat zou betekenen dat in ons allen een moordenaar kan schuilen.’

Zou dit ook voor stalkers opgaan? *Oscar Stellendam is een vuile rat. Ratten zijn ongedierte, ze moeten dood*. Ik weet niet meer wie ik moet geloven en wie niet. Stella kan wel zeggen dat we onze problemen met anderen moeten delen, maar iedereen is in principe verdacht. Felix waarschuwt me voor Jan, Jan waarschuwt me voor Felix. Met mijn naïeve kop heb ik me al zo vaak in mensen vergist.

Misschien moet ik er met een van mijn oude vrienden uit Friesland over praten, maar ik heb al te lang niets van me laten horen. Voor het eerst mis ik het dorp. De kalme nuchterheid die er heerst, waaraan het mij en mijn ouders ten

enenmale ontbreekt omdat we er niet vandaan komen. Zo'n vaart zal het niet lopen, zouden mijn oude burens zeggen. De soep wordt niet zo heet gegeten als ze wordt opgediend. Maar wat nou als het tegendeel waar is?

Stella heeft gelijk, ik kan hier niet alleen mee blijven rondlopen. Ik mail haar dat het me het veiligst lijkt met Felix te praten, aangezien hij weet van het bestaan van de stalker. Zij schrijft terug: *Hij is je beste vriend, dat lijkt me ook een reden.* Zonder haar werd ik gek. Wat ben ik voor iemand geworden? Een man die degenen van wie hij houdt als potentiële verdachten beschouwt en elke vorm van contact als mogelijk risico ziet.

'Oscar? Oscar!'

Jan staat naast me met een klapper in haar hand en geeft ongeduldige schopjes tegen de poot van mijn bureau.

'Alle mensen, waar ben jij met je gedachten?'

Ze buigt zich over me heen, zodat ik recht in haar bloesje kan kijken. Geen beha deze keer. Ook niet nodig.

'Bij het werk,' zeg ik, 'waar anders.'

Ze maakt van haar mond twee smalle strepen en bijt op haar onderlip.

'Dat horen we graag,' antwoordt ze met spot in haar stem.

Om 17.00 uur schuif ik op een barkruk. Als ik voor de vorm een spa rood wil bestellen, zet Jasper, de barman van De Redactie, een wodka met ijs voor me neer. Ik wist niet dat het zo overduidelijk was. Het is rustig in het café, verspreid aan tafeltjes zitten nog wat gasten en slechts een paar barkrukken zijn bezet. Jasper praat aan het andere eind van de bar, vlak bij de deur, met een klant. Ik wacht op Felix, die ik heb ge-sms't of hij zin heeft om aan het eind van de middag wat te komen drinken. Zijn antwoord: *laat het bier maar koud zetten.*

'Hé Oscar.'

Van schrik gooi ik bijna mijn wodka om. Johan, mijn trouwste fan, staat achter me met een glas bier in zijn hand – zo te zien niet zijn eerste. Waar komt die nou ineens vandaan? Hij moet zich verdekt hebben opgesteld en net zo lang hebben gewacht tot ik verscheen. Het café is vanaf drie uur open.

‘Ha Johan, je ziet er goed uit.’

Afgezien van zijn aangeschoten staat is daaraan niet veel gelogen. Hij lijkt afgeslankt, zijn T-shirt lubbert om hem heen. Johan neemt een slok, een snor van schuim blijft achter op zijn bovenlip.

‘Het is maar wat je goed noemt. Ik ben van ellende vijf kilo kwijt.’

‘Vervelend.’

‘Alsof jou dat wat kan bommen.’

‘Sorry?’

‘Je hebt me keihard laten barsten, terwijl ik half dood lag te gaan in die ambulance. Zo ga je niet met vrienden om.’

Weet wie je vrienden zijn. Is hij degene die mij de bos rozen heeft gestuurd?

‘Nog bedankt voor de bloemen,’ zeg ik.

‘Bloemen? Welke bloemen?’

Hij lijkt even van zijn stuk gebracht en ik probeer zijn gezichtsuitdrukking te peilen.

‘Nou wordt-ie mooi. Jij had mij wel eens een bloemetje mogen brengen,’ zegt hij. ‘Maar ik heb jou niet gezien in het ziekenhuis. Niet één keer. Voor hetzelfde geld was ik nu dood geweest. Maar ja, kan jou ’t wat schelen.’

Het is verleidelijk om te zeggen: dankzij mij leef je nog, maar dat maakt hem waarschijnlijk alleen maar kwader. Hij klokt zijn biertje naar binnen alsof het limonade is.

Ik wijs op zijn glas. ‘Johan, zou je dat nou wel doen, met jouw conditie?’

‘Mijn conditie is uitstekend.’

‘Ik doel op je ziekte. Ik neem aan dat je medicijnen moet slikken.’

‘Wie heeft er nou een alcoholprobleem, jij of ik?’

‘Oké,’ zeg ik, ‘einde gesprek.’

Hij komt zo dichtbij staan dat ik zijn drankadem kan ruiken.

‘Ik dacht dat we vrienden waren, Oscar.’

Hij knalt zijn glas zo hard op de bar dat het in stukken barst. Hij lijkt niet te merken dat hij zijn vingers openhaalt aan de scherven. Ik weet mijn ogen er niet van af te houden. De dikke bloedende vingers van Johan, een hand zo groot en sterk dat hij een keel met gemak kan dichtknijpen.

Jasper roept vanaf het andere eind van de bar: ‘Gaat het?’

Op dat moment duwt Felix de zware, glazen buitendeur open. Johan rent op een sukkeldrafje naar de uitgang en weet de deur nog net tegen te houden.

‘En dat na alles wat ik voor je heb gedaan!’ roept hij.

Felix kijkt hem door het raam na.

‘Dat, mijn beste, was nog eens *old skool* drama.’

Nadat hij een biertje heeft besteld, hangt hij zijn leren jasje over de kruk naast die van mij.

‘Goed je te zien,’ zeg ik.

Hij schuift aan, legt zijn telefoon en sigaretten op de bar. We drinken zwijgend. Als ik me realiseer dat hij niet van plan is het gesprek te openen, zeg ik: ‘Hij spoort niet. Het ene moment ben ik zijn beste vriend en het volgende moment gaat hij door het lint. Misschien moet ik hem bij de politie aangeven.’

‘Wie?’ vraagt Felix geïrriteerd.

‘Die vent van daarnet. Johan. Hij hing ook altijd bij het Omroepcomplex rond, je moet hem kennen.’

‘Ach, die gast is toch volstrekt ongevaarlijk.’

‘Ik weet het nog zo net niet.’

‘Je wilde me spreken?’

Ik zet mijn glas op de bar.

‘Laten we gaan, de muren hebben hier oren.’

‘Je praat als in een Duitse *crimi*,’ zegt Felix.

Ik kan me niet herinneren dat mijn beste vriend en ik ooit eerder als twee keurige heren een wandeling hebben gemaakt door de stad. We lopen hard, we drinken, maar aan wandelen doen we niet.

Felix zwaait zijn leren jasje over zijn schouder.

‘Nou jongen, houd me niet langer in spanning. Wie heeft de moord gepleegd?’

Ik doe alsof ik de wrevel in zijn stem niet opmerk.

‘Een tijdje geleden zag Stella iemand in de tuin,’ zeg ik. ‘We denken dat het de stalker was. Toen ik ging kijken was hij al gevlogen. De politie zit erbovenop, maar volgens mij hebben ze nog altijd geen idee wie het is. Ik weet niet meer wat ik moet doen, ik zit er echt doorheen. Ik zit erover te denken om een privédetective in te schakelen.’

‘Stella is bang,’ antwoordt Felix, ‘weet je zeker dat ze het zich niet heeft verbeeld?’

‘Tuurlijk, dat zal het zijn. Zoals alles wat er gebeurt een product is van onze verbeelding.’

Hij blijft staan om een sigaret op te steken en zet zichzelf weer in beweging.

‘Dat zeg ik niet. Ik zeg dat je je hoofd koel moet houden.’

‘Er zat een rat in het handschoenenkastje. Ooit over nagedacht hoe dat beest daar kwam? Op internet schrijft hij dat ik ongedierte ben en dat ik dood moet. Hij weet alles van me. Alles. Zelfs over Jan.’

‘Wat is er met Jan?’

‘Niks. Gewoon. Werk. Ze...’

‘Je bent met haar naar bed geweest.’

‘Nee. Hoezo? Jezus, Felix, hoe kom je daar nu bij?’

Hij zwaait met zijn sigaret. ‘Laat ik je een gezellig verhaaltje vertellen over Jan Vossebelt. Je denkt toch niet dat ze vrijwillig bij *The Daily Show* is weggegaan, hè? En dat ze vervolgens geheel vrijwillig weer hier aan de slag is gegaan.’

‘Ze heeft me verteld hoe het zit,’ protesteer ik, ‘ze is gescheiden en wilde het wat rustiger aan doen, dat kan toch?’

‘Kom op, Oscar, denk na. In de States had ze een topbaan bij een topprogramma. Weet je waarom ze halsoverkop naar Nederland is gevlucht? Omdat ze lag te rollebollen met een getrouwde man. Alleen zijn ze in Amerika iets minder tolerant dan hier, dus toen die affaire uitkwam, kon ze haar spullen pakken.’

‘Wat wil je nou zeggen? Wat heb ik daar verder mee te maken?’

Felix schudt zijn hoofd. ‘Neuken met Jan Vossebelt. Triest man, echt triest. Je zit in de shit, je vrouw trekt het bijna niet meer en wat dat doe jij? Vluchten. Typisch, ik kan niets anders zeggen.’

‘Felix, kom op. Ik heb je hulp nodig, oké? Op mijn werk gaat het fout, ze merken het aan me, ik weet het zeker. Als de Bos erachter komt dat ik in de problemen zit, kan ik het vergeten. Ik slaap niet goed, ik kan me niet concentreren. Ik word gek. Stella zei dat ik er met iemand over moet praten. Je doet net of het allemaal mijn schuld is, maar ik heb hier toch niet om gevraagd?’

Felix trekt aan zijn sigaret en kijkt zwijgend voor zich uit. Hij knijpt met zijn ogen.

‘Weet je, Oscar, jij denkt dat je de enige bent met problemen, maar ik zal je uit de droom helpen. Mijn contract wordt niet verlengd. Volgens Boskamp zijn de kijkcijfers kut en gaat het ook niet beter worden.’

Hij gebaart om zich heen. ‘Terwijl jij hier lekker midden in de stad aan je eigen talkshow zit te werken ben ik vandaag ontslagen. *Adiós* en tot nooit meer ziens.’

‘Hoe kan dat nou?’

Hij inhaleert diep, rook ontsnapt met de woorden uit zijn mond. ‘En waar ben jij ondertussen? Ik hoor niks van je, helemaal niks. Ja, als Stella tegen je zegt dat je met iemand over je shit moet praten, kom je eindelijk op het idee om mij te bellen. Er ligt een rat in de auto en wie kan je komen halen? Je bent nog te beroerd om dat gore beest zelf in een

vuilnisbak te flikkeren. Het gaat alleen maar over jou. Oscar Stellendam, de grote man. O, wat is het erg om bekend te zijn, met al die fans die je lastigvallen en al die paparazzi die achter je aanzitten. O, wat vreselijk om beroemd te zijn en een programma te presenteren dat scoort als een tiet. *De Oscars*, dames en heren, u weet wel van Oscar, de man die lekker anoniem wil blijven. En nu word je nog beroemder met *Oscar* de talkshow. God god, wat heb je het toch zwaar.'

Het is alsof ik voor het eerst naar Felix kijk.

'Dus Jan heeft gelijk. Je bent jaloers. Je bent ordinair jaloers.'

Hij staat stil. Even denk ik dat hij me gaat slaan, maar hij pakt me vast bij mijn blouse.

'Oscar, jongen, jou hoef ik niet meer te zien. Nooit meer.'

Ik trek me los.

'Mooi,' zeg ik, 'dat komt goed uit. Zijn we het daar tenminste over eens.'

Felix veegt zijn haar achterover. 'O ja, nog één ding. Dat wijf noemt zich Jan, maar ze heet gewoon Janet.'

Dan draait hij zich om en loopt midden over straat in de richting van de tramhalte. Het autogetoeter klinkt als een vaarwel.

Zonder haast wandel ik naar de Snoek. Als iemand me nu wil neersteken heeft hij mijn toestemming. *Presentator sterft gewelddadige dood in de hoofdstad*. Het weer is verrassend zacht, voor de tijd van het jaar. Typisch Felix om alleen een jas bij zich te hebben als het niet nodig is. Ik ben zojuist mijn beste vriend kwijtgeraakt, maar het wil niet tot me doordringen.

Als ik begin te rijden, volgt een rode Volvo me die ik ben gepasseerd op weg naar mijn auto. Via mijn achteruitkijkspiegel houd ik hem in het vizier. Kijken wat er gebeurt als ik op het laatste moment afsla. Ja hoor, hij blijft me volgen.

De blackberry begint te rinkelen. Een werknummer.

‘Hallo?’

André van de automatisering meldt dat hij het IP-adres helaas niet heeft kunnen achterhalen. Ik bedank hem en stel geen verdere vragen.

Bij het eerste het beste etablissement dat ik tegenkom, stop ik. Café Het Wapen. De rode Volvo rijdt voorbij en slaat rechts af. Ik blijf in mijn geparkeerde auto zitten, maar zie geen verdacht persoon de hoek om komen. In de donkerste hoek van Het Wapen zoek ik een plekje. Er zijn nog drie andere klanten, die zich nergens over lijken te verbazen, behalve hun lege glas. Het Wapen schenkt tamelijk beroerde wodka, maar ik had niet anders verwacht. De eerste beschouw ik als een opwarmertje, na het tweede glas beginnen de scherpe randjes van de dag te slijten. Met de wodka glijdt een zekere mildheid door mijn slokdarm naar binnen. Mijn wereld vergaat, maar meer ook niet. *Oscar*, de talkshow, wat een lachertje. Ik ben de eerste om toe te geven dat het nooit van z'n leven iets zal worden. Laat. Het. Gaan. Jan heeft gelijk. Ik moet leren om mezélf te laten gaan. Wanneer ik zo doorga, heb ik op mijn veertigste een hartaanval te pakken. Als ik in mijn eigen kist lig, ben ik nog in staat me druk te maken over details. Of de bloemen op tijd zijn besteld. Of de juiste collega's zijn uitgenodigd. Of er geen sentimentele muziek wordt gedraaid. Van die dingen. Ik besef dat ik zit te grinniken om mijn eigen hersenspingsels, maar het kan me niet schelen. Ik heb me zo vaak afgevraagd wat de stalker van me wil, maar misschien is dit waar het in de kern om draait: overgave. Pas als ik erken dat ik van hem ben, dat ik alles wat ik ooit was – Oscar de presentator, Oscar de vriend, Oscar de zoon, Oscar de minnaar, Oscar de echtgenoot – achter me heb gelaten en enkel nog voor hem leef, geef ik hem de voldoening waarnaar hij verlangt. De totale overgave, is dat niet wat we in de liefde nastreven? Misschien is dit liefde. Een verwrongen, ziekelijke vorm, maar toch: liefde.

Als ik tegen sluitingstijd buiten sta, begrijp ik van wie de rode Volvo is. De fotograaf van *Tell me* flitst recht in mijn gezicht. Hij draagt een grijs hesje met een overdaad aan zakjes, alsof hij uit vissen gaat.

‘Hé Herman, kom op joh, effe niet.’

Mijn tong haalt vreemde capriolen uit en ik kan met geen mogelijkheid op zijn achternaam komen. Iets met een W.

Herman houdt de camera als een schild voor zijn gezicht.

‘Mooi, mooi. Nu even lachen graag,’ zegt hij.

En dan doe ik iets wat ik nooit voor mogelijk had gehouden. Ik sla Herman vol op zijn bek. Tevreden zie ik toe hoe het bloed uit zijn neus spat. Herman Willemse met een e op het eind, nu weet ik het weer.

‘Slaap lekker, Herman.’

Hij heeft wat weg van een aangeschoten konijn, te ver dwaasd om iets terug te doen. Ik hoef niet eens zo lang te morrelen voordat ik mijn sleutel in het slot weet te steken. Als ik achteruitrijd om uit te parkeren raak ik een bumper. De bumper van de rode Volvo, die hij blijkbaar alsnog voor de deur van het café heeft geparkeerd. Bingo! Vanavond verdien ik een tien met een griffel.

23

Eindelijk ga ik weer eens uitgebreid koken, iets waar ik in een ver verleden een redelijk talent voor had. Ik ben alweer een kleine twee weken aan het werk en het wordt tijd dat ik een van mijn goede voornemens uitvoer. Uit de achterbak van de Snoek til ik twee volle boodschappentassen, ernaar verlangend om Stella te zien. Het is nog steeds een rotzooi in huis, maar zij en ik kunnen samen in de tuin eten, blijven zitten tot het donker wordt, terwijl zij wijn drinkt en ik het bier opmaak dat voor Frits is bestemd. Volgens Stella ben ik niet in staat voor onder de honderd euro boodschappen te doen, volgens mij onderschat zij het belang van goede producten. De chablis is aan de prijzige kant, maar voorspelt veel goeds. Ik hoop dat Stella nog niet heeft gegeten.

Karin staat gebogen over een bloemperk in de voortuin. Als ze me ziet aankomen zet ze een paar tuinhandschoenen in haar zij – een poppetje uit een kindertekening dat van het papier is gewandeld, de handschoenhanden niet in verhouding met de rest van haar lichaam. Naast haar voeten staat een mand met tuingereedschap. Vreemd dat Friso zich nooit laat zien terwijl Karin niet te omzeilen valt, alsof ze haar man in huis heeft opgesloten en hij alleen bij speciale gelegenheden naar buiten mag.

‘Dag buurvrouw.’

‘Hallo,’ zegt ze koeltjes.

Een frons kreukelt haar voorhoofd. Blijkbaar is ze nog

steeds beledigd, vanwege de reprimande die ik haar heb gegeven toen ze ongevraagd ons huis binnenkwam met de reservesleutels. Om mijn goede wil te tonen zet ik de tassen neer.

‘Hoe gaat het?’

‘Uitstekend.’

Er valt een stilte waarin ik zoek naar een onderwerp.

‘De verbouwing schiet flink op,’ zeg ik, ‘een gouden tip, die zwager van je. We zouden niet weten wat we zonder Frits moesten.’

Haar hand gaat automatisch in de richting van haar haar, tot ze zich realiseert wat ze doet. Geïrriteerd trekt ze de handschoenen uit en gooit ze in het mandje.

‘Ach, Frits,’ zegt ze, ‘ik denk wel eens dat al z’n verstand in zijn handen is gaan zitten. Het is een beste jongen, maar eerlijk gezegd snap ik niet wat mijn zus in hem ziet. Het blijft een bouwvakker.’

‘Dat weet je toch nooit,’ zeg ik, ‘wat stellen precies in elkaar zien.’

Ze slaat haar armen over elkaar.

‘Hoe gaat ’t met je nieuwe programma?’

‘Prima.’

‘En verder?’

‘Verder ook alles goed.’

Ik til de tassen op. ‘Nou Karin, het was me een...’

‘Er was hier laatst iemand voor je. Een fotograaf. Ik wil me natuurlijk nergens mee bemoeien.’

Ze zwijgt.

Ik zet de tassen weer neer. ‘Vertel.’

‘Hondsbrutaal type, had een camera bij zich met een enorme lens. Belde aan en probeerde met een of andere smoes binnen te komen. Hij zei dat hij vanuit de achtertuin een paar foto’s wilde nemen, dat het niet langer dan een paar minuten zou duren. Toen ik weigerde, bood hij geld. Even denken, hoor, wat zei hij ook alweer? “Vanzelf-

sprekend staat er een riante vergoeding tegenover.” Nou, dan is hij bij mij aan het verkeerde adres. Ik heb hem gezegd dat hij hier niets te zoeken had. Ik zei: ik respecteer de privacy van mijn burens en ik adviseer u hetzelfde te doen.’

Ze kijkt me veelbetekenend aan.

Ik knik. ‘Heel goed.’

Ze plukt aan de korte parelketting, die de huidplooiën van haar nek benadrukt.

‘Hij heeft me zijn kaartje gegeven. Voor het geval ik me bedacht, zei hij. Als je wilt, kan ik het voor je halen.’

‘Nee, laat maar.’

Als ik haar gezicht zie betrekken, zeg ik: ‘Ik ben blij dat je hem hebt afgepoeierd. Enorm bedankt.’

Ze blijft me afwachtend aankijken. ‘Privacy,’ zegt ze, ‘heel belangrijk. Al zouden we onze buurman graag wat beter leren kennen. We zijn het hier in de buurt niet zo gewend, hè, dat iemand zo op zichzelf is. Een ieder moet natuurlijk doen wat hij zelf het beste acht. Ik zeg altijd tegen Friso: leven en laten leven.’

‘Zo is het.’

Ik til mijn boodschappentassen op. ‘Hé, tot gauw dan maar.’

‘We hebben een betonboor gekocht,’ zegt ze luid. ‘Dus mocht je er nog eens een nodig hebben...’

‘Heel fijn, ik zal eraan denken.’

Als ik mijn weg vervolg, komt het me voor alsof ik bij het verkeerde huis ben aanbeland. De tassen zakken scheef in het grind en tastend naar mijn sleutels verwacht ik dat elk moment de deur kan worden geopend door een onbekende die me zal vragen wat ik kom doen.

Tijdens het uitpakken van de boodschappen in de keuken, trekt de sensatie langzaam weg. Dit is mijn huis, al ruikt het nog wat vreemd en kan ik niet alles blind vinden, zoals in de Friese boerderij. Ik moet het de tijd geven, heb te veel uren op mijn werk doorgebracht om te wennen. Als de bouwvak-

kers voorgoed zijn vertrokken, mocht dat in deze eeuw nog bewaarheid worden, zal ik me pas echt thuis gaan voelen.

Stella zit op een stoel in de achtertuin, met haar rug naar me toe. Ik improviseer een dansje, eindig op mijn knieën voor haar in het gras. Ze kijkt me blanco aan, alsof ik mezelf elke avond zo introduceer. Ze ziet eruit alsof ze urenlang heeft gehuild. Als ik vraag wat er is, antwoordt ze: ‘Wat denk je dat er is?’

Ik slik mijn teleurstelling weg en masseer haar rug, kus haar nek.

‘Blijf van me af,’ zegt ze.

Dan ga ik naar de keuken om de vis te bereiden. Ik dek de tafel met het damasten kleed en de servetten, serveer het voorgerecht op een grote schaal, ontkurk de wijn en zet de tuindeuren wijd open. Ik weiger om een beroerde avond tegemoet te gaan, daarvan hebben we er al te veel achter de rug. Ik neem Stella aan haar hand mee naar de achterkamer.

Ze wijst op haar overall: ‘Ik moet me verkleden.’

‘Perfect voor de gelegenheid,’ antwoord ik.

Inbleek zit ze tegenover me. Ze houdt van mozzarella met tomaat maar eet er nauwelijks van, raakt haar glas niet aan. Als ik het hoofdgerecht opdien, barst ze in tranen uit. Ik fileer de zalmforel, maak een mooi bord voor haar en zet het voor haar neer. Ze staart ernaar alsof ze geen idee heeft wat de bedoeling is.

Over tafel pak ik haar hand, die slap en koud voelt, als de hand van een dode. Ze kijkt me aan, lijkt niet te merken dat ze huilt.

‘Liefje, ik denk dat je hulp nodig hebt,’ zeg ik, ‘zo kan het niet langer. Misschien dat je je beter gaat voelen met medicijnen. Tijdelijk. Prozac of iets in die geest. Om je op weg te helpen.’

Ik verwacht dat ze allerlei bezwaren zal opwerpen, maar ze zegt niets.

‘Stella?’

Ze knikt.

‘Belof je me dat je naar de huisarts zult gaan?’

‘Goed.’

‘Morgen.’

‘Ja.’

‘Eet nog wat. De vis is goddelijk, al zeg ik het zelf. En je moet de wijn even proeven, minstens even goddelijk. Goddelijke combinatie als het ware.’

Ze glimlacht afwezig, prikt met haar vork in de broccoli op de rand van haar bord. Ik moet aan Felix denken. Ze heeft me na afloop niet gevraagd hoe het gesprek met hem is gelopen en ik ben er niet over begonnen, blij dat ik het pijnlijke onderwerp kon laten rusten. We zijn nu hier met zijn tweeën, dat is het enige wat telt. Weten wat belangrijk is, weten aan wie ik wat heb, geen energie meer besteden aan mensen die het niet waard zijn, misschien dat ik toch nog iets heb geleerd de afgelopen tijd. Ik mag wel oppassen, straks word ik mijn kwelgeest nog dankbaar.

Tegen de ochtend schrik ik wakker. Er was iets, iets vreselijks. Felix. Ik krijg geen lucht. Rustig in- en uitademen. Adem in, adem uit. Heeft Jan gelijk en is hij al jaren jaloers op me? Is hij werkelijk verliefd op Stella? Laatst, na het hardlopen, zei hij dat hij genoeg had van het vrijgezellenbestaan en de onenightstands, maar betekent dat dat hij uit is op mijn vrouw? Hij heeft altijd het beste met me voor gehad, altijd, als er iemand is die anderen wat gunt, is hij het wel. Jan probeert zichzelf vrij te pleiten, ze is een doorgewinterende manipulator die gewend is te krijgen wat ze hebben wil. Ze heeft macht en ze weet hoe ze haar macht moet gebruiken. Zelfs Adri Duivestein vlucht met zijn staart tussen zijn benen voor haar. Jan wil mij, dus beschuldigt ze Felix. En toen ik haar op leugens betrapte, leidde ze de aandacht af door de betrouwbaarheid van mijn bron in twijfel te trekken, een aloude truc. Wat nog niet wil zeggen dat ze

ongelijk heeft. Jan manipuleert misschien, maar ze heeft een scherpe kijk op mensen. Ze ziet meer dan ik.

En als Felix jaloers is, wat dan nog? Hij had in het café even genoeg van mijn gelul, is dat zo erg? Hij heeft alle redenen om zich rot te voelen. Ik heb hem ook laten zitten, de afgelopen weken. Misschien heeft hij gelijk, misschien heb ik hem alleen gebeld als ik hem nodig had. Ik heb de afgelopen tijd nauwelijks oog gehad voor zijn problemen. Felix is alleen, ik heb Stella. Ik ben vergeten hoe het is om alles in mijn eentje op te moeten knappen, hoe het is om thuis te komen in een leeg huis. En wat deed ik? Klagen. Zeiken.

Rustig in- en uitademen. Adem in, adem uit. Zuurstof. Ik ben vast vergeten het bovenraam open te zetten, daardoor is het zo benauwd. Blind loop ik met mijn armen voor me uit tot ik de gordijnen voel. Het bovenraam staat open. Ik moet naar buiten. Lucht. Verse, koude buitenlucht. Ik kan niet zonder Felix, hij is mijn beste vriend.

24

Mijn eindredacteuren kijken naar me alsof ze een flikflak als toegift verwachten.

Ik houd mijn papieren in de lucht. ‘Dat was het, voor nu.’

Zojuist heb ik mijn introductietekst voor de eerste uitzending op Jan en James getest. Over drie dagen is het zover, dan gaat *Oscar* de lucht in. De redactie is in de hoogste staat van paraatheid en mijn concentratiegebrek heeft net op tijd plaatsgemaakt voor een koortsachtige werkdrijf. Ik was vergeten wat een strakke deadline voor een mens kan doen. Jan en James hangen tegen de gemeenschappelijke tafel in de vergaderkamer, die ondanks zijn riante bemetingen uit een misplaatste vorm van nostalgie is omgedoopt tot het Hok. James heeft de deur van het Hok gebarricadeerd om te voorkomen dat we worden gestoord. Hij doet de eindredactie van de eerste uitzending van *Oscar*, maar op zijn verzoek kijkt Jan mee.

‘Jongens, zeg wat.’

Ik voel me een kind dat voor de klas staat en per ongeluk de verkeerde les heeft opgedreund.

‘Ik denk dat het de goede kant opgaat,’ zegt James voorzichtig, ‘al zijn de vragen die je van tevoren opwerpt te confronterend, naar mijn smaak. Als je zegt dat het een moeilijk gesprek gaat worden geef je al aan waar je staat. Je komt vooringenomen over en dat lijkt me nu juist niet de bedoeling. We willen een menselijk programma maken.’

‘Niet goed dus?’

James staart langs me heen, het brengen van een onaangename boodschap maakt hem na al die jaren nog steeds ongemakkelijk. ‘We moeten misschien nog wat schaven. Ik vind je iets te agressief overkomen.’

Jans peinzende blik maakt me zenuwachtig. Ik rol mijn papieren op, het lukt me niet om mijn handen stil te houden, al zie ik dat zij het ziet.

‘Kom maar op,’ zeg ik, ‘spaar me vooral niet, nu we toch bezig zijn.’

Ze gaat op tafel zitten, zet haar handen achter zich en leunt achterover. Ze neemt de tijd, ik verdenk haar ervan dat ze van dit moment geniet. Ze heeft haar schoenen uitgeschopt en haar pantyvoeten bungelen boven de grond. Ik moet moeite doen om niet in haar kruis te kijken, dat stukje waar haar panty een rood slipje onthult. Ze kijkt alleen naar mij, alsof zij en ik de enige aanwezigen in de ruimte zijn.

‘Ik denk dat dit precies de toon is waarnaar we op zoek zijn,’ zegt ze. ‘We willen toch spraakmakend zijn? Dan moeten we ook niet bang zijn om de tongen los te maken. Ik vind het geweldig dat je wat van jezelf laat zien. Dat maakt het echt en oprecht.’

James slaat zijn armen over elkaar. Hij kijkt naar een punt op de muur, alsof hij zijn tekst opleest van een autocue. ‘Ik vraag me af waarom we een man uitnodigen die algemeen wordt beschouwd als een milieuterrorist.’

‘Dat is een andere discussie. We hebben het nu over de toon,’ antwoord ik.

Hij kijkt me aan alsof hij me iets duidelijk probeert te maken. Wat bedoelt hij, wat wil hij?

‘We moeten júst een man uitnodigen die door half Nederland als milieuterrorist wordt gezien.’ Jans harde stem verstoort het moment. ‘Ik zou dat erin schrijven, presenteer hem in die hoedanigheid, benut de controverse. Het zijn lek-

kere teksten, ik krijg er zin in. Scherp en eigen. Het mag een beetje schuren. Dat je van je zelf uitgaat, vind ik alleen maar goed. Uit de enorme, intimiderende berg nieuws die dagelijks op ons afkomt, maakt *Oscar* voor de kijker een selectie. Niet het programma of de redactie, maar jij, Oscar.'

Het is stil. De blik van James is afgedwaald naar het plafond. Zijn kaken klemmen zich op elkaar.

'Als er dan toch een gast moet sneuvelen zou het voor mij die acteur zijn,' zegt Jan. 'De ecoterrorist is samen met die moeder van het incestslachtoffer onze belangrijkste gast. Tenzij het kabinet valt natuurlijk.'

'Hoe lossen we dit op?' vraag ik. 'Ik moet zeggen dat het mij een beetje duizelt momenteel, aangezien de meningen variëren van kut tot geweldig.'

James maakt zich los van de tafel, schraapt met de punt van zijn schoen over het linoleum. 'Ik stel voor dat Jan de eerste uitzending van me overneemt.'

Ik zucht. 'James, kom op nou.'

Hij houdt zijn handen afwerend in de lucht. 'Ik vraag me ernstig af of we op de goede weg zitten, maar ik denk dat een discussie in dit stadium niet zinvol is. We moeten door. De tijd dringt.'

'Natuurlijk is een discussie wel zinvol,' zeg ik, 'als jullie als eindredacteuren al niet op één lijn zitten, hoe moet de rest van de redactie dan door? We hebben nog drie dagen. We moeten hier voor die tijd uit zien te komen. Jezus, ik dacht dat we zouden schaven aan mijn teksten, maar dit is een structureel probleem. We kunnen dit toch niet uit de weg gaan?'

'Inmiddels hebben we nog twee dagen,' zegt James met een blik op de klok, die aangeeft dat het tien over zes is, 'en de dag van de uitzending kun je nauwelijks meetellen, dat weet je zelf ook. Het is nu belangrijk dat je je in alle rust voorbereidt en je niet laat afleiden. De druk is al hoog genoeg.'

Voordat ik wat kan zeggen, antwoordt Jan: ‘Goed, dat is dan bij dezen besloten.’

James loopt naar de uitgang. Zijn schouders hangen als die van een oude man, lamgeslagen door het leven zelf. Hij maakt de deur vrij en zonder wat te zeggen verlaat hij het Hok.

‘Wat was dat nou?’ vraag ik.

Ik kijk toe terwijl Jan van tafel springt en geconcentreerd haar hoge hakken aan haar voeten schuift. Ze doet een paar passen in mijn richting, als om te testen hoe stevig ze in haar schoenen staat. Automatisch doe ik een stap achteruit.

‘Geef toe,’ zegt ze, ‘geef toe dat je opgelucht bent. James is een man op wie je kunt bouwen. Ervaren, betrouwbaar, kalm. Ik weet dat je jaren met hem hebt gewerkt en dat hij belangrijk voor je is; daarom hebben we hem ook gevraagd voor het programma. Maar hij mist het vuur en het lef om de toon te zetten. En als we niet meteen de toon zetten, dan zijn we er geweest. De kijkers die je in de eerste week verliest, krijg je nooit meer terug. Dat hoeft ik jou niet te vertellen.’

‘Misschien heeft hij gelijk,’ zeg ik, ‘misschien is de toon te hard. Het hele idee was toch juist dat we niet aan afzeikjournalistiek zouden doen. Een vriend voor de kijker, weet je nog, geen klootzak die je het liefst zou willen neerslaan.’

Ze doet nog een stap, komt zo dichtbij dat ik haar kan ruiken. ‘Dat je prikkelende, controversiële gasten uitnodigt die je met enige scherpte introduceert, wil nog niet zeggen dat je ze vervolgens klein probeert te krijgen. Je voert een gelijkwaardig, open gesprek met ze, waarin plaats is voor verbazing en irritatie. Maar je hoeft echt niet de betweterige moraalridder uit te hangen, dat vraagt niemand van je.’

‘Oké,’ zeg ik aarzelend.

Ze lacht. ‘Kijk niet zo bezorgd. Ik zal je een geheimpje vertellen. Boskamp wil sowieso dat ik de supervisie doe. Niets gebeurt zonder mijn goedkeuring. Ik kom net kijken,

voor mij is het niet handig om meteen de eerste uitzending te claimen. Maar gelukkig is James nu zelf op het idee gekomen om de touwtjes uit handen te geven.'

Er komt een geforceerd lachje uit mijn keel. 'Dus het is allemaal voorgekookt? Fraai, werkelijk bijzonder fraai.'

'Misschien niet fraai, wel nodig.'

'*Right.*'

Ze geeft een klopje op mijn schouder en loopt heupwiegend naar de deur, kijkt om, zeker van haar publiek. 'Het wordt een geweldige uitzending, Oscar, dat garandeer ik je.'

Zoals gewoonlijk wacht ze mijn antwoord niet af. Ik smijt de papieren op de grond. Die trouwe James wordt op een zijspoor gezet en ik heb het niet gezien. Met terugwerkende kracht begrijp ik waarom hij tijdens de discussie een oneigenlijk argument gebruikte: hij voelt zich machteloos. En hij heeft te veel fatsoen om mij lastig te vallen met zijn problemen nu de eerste uitzending nadert. Hij weet dat ik dan in de stress schiet. *Break a leg*. Wat moet ik doen? James heeft gelijk, de tijd dringt en het is belangrijk dat we op één lijn zitten. Ik kan het niet uitstaan, maar het is waar, ik ben opgelucht dat Jan het heft in handen heeft genomen. Ze is een kei, ze durft, ze weet wat ze wil. En ik denk dat zij het beste in mij naar boven zal halen. *Het wordt een geweldige uitzending, Oscar.*

Om 21.15 uur parkeer ik de Snoek voor het huis. Deze week heb ik nog geen avond thuis gegeten, het weekmenu van De Redactie ken ik inmiddels uit mijn hoofd.

Stella zit aan tafel voor zich uit te staren.

Ik breng mijn gezicht dicht bij dat van haar. 'Dag Sproet.'

Ze geeft geen antwoord en mijn kus weert ze af, zodat die op haar wang belandt.

'Heb je op me gewacht met eten?' vraag ik, gebarend.

Ze haalt haar schouders op. 'Ik heb niet gekookt.'

'Zal ik een pizza bestellen?'

‘Wat je wilt.’

‘Kom op,’ zeg ik, ‘je moet toch wat eten?’

Ik hoef niet te vragen wat er is. Ze is boos omdat ik zo laat van mijn werk kom, terwijl ik haar plechtig had beloofd om thuis te eten. Formeel heb ik me aan mijn belofte gehouden, maar ik hoef geen medelijden of begrip te verwachten.

We eten de door Pizza Rapido bezorgde maaltijd rechtstreeks uit de kartonnen doos. Stella houdt het na een paar puntjes pizza voor gezien en zet haar laptop op de eettafel, pal naast de halflege kartonnen doos. Ze begint direct te typen. Als ik naar haar licht voorovergebogen gestalte kijk, zinkt de moed me in de schoenen. Haar perfect symmetrische gezicht lijkt, door de computer verlicht, op het van emotie gespeende gelaat van een sciencefictionfiguur.

Wanneer ze merkt dat ik naar haar kijk, draait ze haar scherm weg.

Haar blik kruist die van mij.

‘Hoe gaat het met je boek?’

‘Laat me,’ zegt ze.

Ik ga op de bank liggen met de pizzadoos op mijn buik en zap doelloos langs de televisiekanalen, bevangen door een vreemdsoortige onrust, alsof ik op het punt sta een deadline te overschrijden. Ik besluit een ronde door ons huis te maken. Kijken hoe het voelt. Zien of alles in orde is. Controleren of we de enigen zijn.

Achter elkaar open ik de deuren van de slaapkamers. Niemand. Op de redactie gaan er uren voorbij zonder dat ik aan mijn belager denk. Steeds vaker komt het me voor alsof ik het me allemaal heb verbeeld en hij deel uitmaakt van een langdurige hallucinatie. De slaapkamers zijn te groot en te leeg en te galmend. Vergeefs proberen de meubels de lege ruimtes te veroveren. In Friesland stond de boerderij vol, maar hier lijken onze bezittingen klein en iel. Het is alsof de woning ons in bezit heeft genomen in plaats van andersom. De rillingen lopen over mijn rug. Ik moet hardlopen. Nu. In

onze slaapkamer laat ik mijn kleren in een prop op de grond vallen en trek ik haastig mijn sportkleren aan. Zoals een ver-slaafde hunkert naar zijn volgende spuit heroïne, zo verlang ik naar mijn shot endorfine.

Ik ren de trap af, check of de achterdeur op slot zit en sla de voordeur achter me dicht. Mijn longen zuigen zich vol met lucht. De avond ruikt hier niet naar dat typische meng-sel van aarde, mest en gras, zoals in Friesland – enkel naar de koelte van de herfst. De sterren houden zich schuil in de vale, door stadslampen verlichte lucht. Normaal gesproken klaar ik op van het rennen, maar mijn hoofdpijn is een logé die weigert te vertrekken. De tijd zal vanzelf voorbijgaan, er komt een moment dat ik bij de visagie naar binnenloop om me af te laten schminken, terwijl de adrenaline onvermin-derd door mijn aderen raast. Verbaasd zal ik vaststellen dat ik mijn debuut als livepresentator heb overleefd.

Ik controleer de tijd op de stopwatch die om mijn nek hangt en zet een sprintje in. Het bloed stijgt naar mijn wan-gen. Stop met denken, hersenen. Schuldgevoel is een hard-nekkige aandoening. Stella zit daar maar, alleen in dat grote huis. Die rare Karin staat bijna dagelijks voor de deur, maar ik ben blij dat iemand een oogje in het zeil houdt. Gisteren mailde Stella dat ze veel aan Jimmy moet denken. Ik kan het me niet permitteren om aan Jimmy te denken. De huisarts heeft haar antidepressiva voorgeschreven en in contact gebracht met een psycholoog, wat me enigszins geruststelt, maar ze werkt nog altijd te hard. Voorzichtig heb ik gesug-gereerd dat ze haar boek beter kan laten liggen tot de ver-bouwing klaar is – áls de verbouwing ooit nog afkomt. Ze zegt dat het schrijven haar kalmeert. Ze verkeert graag in de kinderwereld die ze heeft geschapen. Het moet goed komen. Het komt goed.

Na drie minuten beëindig ik mijn sprint en ren in een kal-mer tempo verder. Ik voel dat mijn kuiten aan het verzuren zijn. Waarom moet ik nu aan Jans naakte, gewillige lichaam

denken? We weten elkaar professioneel te ontwijken, wisselen informatie uit in korte, heldere zinnen en sturen elkaar tweeregelige mails zonder aanhef. Mocht ze kwaad op me zijn, dan laat ze het niet merken. Als ze zenuwachtig is, ook niet. Ik moet toegeven dat ze buitengewoon goed is in haar werk. Zelfs de grootste zenuwpees raakt in haar buurt besmet met haar Amerikaans aandoende, hardnekkige optimisme. Zij kan de mensen om haar heen alles laten geloven wat ze maar wil. Zelfs Annelies, de meest onervaren kracht van het team, begint van haar eigen talent overtuigd te raken. Ik heb haar al dagen niet zien blozen. Jans enthousiasme maakt haar mooi, al zal ik dat nooit aan haar laten merken.

Langzaamaan wordt de vergissing verleden tijd. Als zij haar ogen onverwacht opslaat, haar heldere blik oneindig groen, als ze voor me uit loopt met de elegantie van een danseres, hard lacht, of met te veel gebaren een verhaal vertelt, adem ik diep in en uit, tot ik weer weet waarom het geen goed idee is naar haar te verlangen.

Het was makkelijker toen ik nog woedend op haar was en haar de schuld kon geven van de breuk met mijn beste vriend. Van Felix heb ik niets gehoord. Ik mis hem en ben boos op hem, gevoelens die ik niet met elkaar kan rijmen. Mist hij mij? Ik heb een paar keer op het punt gestaan hem te bellen of te sms'en, maar ik heb nog steeds geen actie ondernomen. Later misschien, als we beiden wat zijn afgekoeld. Zou er ook een later zijn zonder gevaar? Een moment waarop ik tegen Stella kan zeggen: weet je nog, dat was toen, toen die gek ons bedreigde. Een moment waarop we ons herinneren dat we bang waren, maar ons de angst zelf niet meer kunnen herinneren, zoals pijn ook een abstractie wordt zodra die achter de rug is.

Ik ren door de uitgestorven straten tot mijn longen pijn doen.

Stella zit met opgetrokken benen op de bank. Hijgend, door en door bezweet, sta ik voor haar.

‘Ik ben voor je opgebleven,’ zegt en gebaart ze.

Ze wil niet alleen naar bed omdat ze bang is.

Ze kijkt naar me op. ‘Laten we samen nog wat drinken.’

Ik ben zo moe dat ik het liefst direct naar bed zou willen, maar ga naast haar zitten op de bank.

‘Goed. Doe mij maar wat fris.’

Ze loopt naar de keuken.

Het volgende moment word ik languit liggend wakker op de bank. Stella staat aan me te schudden alsof er zojuist een aardbeving is geweest.

‘Je was niet wakker te krijgen,’ zegt ze.

Moeizaam kom ik omhoog. Op tafel staat een leeg wijnglas. Daarnaast wacht een vol glas spa rood.

25

Voor de derde keer in een uur breng ik een bezoek aan de wc. In de spiegel die boven de wasbak hangt, staar ik naar mijn van spanning vertrokken kop. Ik vraag me af wat er zou gebeuren als ik nu het pand uitwandelen en niet meer terugkeer. Nog 53 minuten, dan begint de eerste uitzending. Ik trek de deur van de kleedkamer achter me dicht en ga met mijn rug naar de verlichte spiegel zitten, die over de hele breedte van de kamer loopt. Terwijl ik wat probeer te eten van de Mexicaanse schotel die Annelies me heeft gebracht check ik mijn mail op de blackberry. Halverwege de eerste taco geef ik het op. Stilzitten lukt me niet. Ik dribbel van de ene op de andere voet en maak boksbewegingen in de lucht. Met kracht stoot ik de lucht uit mijn longen. Net als ik met uitgedraaide heup een doodschoop uitdeel aan mijn denkbeeldige tegenstander wordt er geklopt. Voor de deur staat een koerier met een brommerhelm halverwege zijn hoofd. Althans, hij wil mij doen geloven dat hij koerier is. Heb ik hem eerder gezien in het pand?

‘Pakje voor Oscar Stellendam.’

Hij houdt me een klapper voor en wacht tot ik heb getekend. Ik krijg een langwerpige doos aangereikt die weinig weegt.

‘Doei doei,’ zegt de koerier.

Ik doe de deur dicht, aarzelend of ik het pakje zal openmaken. Het kan een bom zijn, het kan een aardig gebaar

zijn. Het kan van iemand zijn die me het slechtste toewenst, het kan van iemand zijn die me het beste toewenst. Ik moet van het goede uit gaan, als ik dat niet meer doe, heeft de stalker voorgoed gewonnen. Ik sluit mezelf opnieuw op in de wc, ga op de neergeklapte wc-bril zitten en knip met zenuwachtige vingers het plakband los. Op een laagje nepstro ligt een knuffelkonijn. Hansje. Jimmy's konijn. Als ik hem uit de doos pak, knakt zijn nek. Vulling puilt uit de open wond. Zijn hals is bijna helemaal doorgesneden en bungelt aan één stukje stof. Ik slaak een kreet, laat het beest uit mijn handen vallen. Hansjes dode ogen staren naar me. Ik kan hem zo niet laten liggen, pak hem op. Hansje toch. Ik duw mijn neus in zijn kapotte nek, in de hoop dat ik Jimmy's geur weet op te vangen. Het konijn ruikt naar dood en verderf.

Misselijk van de zenuwen sta ik te wachten tot ik op moet. De productieassistente geeft aan dat ik nog drie minuten heb. In een parallel universum bevinden zich de bewoners van mijn oude leven. Mijn vader, mijn moeder, mijn voormalige beste vriend, mijn vrienden uit Friesland, de mensen met wie ik, buiten Stella, tijd en verleden heb gedeeld. Wat denken ze, wat doen ze, hoe ziet hun dag eruit? Denken ze aan mij? Ik kan me nauwelijks voorstellen dat ik ooit naar hun atmosfeer terugkeer. In dit universum ben ik alleen nog maar Oscar de presentator. Dag of nacht, zonsopgang of -ondergang bestaan niet, alleen dat ene moment van de eerste uitzending.

Vroeger, toen ik nog zichtbaar onzeker was, werd gedacht dat ik bescheiden was. Ik keek stil toe, terwijl anderen er met de eer en het applaus vandoor gingen, terwijl ik brandde van verlangen om ook in de spotlights te staan. Onzekerheid maakt grenzeloos ambitieus. Ik kan het weten want ik ben er zo één, walgelijk onzeker en walgelijk ambitieus. Nog één minuut. Ik vraag me af waarom ik dit ook alweer wil.

Jan komt naast me staan en zegt woordeloos: je kunt het. Had ik James maar aan mijn zijde. *Thumbs up. Break a leg.* Misschien had ik er dan een goed gevoel over. Ik mis Felix, zijn joviale klap op de schouder, zijn relativiseringsvermogen en de taal die daarbij hoort: uurtje betaald lullen, biertjes hijsen, alles oké. Ik zie voor me hoe hij, leunend op het dak van zijn goudkleurige Ford Mustang, staat te telefoneren, zijn ingedeukte cowboyhoed op zijn achterhoofd. Het lijkt kort en tegelijkertijd onnoemelijk lang geleden. Destijds verkeerde ik in de veronderstelling dat het leven voor hem één grote vakantie is, maar het wordt tijd om onder ogen te zien dat ik alleen wilde dat het zo was. Felix de eeuwige charmeur, die zich met zijn Tom Cruise-achtige glimlach overal uit weet te redden en met succes een eind weg improviseert. Felix die meer uit gewoonte dan overtuiging met vreemde, mooie vrouwen slaapt. Felix die niet gehinderd door enige ambitie van feestje naar feestje zwiert.

De tune van *Oscar* klinkt, de voiceover roept: 'Het is maandagavond 8 oktober, tijd voor actualiteit, tijd voor *Oscar*, de talkshow.'

Tijdens de uitzending zie ik voortdurend het onthoofde konijn voor me, er valt niet aan het beeld te ontsnappen. En ik kan maar één ding denken: we gaan eraan, Stella en ik. De dood wacht om de hoek. Wat doe ik hier in de studio, terwijl mijn vrouw gevaar loopt? Terwijl ze misschien wel op dit moment... Ik hoor aan de stem van de regisseur in mijn oortje dat ik de grip verlies, ik hoor zijn frustratie die langzamerhand overgaat in paniek. Ik struikel door de introductie, raak de draad kwijt, vraag me af of dit werkelijkheid is, ik hier, in dit decor, in dit programma dat naar mij vernoemd is, live. De hoofdgast is definitief de moeder van het incestslachtoffer geworden. Haar dochter heeft zelfmoord gepleegd en uit de afscheidsbrief van het meisje blijkt dat ze jarenlang is misbruikt door haar stiefvader. De

milieuactivist komt vertellen over een ecofestival dat over een paar dagen plaatsvindt en als luchtige tegenhanger hebben we toch voor de Nederlandse acteur gekozen, die debuteert in een Amerikaanse film. De moeder van het incestslachtoffer begint al na vijf minuten te huilen en ontkent dat ze iets van het misbruik van haar dochter heeft geweten. Verder dan een paar veilige vragen kom ik niet. De milieu-man houdt een lang verhaal over het einde van de aarde en de mensheid, waar ik met moeite tussen kom. De acteur stelt dat hij het een geweldige uitdaging vindt om in de States te kunnen werken. Het gesprek loopt dood. Het publiek produceert aan het eind een laf applausje. Zodra de aftiteling begint, loop ik de studio uit. In een flits passeer ik Jan en ik weet nog net haar lange armen te ontwijken waarmee ze als een politieagent de doorgang probeert te versperren.

‘Een ecofestival op elf september?’ roept Jan me na. ‘Elf september! Wat denk je, dat dit één grote grap is?’

Ik heb geen idee waar ze het over heeft. Verschrikte redactiemedewerkers in de gangen. De plaatsvervangende schaamte valt van hun gezichten te lezen.

Annelies komt met knalrode wangen op me afgerend. ‘Ik had de datum van het festival gedubbelcheckt. Er stond 21 oktober. Ik...’

‘Rot op!’ roep ik. ‘Rot alsjeblieft op!’

Haar mond valt open. Ik houd mijn handen in de lucht, loop zijwaarts langs Annelies alsof ze een besmet object is en laat haar midden in de gang staan. Achter me hoor ik haar hikkend huilen. Ik sluit me op in de wc. Er is niemand die me komt vertellen dat het allemaal wel meeviel, of dat dit iedereen kan overkomen. Het viel niet mee en dit kan alleen mij overkomen.

In de kleedkamer wacht een fles champagne. De tekst op het kaartje is getypt: *Zo ken ik je weer*. Geen aanhef, geen afzender.

De barvrouw van café Het Wapen geeft geen blijk van herkenning. Ik ben een anonieme gast die wodka drinkt. Sluittingstijd dient zich te vroeg aan. Ik laat twintig euro fooi achter en neem mijn laatste glas wodka mee naar buiten. De barvrouw ziet het, maar zegt er niets van. In de verlaten winkelstraat zoek ik een bankje op en wacht tot het licht wordt. De taxichauffeur wil me aanvankelijk niet meenemen omdat hij bang is dat ik zijn achterbank zal onderkotsen. Met dubbele tong verzeker ik hem dat dat niet het geval zal zijn. Pas als hij me herkent van televisie houdt hij het portier voor me open.

Er wacht mij een welkomstcomité dat uit één persoon bestaat. Karin. Waar ze zo snel vandaan komt, begrijp ik niet. Ze moet op de loer hebben gelegen voor het raam, of ze heeft de taxi horen aankomen en is snel uit bed geschoten. Ze dwaalt door haar voortuin, her en der een bloemblaadje plukkend, alsof het normaal is om op dinsdagochtend half zeven in slaapkleding buiten te zijn. Haar ochtendjas begint een goede bekende te worden.

In no time is ze bij het hek.

‘Zo buurman, dat was een latertje.’

‘Een vroegertje dacht ik zelf.’

Ze schatert alsof ik een ijzersterke grap heb verteld.

‘Feestje zeker,’ zegt ze knipogend. ‘Daar houden ze wel van bij de televisie. Vond je het goed gaan gisteravond?’

Ik sluit mijn ogen, maar als ik ze open, is de buurvrouw er nog steeds.

‘Vertel me eens, Karin,’ zeg ik, ‘is het de gewoonte, hier in de buurt, om te tuinieren op dit onchristelijke uur? Je moet me even helpen want ik ben nieuw hier, zoals je weet. Zeg het gerust, hoor, dan pak ik ook even een schoffel en doe ik gezellig met je mee.’

Ze kijkt me aan met de ronde schrikogen die vertrouwd beginnen te raken, de tot streepjes geëpileerde wenkbrau-

wen in hun permanent verbaasde stand. Dom schaaap, denk ik, intens domme koe.

‘Gaan we lekker een stukje harken. Of grasmaaien. Ik vind alles best, zeg maar wat er moet gebeuren in de tuin.’ Ik steek mijn vinger in de lucht. ‘Aha, laat me raden. Jij wilt onkruid wieden, of heb ik het mis? Zo veel mogelijk onkruid opgraven, lekker harken en wieden, tot je beet hebt, Karin, dat is toch wat je het liefste doet?’

Ze zoekt steun bij de spijlen van haar tuinhokje. De ochtendzon belicht de vouwen die de slaap in haar gezicht heeft geëst, rond haar ogen ontspringt een netwerk van lijnen dat zich eindeloos vertakt.

‘Het is dus waar,’ zegt ze zachtjes, meer tegen zichzelf dan tegen mij.

De spieren in haar gezicht trekken samen, alsof ze een plotselinge aanval van darmkramp heeft. Ze spuwt de woorden uit. ‘Het is dus waar wat ze over je schrijven. Ik heb je altijd verdedigd, tegenover iedereen in de buurt, echt hoor, wat ze ook over je zeiden. Maar ze hebben gelijk.’

Ik moet me bedwingen om niet te vragen: wat is waar, wie zijn ze, wat zeggen ze over mij?

‘Mijn dank is groot,’ zeg ik. ‘Fijn dat je me zo trouw hebt verdedigd.’

Ze laat het tuinhok los en trekt de ceintuur van haar ochtendjas strakker aan.

‘Weet je, Oscar, ik wilde je alleen even goedemorgen wensen. Dat was alles.’

‘Karin, wacht even,’ zeg ik.

Maar ze heeft zich omgedraaid en loopt zonder op of om te kijken naar de voordeur. De pofferige slofjes aan haar voeten houden het tempo nauwelijks bij. Even lijkt het of de linker slof uit zal schieten, maar hij weet zich nog net aan een stel tenen vast te klampen.

Daar, op dat moment, besluit ik om weer te beginnen met roken. Vanwege de eerste uitzending, vanwege Jan, vanwe-

ge mijn diep ongelukkige vrouw; alle mogelijke factoren die me weer aan het roken brengen som ik voor mezelf op terwijl ik op een drafje koers zet naar het dichtstbijzijnde benzinstation. En misschien ook een beetje vanwege het feit dat ik, als ik sigaretten ga halen, net zo goed even de roedelbladen in het schap kan doorbladeren. De Texaco is al open. Bij de kassa staat één klant die me geen blik waardig gunt en de jongen achter de kassa oogt alsof hij lang geleden is gestorven. ‘Dronken Oscar Stellendam mishandelt fotograaf’, schreeuwt de cover van *Tell me*. De bijgaande foto is nog erger dan in mijn fantasie: halfdichte ogen, haar in de war, onderkin, mond wijd open. Een geestelijk gestoorde met een slok op. Mijn gelaatskleur is gelig, alsof ik aan een leverziekte lijd, en ik vraag me af of Herman Willemse de kleur extra heeft aangezet met Photoshop. *Het is dus waar wat ze over je schrijven*. Ik weet dat ik het niet moet doen, maar ik sla het blad open en lees het stuk van voren naar achteren. Boven het artikel staat de openingkop nog een keer, met daaronder ‘Populaire presentator verslaafd aan alcohol’. Onder een van de foto’s, die over drie pagina’s zijn uitgesmeerd, prijkt het onderschrift ‘Hoe lang weet Oscar Stellendam zijn drankprobleem nog te verbergen?’

Ik mompel: ‘Niet zo lang meer, vrees ik.’

Snel kijk ik om me heen, heeft iemand me gehoord? De enige andere klant is verdwenen.

Dan schuif ik het weekblad achter een Playboy en laveer ik tussen de rekken door naar de kassa om een pakje Lucky Strike te kopen. De kassajongen doet er ongevraagd lucifers bij. Hij geeft geen kik, maar het enige wat ik denk is: hij weet het, hij moet het hebben gelezen. Voordat ik bij de schuifdeuren ben, heb ik mijn eerste sigaret sinds vier jaar en twee maanden opgestoken.

26

Twee dagen later staat Stella tijdens het ontbijt stil achter me, voorzichtig mijn schouders masserend alsof ik een gewonde soldaat ben die zojuist uit een oorlogsgebied is teruggekeerd. Ik kan haar liefkozende vingers nauwelijks verdragen, maar laat haar begaan omdat me zo de vernedering wordt bespaard van haar medelijdende blik. Over mijn schouder leest ze met me mee in de ochtendkrant. Zo lang mogelijk stel ik het opslaan van de mediapagina uit, maar uiteindelijk kan ik mijzelf niet langer bedwingen. Ik lees de beginregels van de dagelijkse tv-column: *Ik bied bij dezen mijn oprechte verontschuldiging aan. Een aantal maanden geleden heb ik op deze plek beweerd dat de publieke omroep onmogelijk dieper kon zakken, maar ik heb me schromelijk vergist. Het nieuwe vlaggenschip – of moet ik zeggen modderschuit – heet Oscar. Oscar Stellendam stuntelde zich de afgelopen dagen een weg door zijn eerste live-uitzendingen en bewees maar weer eens dat zelfs het lezen van de autocue een vak apart is. Ik dacht nog even dat ik te maken had met een slecht gelukte parodie, maar na een minuut of tien maakte de aanvankelijke gêne plaats voor kwellende verveling. Zo gaat het alinea's lang voort. Het stukje van de recensent eindigt met: De grote vraag blijft wie de rampzalige beslissing heeft genomen om Oscar Stellendam een eigen talkshow te laten presenteren. Deze man moet tegen zichzelf beschermd worden. Maar bovenal moet de kijker tegen deze man beschermd*

worden. Met terugwerkende kracht betreur ik het oprecht dat het slappe, voorspelbare showbizzprogramma De Oscars na Stellendams vertrek van het scherm is gehaald. De formule was ontegenzeggelijk tot de laatste druppel uitgemolken, maar het ironische item over het debuut van Oscar Stellendam als live-interviewer was ongetwijfeld de moeite waard geweest om naar te kijken. Rest mij nog een oeroud cliché te debiteren waarvan Stellendam gisteravond heeft aangetoond dat het nog niets aan zeggingskracht heeft ingeboet: schoenmaker, blij bij je leest.

Stella stopt met masseren en houdt haar handen voor mijn ogen. Zo blijf ik stil zitten, de krant voor me op tafel. Dit is waarom ik van haar houd. Zonder een woord weet ze dat ik nu het liefst wil verdwijnen. Misschien kan zij het laten gebeuren. In het halfdonker van haar handen wacht ik op een wonder.

Tijdens de ochtendvergadering in het Hok zit Dennis, een van de zeven vaste redacteuren, achter zijn hand te lachen. Hij heeft een bestudeerd rommelig kapsel, zijn ver openstaande overhemd geeft een kralenketting en een paar aarzelende borstharen prijs. Dennis hangt onderuit alsof hij tot de veteranen behoort. Hou oud zou hij zijn, 23, 25, hoogstens 27 jaar?

‘Wat is er zo grappig?’ vraagt Jan scherp. ‘Licht ons allen in, want de humor ontgaat me even.’

‘Niks.’ Hij probeert zijn lach in te slikken. ‘Sorry, ik moest aan iets denken.’

De aanwezige collega-redacteuren zijn nog net niet zo onbeleefd om openlijk mee te lachen. Jan en ik staren somber naar elkaar, een onbedoeld moment van verbondenheid dat zij doorbreekt door met haar lange nagels op tafel te trommelen. Ik heb al heel wat grappen naar mijn hoofd gekregen. *Hé Oscar, niet slaan! Hé Oscar, trek in een borrel? Hé Oscar, lach eens naar het vogeltje.* De andere rodelbladen hebben het nieuws van *Tell me* overgenomen en

serveren vervolgverhalen over mijn vermeende overspannenheid, chronische drankprobleem en aanstaande degradatie wegens wangedrag. Boskamp was vanochtend in het gebouw om de noodsituatie met de staf te bespreken. Dat weet ik omdat Jan me dat heeft verteld. Blijkbaar vond de Bos het niet nodig dat ik bij dit gesprek aanwezig was. Toen hij me tegemoetkwam in de gang zei hij geen gedag.

De landelijke kranten liggen in een grote stapel op tafel. Mijn collega's hebben de recensies gelezen, woord voor woord, ik weet het zeker. Als ik nu vertel dat ik word gestalkt, verklaren ze me voor gek. Ze zullen me zien als een lafaard die de raarste verhalen verzint om zichzelf vrij te pleiten. En stel dat ze me geloven, wat dan? Mijn tegenspoed zal mijn teamgenoten alleen maar afkeriger maken. Zoals homeopatische kwakzalvers geloven dat kankerpatiënten de ziekte over zich hebben afgeroepen, zo zullen mijn collega's geloven dat ik de stalker over me heb afgeroepen. Wegens besmettingsgevaar zullen ze me mijden als de pest. Zij willen behoren tot de winnaars, tot degenen die recht hebben op geluk.

Ik geloof niet dat het erg goed gaat, nee, erg goed gaat het niet. Het is alsof ik een halve meter boven de grond zweef en niet in staat ben te landen. Het refrein dat zich pesterig blijft herhalen is oorverdovend: ik kan het niet, ik val door de mand. De slaappil die ik gisteravond heb genomen werkte nauwelijks. In mijn hoofd ruist het alsof ik 's nachts ben vergeten de televisie uit te zetten. Ik loop een kant op en kan me onmogelijk herinneren waarnaar ik op weg was, gesprekken eindigen in het niets omdat ik geen idee heb waarover het gaat. Ik probeer te knikken op het juiste moment, maak af en toe voor de vorm een opmerking, zeg iets op de gok als me om mijn mening wordt gevraagd. Steeds vaker word ik vreemd aangekeken, of helemaal niet meer in de conversatie betrokken. Dan sta ik er maar zo'n beetje bij. Het begint op te vallen. Als ik op de redactie kom, vallen gesprekken stil. Vanochtend hoorde ik een productie-assisten-

te zeggen: ‘Volgens mij is hij nodig aan vakantie toe. En het seizoen is nog maar net begonnen.’

Ik moet denken aan het artikel dat ik laatst las over een patiënt met een bijna-doodervaring. Het is alsof ik mijzelf met een camera van bovenaf film. Ik weet dat ik Oscar Stellendam ben, maar vraag me af waar hij in godsnaam in is beland. De mensen om mij heen komen me vreemd voor, ik weet niet wat ze bedoelen, waarom ze doen wat ze doen. Het is alsof ze in geheime codes tegen me spreken die ik met geen mogelijkheid kan ontrafelen. Wat betekent het? Wat willen ze van me? Is een van hen de stalker? Nemen zij deel aan een complot en zijn zij allen de stalker? Is er iemand in mijn omgeving te vinden die zich níét anders voordoet dan hij is?

Dat ik controle heb over mijn bestaan is een illusie. Mijn bestaan controleert mij. Chaos, totale chaos. En elke poging orde in de chaos aan te brengen is bij voorbaat nutteloos. Waarom zou ik mezelf nog langer voor de gek houden? Ik heb altijd zo belachelijk mijn best gedaan omdat ik veronderstelde dat het wat uitmaakte, maar uiteindelijk maakt het niets uit en bestaat er alleen zoiets als geluk en pech. Oscar Stellendam heeft pech, jammer maar helaas.

De stalker openbaart zich in Frits, die om half acht ’s ochtends via de achterdeur naar binnen dreunt en met iets te veel nadruk goedemorgen zegt, in Karin die me vanuit haar erker in de gaten houdt, in de barman van De Redactie, de paparazzi die foto’s van me proberen te maken, de fans die in de bar rondhangen om een handtekening los te peuteren en de uitzendkracht die de post ronddeelt.

‘Wat vind jij, Oscar?’

Ik schrik op uit mijn overpeinzingen.

‘Uh ja, helemaal mee eens.’

Ik probeer me te concentreren op wat Jan zegt. Ze meldt dat ze de afgelopen uitzendingen nauwgezet heeft bekeken en geanalyseerd. Ze noemt de kijkcijfers alarmerend en heeft het over een gebrek aan chemie. Ik vraag maar niet: chemie tus-

sen wie? Halverwege haar betoog dwaal ik weer af, duizelig van moeheid. Vannacht, in het onbekende donker van het nieuwe huis, kwam de dode rat uit het handschoenenkastje levensgroot op me af, bungelde de strop die ik op zolder vond opnieuw voor mijn ogen. Jan kwam me voor als een reëel gevaar, onberekenbaar en bloedlink als ze haar zin niet krijgt. Ik begon me af te vragen waarom ze mij zo nodig als presentator wilde. Er zijn zoveel presentatoren die beter, geoefender, eloquenter zijn dan ik. Tegen de ochtend had ik het verhaal rond: ze probeerde me in haar bed te lokken met die baan en nu ze me met huid en haar heeft verslonden, zal ze me dumpen als de eerste de beste zak met afval. Vervolgens zal ze haar invloed doen gelden en zorgen dat niemand meer met mij wil werken, waarna al mijn collega's hun handen van me aftrekken, de roddelbladen lucht krijgen van het verhaal, Stella van me wil scheiden, Lennard Appel de presentator van de talkshow wordt en James mij uit medelijden een baantje als kabeldrager bezorgt, waarna ik de rest van mijn dagen bespuugd en uitgekotst zal slijten. Het is eigenlijk allemaal zo logisch. Toen de wekker om 7.00 uur ging, sliep ik net lekker.

‘Waar is James eigenlijk?’ vraag ik, midden in een verhandeling van Dennis.

Jan trekt haar wenkbrauwen op, alsof het een rare opmerking betreft. ‘James? Die komt voorlopig niet meer. Overspannen naar het schijnt.’

Gedurende de werkdag stuurt Stella me kleine berichtjes. Zij mailt dat ze de tegels heeft uitgezocht voor de badkamer die in het souterrain wordt geïnstalleerd. Of ik het eens ben met leisteen? *I love leisteen*, schrijf ik, al heb ik geen idee hoe dat eruitziet. Ik heb hier geen tijd voor, maar de dagelijkse heden die we uitwisselen, hebben een geruststellend effect. Ik ben nog altijd Oscar Stellendam, met een vrouw en een huis en een souterrain dat wordt verbouwd. Er zijn beslissingen die moeten worden genomen, tegels die moeten worden uitgezocht.

Dan stuurt Stella me een mail door die ze een kwartier geleden heeft ontvangen. De afzender is ikweetjete vinden@gmail.com, hij schrijft: *En, smaakt de spaghetti nu Oscar er niet is?* Ze mailt: *Ik ben bang. Hij weet wat ik eet. Hij houdt me in de gaten. Wat moet ik doen?* Ik ga na wat deze boodschap anders maakt dan de vorige berichten. Hij heeft mijn vrouw rechtstreeks benaderd en hij heeft mij voor het eerst bij naam genoemd. Ik schrijf terug: *Liefje, ga naar de politie. Dit is een bedreiging.* Een paar uur later mailt ze terug: *Ik ben bij Heleen Vermeent geweest. Ze zei dat het heel belangrijk is dat we deze mail in handen hebben en ze heeft goede hoop dat de dader nu snel wordt gevonden.* Ik antwoord: *Zorg dat je niet alleen bent. Ik kom zo snel mogelijk naar huis.*

Wie kan ik vragen om haar gezelschap te houden? Onze ouders en vrienden wonen te ver weg, Felix inschakelen lijkt me geen goed plan. Misschien dat hij ondanks onze ruzie bereid is om Stella te helpen, maar hij zal in mijn telefoontje weer een bewijs zien dat ik hem alleen weet te vinden als ik in de problemen zit. Wie dan? Karin, Friso, Frits? Wat weet ik van deze mensen, en wie garandeert me dat ik met hen niet het gevaar binnenhaal? De gedachte dat Stella de hele dag met drie mannen in huis zit van wie ik hoegenaamd niets weet, maakt me onrustig.

Ik bel mijn autodealer Jaap, die de Snoek al jaren onderhoudt, om te vragen welke modellen hij op voorraad heeft. Zonder te onderhandelen over de prijs schaf ik een C2 showmodel voor Stella aan. De dealer biedt enigszins verbouwe-reerd een cd-speler van de zaak aan, alsof ik hem heb bele-digd door het spel van loven en bieden niet mee te spelen.

‘Zolang de auto eind van de middag voor mijn deur staat, vind ik het best,’ zeg ik.

Jaap belooft dat het voor elkaar komt.

Om mijn hersens tot stilstand te brengen kijk ik de hele zaterdagavond televisie. Als ik per ongeluk voorbij de herhaling van *Oscar* zap, trekt mijn maag zich samen. Ik weet niet hoe ik me door de uitzending van gisteren heen heb weten te worstelen. Na de eerste rampzalige uitzending en drie matige vervolguitzendingen was ik vrijdagavond zo opgefokt dat ik niet verder kwam dan plichtmatige gesprekjes, waarbij mijn grapjes doodsloegen en ik de geïnterviewde steevast op het verkeerde moment in de rede viel. Ik moest een zwaar beroep doen op de stapel kaartjes met steekwoorden en vragen die de redactie voor me had gemaakt. Van improviseren was geen sprake, ik was al blij als ik halverwege een zin nog wist waarover ik het had.

Stella zit in de voorkamer driftig te tikken. Ze zegt dat ze hard opschiet met haar boek. Ik ben al bijna in slaap gesukkeld als *Startime* begint, een directe concurrent van *De Oscars* die altijd angstvallig in de gaten werd gehouden, al deed de redactie graag laatdunkend over het programma van de commerciële omroep. Herman Willemse verschijnt in beeld, in zijn bekende vissershesje. Hij is niet geschminkt, waardoor hij er lijkleek uitziet, en een pleister siert prominent zijn neus. Willemse doet nog maar eens het verhaal uit de doeken over zijn 'mishandeling'. Hij beweert dat ik al jaren een drankprobleem heb en weet te melden dat mijn vrouw en ik in een relatiecrisis zitten, waarbij hij en passant

suggereert dat ik haar doofheid niet heb geaccepteerd. De interviewer vraagt: ‘Zou het kunnen zijn dat de overtrokken reactie van Oscar Stellendam te maken heeft met het verlies van zijn zoontje, twee jaar geleden? Hij heeft het niet makkelijk gehad, tenslotte.’

Willemse kijkt of hij pijnlijk is getroffen. Dan zegt hij: ‘Zoals u weet, hebben wij van *Tell me* na de tragische dood van zijn zoontje enorm met hem meegeleefd en hem waar mogelijk gesteund. Wij hebben altijd alle begrip gehad voor de moeilijke situatie waarin Oscar verkeert. Maar dit kan en mag nooit een excuus zijn om zinloos geweld te plegen.’

Als Stella dit ziet, wordt ze gek. Gelukkig kijkt ze niet op of om. Herman Willemse demonstreert staande hoe ik hem precies heb geslagen, waarna de interviewer zich afvraagt wat de consequenties zullen zijn voor mijn televisiecarrière en concludeert: ‘Het valt te vrezen dat Oscar Stellendam zijn langste tijd als presentator heeft gehad. In Hilversum wordt niet alleen druk gespeculeerd over zijn naderende ontslag, maar hebben televisiemedewerkers hierover zelfs diverse weddenschappen afgesloten, zo meldt een insider. Herman Willemse, tot slot: waag ook eens een gokje. Hoe lang houdt Stellendam het nog vol als presentator van *Oscar*?’

‘Hoogstens twee weken,’ zegt Willemse.

De presentator bedankt hem hartelijk voor zijn verhelde-rende toelichting.

Tien minuten na de uitzending meldt de eerste journalist zich op mijn mobiel, die mijn nieuwe geheime nummer blijkbaar alweer te pakken heeft weten te krijgen. Ik poeier hem af en besluit dat ik vanaf heden onbereikbaar ben, maar net als ik mijn telefoon uit wil zetten belt Adri Duivestein.

Om hem voor te zijn zeg ik: ‘Adri, wat een verrassing.’

‘Boskamp is *not amused* door de verhalen in de pers.’

Hij klinkt afgemeten.

‘Goedenavond Oscar,’ antwoord ik. ‘De beleefdheid

gebiedt mij te zeggen dat ik het vervelend vind om je lastig te vallen op je vrije dag.'

'Oscar, je moet naar me luisteren. Het ziet er niet best uit en dan druk ik me nog zacht uit.'

O, wat vindt de Duif dit heerlijk.

'Je wilt toch niet zeggen dat Boskamp die achterlijke Herman Willemse serieus neemt?'

'Hij neemt de gevolgen van negatieve publiciteit serieus.'

'Ach, kom op, hij zoekt gewoon een stok om mee te slaan.'

Ik wacht, maar Adri geeft geen antwoord.

'Bedankt voor je steun, collega,' zeg ik, 'daar knapt een mens van op.'

'Ik vraag me af wat je in godsnaam aan het doen bent. Dit is de belangrijkste kans in je carrière, ik neem aan dat je je dat realiseert. Geloof me, je kunt je dit soort dingen nu absoluut niet permitteren.'

'Wat voor dingen, waar heb je het over? Ik word lastiggevallen door de roddelpers, daar kan ik toch ook niets aan doen? Ik weet niet of je het beseft, maar mijn privacy wordt hier geschonden, niemand heeft er wat mee te maken of ik in mijn vrije tijd een borrel drink of niet. En Boskamp zou zich eindelijk eens in het openbaar tegen deze vuile laster moeten uitspreken in plaats van...'

'Ik weet niet wat je probeert te suggereren, maar Berend Boskamp is altijd loyaal aan je geweest, al heb ik eerlijk gezegd nooit precies begrepen waarom. Als ik jou was, zou ik als de sodemieter mijn excuses aanbieden.'

'Want anders?'

Hij blaast zijn adem door de hoorn. 'Ik heb mijn best gedaan. Tot maandag.'

'Vieze vuile duif!' roep ik tegen de stilgevallen telefoon.

Twee weken later belt Boskamp met de vraag of ik me in het Omroepcomplex wil vervoegen. Als hij geforceerd plechtige

taal uit slaat, weet ik hoe laat het is. Ik weet sowieso hoe laat het is. Op weg naar Hilversum houd ik via mijn achteruitkijkspiegel de weggebruikers in de gaten. Wat doet die blauwe Peugeot achter me? Ergens hoop ik dat het de stal-ker is, zodat ik zijn crisisauto klem kan rijden en hem ver-tellen dat hij niet lang meer te leven heeft.

Ik zal me niet als een hond laten behandelen. Wanneer Boskamp me naar mijn mand probeert te sturen, zal ik laten weten wat ik van hem vind. Ik druk het gaspedaal verder in. Mompelend in mezelf vertel ik hem hoe laf hij is, dat hij altijd op safe speelt, dat hij de talkshow een eerlijke kans moet geven en dat hij er anders überhaupt niet aan had moe-ten beginnen, dat het niet mijn idee was om het programma naar mij te vernoemen en dat hij mij zou moeten overtuigen van de noodzaak om door te gaan in plaats van andersom. Ik vertel hem en passant dat ik kots van de manier waarop hij Felix en James heeft behandeld, dat ik zijn slag mensen ken: alleen maar uit op eigenbelang, te laf om ooit zijn nek uit te steken voor een ander.

In mijn achteruitkijkspiegel zie ik dat de blauwe Peugeot afslaat bij een tankstation.

Boskamp neemt niet de moeite om op te staan tijdens de begroeting. Hij blijft aan zijn bureau zitten, waarop ik zelf een stoel uit de hoek van het kantoor til om aan te schuiven. Als ik tegenover hem zit, voel ik pas goed hoe dodelijk vermoeid ik ben. Mijn armen en benen zijn afgestorven hompen vlees die ik met moeite weet te verplaatsen. Het kantoor van de Bos is een van de weinige kamers in het Omroepcomplex die aan twee kanten ramen hebben en vol-doende licht doorlaten om de vingerplanten te laten groeien die zijn secretaresse trouw water geeft. Voordat hij van wal kan steken zeg ik: 'Ik weet al wat er gaat komen, dus be-spaar je de moeite.'

Ik kijk uit het raam achter hem. Boskamp kucht, schuift

wat met een glazen presse-papier in de vorm van een televisie, die vorig jaar in het kerstpakket van de omroep zat. Hij begint een lang, omslachtig verhaal. Het komt erop neer dat hij mij een gunst verleent door me een ‘time-out’ te geven, dat hij me een tijdje op non-actief stelt, juist omdat hij me zo’n waardevolle presentator vindt en dat hij het vreselijk zou vinden als ik mezelf de vernieling in werk. Boskamp blijft de presse-papier heen en weer schuiven.

‘Dat,’ besluit hij, ‘wil ik te allen tijde zien te voorkomen. Niet alleen als manager maar ook als mens.’

Ik vraag: ‘Zoals bij James is gebeurd, bedoel je?’

Boskamp kijkt alsof hij de vraag niet begrijpt.

James zit voor onbepaalde tijd thuis en het is me niet gelukt hem te bereiken. Ik heb meerdere boodschappen op zijn mobiel achtergelaten, hem gemaïld en naar zijn huis gebeld, maar hij blijft zich schuilhouden. Toen ik uiteindelijk zijn vrouw aan de telefoon kreeg, zei ze koeltjes dat ik hem beter een tijdje met rust kan laten. Op de vraag hoe het met hem ging, antwoordde ze: ‘Wat denk je zelf, Oscar?’

Ik schuif mijn stoel naar achteren, neem de zelfvoldane kop van Boskamp in me op. Zijn slag begrijpt alleen de primitieve wetten van de natuur: eten of gegeten worden. Stalken of gestalkt worden. Ik vraag me af of hij ertoe in staat zou zijn mij te bedreigen.

Ik zet mijn handen op zijn bureau en leun zo ver voorover dat ik zijn belegen zweet kan ruiken. ‘Nee,’ zeg ik luid, ‘bij nader inzien heb je er het lef niet voor.’

Als ik bij de uitgang ben, vraagt hij: ‘Voor wat? Waar heb je het over?’

Ik was van plan om beheerst en zonder een spoor van emotie te vertrekken, maar ik ram de deur achter me dicht. Mijn carrière is voorbij. Oscar de presentator bestaat niet meer.

Door het dakraam kijk ik naar de lucht, die chagrijnig terugstaart. De zolder is de enige plek waar ik aan het verbouwingsgeweld kan ontsnappen. Hoe lang geleden is het nu dat ik op non-actief ben gesteld? Als ik het goed heb, staat de teller op negen dagen. Ongemerkt is het zomerseizoen overgegaan in de herfst, het lijkt of de bomen van de ene op de andere dag kaal zijn geworden. Ik mis mijn werk omdat mijn dagen leeg zijn, maar er is niets specifiek waar naar ik terugverlang. Als ik aan De Redactie denk, denk ik aan het gevaar dat door elk raam naar binnen loerde. De collega's met wie ik zoveel uren, dagen, jaren heb doorgebracht, lijken wonderlijk ver weg. Aan Jan probeer ik zo min mogelijk gedachten te wijden, al vraag ik me ernstig af wat haar rol is geweest in de affaire. Zou ze me missen?

De blackberry staat uit, ik maak geen dagoverzichten meer en houd me aan geen enkel schema – ik zou niet weten waarom. Ik ga laat naar bed en sta door de bouwvakkers noodgedwongen vroeg op, waardoor ik aan een permanent slaapgebrek lijd. Staande voor de ijskast eet ik mijn lunch, alsof ik geen minuut te verliezen heb. Met hardlopen ben ik definitief gestopt, drinken en roken doe ik des te meer, aangezien het elke dag weekend is. Stella beweert dat ik me onvolwassen gedraag, maar ik vind mijn voormalige schema-obsessie pas onvolwassen. Als een braaf kind hield ik me aan mijn eigen regels. Kijk eens pap, kijk eens mam, hoe

goed ik mijn best doe. Stella vraagt zich af wat ik probeer te bewijzen, terwijl ik voor het eerst niets meer hoeft te bewijzen – zelfs dit niet, laat haar maar denken.

Ik zet de blackberry aan om James te bellen, die voor de zoveelste keer niet opneemt. De binnenkomende sms'jes neger ik, ik wil niet weten hoeveel berichten ik van de stalker heb ontvangen. Ik probeer het vaste nummer van James, maar als ik zijn vrouw aan de lijn krijg, hang ik snel op, wetende wat ze gaat zeggen: dat ik hem met rust moet laten. Langzamerhand begin ik me serieus zorgen te maken. Alles is beter dan op zolder te wachten tot de bouwvakkers eindelijk zijn vertrokken. Als ik spontaan bij James langsga, kan hij me niet langer ontwijken. Ik moet van hemzelf horen hoe het met hem is.

De C2 staat pal achter de DS geparkeerd, in een foeilelijke kleur die me elke keer opnieuw in het gezicht slaat. Metallic-groen. Het voordeel is dat de grijsblauwe Snoek extra elegant bij zijn misdeelde broertje afsteekt. De auto komt moeizaam op gang, maar als hij eenmaal rijdt, gromt zijn motor tevreden. De rit naar de rand van Hilversum, waar James een vrijstaande bungalow bewoont met zijn vrouw en twee kinderen, doet me goed. Omdat Stella in het souterrain bezig was, heb ik op tafel een briefje achtergelaten. Ze wil me het gastenverblijf pas laten zien als het helemaal af is en heeft me laten zweren dat ik tot die tijd niet kom kijken. Ik had verwacht dat de verbouwing nu eindelijk wel eens klaar zou zijn, maar ze heeft me gesmeekt nog even geduld te hebben. 's Avonds zit ze bleek van vermoeidheid achter de laptop te schrijven aan haar manuscript. Naarmate de kringen onder haar ogen donkerder worden, begint haar intimiderende schoonheid meer en meer te vervagen. Gehuld in het vormeloze geval dat ze haar werkuniform noemt, komt ze me voor als een vale afdruk van zichzelf. Haar blonde haren hebben hun glans verloren, haar armen en benen hebben

nauwelijks vorm meer. Vier stokken met een vel eromheen. Als ik haar zie zitten achter haar laptop, haar holle ogen verlicht door het scherm, houd ik mijn hart vast. Er zijn avonden waarop ze enkel zit te staren zonder een toets aan te raken. Op andere momenten razen haar vingers blind door, keihard tikkend alsof ze een oude typemachine onder handen nemen. Ik zou willen dat ze het kinderboek laat rusten tot de verbouwing af is. Het helpt niet als ik zeg dat ze goed moet eten en rusten, bij elke aanmoediging lijkt ze kleinere hapjes te nemen en later naar bed te gaan. Dus zeg ik niets meer.

Ik parkeer de auto verderop in de straat en wandel naar het huis van James. In al die jaren ben ik er één keer eerder geweest, een ongemakkelijk bezoekje dat eindigde na twee kopjes koffie. Buiten onze natuurlijke habitat bleken we slechts kennissen. Op de voordeur van de bungalow promoten stickers van diverse stichtingen het goede doel. Tot mijn verbazing doet James zelf open. Hij ziet eruit alsof hij nachten achtereen is opgebleven. De vlassige, blonde plukjes haar op zijn kin willen maar geen baard vormen.

Ik steek hem een in papier gerolde fles whisky toe. ‘Ik dacht dat je dit wel kon gebruiken.’

Hij pakt de fles niet aan. ‘Wat kom je hier doen?’

‘Ik was benieuwd hoe het met je gaat.’

‘Uitstekend,’ antwoordt hij zonder overtuiging.

Zijn Engelse accent is zwaarder dan ooit. Hij stelt geen wedervraag.

‘Ik kon je niet bereiken,’ zeg ik. ‘Ik hoop dat je het oké vindt dat ik zomaar voor je deur sta. Als je liever hebt dat ik een andere keer terugkom, moet je het zeggen.’

Ik praat maar door om de stilte op een afstand te houden, werp over James’ schouder een blik de gang in. ‘Zullen we anders even...?’

‘Nee,’ zegt hij, ‘dat lijkt me niet zo’n goed idee.’

‘O, oké.’

Van mijn stuk gebracht zoek ik naar woorden.

‘Vind je het anders oké om een eindje te gaan lopen? Tien minuten, meer niet.’

Hij kijkt me aan, peilend, alsof hij probeert te ontdekken of ik de waarheid spreek.

Ik pluk aan het papier van de whiskyfles.

‘James, kom op, ik wil graag met je praten. Ik weet niet of je het al gehoord hebt, maar ik zit zelf inmiddels ook thuis.’

‘Schat?’

Verderop in het huis klinkt een vrouwenstem. James kijkt betrapt en rukt zijn jas van de staande kapstok.

‘Ik ben zo terug, *dear!*’ roept hij dan.

Hij trekt de voordeur dicht en gaat me voor, de verlaten straat in, die verdacht veel lijkt op de straten bij mij in de buurt. In stilte lopen we naast elkaar, als kerkgangers die hel en verdoemenis vrezten.

‘Ik krijg het idee dat je boos op me bent,’ zeg ik. ‘Ik vind het heel rot voor je hoe het is gelopen, ik hoop dat je dat weet.’

‘Hoe is het gelopen dan?’ vraagt hij koeltjes, zijn jas tot de kin dichtritsend.

Ik vertraag mijn pas omdat ik harder loop dan hij.

‘Nou,’ zeg ik, ‘ik kan me voorstellen dat je het gevoel hebt dat de leiding je eruit heeft proberen te werken.’

‘Met jouw medeweten.’

‘Hoe kom je daar nu bij?’

We staan tegelijkertijd stil.

‘Ik ben niet gek, Oscar. Jij wist wat er speelde en hebt me keihard laten zitten. Je was alleen maar bezig om je eigen hachje te redden en nu dat is mislukt, klop je bij aan. Maar ik kan je niet redden, deze keer. En eerlijk gezegd wil ik dat ook niet.’

Met open mond staar ik hem aan.

‘James is zo beleefd en zo keurig,’ zegt hij smalend, ‘James is zo ontzettend Engels, die kun je wel *fucken* waar hij bij staat, nietwaar?’

‘Nee,’ stamel ik, ‘nee, helemaal niet, hoe kun je dat nou denken?’

Hij komt een stap dichterbij, nog een stap, tot ik zijn adem in mijn gezicht voel.

‘Ik heb jou altijd gesteund, áltijd, wat er ook gebeurde. Omdat we een team waren en omdat ik je als een vriend beschouwde. Je moest eens weten hoe vaak Adri Duivestein over je zat te zeiken. Adri was tegen, die wilde jou helemaal niet als presentator van de talkshow. Maar ik heb je verdedigd, ik heb gezegd: hij kan het, hij is eraan toe.’

Speekseldruppeltjes vliegen in mijn gezicht, maar ik durf ze niet weg te vegen.

‘James, ik zeg toch ook helemaal niet...’

‘Ik was nog niet klaar,’ onderbreekt hij me beheerst. ‘Ik heb jou gesteund en als dank laat jij mij vallen als een baksteen. *Bye bye* James. Sinds die Jan Vossebelt daar rondhuppelt, besta ik niet meer voor jou. O, wat is Jan geweldig en o, wat is Jan briljant. Alles wat zij zegt, neem je voor waar aan en mij zet je als oud vuil aan de kant. Wat ben ik stom geweest, niet te geloven, gewoon. Mijn vrouw heeft mij altijd al gewaarschuwd, maar ik heb het nooit willen zien. Nooit.’

‘Wat?’

Hij doet zijn handen in zijn zakken, draait zich om en begint te lopen.

‘I am going home.’

Ik ga hem achterna, leg mijn hand op zijn schouder, probeer hem tot stoppen te brengen, maar hij schudt mijn hand ruw van zich af en loopt door.

‘James, wát heb je nooit willen zien?’

Even plotseling staat hij weer stil, zodat ik bijna tegen hem opbots.

Dan zegt hij kalm: ‘Dat je geen ruggengraat hebt. Dat je een opportunist bent. En dat je als het erop aankomt alleen maar aan jezelf denkt.’

‘Je vergist je,’ zeg ik. ‘Er zijn spelletjes gespeeld, maar dat

ging buiten mij om. Boskamp heeft mij er net zo goed uitgewerkt, denk je nou echt dat hij met mij onder één hoedje speelt? Adri is ook tegen mij, dat zeg je zelf. Ik gun jou het beste, James, dat moet je toch weten.'

Hij lacht schamper. 'Het beste? *Right*. Ik zal jou eens wat zeggen, Oscar. Je moet weten wie je vrienden zijn. Dit soort gedrag wordt je nog eens fataal, let op mijn woorden. Je moet niet gek opkijken als je op een dag wakker wordt en ontdekt dat je niemand meer hebt. Ik heb je gewaarschuwd.'

Weet wie je vrienden zijn. De bos rozen.

Op dat moment laat ik de fles whisky uit mijn handen vallen, die in duizend ellendige stukken op straat uiteenspat. Beiden doen we een sprong achteruit, waardoor we de scherven nog net weten te ontwijken. Het bruine vocht zit tot halverwege mijn broekspijpen en de suède schoenen van James zijn geruïneerd. In zijn ogen zie ik een flikkering waarvan het haar op mijn armen overeind gaat staan. Dan zet James zich in beweging, mij achterlatend te midden van de scherven. Ik kijk hem na en vraag me af of hij ertoe in staat zou zijn, of het niet juist de stillen, de beleefden, de bescheidenen onder ons zijn die jarenlang incasseren en dan op een dag, zonder dat iemand het doorheeft, van slachtoffers veranderen in daders.

'Het is woensdagavond 4 november, tijd voor actualiteit, tijd voor *Oscar*, de talkshow.' 's Avonds durf ik voor het eerst de televisie aan te zetten; de ervaren presentator Horst Bobeldijk blijkt energiek in de camera. Stella komt naast me zitten en legt haar hand op mijn knie. Ik moet toegeven dat Bobeldijk het niet slecht doet. Beheerst en gearticuleerd laveert hij door de uitzending. Zijn optreden zal geen beroerde recensies opleveren, eerder een roep om mijn definitieve ontslag. De talkshow heet nog steeds *Oscar*. Geen Horst, geen Bobeldijk. Halverwege de uitzending zet ik de televisie uit en Stella blijft stil naast me zitten, met haar hand

op mijn knie. Ik moet weer aan James denken, met zijn verlopen hoofd en overspannen blik. Had ik het kunnen zien aankomen? Heb ik hem onbedoeld verraden? Misschien heeft hij gelijk en ben ik verliefd achter Jan aan gerend, blind voor wat zich voor mijn ogen voltrok. Het is een feit dat de leiding James buitenspel heeft gezet zonder dat ik een poot heb uitgestoken. Niet dat het iets had uitgemaakt, maar toch.

Ergens kan ik nog steeds niet geloven dat James me de deur heeft gewezen. Ik vraag me af hoe lang dit al speelt. Hoe lang zijn vrouw hem al waarschuwt dat hij voor mij moet oppassen. Hoe lang die wraakzuchtige gevoelens in hem hebben gesluimerd. Telefoongerinkel haalt me uit mijn overpeinzingen. Ik pak het toestel van het tafeltje naast de bank en check uit voorzorg het nummer.

‘Ja?’

‘Oscar, met je vader. Sinds wanneer neem je niet meer op met je naam?’

Hij klinkt meer en meer als een zware roker, al heeft hij nooit een sigaret aangeraakt.

‘Dag pa.’

‘Jongen, we lazen Stella’s bericht op de mail. Dat we nota bene van haar moeten horen dat je thuis zit.’

‘Hoezo, nota bene van haar?’ vraag ik. ‘Je hebt het hier over mijn vrouw. En als je bij hoge uitzondering de televisie een keer had aangezet, was je er wellicht ook achter gekomen.’

Ik geloof niet dat mijn vader ooit de moeite heeft genomen om naar mijn programma’s te kijken. En als mijn vader niet kijkt, dan kijkt mijn moeder ook niet.

‘Je moeder heeft anders wel drie keer geprobeerd om je te bellen, maar je 06-nummer werkt niet. Ik dacht dat je bereikbaar zou zijn op dat mobiele geval.’

‘Ik heb net een nieuw nummer, misschien is dat het.’

‘Waarom weten wij dat niet?’

‘Druk gehad, pa.’

‘Met wat? Je zit toch thuis?’

Ik kijk naar Stella en laat mijn ogen wegdraaien.

‘Je moeder?’ vraagt ze, erbij gebarend.

Ik schud mijn hoofd.

Je vader, gebaart ze.

Ik knik.

Nu weet ik weer waarom ik sinds de verhuizing nauwelijks contact met mijn ouders heb gehad. Sinds ik verder weg woon, realiseer ik me pas goed hoe benauwd ik me altijd heb gevoeld in hun buurt.

‘Doe toch niet altijd zo aangebrand. We wilden je alleen een hart onder de riem steken, je moeder en ik,’ zegt mijn vader. ‘Als dat ook al niet meer mag.’

‘Oké pa, dat waardeer ik.’

Ik weet de irritatie in mijn stem niet te onderdrukken.

Hij ademt hoorbaar. De laatste keer dat ik hem zag, groeiden er plukken haar uit zijn oren en dreigden zijn wenkbrauwen de rest van zijn gezicht te overwoekeren. Mijn vader wordt een oude man.

‘Ja jongen, ik zeg vandaag nog tegen je moeder: die tv-wereld, ik heb het nooit wat gevonden. Ik zei: Oscar heeft een podium nodig, maar niet dit podium.’

‘Vertel nog eens.’

‘Je was jong, je hebt een verkeerde keuze gemaakt, dat kan gebeuren,’ gaat hij onverstoort door. ‘Het is vervelend dat je ontslagen bent, maar probeer het van de positieve kant te bekijken. Beter dat je nu je vergissing onder ogen ziet dan over een paar jaar.’

‘Jezus christus, pa, ik ben niet ontslagen.’

In een opwelling druk ik hem weg. Mijn hartslag is opgevoerd tot tweehonderd slagen per minuut en het zweet staat op mijn voorhoofd. Hij heeft het weer voor elkaar.

Vijf minuten later belt mijn moeder om te zeggen dat mijn vader het zo niet heeft bedoeld.

‘Ik vind je reactie wel wat overdreven, jongen,’ verzucht ze, ‘we hebben alle begrip voor je situatie, maar je hoeft niet zo te schreeuwen en te vloeken. Als dat onze dank is...’

De bel gaat en de speciale lamp begint te flitsen. Ik weet nog net Stella’s hand te grijpen als ze opstaat, seinend met mijn ogen dat ze hier moet blijven, niet opendoen. Voorzichtig trekt ze een voor een haar vingers los. Ze glimlacht geruststellend en loopt de kamer uit.

‘Wacht,’ zeg ik met schorre stem, maar ze kijkt niet.

‘Je klinkt zo raar. Slaap je wel goed?’ vraagt mijn moeder. ‘Dat had je vroeger al hè, bij het minste of geringste raakte je van slag en lag je uren wakker. Ben je erg gespannen?’

‘Ik ben niet gespannen!’ schreeuw ik en ik druk ook haar weg.

Voorlopig zal ik niets meer horen vanuit Friesland. Ik kan koppig zijn, maar mijn ouders zijn koppig in het kwadraat.

Stella komt de kamer binnen met een gemengd boeket.

‘Zie je wel,’ zegt ze, ‘niets aan de hand.’

‘Dat weet je niet,’ antwoord ik.

Aan het papier zit een kaart vastgeniet met een raceauto voorop, die ik met kloppend hart omdraai. Achterop staan succeswensen en de namen van mijn collega’s. *Hoop je snel weer te zien. Hou je taai. We denken aan je.* Duizendmaal sorry, schrijft Annelies in een verrassend zwierig handschrift.

De bloemen zijn niet van de stalker en toch weet ik zeker dat hij dichtbij is. Ik hoor hem ademen, ruik hem, voel zijn handen om mijn keel. Hij knijpt en knijpt tot ik geen lucht meer krijg. Ik sta met hem op en ga met hem naar bed, hij is er altijd, overal – wonderlijk intiem zijn we geworden. Ik ben met hem verbonden als een gijzelaar met zijn gijzelnemer. Nu hij mijn zekerheden een voor een heeft afgenomen, is hij de enige zekerheid die ik nog heb.

Een dichtgeplakte bubbeltjesenvelop wacht op de deurmat. Geen postzegel, geen adressering, geen afzender. De envelop moet persoonlijk zijn afgeleverd, niet langer dan tien minuten geleden; rond die tijd ben ik naar de wc geweest en als er toen wat op de deurmat had gelegen, had ik het moeten zien. Dagenlang hebben we niets gehoord en nu dit. Ik ren naar buiten om te kijken of ik iemand zie, maar de straat is verlaten. Frits en zijn mannen zijn net vertrokken in zijn busje – *Bruinsma, daar kun je op bouwen!* Ik probeer Stella ervan te overtuigen dat het beter is wanneer ik de dvd eerst zelf bekijk, maar ze is onvermurwbaar.

Ze knijpt me in mijn arm. ‘Eigenlijk is dit positief. Nu hebben we een concreet bewijs in handen. Hiermee kunnen we naar de politie, Oscar.’

‘En dan?’ vraag ik nukkig, ‘Wat denk je nou, dat ze vingerafdrukken gaan afnemen?’

Ik voer het schijfje aan de dvd-speler, ga naast Stella op de bank zitten, die mijn hand pakt en hard knijpt.

Een grindpad verschijnt in beeld, we horen de voetstappen van degene die de camera vasthoudt, zien zijn schaduw. Ik maak mijn hand los uit die van Stella, geef een klopje op haar knie zonder weg te kijken van het televisiescherm, bang om aanwijzingen te missen. De theorie die Felix debiteerde over seriemoordenaars staat me bij: misschien laat de stal-ker zich zien, misschien wil hij worden gezien. De camera

beweegt aan één stuk door, zwenkt omhoog en laat een stuk strakblauwe lucht zien. Rommelige beelden zijn het, die me misselijk maken. Grind, voetstappen, een donkere schaduw in de verte, bomen? Het duurt ongeveer een minuut, dan staat de filmer stil en zakt de camera.

‘Nee!’ roept Stella.

Ze slaat haar handen voor haar ogen.

Zij heeft een paar seconden eerder door dan ik waar de camera op inzoemt. *Jimmy Stellendam. Hier rust onze kleine jongen.* Het jaartal wordt wazig door mijn tranen. Dit is ziek, dit is wel zo ontzettend ziek.

‘We moeten hem daar weghalen, hij moet daar weg,’ zeg ik in paniek. ‘Jimmy kan daar niet blijven.’

Stella lijkt me niet te horen, ze wiegt heen en weer, veegt een draad snot af aan haar mouw. Ik zet de dvd-speler uit. We blijven bewegingloos zitten. Tien, vijftien minuten gaan voorbij zonder dat een woord wordt gezegd.

‘Liefje, heb je je medicijnen wel genomen?’ vraag ik uiteindelijk.

‘Ja,’ zegt ze toonloos, ‘vanmiddag moet ik naar de psycholoog. Dan breng ik de dvd wel naar Heleen.’

‘Praat je erover met de psycholoog, over de bedreigingen, bedoel ik?’

Ik besef dat ik de naam van haar therapeut niet eens weet.

Ze geeft geen antwoord.

‘Stella, je praat er toch wel over hè, met hem?’

‘Haar,’ zegt ze, ‘het is een zij. En onze gesprekken zijn vertrouwelijk, het is niet de bedoeling dat je ernaar vraagt.’

‘Sorry.’

‘Natuurlijk heb ik het haar verteld.’

‘Oké.’

‘Even naar de wc,’ zegt ze.

We zijn twee bange kinderen die elkaar nauwelijks alleen durven te laten. Als ze de kamer uit is, pak ik de afstandsbediening. Ik zou de dvd opnieuw moeten bekijken, zoeken

naar vingerwijzingen, beeldje voor beeldje scannen tot ik iets vind, een hint, een teken, maar ik kan het niet. Jimmy's graf lag er keurig bij. Geharkte aarde, bloeiende rozenstruiken, geen enkel teken van verval. Wie houdt het bij sinds de verhuizing? Aan het mogelijke antwoord durf ik niet eens te denken.

In een opwelling bel ik het nummer van het detectivebureau dat ik had opgeslagen, maar ik krijg een antwoordapparaat. Zelfs de opsporingsexperts geven niet thuis. Ik spreek niets in voor het geval mijn telefoon wordt afgeluisterd. Misschien is het niet zo vreemd dat het detectivebureau geen gehoor geeft. Het is tenslotte zaterdag vandaag.

'Zullen we op vakantie gaan?' vraagt Stella nonchalant.

We liggen in bed met de leeslampjes aan. Ik doe een hardnekkige poging om een boek te lezen en niet te denken aan dat waaraan ik niet wil denken.

Ik kijk opzij. 'Op vakantie, welja, alsof mijn hoofd daar nu naar staat.'

'Daarom juist.'

'Wat wou je gaan doen dan? Wandelen? Zodat die gek ons in een ravijn kan gooien. Of wildwaterkanoën. Hoeft hij de boot alleen maar om te duwen. Of nee, *abseilen*, nog beter. Kwestie van het touwtje doorknippen en klaar is Kees.'

Ingespannen probeert ze mijn lippen en gebaren te lezen.

'En jij wou nog altijd beweren dat je niet overspannen bent?'

Ze beweert de laatste tijd te pas en te onpas dat ik overspannen ben – wat ze ongetwijfeld krijgt ingefluisterd door die psycholoog van haar. Alles wat ik doe of zeg, wordt geïnterpreteerd als een symptoom.

'En wie heeft dit vakantieplan bedacht?' vraag ik.

'Niemand. Ikzelf.'

'Je bent zeker weer bij die Heleen Vermeent langs geweest.'

De vrouw in het blauw die ons zal redden.’

Ik hoor mezelf praten. Wat een lul ben ik geworden. Of misschien was ik het al. Bén ik overspannen?

Stella’s voorhoofd kreukelt als een verfrommeld stuk papier. ‘Ja, en, wat zou dat? Een van ons moet de politie op de hoogte houden.’

‘En toen kwam de politie met het advies om te verdwijnen.’

‘Zo zei ze het niet. Maar uit veiligheidsoverwegingen zou het verstandig zijn om een tijdje ergens anders te gaan wonen, ja.’

‘Dus het komt erop neer dat wij ons eigen huis moeten ontvluchten omdat zij hun werk niet goed doen. Wie proberen ze nou eigenlijk in bescherming te nemen?’

Nadat ik een lange tirade heb gehouden zegt Stella: ‘Doe zelf dan eens wat als je het allemaal zo goed weet. Jij kunt toch ook hulp inschakelen? Bel een bewakingsbedrijf of een privédetective, verzin iets.’

Ik ga rechtop zetten, smijt mijn boek uit bed, dat met een klap op de grond landt.

‘Ach, welja,’ zeg ik, ‘een detective. Iemand die in onze privé-zaken zit te rommelen. Of een bodyguard voor de deur, helemaal gezellig. Ik denk dat de roddelbladen dat bijzonder interessant zullen vinden. En aangezien jij het heerlijk vindt om met je foto...’

‘Dan niet,’ zegt ze, ‘laat maar.’

Het feit dat ze gelijk heeft, maakt me alleen maar kwader. Ze kijkt naar me alsof ik niet helemaal goed bij mijn hoofd ben, geeft me nog net geen kalmerend klopje op mijn schouder. Ik klik demonstratief de lamp aan mijn kant van het bed uit.

Stella gebaart en zegt: ‘We zijn al tijden niet meer op vakantie geweest. Bovendien zijn we dan tenminste uit de troep en het lawaai. De verbouwing is hoogstwaarschijnlijk af als we terug zijn van vakantie, dat is toch heerlijk?’

Haar stem heeft een smekende ondertoon.

‘Ik laat me niet verjagen,’ antwoord ik nukkig.

Het idee dat ik bij terugkomst voorgoed zal zijn verlost van Frits en zijn mannen klinkt aanlokkelijk. Ik moet toegeven dat een week in de zon aan een knalblauw zwembad met niets aan mijn hoofd behalve de kwestie waar we die avond zullen gaan eten, nog niet zo’n slecht idee is. ‘Oké,’ zeg ik, ‘onder de voorwaarde dat jij je laptop thuislaat.’

Voordat ik me kan bedenken boekt Stella tien dagen Tenerife. Uit voorzorg mogen we van de politie aan niemand vertellen dat we op vakantie gaan. Alleen de bouwvakkers moeten we wel op de hoogte brengen en de sleutels geven, aangezien zij de hele week door zullen werken om de verbouwing van het souterrain af te ronden. Volgens de berekening van Frits kan het werk ‘donderdag, met een uitloop naar vrijdag’ zijn gedaan – een tot twee dagen voordat we terugkeren van vakantie. Onder het mom van inbreekgevaar leg ik hem een zwijgplicht op.

Normaal gesproken slaap ik licht als ik de volgende dag een vliegtuig moet halen, maar de nacht voor vertrek word ik niet één keer tussendoor wakker. Als de wekker voor het eerst in weken gaat, sta ik binnen een minuut fluitend onder de douche. Vanavond zit ik in een openluchrestaurant samen met Stella een fles tandentrek-wijn en een bord calamares met knoflooksaus weg te werken. Wat kan mij gebeuren?

Wanneer ik de voordeur open, spat flitslicht in mijn gezicht, als vuurwerk dat ter ere van ons vertrek wordt afge-stoken. De wieltjes van mijn koffer blijven steken bij de drempel en ik trek geïrriteerd aan het hengsel. De camera van Herman Willemse, vaste fotograaf van *Tell me*, klikt achter elkaar door. Hij heeft zich op het tuinpad van Karin opgesteld, die zich niet laat zien. Zou ze de vergoeding als-nog hebben aangenomen, uit wraak voor mijn botte gedrag?

Oscar Stellendam ontvlucht halsoverkop ellende. Presentator op weg naar ontwenningskliniek? Hij zal wel weer de foto afdrukken waarop ik het beroerdst sta.

‘Dag Herman, hoe is het met jou?’

Ik zwaai als een blijde toerist naar de lens, maar hij laat zijn fototoestel zakken en kijkt naar me alsof het monster uit zijn ergste nachtmerries zich zojuist heeft gematerialiseerd. Walging, dat is het goede woord. Herman draagt deze keer een vettig leren jackje met een opstaande kraag, waardoor het lijkt of hij geen nek heeft.

‘Zo, waar gaat de reis naartoe?’ vraagt hij.

‘Alsof ik jou dat ga vertellen.’

Stella verschijnt in de deuropening en trekt haar koffer soepeltjes over de drempel. Op dat moment rijdt de taxi voor. Herman Willemse brengt zijn camera in stelling als een automatisch machinegeweer.

‘Ga weg, vuile rat,’ zegt Stella kalm.

Verbaasd kijk ik haar kant op. De vuile rat rent over het tuinpad van Karin met ons mee, terwijl hij de ene na de andere foto schiet, tot we bij de auto zijn.

‘Rot op, eikel,’ zegt de taxichauffeur, die zich naast de geopende kofferbak heeft geposteerd. ‘Kappen nou, anders ram ik je voor je harsens. En dat apparaat van je gaat er ook aan.’

Deze taal blijkt Willemse beter te verstaan.

De taxichauffeur knipoogt naar me, laadt de koffers in en houdt het portier voor ons open. De vakantie kan beginnen.

Dobberend op mijn luchtbed kijk ik door mijn oogharen naar Stella, die zich met een boek op een van de bedjes aan het zwembad heeft geïnstalleerd. De donkere zonnebril bedekt haar halve gezicht en ze draagt de lichtblauwe bikini die we samen in een strandwinkel hebben gekocht. Zij gaat er elke dag beter uitzien. Haar neus en schouders zitten vol sproetjes, haar haren kleuren nog een tintje lichter en haar huid neemt de geelbruine gloed aan waar ik zo van houd. Ik probeer me voor te stellen dat de vrouw die daar ligt te zonnen een onbekende is. Zou ik opnieuw verliefd op haar worden als ik haar nu voor het eerst ontmoet en ontdek dat ze niet kan horen?

's Avonds draagt Stella de enigszins verkleurde zomerjurkjes van jaren terug die me doen denken aan onbezorgde vakantietijden. Stella met Jimmy in het pierenbadje – ze lachen elkaar verliefd toe, zo'n wonderlijk intiem tafereel dat het niet voor mijn ogen bestemd lijkt. Stella op de fiets met Jimmy in een zitje voorop, peddelend door de Texelse weilanden vol schapen – haar schouders zijn licht verbrand en ze buigt zich voorover om hem op zijn hoofd te kussen. Stella in een ligstoel met Jimmy op haar buik – ze slapen en haar jurk is zover omhoog gekropen dat ik een stukje van haar bikinibroekje kan zien. Ik heb het moment voorbij laten gaan in de waan dat er nog talloze momenten zouden volgen. Ik had meer foto's moeten maken, ik had beter moe-

ten opletten, ik had vaker gelukkig moeten zijn, ik had elke dag, elk uur, elke minuut moeten waarderen. Zouden we dan nu nog met zijn drieën zijn?

Ik leun met mijn kin op het luchtbed en laat mijn armen in het verkoelende water hangen. Mijn maag waarschuwt rommelend dat het tijd is om te eten, maar ik heb nog geen zin om uit het water te gaan. Tenerife heeft geen verrassingen voor me in petto, daarom zou ik er tot in het oneindige willen blijven. Er gebeurt niets en dat is genoeg. Van de twaalf wit gepleisterde, identieke appartementen met uitzicht op het zwembad zijn er maar drie bezet. Buiten ons logeren een Duits en een Italiaans stel in het complex die zich nauwelijks laten zien. De Italianen – walgelijk jong, bruin en verliefd – laten het zwembad links liggen en zijn bijna altijd op pad met hun gehuurde scooter. Het Duitse stel van middelbare leeftijd vertrekt elke ochtend naar het strand. De Duitser groet net iets te enthousiast en boven zijn lip prijkt een enorme, geelgrijze snor die rechtstreeks uit de feestwinkel lijkt te komen.

Op het eiland heb ik onbedoeld een nieuw ritme gevonden. Elke dag verloopt volgens een vast ritueel dat trekjes van sleur vertoont. In de ochtend haal ik verse broodjes en bij terugkomst zit Stella buiten met een potje koffie op me te wachten. We ontbijten bij het appartement en leggen daarna onze handdoeken op de ligstoelen aan de rand van het zwembad. Rond half twaalf duik ik in het water, waarna Stella via het trapje volgt. Zij gaat na een paar minuten opdrogen in de zon, ik blijf op een luchtbed ronddobberen tot mijn huid begint te branden. We lezen geen kranten of tijdschriften, houden de wereld buiten. Aan het eind van de middag haal ik twee limonadeglazen en mijn multifunctionele zakmes uit het appartement en drinken we wijn bij het zwembad tot de zon onder is. Dan douchen we, kleden ons aan en slenteren langs de plaatselijke restaurantjes, om uiteindelijk altijd weer bij hetzelfde restaurant te eindigen, dat

even fantasieloos eten serveert als zijn concurrenten, maar het beste terras heeft en kaarsjes laat branden in plaats van tl-balken.

Ik maak een draai, zodat ik op mijn rug in het water beland, en doe niets om het zinken tegen te gaan. Op de bodem van het zwembad test ik hoe lang ik mijn adem kan inhouden.

Het liefst zou ik alle dagen binnen de veilige hekken van de enclave blijven, maar Stella begint zich halverwege de week te vervelen. Na lang soebatten haalt ze me over om een dagtripje te maken. Bij het plaatselijke verhuurbedrijf regel ik een scooter. Als ik voor het huisje parkeer, staat Stella klaar met een petje op en een oude rugzak van mij om. Ze ziet eruit alsof we op overlevingstocht gaan. Tot mijn tevredenheid merk ik dat het brommerrijden uit mijn middelbare-schooltijd nog in mijn bloed zit. Ik trotseer steile bergweggetjes, al snel licht slippend in de bochten, waarbij ik het niet kan laten primitieve cowboykreten te slaken. De snelheid maakt me licht in het hoofd. Ik waan me weer zeventien met Stella achterop, haar armen om mijn middel geslagen en haar wang tegen mijn rug als een verliefde puber, en leg roekeloos mijn hoofd in mijn nek om de wolkeloze hemel voorbij te zien razen. Ik zou eindeloos willen doorscheuren, maar als we een verlaten baai passeren, vindt Stella het tijd om te stoppen. Met haar slippers in de hand klautert ze over het vulkanische gesteente naar het strandje beneden. Om de paar meter staat ze stil en kijkt om, haar ogen samengeknepen tegen de zon, om zeker te weten dat ik volg. Ze trekt al haar kleren uit en springt in het water, ze lacht hard en ongecontroleerd, spat met water, roept: 'Oscar! Kom!'

Ik spied om me heen, maar er is niemand te zien. Naakt duik ik haar achterna. Stella knijpt plagerig in de vetrolletjes die zich rond mijn middel hebben opgestapeld en zegt: 'Met

jouw zwembandjes blijf je vanzelf drijven.'

Ze slaat haar benen om mijn middel, kust me, duwt haar tong naar binnen. Het water maakt haar gewichtloos.

Stella rolt een grote badhanddoek uit op het rotsstrandje en probeert een comfortabele houding te vinden, terwijl ik drijvend op mijn rug luister naar vervormde onderwatergeluiden. De zon brandt op mijn huid, maar ik ben te loom om het water te verlaten. Als ik naast Stella op de handdoek kom liggen, heb ik de verrimpelde vingertoppen van een oude man. Langzaam doezel ik weg, luisterend naar het geruststellende geklots van de golven en het autoverkeer in de verte. Zo hoort het, zingt een zinnetje in mijn hoofd, zo hoort het en zo moet het altijd zijn.

Wanneer ik wakker word, lig ik alleen op de handdoek. Mijn rug en nek staan in brand, de zon hangt loodrecht boven me. Waar is Stella? Haar petje, kleren en slippers zijn weg, alleen de rugzak ligt er nog. Als ik ga staan, duizelt het me. Ik sla de handdoek om mijn nek en zeg zachtjes haar naam – de reflex is te sterk. Haastig trek ik mijn korte broek aan om een paar meter omhoog te klimmen. Ik ga niet al te ver weg van het strandje voor het geval ze uit zichzelf terugkeert. Ik vraag me af hoe lang ik moet wachten voordat ik alarm sla. Het idee dat ze misschien in gevaar is, maakt me gek. Ze kan wel verkracht zijn. Ze kan wel dood zijn. Dood en verkracht. Stella is in geen velden of wegen te bekennen en omdat ik geen idee heb waar ik moet zoeken, keer ik terug naar mijn post. Mijn gevoel voor tijd ben ik kwijt en ik vervloek mezelf omdat ik geen horloge heb meegenomen. Ik doorzoek de vakjes van de rugzak in de hoop pen en papier te vinden, maar tref alleen mijn zakmes.

Hij heeft ons gevonden, uiteindelijk weet hij ons altijd, overal te vinden. Hij heeft haar te pakken. De televisie voorgoed vaarwel zeggen, straatveger worden, zonder verdoving mijn nagels uittrekken, naar Siberië verhuizen, op mijn knieën een pelgrimstocht naar Mekka maken, mijn ziel ver-

kopen; ik ben tot alles bereid als hij Stella maar ongedeerd laat. Ik zou tegen hem willen schreeuwen: ze is doof, ze raakt gedesorienteerd, ze heeft last van haar zenuwen! Het besef dat dat hem niets kan schelen, dat die wetenschap hem alleen maar meer plezier zal geven in de geestelijke en lichamelijke marteling van mijn vrouw, stompt me in de maag. Een primitieve overlevingsdrang neemt bezit van me: ik moet haar redden, ik moet mijn vrouw uit zijn manipulatieve poten bevrijden, al kost het me mijn leven. Ik houd het zakmes paraat, de rugzak laat ik liggen zodat Stella weet dat ik in de buurt ben. Het gesteente brandt onder mijn voeten, het zweet loopt over mijn slapen en ik hijg van de inspanning als een oud paard. Ik kan het niet laten om haar naam te roepen, zo hard dat mijn stembanden protesteren. Als ze onvindbaar blijft, zal ik naar de plaatselijke politie moeten. *Well, we've had a stalker for quite some time and now I think he's got my wife;* ze zullen denken dat ik een zonnesteek heb opgelopen, ze zullen aan hun dikke Spaanse snor krabben en onderling flauwe grappen uitwisselen die ik niet kan verstaan.

Wanneer ik halverwege de rots ben, zie ik haar boven aan de weg staan, met haar handen in haar zij, alsof zij zich afvraagt waar ik blijf in plaats van andersom. Ze heeft het petje diep over haar ogen getrokken en haar neus is sproetelig verbrand. Ze lacht, ze zwaait. Stella leeft. Ik zie mezelf door haar ogen, een zwetende, knalrode toerist in een afgezakte korte broek die, met een handdoek om zijn nek en een zakmes in de aanslag, moeizaam van steen naar steen klautert. Ik stop het mes in mijn zak en voel me belachelijk. Ze zwaait nogmaals, roept: 'Joehoe!'

Aarzelend hef ik mijn hand. De rugzak ligt nog beneden, ik moet terug.

Als we weer in het appartement zijn, begin ik met Stella te vrijen. We zijn er nog. We leven. Het is voor het eerst sinds

het incident met de pil en ik begin maar niet over voorbehoedsmiddelen, om te voorkomen dat de sfeer wordt verpest. Ik raak haar voorzichtig aan, voel de botten onder haar huid. Ze is wat aangekomen, maar nog altijd mager. Als ik boven op haar ga liggen durf ik bijna niet te bewegen, bang dat ik haar per ongeluk verpletter onder mijn gewicht. Vlak voordat ik klaarkom, trek ik me terug. Stella verdwijnt direct na afloop in de badkamer en blijft zo lang weg dat ik half in slaap sukkel.

De zon speelt een verraderlijke rol. 's Avonds begin ik pas te voelen wat de uv-stralen hebben aangericht en nadere inspectie leert dat mijn rug knalrood is. Het gloeien gaat over in een felle brand die zich niet met een koude douche laat blussen. Ik probeer mijn dorst te lessen met bier, maar ook na het derde blikje blijft mijn keel droog. Een doffe hoofdpijn komt opzetten en mijn voorhoofd voelt heet. Het zwembad ligt er kalmpjes bij, het Italiaanse stel is nergens te bekennen en in het appartement van de Duitsers brandt licht. Over het droogrekje voor hun deur hangt een enorme, rode zwembroek. Ik heb de bedjes voor het uitkiezen. Op mijn buik liggend, met mijn armen langs mijn lichaam, laat ik mij door Stella insmeren met aftersun. Ik draai mijn gezicht naar haar toe en trek pijnlijke grimassen, die haar in de lach doen schieten.

Als Stella klaar is met insmeren, geeft ze een klopje op mijn arm. 'Ik ga naar binnen.'

Ik probeer de pijn te vergeten door aan iets anders te denken. *Ik heb een potje met vet, al op de tafel gezet, ik heb een potje potje vèhèhèt.* Op schoolreis kon ik het uren zingen in de bus, tot ik er gek van werd. Een geluid, sterker dan het dreunende potje vet in mijn oren, doorbreekt de avondstilte.

Het hoge gegil dat weerklinkt valt moeilijk thuis te brengen. Is dat Stella? Ik ren naar het appartement en ja, zij is het die gilt alsof ze in een horrorfilm is beland. Ze zit op de

stenen vloer, pal voor de ingang, met een kaart in haar hand.
O god.

‘Stella, rustig!’ roep ik en ik schud aan haar schouder om te zorgen dat ze naar me kijkt. ‘Niet schreeuwen, rustig nou.’

Ze houdt even plotseling op met gillen als ze is begonnen. Met moeite weet ik de kaart uit haar verkrampte vingers te trekken.

Verderop gaat een deur open.

‘Hallo?’

Het is de zware basstem van de Duitser.

‘*Alles in ordnung!*’ roep ik. ‘*Alles isst oké. Everything under control.*’

Gespannen luisterend wacht ik tot hij weer naar binnen is gegaan.

De ansichtkaart heeft een ouderwets kartelrandje en de voorkant toont een afbeelding van een molen, met de voorgedrukte tekst *Groeten uit Holland*. Achterop staat in blokletters: *Geniet van de zon zolang het nog kan*. Geen afzender. De kaart is aan ons beiden gericht en het adres staat precies vermeld, met postcode en appartementnummer. Woedend verscheur ik de kaart tot snippers.

‘Niet doen, bewijsmateriaal,’ waarschuwt Stella met een bibberige stem, maar het is al te laat.

Ik zak door mijn knieën, sla mijn armen om haar heen. Met mijn hoofd op haar schouder wacht ik tot ze kalmeert en het enige wat ik kan denken is dat we hier weg moeten, nu acuut – koffers pakken, taxi, naar het vliegveld om het eerste het beste vliegtuig te nemen, vanavond nog als het kan, zo ver mogelijk weg van hier. De enige vraag is waar-naartoe. Hij weet ons altijd, overal te vinden.

Ik sluit me op in de badkamer en duw, op zoek naar verkoeling, mijn gezicht tegen de tegels. Lang en vol haat staar ik naar het gezicht dat de bruin uitgeslagen badkamerspiegel boven de wasbak reflecteert. De kop van een geboren

verliezer. Geen wonder dat geen mens meer met me te maken wil hebben. Met mijn rug naar de spiegel gedraaid vang ik via een make-updoosje van Stella het beeld op van mijn verbrande achterzijde. Het komt me voor alsof ik naar de getormenteerde rug van een gemartelde kijk, een geboren slapping die zich vrijwillig heeft laten afranselen tot de vellen erbij hangen.

3 I

Stella en ik voeren steeds hetzelfde gesprek, als acteurs die een absurdistische eenakter ten tonele voeren.

Ik: 'We moeten hier zo snel mogelijk weg.'

Zij: 'Maar waar wil je dan naartoe?'

Ik: 'Naar huis.'

Zij: 'Alsof het daar veilig is. Hier zitten we tenminste op afstand van die gek.'

Ik: 'Dat weet je niet. Misschien zit-ie wel om de hoek. Misschien is het die Duitser met die nepsnor, weet jij veel.'

Zij: 'Doe niet zo raar.'

Ik: 'Wees realistisch. Hij weet waar we zitten. Hij kan ons elk moment iets aandoen, beseft je dat dan niet?'

Zij: 'Ik laat mijn vakantie niet verpesten.'

Ik: 'Die is al verpest.'

Zij: 'Ja, als je zo blijft denken wel. We kunnen toch proberen er nog wat van te maken?'

Ik: 'Wie houdt je nou voor de gek?'

Zij: 'We kunnen niet naar huis, het is daar nu één grote puinhoop.'

Ik: 'Oké, dan blijven we gezellig hier.'

Deze uitvoering wordt meestal gevolgd door het slaan van een deur, of een hardnekkig zwijgen. Het vakantieoord komt me voor als een slecht bewaakte gevangenis. Het leek veilig om ver weg op een eiland te zitten, omringd door water, maar ik zie nu in dat ik een cruciale denkfout heb

gemaakt: als de stalker zich ook op het eiland bevindt, kunnen we geen kant op. Zolang Stella weigert te vertrekken zit ik hier vast, want ik denk er niet over haar alleen achter te laten.

Er is iets merkwaardigs aan de hand met haar. Of met mij. Met haar en mij. Ik had verwacht dat Stella in zou storten, maar het tegenovergestelde lijkt het geval. Van de weeromstuit heeft ze een opgewektheid over zich gekregen die een bepaald type mensen in noodsituaties bevangt. Ik had haar nooit tot dit type gerekend. Zo nuchter, zo positief. Tot nu toe heb ik weinig gemerkt van de medicijnen die ze voorgeschreven heeft gekregen, maar nu lijkt het of ze pillen uit een ander potje slikt die haar hormoonhuishouding hebben omgegooid. Misschien kostte het gewoon tijd voor het effect van de antidepressiva merkbaar werd. Misschien heeft het niets met haar medicatie te maken en heb ik haar onderschat. Ze heeft iets van haar oude veerkracht hervonden – al blijf ik het gevoel houden dat haar stemming elk moment kan omslaan.

Mijn paniek stijgt naarmate die van haar zakt. Nu ik me in haar aanwezigheid niet meer kalm en sterk hoef voor te doen, ben ik het ook niet meer. Van de ene op de andere dag lijken de rollen omgedraaid en is zij degene die de stevige schouder biedt om op te leunen, terwijl ik een pilletje van de dokter kan gebruiken. Ze gebruikt termen als ‘het hoofd koel houden’ en ‘laat je niet gek maken’, die mijn bloed tot het kookpunt brengen. Ze verwijt me dat ik de vakantie verpest, hoe vaak ik haar ook wijs op het feit dat ik niet de verzender van de ansichtkaart ben. *Groeten uit Holland*, het gore lef. Ze vindt dat we de stalker te veel macht geven als we ons doen en laten door hem laten bepalen. Wees toch niet zo negatief, krijg ik nu drie keer per dag te horen. Wat bewijst dat optimisten levensgevaarlijk zijn omdat ze de situatie structureel te positief inschatten, maar als ik dat tegen haar zeg, antwoordt ze: zie je wel dat je een raspessi-

mist bent. Ik ben benieuwd of ze er nog steeds zo over denkt als ze een pistool tegen haar hoofd krijgt en ze zich stante pede uit moet kleden. Ik geloof dat ik de situatie preferer waar in we samen voor ons leven vreesden.

Aangeschoten wild, dat zijn we, en Stella vertoont het klassieke gedrag van een gewond dier in nood: ze laat haar tanden zien. Het is een vorm van overlevingsdrift die ik herken, maar ik ben ermee opgehouden deze gedachtes uit te spreken omdat ze enkel tot irritatie leiden. Stella's geforceerde opgewektheid maakt me met het uur mismoediger. Ze begint over Jimmy, maar als ze merkt dat ik niet in de stemming ben om te praten, houdt ze haar mond en stelt ze voor om een ijsje in het dorp te gaan eten. Ik werk drie bollen stracciatella weg, puur om te bewijzen dat het aan mij niet zal liggen.

Alle martelmethodes die ik de afgelopen jaren in films heb gezien passeren de revue, van de sadistische tandarts in *The Marathon Man* die dreigt een tand te trekken voor elk fout antwoord (*'is it safe?'*) tot de moordenaar in *Seven* die het afgehakte hoofd van de hoofdpersoons geliefde in een verrassingsdoos aanlevert. Helaas ben ik in deze aanhoudende fantasieën niet de uitvoerder van de doordachte martelpraktijken maar het slachtoffer. Ik heb mezelf op de gedachte betrappt dat het misschien maar beter is dat Jimmy dit niet meemaakt. Als hij nog bij ons was, zou hij een te makkelijke prooi zijn.

Stella heeft gelijk, ik overdrijf. De werkelijkheid is dat ik niet word gemarteld in een tandartsstoel en dat ik geen doos heb ontvangen met het hoofd van mijn echtgenote erin. We hebben slechts een ansichtkaart gekregen met een dreigende tekst achterop, een pesterig signaal dat hij ons niet is vergeten. Niet meer en niet minder. Goed beschouwd worden de pesterijen steeds milder. Nog even en ik krijg een cadeau voor mijn verjaardag dat boven aan mijn lijstje staat; ongetwijfeld is onze anonieme vriend als een van de eersten op de hoogte van mijn materiële verlangens.

Traag als een schildpad kruipt de dag van vertrek naderbij, tot hij zich eindelijk aandient. Ik weet niet wat ik verwacht, ik weet alleen dat ik naar huis wil. Vijf uur voordat het vliegtuig opstijgt, sta ik met mijn jas over de arm en mijn koffer paraat bij de deur, terwijl Stella een laatste baantje trekt in het zwembad. Haar spullen slingeren achteloos door het appartement, alsof ze er niet aan moet denken te verrekken, en haar koffer staat nog in de gammele kast waarin ze hem een week geleden heeft opgeborgen. Ik hang mijn jas over mijn koffer en kijk voor de derde keer onder het bed om te controleren of ik niets heb vergeten. De badkamer heb ik leeggeruimd, de afwas is gedaan, ik moet me beheersen om niet aan het inpakken van Stella's kleding te beginnen.

Na een oneindigheid dient het moment zich aan waarop het vliegtuig zich losmaakt van de grond en ik Tenerife vaarwel kan zeggen. Tot nooit meer ziens. Ik was van plan het boek waarin ik tijdens de vakantie ben begonnen, eindelijk uit te lezen in het vliegtuig, maar daar heb ik geen tijd voor omdat ik de man die zes rijen achter me zit in de gaten moet houden. Hij heeft een pet van *De Oscars* diep over zijn ogen getrokken en lijkt verdacht veel op Johan. Het is Johan, mijn fanatiekste fan. Het is hem niet. Het is hem, ik weet het zeker. Hij propt zijn mond vol nootjes, die de stewardessen zojuist hebben uitgedeeld, op een manier zoals alleen Johan dat kan. Alsof hij dagenlang niet heeft gegeten. Hij vraagt om een extra zakje. Het is hem. De rest van de reis vervloek ik mezelf omdat ik me uit mijn tent heb laten lokken in het café van De Redactie. Ik heb hem tegen me in het harnas gejaagd, terwijl ik had kunnen weten hoe link dat is. Zijn fanatieke liefde voor mij grenst aan die andere sterke emotie, haat. Ik vraag Stella of ze vindt dat de man met de pet zich verdacht gedraagt, maar ze weigert om te kijken en blaardert demonstratief in een gratis magazine van de luchtvaartmaatschappij.

Wanneer het vliegtuig is geland blijft Stella, die de stoel aan het gangpad heeft, zitten terwijl ik half staand, met mijn hoofd gebogen, wacht tot ze eindelijk aanstalten maakt om te gaan lopen. Als de man met de pet voorbijkomt, zegt Stella hard: ‘Dag Johan.’

Hij kijkt niet op of om.

Zodra ik de sleutel in het slot van de voordeur steek, weet ik dat we niet alleen zijn.

‘Hallo, wie is daar?’ vraag ik zo bars mogelijk. ‘Hallo!’

De geluiden lijken van beneden te komen. Ik hoor een mannenstem en de hoge lach van een vrouw. Geklos op de souterraintrap. Waar heb ik mijn zakmes? Ik zeg tegen Stella dat ze buiten moet blijven staan, maar ze ziet het niet en sjort onbekommerd haar koffer over de drempel.

Dan verschijnt de buurvrouw boven aan de souterraintrap.

‘Nou ja, zeg, kijk eens wie we daar hebben!’ roept ze. ‘Frits, ze zijn er weer.’

Achter haar verschijnt de glimmende kop van Frits.

‘Hi Karin, hi Frits,’ groet Stella opgewekt.

‘Ik dacht dat je principieel niet werkte in het weekend,’ zeg ik tegen Frits. ‘Wat moet dit voorstellen? Wat doen jullie hier?’

Karin veegt haar handen af aan haar taps toelopende pantalon, die verdacht veel weg heeft van een paardrijbroek. Dressuur, dat zou wat voor haar zijn, een paard onzinnige kunstjes laten doen op muziek.

‘O, niks bijzonders,’ zegt ze, alleen Stella aankijkend. ‘Ik hielp Frits even met de laatste dingetjes. Styling hè, daar hebben wij vrouwen toch net iets meer kaas van gegeten.’

‘De verbouwing zou vrijdag op z’n laatst klaar zijn,’ zeg ik.

Karins ronde ogen schieten zenuwachtig heen en weer. Ze plukt aan de dikke, gouden ketting om haar nek. Heeft

Stella ons vakantieadres aan de burens gegeven?

‘Het ziet er allemaal picobello uit, maak je geen zorgen,’ zegt ze tegen Stella. ‘De mannen hebben geweldig veel werk verricht. Ze hebben tot tien uur ’s avonds doorgewerkt gisteravond, werkelijk fenomenaal. Hè Frits?’

Haar zwager komt naast haar staan in de gang en geeft geen antwoord. Mijn blik beantwoordt hij met zijn gebruikelijke, nauwelijks verhulde minachting.

‘Mooi,’ zeg ik, ‘dan kunnen jullie nu naar huis.’

Stella werpt me een vragende blik toe, ze heeft de conversatie niet kunnen volgen. Ze gebaart zonder woorden: wat is er?

Niets, gebaar ik terug.

Karin negeert mijn opmerking en strekt haar armen naar Stella uit. ‘Wat heerlijk dat jullie er weer zijn, lieve schat. Wat zie je er goed uit!’

Stella laat zich tegen Karins omvangrijke boezem drukken. Arm in arm lopen de twee naar de huiskamer, alsof ze de dikste vriendinnen zijn.

‘Nou, welkom thuis dan maar,’ zegt Frits als de deur achter hen is dichtgevallen. ‘Wat Karin zegt, we hebben ons te pletter gewerkt. Dat je het toch even weet.’

‘Daar heb ik volop notie van genomen, heel fijn,’ antwoord ik.

Ik had nooit met het idee moeten instemmen om een zwager van Karin in te huren. Ze heeft vast elk laatste opengetrokken dat ze tegenkwam en haar obsessieve nieuwsgierigheid volledig bevredigd. Zou zij degene zijn die...? Zouden zij en Frits samen...?

‘Pardon?’ vraagt Frits.

Ik sla mijn armen over elkaar. ‘Oké. Rot op uit mijn huis. Nu direct. Versta je dat misschien beter?’

‘Duidelijk,’ zegt Frits.

Hij takelt zijn middelvinger langzaam omhoog met een denkbeeldige katrol, terwijl hij me uitdagend blijft aankij-

ken. Dan loopt hij door de openstaande voordeur naar buiten en geeft een harde schop tegen mijn koffer, die op het pad staat te wachten.

‘Kapsoneslijer. Zit ik me daarvoor uit de naad te werken. Je vindt jezelf heel wat, hè, alleen omdat je toevallig met je kop op tv bent geweest. Nou, als je denkt dat ik je ga zitten matsen omdat je zogenaamd bekend bent, heb je het mis. Bij mij moet je gewoon betalen, vriend, net als iedereen.’

‘Daar twijfel ik niet aan,’ antwoord ik ijzig en ik smijt de voordeur dicht.

‘Ik vond het toch onwijze kutprogramma’s, met die grafkop van je!’ schreeuwt hij door de deur heen.

Even later hoor ik zijn busje starten. *Bruinsma, daar kun je op bouwen!*

‘Waar is Frits?’

Karin kijkt om de hoek van de kamerdeur.

‘Frits is een eindje rijden,’ zeg ik, ‘Frits heeft een beetje moeite met het beheersen van zijn emoties, maar daar weet jij vast alles van.’

Haar mond trekt omlaag. ‘Ik denk dat ik zo ook maar eens ga.’

‘Doe dat,’ zeg ik, ‘doe dat vooral.’

‘Even Stella gedag zeggen.’

Ze trekt haar hoofd terug, laat de deur achter zich dichtvallen.

Ik vertrouw hem niet en ik vertrouw haar al helemaal niet. Weg moet ze, mijn huis uit. De wereld zit vol met klootzakken en als ik daar één van ben, het zij zo. Terwijl ik mijn licht gedeukte koffer naar binnen rol, bedenk ik tot mijn schrik dat Frits de sleutels van ons huis nog heeft – sleutels waarvan hij in de week dat we weg waren wel honderd keer kopieën kan hebben laten maken.

En dan? Dan is het alleen Stella en ik. We leveren geen strijd meer, gebruiken steeds minder woorden. Haar optimisme mengt zich met mijn angst, haar angst mengt zich met mijn woede, en het residu bestaat uit een milde saamhorigheid. We hoeven niets meer, hebben genoeg aan het beschutte bestaan binnen de muren van ons huis. De televisie staat permanent uit, de laptop blijft dichtgeklapt en de blackberry begraaft ik in mijn sokkenla, zodat ik niet in de verleiding kom om mijn sms-berichten en mail te checken. Ik besluit het abonnement op de krant niet te verlengen. Was ik in mijn vorige leven een nieuwsjunk die geen uur zonder zijn shot kon, nu ga ik cold turkey zonder noemenswaardige ontwenningsverschijnselen. Boodschappen laten we bezorgen, alleen bij uitzondering komen we buiten – gijzelaars en gijzelnemers ineen. Ik begrijp nu hoe moeilijk het voor ex-gevangenen moet zijn om hun veilige getraliede wereld achter zich te laten. Eén keer per week verlaat Stella het huis om haar psycholoog te bezoeken. Ze neemt haar eigen auto en rijdt direct na de therapie terug, een exercitie die hoogstens anderhalf uur in beslag neemt, maar ik ben toch elke keer weer blij als ik de groene C2 voor zie rijden. We redden het samen, met z'n tweeën, die overeenkomst hebben we na terugkeer van vakantie ondertekend met onzichtbare inkt.

Ik heb nauwelijks meer een notie van datum en tijd. Het wordt steeds vroeger donker en als ik mijn hoofd buiten de

deur steek, doet de kou mijn hoofd tintelen. Ik had het nooit gedacht, maar een bestaan zonder schema's werkt bevrijdend. Datum en tijd zijn slechts afspraken tussen mensen die voor mij niet meer gelden. Zou dit zijn wat Felix met zen bedoelde?

Stella wil me verrassen met het verbouwde souterrain als het helemaal af is. Terwijl zij beneden schoonmaakt, trek ik de fles wijn open die we van Tenerife hebben meegenomen. Mijn elektronische agenda is leeg en ik hoef nergens naartoe. De dagen zijn lang, te lang om zonder drank door te komen. Ik zou het detectivebureau kunnen inschakelen, een beveiligingsagent inhuren, een advocaat regelen, ik zou al mijn spaargeld kunnen uitgeven om een gevoel van veiligheid te kopen, maar de werkelijkheid is dat geen van deze professionals me tegen het leven zelf kan beschermen.

Stella's stilte begint mij te omringen. Stap voor stap leidt ze me binnen in haar dove territorium en het is alsof ook mijn oren zijn opgehouden met horen. Wat ik niet kan horen, bestaat niet. Ik heb nooit geweten dat doofheid zo mooi en zo zuiver kan zijn. Urenlang liggen Stella en ik in bed, waarbij we elkaar aanraken zonder dat het op vrijen aankomt. Zij leest slappe thrillers, ik doe spelletjes op mijn Nintendo, zij kijkt films die ze te vaak heeft gezien, ik lees de boeken die zij zojuist terzijde heeft gelegd. Het is alsof we een eeuwigdurende vakantie vieren, zoals vroeger aan de grote schoolvakantie geen einde leek te komen. Ik betrap me op een milde vorm van verveling, die ik niet probeer te bestrijden maar over me heen laat komen. Ik vraag me af waarom ik al die jaren zo idioot hard heb gewerkt, waar ik de overtuiging vandaan haalde dat een televisiecarrière de stress waard is.

Jimmy verschijnt bijna elke nacht in mijn dromen, zo overtuigend dat ik hem kan zien, proeven, ruiken. Het zijn zoete dromen die me terugbrengen naar de mooiste plaatsen in mijn herinnering. De slaap is niet langer een vijand, maar

een goede bekende die me met open armen verwelkomt. Misschien dat ik daarom steeds langere nachten maak en bijna evenveel uren slapend als wakend doorbreng. Ook Stella treft Jimmy in haar dromen. Het is alsof hij 's nachts tussen ons in ligt, op zijn rug, met zijn handjes tot vuisten geknepen en zijn mond een stukje open, zo langzaam ademend dat we ons er om de beurt van moeten vergewissen dat hij nog leeft. Regelmatig worden we beiden met een glimlach op ons gezicht wakker en werpen we elkaar een alwetende blik toe: hij was er weer vannacht.

Op een ochtend wordt de stilte verstoord door een aanhoudend gerinkel, dat ik pas na een paar seconden kan thuisbrengen. De deurbel. Mijn eerste impuls is om het geluid te negeren in de hoop dat het vanzelf ophoudt, maar het wordt me na een minuut duidelijk dat degene die de bel blijft induwen niet van plan is te vertrekken. De Snoek en de C2 staan voor de deur; dat er niemand thuis is, lijkt niet erg aannemelijk. Stella zit in het souterrain, een van de weinige plekken in huis waar geen flitsbel hangt. Door het matglas van de voordeur doemt een lange, magere gestalte op. Ik houd de deur op een kier.

‘Oscar?’

Ik ontgrendel het nachtslot en zwaai de deur verder open, knipperend tegen het felle licht. Jan staat wippend op haar tenen van ongeduld voor me, zo springlevend dat ik niet anders kan dan verbaasd naar haar staren. Ik herinner me een wereld waarin ik evenveel haast had als zij, waarin geen minuut te verliezen viel en het wachten voor een dichte deur al genoeg was om mijn ergernis op te wekken. Een vakje in mijn hersenen administreert dat Jan een zwarte trenchcoat draagt met een strak gesnoerde riem om haar middel die haar verdomd goed staat. Haar haar glanst bijna net zo fanatiek als haar lipgloss. Aan haar voeten heeft ze pumps van lakleer die zich niet erg op hun gemak lijken te voelen tussen de kiezels.

‘Jan, wat doe jij hier nou?’

Haar ogen verwijden zich, haar rechtermondhoek trekt omhoog. ‘Ik kom je stalken, je weet toch dat dat mijn specialiteit is?’

Als ze mijn gezicht ziet verstrakken zegt ze sussend: ‘Ik weet dat ik niet bekendsta om mijn zelfspot, maar zo eens in de tien jaar lukt het me toch een grapje over mezelf te maken. Bij dezen. Historisch moment et cetera.’

Ze wankelt op haar hoge hakken, maar herstelt haar evenwicht snel.

Ik probeer iets te produceren wat op een glimlach lijkt. ‘Ik kan je niet binnenlaten. Beter van niet, Jan. Ik hoop dat je dat begrijpt.’

Ze laat haar handen in haar zakken glijden. ‘Oscar, ik sta hier als je collega. Ik wil alleen weten hoe het met je gaat. Je hebt verder niets van me te vrezen.’

Ik leun tegen de deur aan, sla mijn ene been over het andere. ‘Waarom nu? Vind je het niet een beetje laat om de meelevende collega uit te gaan hangen?’

Er vormt zich een frons tussen haar wenkbrauwen en ze houdt haar hoofd schuin op die typische manier van haar. ‘Ik heb je eindeloos gebeld en ge-sms’t. Je was onbereikbaar. Weet je wel hoeveel zorgen ik me heb gemaakt? Wij allemaal overigens, de redactie leeft enorm met je mee. Misschien moet je eerst je voicemail eens afluisteren voor je zulke dingen tegen me zegt.’

‘De Bos leeft inderdaad erg mee, ik kan niet anders zeggen.’

‘Boskamp is een lul. De manier waarop hij met je is omgegaan vind ik meer dan schandalig. En hij weet hoe ik erover denk, geloof mij maar.’

Haar stelligheid brengt me van mijn stuk, het is nooit bij me opgekomen dat Jan zich zou verzetten tegen de grote baas.

Jan verplaatst haar gewicht naar haar andere been. ‘Zeg,

wat vind je? Of ik doe nu mijn schoenen uit, of je laat me nu binnen. Ik geloof niet dat ik dit veel langer meer volhoud.’

‘Of je gaat nu weg,’ zeg ik, terwijl ik me losmaak van de deur en een stap naar achteren zet.

Ik neem Jan mee naar de keuken om water voor thee op te zetten, het neutraalste drankje dat ik kan verzinnen. Ze houdt haar jas aan, gaat op mijn aandringen aan tafel zitten, waarbij ze haar benen formeel over elkaar slaat. Mooie benen.

‘Oscar?’ roept Stella verderop in het huis.

‘Wacht even, blijf hier, ga niet weg,’ zeg ik, me akelig bewust van mijn schrikachtige reactie.

Stella staat me boven aan de souterraintrap op te wachten, door haar gebruikte wangen schemert bleekheid. ‘Is daar iemand? Je hebt toch niemand binnengelaten, hè? Je kunt niet zomaar...’

‘Rustig nou maar. Het is gewoon een collega die even langskomt,’ zeg ik, ‘ze is zo weer weg, maak je niet zo druk.’

‘Jan,’ stelt ze vast. Achterwaarts begint ze de trap af te dalen, terwijl ze zich met één hand aan de leuning vasthoudt. ‘Jan Vossebelt.’

‘Ze wil weten hoe het met me gaat,’ zeg ik, ‘met ons. Dat is toch aardig?’

‘En hoe weet jij dat?’ vraagt ze, voordat ze uit beeld verdwijnt.

‘Stella, vertrouw me,’ zeg ik, al zal mijn antwoord haar ontgaan.

Als het water kookt, stel ik vast dat de theezakjes op zijn. Ook het koffieblik is leeg. Het enige wat ik kan vinden is een pak karnemelk dat nog net niet over datum is. Ik ga aan de andere kant van de tafel zitten en kijk naar Jan. Ze drinkt haar beker achter elkaar leeg, op de rand blijft een veegje lipgloss achter.

‘Hoe is het met je, Oscar?’

Mijn naam op haar tong brengt een lang vervlogen belofte terug.

‘Wel best,’ zeg ik, ‘verrassend goed eigenlijk. Stella en ik zijn samen op vakantie geweest. En de verbouwing is eindelijk af, dat scheelt een hoop stress. Ik leid een bejaardenleventje, maar dat bevalt me eigenlijk wel. Hoe suffer hoe beter.’

‘Je ziet er goed uit,’ zegt ze. ‘Bruin. Uitgerust. Zo ken ik je weer.’

Soms weet je pas wat je hebt gemist, als het er weer is. God, wat ben ik blij om haar te zien, om een gewoon gesprek te voeren zoals gewone mensen dat doen. Ik ben te lang alleen geweest, zover afgedreven van de wereld dat ik me nauwelijks meer voor de geest kon halen hoe die eruitzag – angstaanjagend, maar ook betoverend mooi, in kleuren zo helder, dat ze pijn doen aan mijn ogen.

‘Oscar, ik wil je een voorstel doen, maar misschien is het beter om op neutraal terrein af te spreken. Ik wil absoluut niet voor problemen zorgen. Zeg jij maar wat je het beste vindt.’

‘Neutraal terrein,’ papegaai ik, ‘dat lijkt me goed.’

Ze staat op van tafel, zet haar beker op het aanrecht. ‘Volgende week woensdag om vijf uur in café Smits. Schikt dat?’

Ze vraagt het zonder ironie.

‘Ik denk dat ik wel een gaatje weet te vinden.’

Ze lacht. ‘Ik kom er wel uit. Tot woensdag.’

Voor ik aanstalten kan maken om haar uitgeleide te doen, trekt ze de keukendeur achter zich dicht. Haar hoge hakken klikken op het parket, ze sluit de voordeur zo zachtjes dat ik het met moeite kan horen. Al snuivend probeer ik het vleugje Jan dat in de keuken hangt vast te houden. Het is alsof ik met haar parfum iets van haar levenslust vang. Met haar korte bezoekje heeft ze mijn herfstslaap definitief verstoord. Het onbestemde verlangen maakt me dorstig en ik klok de

karnemelk achter elkaar naar binnen, lik de snor van mijn bovenlip.

‘Goed volk,’ zeg ik tegen mezelf. ‘Goed volk, jongen. Laat je niet gek maken. Er zijn heus nog wel mensen die je kunt vertrouwen.’

Wantrouwen is een vijand in vermomming; hij presenteert zich als een medestander maar vroeg of laat keert hij zich tegen je. Ik wil naar buiten, eruit, weg. Als veiligheid betekent dat ik me schuil moet houden, vraag ik me af hoe lang ik nog veilig wil zijn.

De schuur gaat morrend kopje-onder in de rommel. Een reddingsactie is geboden. Ik houd het niet meer uit in huis, moet wat doen, fysiek bezig zijn, me in het zweet werken. Jans bezoek heeft een krater geslagen. Aan de ene kant van het gat sta ik, aan de andere kant Stella. Ze zegt niets, maar kijkt verwijtend, alsof ik me bij de anderen, de horenden heb aangesloten. Terwijl het andersom is; haar stilte sluit mij buiten. We vermijden de naam Jan als een vloek.

Als ik dubbel heb gecontroleerd of de voordeur op slot zit, loop ik met haast in mijn benen naar de keuken. Mijn hart begint ongenadig te bonken als ik een blik door het raam werp. Er beweegt iets schuin achter de schuur. Er is iemand in de tuin. Hij houdt zich schuil, maar ik heb hem in een flits gezien. Of verbeeld ik het me? Terwijl ik een paar stappen opzij doe om een mes uit het houten blok op het aanrecht te trekken, blijf ik de schuur door de ruit gadeslaan. Ja, daar beweegt iets. Ik maak de keukendeur zo zachtjes mogelijk open en doe hem achter me op slot, al vindt Stella het onaangenaam om ingesloten te zijn. Veiligheid voor alles. Er komen geluiden vanachter de schuur vandaan. Het is zover. Hij laat zich zien. Met het mes in de hand sluip ik door het gras.

Als ik naast de schuur sta, blijf ik staan en druk me tegen de houten wand, met het mes in de aanslag. Ik hoor hem

ademen. Als hij me aanvalt, gaat hij eraan. *Self defence*, hoe heet dat ook alweer in het Nederlands? Nee, ik kan hem beter voor zijn. Met een schreeuw werp ik me naar voren, tastend naar de schouder van de indringer. Ik stap met mijn linkerbeen ergens in, voel de nattigheid tot mijn enkel, maar ik aarzel niet en zet het mes in één vloeiende beweging op de keel van de man. Frits. Ongelooflijk, het is Frits. Ik geef een harde duw tegen zijn schouder en druk hem tegen de achterwand van de schuur.

‘Tering!’ piept hij.

Ik heb hem klem. Frits ziet nog roder dan anders en ik ruik zijn angstzweet. Nu ik zo op hem neerkijk, valt me weer op wat een dwerg het eigenlijk is. Minstens twee koppen kleiner. Er dringt nog een andere geur mijn neusgaten binnen die ik niet kan thuisbrengen. Als ik mijn kletsnatte voet probeer te verplaatsen, maakt dat een zuigend geluid. Wat is dit? Niet laten afleiden nu. Ik werp een snelle blik omlaag en zie dat ik in een lage, langwerpige bak sta. Ik til mijn been op. Bloed druipt langs mijn enkel. Een schoen vol bloed, overal bloed, ik ben gewond, ik bloed leeg. Als tot me doordringt dat het niet mijn eigen bloed is, begin ik hevig te trillen en bijna laat ik het mes uit mijn handen vallen. Hij is gek. Helemaal gek.

‘Tering,’ zegt Frits weer.

Ik sleur hem een paar meter met me mee, weg van de bak, en trap net zolang tot ik mijn schoen heb uitgeschopt. Mijn sok is doordrenkt van het bloed. Walgelijk voelt het.

Ik duw het mes harder tegen de keel van Frits.

‘Dus jij bent het.’

Hij kijkt me angstig aan.

‘Laat me los. Flikker op met dat mes.’

Hij praat moeizaam.

‘Dus jij bent het,’ herhaal ik, harder.

‘Waar heb je het over, man? Ik kom alleen dat ding ophalen.’

Hij seint met zijn ogen en ik volg zijn blik, terwijl ik het trillen van mijn armen probeer te onderdrukken en hem zo stevig mogelijk tegen de wand duw. Een zaagtafel. Sinds wanneer staat dat apparaat hier?

‘Ik kom alleen dat ding halen,’ herhaalt Frits, hijgend.

‘En even een paar liter bloed droppen, nu je toch bezig bent.’

‘Daar weet ik niks van. Echt niet. Ik zweer het.’

‘Wat wil je van ons? Wil je geld, is dat het? Krijg je er een kick van om ons te terroriseren?’

‘Ik weet niet waarover je het hebt.’

‘En Karin, zit die ook in het complot? Zij is degene die dit allemaal heeft bedacht, hè? Dat moet wel, aangezien jij het IQ van een baksteen hebt.’

‘Wat jij wilt. Als je me maar loslaat.’

‘Jij klein, miezerig mannetje. En dat noemt mij een rat.’

‘Rat, waar heb je het over?’

De oogjes van Frits flikkeren angstig.

Hij slikt luid. ‘Ik weet niet wat je je allemaal in je hoofd haalt, maar ik kom alleen mijn spullen halen. Daarna zie je me nooit meer, Oscar, dat zweer ik.’

Zijn stem klinkt schor. Het maakt me woedend dat hij me bij mijn naam noemt.

‘Ik heb je door, mannetje,’ zeg ik, ‘dus waag het niet. Waag het niet. Als je ooit nog in de buurt komt van mij of mijn vrouw, snijd ik je keel door. Laat daar geen twijfel over bestaan.’

Langzaam laat ik mijn greep verslappen. Ik doe een stap achteruit.

Hij wrijft over de rode striem die het mes heeft achtergelaten, hoest, vloekt luid.

‘Frits Bruinsma,’ zeg ik, ‘wie had dat gedacht.’

De arm waarmee ik het mes vasthoud, begint steeds heviger te trillen.

Frits houdt zijn handen omhoog, alsof hij zich overgeeft,

en zet een paar stappen zijwaarts. Zijn jas schuurt langs het hout, het zweet staat op zijn voorhoofd.

‘Luister, ik doe echt niks. Ik houd mijn handen zo, oké? Dat je ze kan zien. En ik ga nu heel rustig lopen tot ik bij mijn busje ben. Ja?’

Ik wijs op de zaagtafel. ‘En dat ding dan?’

‘Laat maar. Hou maar.’

Zijn stem slaat over.

Ik geef een knikje. Met elke stap die hij zet, doe ik een stap vooruit. Het mes houd ik paraat, beducht voor onverwachte bewegingen. Zodra hij achter de schuur vandaan is, zet hij het op een rennen. Zijn spijkerbroekdijen schuren tegen elkaar en hij hijgt alsof hij de marathons aan het lopen is. De bilspleet van Frits laat zich aarzelend zien. Ik verwacht dat hij nog wat gaat roepen, iets obsceens, iets grofs, maar hij geeft geen kik.

Ik blijf staan staren naar het tuinhokje waardoor hij is verdwenen.

‘Oscar?’

Stella houdt de keukendeur op een kier. Haar blik glijdt af naar mijn bebloede been.

‘Wat heb je? Wat is er gebeurd?’ vraagt ze paniekerig.

Het mes laat ik in het gras vallen. Ik kan haar niet langer beschermen. Dat hóéft ook niet meer. De stalker zal zich niet meer laten zien. Hij heeft een naam.

‘Stella, kom eens kijken.’

Als ik haar de bak met bloed laat zien schreeuwt ze het uit.

‘Het was Frits,’ zeg ik.

Ik kan haar nog net opvangen voordat ze in elkaar zakt. Slap hangt ze in mijn armen. Ik leg haar voorzichtig in het gras, trek mijn wollen trui uit en schuif die onder haar hoofd. Met gesloten ogen ligt ze daar, haar gezicht lijkbleek en haar mond een beetje open. Ik buig me voorover om te controleren of ze ademt. Gelukkig. Dan aai ik haar wang,

tot ze haar ogen, een minuut of wat later, opent.

Ik pak haar hand. 'Het is voorbij.'

'Echt, Oscar?'

'Van hem zullen we geen last meer hebben. Dat weet ik honderd procent zeker.'

'Het is mijn schuld,' antwoordt ze zachtjes. 'Ik wilde per se verbouwen. En ik dacht dat Frits te vertrouwen was.' Haar ogen vullen zich met tranen. 'Jij wilde hem ontslaan tijdens je vakantie. Maar ik moest zo nodig...'

'Stil nou maar.'

Ik ga naast haar liggen in het gras en we staren samen naar de lucht. Binnenkort is het winter.

33

Met mijn feilloze moordenaarsinstinct maai ik de een na de ander neer. *See you in hell*. Het is mijn missie om alle demonen die op mijn pad komen uit te roeien, en ik zal overwinnen, koste wat kost. De oergame *Doom* werkt echt uitstekend als je zo snel mogelijk hersendood verklaard wilt worden. Ik probeer me op het scherm van Stella's laptop te fixeren, maar mijn ogen beginnen zo te branden dat ik capituleer en het spel op pauze zet. Ondanks de ontmaskering van Frits Bruinsma leven we nog altijd als kluizenaars. Vreemd genoeg voel ik me niet opgelucht, alleen heel moe. Ik geloof dat we tijd nodig hebben om alles wat er is gebeurd te laten bezinken. Ondertussen moet ik mezelf zien bezig te houden, anders blijft het drama in de tuin zich voor mijn ogen afspeelen. Keer op keer probeer ik me te herinneren wat Frits in het verleden heeft gezegd, in de hoop op een verklaring of een clou te stuiten, maar ik kom geen steek verder. Ik heb nog altijd geen idee wat zijn motief zou kunnen zijn. Het is niet logisch. Stella en ik stellen het moment om aangifte te doen steeds uit. Hoe kunnen we hardmaken tegenover de politie dat het Frits was? Erg aannemelijk klinkt het verhaal niet.

Vandaag is het woensdag, de dag dat ik Jan weer zie. Eindelijk naar buiten, eruit, dat zal me nieuwe energie geven. De tinteling in mijn kruis negeer ik. Dat is over. Toen ik tegen Stella zei dat ik straks even wegga, vroeg ze niet naar het waarom. Ze is weer de hele dag in het souterrain

bezig, wat mij de ruimte geeft om door het huis te ijsberen en de klok in de gaten te houden. Leven zonder bedreigingen voelt onwennig, alsof ik alles opnieuw moet leren. Zorgvuldig pak ik mijn tas in en ik zet de blackberry aan, die als een idioot voicemailberichten en e-mails begint door te piepen. Voordat ik de voordeur achter me kan dichtgooien staat Stella boven aan de trap van het souterrain.

Ze zegt: ‘Oscar, je kunt nu niet weg. Ik wil je wat laten zien.’

Ik verstijf, voel me op heterdaad betrapt.

‘Kan dat niet later?’

Het klinkt nors, al bedoel ik het niet zo.

‘Het is eindelijk af,’ zegt ze, ‘ik ben toch zo benieuwd wat je ervan vindt.’

‘Wat is af?’ vraag ik om tijd te winnen.

‘Dat weet je best, het souterrain natuurlijk. Waarom denk je anders dat ik zo hard heb gewerkt?’

‘Een andere keer, oké? Straks. Ik wil graag zien hoe het is geworden, maar niet nu.’

‘Ik doe dit voor jou. Speciaal voor jou.’

‘Toe nou,’ zeg ik, ‘ik heb ruimte nodig. Je moet me wat lucht geven. Echt, ik stik, als je zo doorgaat.’

‘Oscar...’

Ze haalt diep adem, maar maakt haar zin niet af. Haar ogen zijn van het lichtste blauw, doorzichtig als de knickers die ik vroeger net zo lang van dichtbij bekeek tot ik duizelig werd. Ik vraag me af hoe het voelt als je stembanden werken en je mond een woord vormt, als je wéét dat je praat maar jezelf niet hoort. Ze heeft me eens verteld dat ze niet in stilte leeft, zoals veel mensen denken, maar te midden van geluiden – niet die van de horenden, maar desalniettemin geluiden. Geruis. Gesuis. Onderwatergeluiden. Haar oren kunnen ruisen van binnen als de wind, aanzwellend tot orkaankracht. Slecht weer, noemt ze dat. Het enige wat ze kan doen, is wachten tot het ophoudt. Stella is een geduldige vrouw, ze moet wel.

‘Liefje, ik moet nu echt gaan. Ik zie je straks en dan kun je me alles laten zien. Ik denk dat ik voor het eten wel weer terug ben.’

Gelukkig vraagt ze ook nu niet: waarheen dan? Ik trek de voordeur achter me dicht en ren op een sukkeldrafje naar de Snoek. Als ik de auto heb gestart kijk ik opzij naar het erker- raam, dat blind terugstaart. Stella is niet te zien, maar ik vermoed dat ze me vanuit de woonkamer in de gaten houdt. Ik zet de motor uit en leun met mijn hoofd op het stuur. Ik wil deze geheimzinnigheid niet, ik wil eerlijk en open zijn. In het ergste geval wordt ze boos of gaat ze zitten mokken. Ik haal de sleutel uit het contact. De woonkamer is verlaten, Stella staat bewegingloos voor het keukenraam naar de tuin te staren. Ze merkt me pas op als ik haar op de schouder tik. Van schrik veert ze op en ze kijkt om.

‘Sproet, luister,’ zeg ik, ‘ik heb een zakelijke afspraak met Jan. Ze wil me een voorstel doen en ik dacht dat het geen kwaad kon om te kijken waarmee ze komt. We kunnen de wereld niet eeuwig buitensluiten.’

Ik pak haar hand. ‘Het is tijd om weer te gaan leven.’

Ze houdt haar gezicht, dat perfect gebeeldhouwde gezicht met de losjes verstrooide sproetjes als enig relativerend element, naar me opgeheven en kijkt aandachtig. ‘Denk je dat echt?’

‘Ja.’

‘Dus je vindt dat je gevangenzit, hier, met mij? Leuk om te horen.’

‘Dat vind ik niet. Dat vond ik niet, althans. Maar ik begin ons oude leventje te missen. Kun je je daar iets bij voorstellen?’

‘Jawel,’ zegt ze aarzelend, ‘jawel hoor. Ga nu maar, anders kom je nog te laat.’

‘Weet je het zeker?’

‘Tot straks. Veel plezier.’

Ze draait zich van me af en opent de keukendeur.

‘Ik moet nodig wat aan de tuin doen. Het loopt uit de

hand. Als we niet oppassen, groeit er alleen nog maar onkruid.’

‘Oké, tot straks,’ zeg ik tegen haar dove rug en bijna zeg ik: wees voorzichtig buiten.

Niet meer nodig.

Ze kijkt om, alsof ze me heeft gehoord, en glimlacht flauwtjes.

‘Dag Oscar.’

Ze spreekt mijn naam uit alsof ze moet oefenen op het woord, formeel en met zorg.

Ondanks de vertraging die ik heb opgelopen ben ik vijf minuten te vroeg. Ik moet glimlachen bij de gedachte dat er veel maar tegelijkertijd niets is veranderd. Ik ben nog altijd een dwangmatige op-tijd-komer, al doe ik nog zo mijn best.

Aan de bar van café Smits zitten twee ranzige mannen met identieke hangbuik voor zich uit te staren, die zo te zien al heel wat uren van professioneel drinken achter de rug hebben. Mijn groet wordt beantwoord met gemompel. Zwijgend geeft een van hen aan dat de bierglazen opnieuw gevuld moeten worden. Ik neem plaats aan het afgeleefde tafeltje waaraan ik de vorige keer ook zat en wacht op Jan, met een glas spa rood voor me om het zakelijke karakter van onze ontmoeting te onderstrepen. Het trommelen van mijn vingers op het tafelblad is moeilijk onder controle te houden en wanneer ik ze dwing te stoppen, grijpen ze een stapel bierviltjes en beginnen daar, als zelfstandig opererende mechanismes, halfslachtige goocheltrucs mee uit te halen.

Bij Jans binnenkomst probeer ik haar met frisse ogen te bekijken. Ik weet nog dat ik haar voor het eerst bij de waterautomaat zag staan en me verbaasde over haar wonderlijke verschijning. Tante Sidonia. Haar ogen, jukbeenderen, mond; alle onderdelen van haar gezicht kwamen me overdadig voor, alsof ik naar een cartoonversie zat te kijken. Het lukt me niet om haar weer zo te zien, daarvoor is ze me te

vertrouwd. Haar trenchcoat hangt open, waardoor de zwarte jurk zichtbaar wordt die ze ook tijdens de eerste, toevallige ontmoeting droeg – alhoewel, toevallig? Haar lippen zijn oorlogsrood geverfd, eyeliner vergroot haar ogen; ze is klaar om ten strijde te trekken.

Ze gooit haar jas over een stoel en zet haar tas op de zitting.

‘Je kijkt alsof ik van Mars kom,’ zegt ze, ‘wat overigens ook zo is, maar houd dat alsjeblieft voor je. Voor je het weet, krijg je rare verhalen.’

Ik gebaar naar de barvrouw: ‘Nog een spa rood, graag.’

Zeg dan tegen Jan: ‘Aha, ik heb altijd al geweten dat er wat was.’

Ze kijkt ernstig, haar hand kruipt over tafel naar die van mij, maar ze trekt hem op het laatste moment terug.

‘Denk je nog wel eens aan ons?’ vraagt ze.

Ik leun achterover, balanceer op de achterste poten van mijn stoel om de afstand te vergroten.

‘Jan, niet doen. Ik waarschuw je. Als het deze kant opgaat, ben ik weg.’

‘Het is over,’ zegt ze, ‘dus waarom kunnen we het er niet als volwassenen over hebben? Ik begrijp niet waarom je zo spastisch doet. Ben je bang dat je je gevoelens niet in de hand hebt?’

De barvrouw knalt een spa rood voor ons neer. Ik laat mijn stoel landen op zijn vier poten. Als ze is weggelopen zeg ik: ‘Ik ben bang dat jij je gevoelens niet in de hand hebt.’

Ze kijkt me spottend aan. ‘*Don’t flatter yourself.*’

Ik zet mijn ellebogen op tafel.

‘Waarom ben je eigenlijk weggegaan bij *The Daily Show*? Het ware verhaal graag, niet de versie die je normaal gesproken aan iedereen opdiend.’

‘God, moet dat nu?’

Ze klinkt geïrriteerd. Ergens lijken we op elkaar, haar verlangen om de controle te houden, is minstens zo sterk als dat van mij.

‘Ja,’ zeg ik, ‘dat moet nu. Ik wil weten waar je staat.’

‘Oké,’ zegt Jan voorzichtig, ‘als je het per se wilt weten: ik had een verhouding met een collega, Bill. Het enige probleem was dat hij getrouwd bleek. Toen ze er op het werk achter kwamen dat we wat hadden, wisten ze niet hoe snel ze me moesten ontslaan. Het huwelijk is heilig hè, in Amerika. Ze waren als de dood voor een schandaal. Ik werd beschouwd als de kwaadaardige heks die gestookt had in een goed huwelijk en Bill kon gewoon blijven zitten. Die ligt waarschijnlijk al lang weer met een ander te rommelen, terwijl zijn vrouw braaf thuis zit en de gelukkige echtgenote uithangt.’

Ik leun met mijn kin op mijn handen. ‘Denk je er nooit aan hoe het voor haar is, hoe zij zich moet voelen? Het is hekserig om in een goed huwelijk te stoken, als je het mij vraagt.’

Ze duwt met een tonicstamper het schijfje citroen naar de bodem van haar glas. ‘Hij was getrouwd, ik niet. Het is wel heel makkelijk om mij de schuld te geven. Ik zeg niet dat het alleen aan hem lag, maar het lag zeker niet alleen aan mij. Bill stond sterker dan ik, hij had iemand om bij thuis te komen. Ik was alleen. Ik was verliefd op die man, hij zei dat zijn huwelijk niets voorstelde en dat hij zou gaan scheiden.’

‘En jij geloofde dat, naïef als je bent.’

‘Ik wilde dat geloven. Verliefdheid doet vreemde dingen met je.’

‘Heb je daarna nog contact gezocht met die vent?’

‘Nee. Nou ja, misschien een paar keer.’

Ik fixeer haar blik. ‘Wees eens eerlijk. Volg je mij? Zit je me achterna?’

Het is sterker dan ikzelf.

Ze aarzelt. ‘Waarom vraag je dat?’

‘Ik wil een antwoord.’

Ze veegt met haar hand door haar haren, drinkt van de spa rood en slikt luid.

‘Natuurlijk niet. Waar slaat dit op?’

Ik blijf haar strak aankijken. ‘Ik wil een borrel,’ zeg ik, ‘jij?’

‘Ja, graag.’

Het groen van haar ogen werkt magnetiserend.

‘Het wordt tijd dat je me gaat vertrouwen,’ zegt ze.

‘Misschien.’

Ik steek mijn hand op naar de barvrouw. ‘Twee wodka graag. Zonder ijs. Of wacht, maak er twee dubbele van.’

Een van de hangbuiken kijkt om en knikt, alsof hij zijn goedkeuring geeft. We zijn toegetreden tot het gilde van de hardcoredrinkers.

Als Jan een paar slokken wodka heeft genomen lijkt ze zich te herstellen.

‘Ik heb je verteld wat je wilde weten. Ga je mijn vraag nou nog beantwoorden?’

‘Help me even.’

‘Of je nog wel eens aan ons denkt.’

Ze heeft vaker verhoudingen gehad met getrouwde mannen, ze wilde met die engerd trouwen, ze dacht dat ze het van zijn vrouw zou winnen. Wie weet hoe vaak dit patroon zich heeft herhaald. Ze pretendeert zelfstandigheid, maar ondertussen is ze zo obsessief op zoek naar een man dat ze in staat is een huwelijk kapot te maken. Dat ze op getrouwde mannen valt, kan geen toeval zijn. Ze wil hebben wat een ander heeft, ze moet degene hebben die ze niet kan krijgen. En nu wil ze een beloning voor haar eerlijkheid, hoe lelijk de waarheid er ook uitziet. Het erge is dat ik nog steeds verliefd op haar zou kunnen zijn.

‘Er bestaat geen “ons”,’ zeg ik, ‘ik denk niet aan jou, ik denk aan mijn vrouw. Zij is mijn grote liefde en ik wil er alles aan doen om te voorkomen dat ons huwelijk kapotgaat. Ik hoop dat je dat respecteert.’

‘Dat dacht ik al,’ zegt ze zonder me aan te kijken, ‘ik was gewoon een tussendoortje, lekker voor de seks, meer niet. Ik ben blij dat dat nu helder is.’

‘Jan, alsjeblieft. Het was meer dan dat, dat weet je best, maar het moet hier stoppen. Ik kan dit gesprek niet voeren, dat is niet eerlijk tegenover Stella.’

Ze lacht. ‘Eerlijkheid boven alles. Een nobel streven.’

Ik geef geen antwoord.

‘Luister,’ zegt ze, ‘voordat ik je een voorstel doe, moet ik zeker weten dat je geen gevoelens meer voor me hebt. Dat is alles. Nu heb ik het antwoord, geloof ik. Dus dank je wel.’

Ik leg mijn handen op tafel met gespreide vingers. ‘Oké, goed. Ter zake dan.’

Het is alsof haar en mijn mond op afspraak glimlachen. Als verlegen tieners zitten we naar elkaar te grijnzen.

Ze pakt haar glas. ‘Ik denk nog steeds dat we goed kunnen samenwerken. En ik geloof nog steeds in je talent. Wat mij betreft is er niets veranderd.’

‘Boskamp is het vast geheel met je eens,’ schamper ik.

‘Boskamp heeft zichzelf belachelijk gemaakt. Over twee jaar is hij met pensioen en dan is iedereen hem binnen de kortste keren vergeten.’

‘Helaas,’ zeg ik, ‘ik geloof dat ik je moet teleurstellen.’

Ik zie Stella’s gezicht, de sproetjes die ik eens geprobeerd heb te tellen, haar doorzichtige ogen. *Ga nu maar.* Ze wilde me niet dwingen, ze wilde niet zeggen: je had beloofd dat alles anders zou worden.

Ik schraap mijn keel. ‘Ik heb de afgelopen tijd veel kunnen nadenken en ik heb besloten definitief te stoppen met presenteren. Ik geloof er niet meer in.’

‘Je bent hier niet voor niets.’

Jan legt haar kin in haar handen en kijkt aandachtig, alsof ze een spannende film volgt.

‘Ik was een gestreste workaholic,’ zeg ik, ‘en een lul. Dat kwam me een tijd bijzonder goed uit, maar zo wil ik niet meer zijn.’

Ze zegt niets, kijkt alleen maar.

‘En ik heb er genoeg van om elke week met mijn dronken

kop in de bladen te staan. Ik begin het steeds meer te haten om een BN'er te zijn. Ik moet ook aan Stella denken.'

'Hmm.'

'Begrijp je?'

'Volkomen.'

'Mooi,' zeg ik, 'dat is dan duidelijk.'

Ze rommelt in haar tas, wikkelt het cellofaan van een pakje sigaretten. Ze steekt er twee aan, geeft mij er één. Zwijgend roken we.

Dan zegt ze: 'Het toeval wil dat ik vorige week ben ontslagen.'

'Nee! Waarom?'

'De Bos was niet zo blij met mijn kritiek, geloof ik.'

'Dus je bent vanwege mij...?'

Jan zwaait ongeduldig met haar sigaret. 'Van het geld dat ik meekrijg, ga ik mijn eigen productiebedrijf beginnen. Ik wil het samen met jou doen. Programma's bedenken en ontwikkelen, achter de schermen, nooit meer met je kop op tv, wat vind je ervan?'

Verbluft staar ik naar haar.

'Nou,' zegt ze, 'zo'n dom idee is het toch ook weer niet?'

Ik schraap mijn keel, mijn stembanden weigeren medewerking. Hoe weet ze dit, hoe weet ze dat dit precies is wat ik nodig heb? Dat ik zo'n simpel idee niet zelf heb kunnen bedenken. Ik hoef dit vak niet achter me te laten, ik ben niet uitgerangeerd, ik kan de kennis die ik heb opgedaan op een andere manier benutten. Achter de schermen, nooit meer met mijn kop op tv, wat een walhalla.

Jan houdt haar hoofd schuin. 'Zeg wat.'

Ik neem een trekje van mijn sigaret. 'Oké, ik ga akkoord. Maar ik word mede-eigenaar en ik wil ons beider namen op de deur. Ik heb zelf ook nog het een en ander te goed van de omroep, dus ik kan mijn deel inbrengen.'

'Wil je niet eerst weten wat ik van plan ben met het bedrijf, wat voor programma's ik voor ogen heb?'

‘Nee,’ zeg ik, ‘ik geloof het niet.’

Ze begint te lachen. ‘Wat is er toch met je aan de hand, Oscar?’

Ik druk mijn sigaret uit in de overvolle asbak.

Ze legt die van haar op het randje, steekt haar hand uit. ‘Vossebelt en Stellendam, klinkt goed.’

Als haar koele vingers die van mij raken, begint mijn blackberry te piepen. ‘Sorry,’ zeg ik, ‘dit zal wel vaker gebeuren in de toekomst. Misschien is het Stella.’

De sms meldt met capslockletters: *help kom naar huis hij*. Halverwege houdt het bericht op. Ik voel het bloed uit mijn gezicht trekken. O nee, o alsjeblieft, laat dit niet waar zijn.

‘Is er wat?’ vraagt Jan.

‘Ik moet gaan,’ zeg ik, ‘Stella...’

Het lijkt de stem van een ander, een buikspreker die mij dit laat zeggen.

Als ik opsta, wankel ik en weet me nog net aan de tafel vast te grijpen. Zwarte vlekken dansen voor mijn ogen en ik tast in mijn zakken naar mijn portemonnee.

Jan komt omhoog en pakt mijn arm. ‘Wat is er aan de hand?’

‘Er is verdomme helemaal niets aan de hand.’

Mijn stem schalt door de zaak. De twee drinkebroers zitten half naar ons toe gedraaid, de barvrouw houdt een keukendoekje omhoog, alsof ze de witte vlag wil laten wapperen.

Jan laat mijn arm los en houdt haar handen bezwerend omhoog. Ze laat zich terug op haar stoel zakken.

‘Goed,’ zegt ze kalm, ‘ga dan maar.’

Het groen van haar ogen is koel. Als ik de zaak uitren en nog één keer omkijk – in de hoop op een blik van verstandhouding, op een glimlach, op wat? – dringt een gedachte zich aan me op. Dit is de laatste keer dat ik haar zie.

34

Hou vol, ik kom. Ik sms dat ene zinnetje, terwijl ik tegelijkertijd probeer te rennen. De Snoek wacht aan het einde van de straat. Te ver, veel te ver, ik moest weer zo nodig op safe spelen en de eerste de beste vrije parkeerplek innemen. Mijn hand trilt zo dat de sleutel krassen maakt in de lak. Met mijn andere hand houd ik mijn pols vast om het trillen tegen te gaan en ik weet de sleutel in het slot te steken.

De Snoek kucht, hapert, zwijgt, begint opnieuw te rochelen als een patiënt met longemfyseem. ‘Kom op nou, jongen,’ mompel ik, terwijl ik met stijve vingers keer op keer het sleuteltje omdraai. Telkens als het erop lijkt dat ik de auto definitief aan de praat heb, slaat hij opnieuw af. Ik sla met vlakke hand op het stuur, schreeuw het uit van frustratie. Had ik maar naar Stella geluisterd en de Citroën tijdig verkocht.

Flashbacks. Alsof ik aan het sterven ben en mijn leven aan me voorbij zie trekken, alleen zie ik niet de hoogtepunten, maar alle misselijkmakende momenten die tot niets anders hadden kunnen leiden dan dit. Ik heb Stella alleen gelaten, ik heb haar nota bene alleen de tuin in laten gaan, zodat ik zelf ongestoord naar mijn afspraak kon. Hij heeft haar te pakken. Is het Frits Bruinsma? Ik weet het ineens niet meer zo zeker. Hij lijkt te klein, te onbelangrijk.

Ik had nooit gedacht dat ik tot doden in staat kon zijn, maar er schuilt wel degelijk een moordenaar in mij. Mijn

woede maakt me zo krachtig dat ik in staat ben een boom met wortel en al uit te rukken. Als hij het waagt om Stella een haar te krenken, gaat hij eraan. De laffe hond. Het is hij of ik.

Dan gaat de hoestbui van de Snoek over in een krachtig geronk. Bang dat hij er opnieuw mee op zal houden geef ik een enorme dot gas. Tergend langzaam ontwaakt de auto uit zijn ruststand en komt hij omhoog. Ik weet me niet te herinneren wat me te doen staat, hoe het moet, autorijden, maar mijn lichaam neemt het van me over, haalt de handrem naar beneden, schakelt, stuurt, duwt het gaspedaal in. Ik rijd.

Ik besluit het huis via de achtertuin te naderen, zodat ik meer kans maak hem onverwacht te overvallen. Hem, hij, de onbekende die zich nu bekend zal maken. Ik weet ineens heel zeker dat het niet Frits Bruinsma is. Halverwege het grindpad vangen mijn oren klassieke muziek op, die luider en luider wordt naarmate ik dichterbij kom. Als ik door het hekje kom, zie ik dat de tuindeuren wijd openstaan. Bach geeft een privéconcert voor de coniferen, die zich verschrikt achter in de tuin ophouden. Het Vijfde Brandenburgse Concert.

De gordijnen zijn gesloten, de lichten gedoofd en het huis, overdonderd door het muzikale geweld, houdt zijn adem in. Ik weet niet of ik zo zacht mogelijk naar binnen moet sluipen, of me juist luidruchtig bekend moet maken. Ik ben in het voordeel als hij niet doorheeft dat ik er ben, maar als Stella in gevaar is, moet ik weten waar ze is en zo snel mogelijk handelen. Nu pas bedenk ik dat het geluid van haar mobiel gevaarlijk kan zijn, dat hij misschien al weet dat ik eraan kom door het bericht dat ik eerder heb verzonden.

Stella kan me niet horen, ze kan me verdomme niet horen. Wat moet de geluidloze wereld waarin ze verkeert nu angst-aanagend zijn. Zou de stilte anders klinken, dreigender, als een horrorfilm zonder geluid? Ik doe mijn schoenen uit en

sluip naar de schuur om een stanleymes in mijn zak te schuiven. Een EHBO-cursus volgen, de bruine band karate halen, een oosterse vechtsport beoefenen die zelfdiscipline en mentale kracht vereist; ik vind het onbegrijpelijk dat ik in de afgelopen 36 jaar mezelf geen enkele techniek heb eigengemaakt waaraan ik op dit moment wat heb. Voorzichtig nader ik de tuindeuren, de massieve gordijnen geven niets prijs. Als ik maar op tijd ben. Als ik maar niet te laat ben.

Zou ik meer van Stella hebben gehouden als ze niet doof was, had ik dan beter mijn best gedaan? Ik heb een tijd het omgekeerde gedacht, dat we niet eens meer samen zouden zijn geweest als ze niet in het ziekenhuis was beland met hersenvliesontsteking, dat ik dan al veel eerder verliefd was geworden op een vrouw die niet zo gesloten, niet zo breekbaar, niet zo angstaanjagend mooi is als Stella. Ik kan me nauwelijks meer voor de geest halen hoe ze was toen ze nog kon horen. En ik zal nooit weten wat voor vrouw ze geworden zou zijn als ze niet haar gehoor had verloren.

De donkere woonkamer maakt mijn ogen blind, ik knipper in een poging het beeld helder te krijgen en ik zeg: 'Waar zit je, gore klootzak? Kom tevoorschijn als je durft.'

Bij de erker houdt zich een schaduw op, ik ga er recht op af, mijn hand op het mes in mijn zak, klaar om toe te slaan. Pas als ik halverwege de kamer ben, realiseer ik me dat ik op het punt sta een vaas met hoge takken aan te vallen die Stella daar moet hebben neergezet. Ik houd van haar, het is het moment niet om sentimenteel te worden, maar god, wat houd ik van haar. Als ik me realiseer dat ze naar het winkelcentrum moet zijn geweest, dat ze een tocht heeft ondernomen om de takken te bemachtigen, draait mijn maag zich om. Ik heb de code definitief doorbroken door buiten de veilige muren van ons huis af te spreken.

Ik sluip door de gang, de trap op. Misschien houdt hij zich boven op, misschien heeft hij me niet horen schreeuwen. De herinneringen bespringen me als een insluiper. Ik

was ooit, op mijn zeventiende, zo verliefd op Stella dat ik er onpasselijk van werd. Na een roekeloze brommertocht belde ik zenuwachtig bij haar ouders aan, waarna de ene keer haar vader opendeed, de andere keer haar moeder, alsof ze wisseldienst hadden. In haar vaders ogen las ik wantrouwen, die hij probeerde te verhullen met een beleefde glimlach, en in haar moeders ogen las ik medelijden, alsof ze dacht: jij bent geen blijvertje.

Mijn ogen beginnen te wennen aan het donker. Het huis is te groot, de plafonds zijn te hoog, de kamers kennen te veel verborgen hoeken. We hadden in Friesland moeten blijven, in het vertrouwde, propperige boerderijtje dat ondanks mijn koppige geklus weigerde een volwaardige woning te worden. Ik ken dit huis niet goed, maar ik ken het altijd nog beter dan hij.

Ik doorzoek de grote slaapkamer, trek alle kasten open, houd stil in de kleinste kamer, op de plek waar Stella het altaartje voor Jimmy heeft gebouwd. Rustig nadenken. Waar kan hij zijn? Is de muziek een afleidingsmanoeuvre? Voor hetzelfde geld heeft hij Stella naar een andere plek meegenomen, verdoe ik kostbare tijd terwijl hij haar elders god weet wat aandoet. De trap die naar de zolder leidt, kraakt zo dat ik mezelf met elke stap verraad.

Het donker van de zolder is volhardend, de schaduw onbekend. Ik loop op het bed af, waarin ik heb gelegen toen ik een kater had, trek de dekens met een ruk opzij. Niemand. Hoor ik wat beneden? Als hij nu naar boven komt, zit ik als een rat in de val. Van de zenuwen grinnik ik om die stomme vergelijking, Oscar de rat, tot ik weer gestommel hoor en ik half struikelend de trappen afren.

Ik wacht bij de deur van de woonkamer, open hem voorzichtig. Ik heb even nodig om me in het halfdonker te oriënteren. Mijn oog valt op een stoel die midden in de achterkamer staat, het is een houten stoel die daar niet hoort, hij is afkomstig uit de keuken. Ik tast in mijn zak naar het stan-

leymes en schuif het open. Ik draai me om, houd de erker in de gaten. Wie heeft ooit bedacht dat de gordijnen van velours moeten zijn? We hadden nieuwe, lichte gordijnen moeten nemen in dit huis. Is Stella hier, heeft hij haar mee naar buiten genomen?

Ik voel ontegenzeggelijk de aanwezigheid van een persoon in de kamer. Hij ademt en ik adem, we ademen dezelfde lucht in, maar niet meer voor lang. Ik sta stil, zeg: 'Laat je zien.'

Ik hoor wat achter me, bij de schuifdeuren, ik houd het stanleymes in de aanslag, ik ben klaar om... De klap veroorzaakt een acute pijn die mijn schedel doormidden lijkt te klieven, ik wist niet dat zulke pijn bestond, zo hevig en duizelingwekkend. Ik probeer te blijven kijken, zwaai met het mes om me heen, maar de parketvloer komt recht op me af, de vloer komt omhoog en valt me aan, of ben ik het die valt? Het licht gaat uit, wat ik niet begrijp omdat het licht al uit was en ik roep haar naam, ik roep de naam van degene van wie ik het meeste houd op de hele wereld.

Laten haar oren het alsjeblieft doen, voor deze ene keer.

Waar ben ik? Als ik wakker word, liggend op mijn zij, is het alsof ik langzaam uit een put omhoog word getakeld. Het zwakke licht boven me blijkt niet afkomstig van de zon maar van de lamp naast mijn bed. Mijn hoofd klopt oorverdovend, maar verder is het stil. Ik lig met mijn kleren aan op een tweepersoonsbed dat strak is opgemaakt. Voorzichtig kom ik overeind om de ruimte in me op te nemen. De pijn in mijn schedel neemt toe, alsof het bot elk moment kan barsten. Ik vraag me af of ik een hersenschudding heb. Een grote hoekbank, een salontafel, een kledingkast met schuifdeuren, hoogpolig tapijt; het interieur oogt gloednieuw. Op de grond staat een vaas met artistieke pluimen die naar het lage plafond reiken. De enige twee ramen zijn geblindeerd en laten geen daglicht door. Ik schuifel met voorzichtige stappen naar een leistenen muurtje, dat een ligbad en een wasbak blijkt te camoufleren. Het doucheschuim belooft een unieke combinatie van Dode Zee-mineralen. Systematisch verken ik de ruimte, zoekend naar een klok, een televisie, een radio, een telefoon, een krant. Op geen enkele manier valt te ontdekken wat voor tijd van de dag het is. Het duurt even voor ik in het luxe verblijf, dat nog het meest weg heeft van een hotelkamer, ons souterrain herken. De massief houten deur is met geen mogelijkheid open te krijgen, het luikje in het midden geeft niet mee. Ik moet even gaan zitten op de smetteloze bank om bij te komen.

‘Laat me eruit!’ schreeuw ik, ondanks de pijn in mijn hoofd. ‘Help! Is daar iemand?’

Als ik mijn keel schor heb geschreeuwd, geef ik het op. De enige die me kan bevrijden zal me niet horen.

Na een eeuwigheid hoor ik voetstappen op de trap. Het luikje klapt open, een dienblad met eten wordt naar binnen geschoven. Magere, doorschijnend witte handen. Stella.

Ik pak het blad aan, mijn vingers raken die van haar.

Ze brengt haar ogen voor het luikje.

‘Dag lieve Oscar,’ zegt ze, ‘ik heb je lievelingsgerecht gemaakt.’

‘Waarom? Waarom doe je dit?’

Ik articuleer zo duidelijk mogelijk – zolang ik contact met haar maak, gaat ze niet weg.

‘We zijn weer samen,’ zegt ze, ‘fijn hè?’

‘Stella, je moet me eruit laten.’

‘Dat kan helaas niet, schat.’

‘Ik wil hier weg. Ik móét hier weg.’

Ze kijkt me kalm aan door het luikje, haar pupillen zijn piepklein en leggen het af tegen het ijzige lichtblauw van haar irissen.

‘Vroeg of laat komt iemand me zoeken,’ zeg ik, ‘Felix, mijn vader en moeder, Karin, James, iemand anders van het werk, wie dan ook.’

Ze glimlacht. ‘Ik denk het niet.’

Ik haal adem door mijn neus en blaas langzaam door mijn mond uit.

‘Stella, ik wil ook graag samen met jou zijn,’ zeg ik zo kalm mogelijk. ‘Laten we naar boven gaan. Het is toch veel fijner om gezellig in één bed te slapen?’

Mijn handen trillen zo dat ik het dienblad op de grond moet zetten. Ik duw mijn gezicht tegen het gat in de deur, zodat ze mijn mond goed kan zien.

‘Je kunt dit niet doen. Ik ben je man.’

‘Je laat me geen keus, lieverd.’

Voor ik wat kan zeggen klap het luikje dicht. Ik hoor haar voetstappen op de trap, maar halverwege keert ze om. Het luikje gaat weer open.

‘Ik hou van je, Oscar, heel erg veel. Je hoeft niet bang te zijn, hier ben je veilig. Op den duur zul je inzien dat dit het beste voor je is.’

‘Stella, waar ga je heen? Blijf hier.’

Ik heb licht nodig, lucht, een klok, een schema.

‘Eet smakelijk,’ zegt ze vrolijk en ze sluit het luikje.

‘Wacht!’ roep ik. ‘Wacht alsjeblieft!’

Ik schreeuw zo hard dat mijn trommelvliezen lijken te knappen.

Het blijft stil. Ik laat me op de grond zakken naast het dienblad. Ik zou wel willen huilen, maar ik kan het niet. Ik moet sterk blijven en alert, ik moet een manier vinden om te ontsnappen. Lusteloos begin ik te eten. Forel uit de oven, gestoomde groentes, aardappelen in de schil en een salade. Stella heeft zich uitgesloofd. Naast het bord ligt een linnen servet en ze heeft het porseleinen servies gebruikt. Ik neem een slok witte wijn, al zou ik niet moeten drinken met een mogelijke hersenschudding. De chablis is van een uitstekende kwaliteit.

Ik herinner me de klap op mijn hoofd. Ik herinner me dat een fel licht in mijn gezicht scheen, dat Stella naar me stond te kijken met haar armen over elkaar geslagen en een geamuseerd glimlachje rond haar mond. Ze bestudeerde me alsof ze op safari was en eindelijk een van de Big Five had gespot – we hadden samen op safari moeten gaan in Afrika, dacht ik, dwars door de kloppende tijdbom heen die mijn schedel elk moment op kon blazen. Felix had me ooit verteld dat het verrassend stil is op safari, dat niet alleen hij zijn adem inhield als hij wilde dieren zag, maar dat de dieren hetzelfde leken te doen. Hij reed met zijn huurauto net zo lang over Zuid-

Afrikaanse zandpaden tot hij wild zag, waarna hij zijn motor uitzette en wachtte tot de dieren dichterbij kwamen. Giraffen, zei hij, zijn nieuwsgierig, ze strekken hun lange nek en komen steeds een stapje dichterbij. Zij bekijken jou en jij bekijkt hen, in stilte. Je hebt er geen oren bij nodig.

Ik keek naar beneden en zag handen en voeten die met grof touw waren vastgebonden, na enige tijd drong tot me door dat het mijn vastgesnoerde handen en voeten waren. De knopen oogden professioneel en ik wilde Stella vragen welke klootzak mij zo te grazen had genomen. Traag registreerden mijn hersenen dat ik vastgebonden was op een keukenstoel, dat ik me in de achterkamer bevond, dat de tuindeuren achter me dicht waren – ik voelde geen tocht – dat de gordijnen nog altijd gesloten waren en dat een staande lamp in mijn gezicht scheen. De schemer in huis oogde anders, het moest inmiddels helemaal donker zijn buiten. Ik wilde Stella waarschuwen, misschien was die gek nog ergens in het huis, ik vroeg me af waarom ze daar zo rustig stond, alsof ze alle tijd van de wereld had.

‘Bel de politie,’ probeerde ik te zeggen, maar er kwam slechts een schor gefluister uit mijn mond.

Slikken deed pijn, ik schraapte mijn keel.

‘Bel de politie,’ zei ik.

Ik geloof dat dat het moment was waarop ik begon te realiseren dat er niemand anders in huis was behalve wij en dat de politie niet zou komen.

Van wat er daarna gebeurde, herinner ik me enkel flarden. Stella zei dat ik niet wilde luisteren. Ze zei dat ik haar en Jimmy in de steek had gelaten. En toen ik antwoordde dat Jimmy dood was, gaf ze me een duw, waardoor mijn stoel wankelde en bijna achteroverviel.

‘Je had beloofd dat je er voor ons zou zijn!’ schreeuwde ze.

Ik wilde mijn woorden versterken met gebaren, maar mijn handen waren gebonden en ik vroeg: ‘Wat ben je aan het doen? Wat denk je dat je aan het doen bent?’

Ik keek naar het touw om mijn polsen, had geen idee waar ze had geleerd zulke knopen te maken.

Was ze bij de padvinderij geweest en waarom wist ik daar niets van? Ik probeerde mijn gezichtsspieren te ontspannen, vriendelijk te kijken, niet te laten merken dat ik kwader en kwader werd, maar het resultaat was een rare grimas. Ik zag dat zij het zag.

‘Eindelijk ging het beter,’ zei ze, ‘en wat doe je? Alles weer kapotmaken. Je moest en zou met haar afspreken. Denk je dat ik het niet wist van die vrouw? Denk je nou echt dat ik niets in de gaten had?’

Ik vroeg of het haar daarom te doen was, om Jan Vossebelt, en ik protesteerde dat het niets voorstelde tussen haar en mij, dat het definitief over was en dat onze afspraak louter zakelijk was. Maar ze schudde haar hoofd en zei: ‘Snap je het nou nog niet? We moeten samen zijn met Jimmy, voor altijd.’

Daarna was het lang stil. In mijn herinnering duurde de stilte minutenlang, een half uur, een uur, een eeuwigheid. De gedachtes raasden voort, ze buitelden over elkaar, totdat ik alleen nog maar kon denken: ik moet hier weg, ik moet los zien te komen, ik moet haar tot rede zien te brengen.

Stella stond nog altijd kaarsrecht voor me met haar armen over elkaar en zei: ‘We zouden hier in dit huis een nieuw leven beginnen. Dat had je beloofd.’

‘Maar liefje, dat kan nog steeds. We kunnen nu een nieuw leven beginnen, vandaag, op dit moment.’

Het klonk pathetisch wat ik zei, onecht. Ik klonk als een man die het ergste vreesde.

‘Ik wist dat je ja ging zeggen, dat die vrouw je een aanbod zou doen dat je niet kon weigeren,’ zei ze, ‘en dan zou alles weer van voren af aan beginnen. Je mocht ons niet nog eens in de steek laten.’

Ze klonk afwezig, alsof de conclusie die ze presenteerde haar verveelde.

Ik schreeuwde dat ze me strafte, dat ze me wilde straffen voor de dood van Jimmy, maar ze schudde haar hoofd en zei kalm: ‘Nu zijn we eindelijk weer samen.’

Ze kwam dicht achter me staan, kustte me voorzichtig, aaide me over mijn kloppende slapen, legde haar wang tegen die van mij. Ze fluisterde: ‘Je bent een goede vader, Oscar.’

Daarna voelde ik een dreun op mijn achterhoofd en werd het opnieuw zwart.

Ik herkauw de scène in de hoop dat ik me meer herinner, dat ik aanwijzingen vind die ik eerder over het hoofd heb gezien. Er moet een manier zijn om Stella te bereiken, om haar te vermurwen. Zou ze denken dat dit liefde is? Ik zie Jimmy zo levendig voor me dat ik mijn armen naar hem wil uitstrekken.

‘Het is ochtend,’ fluister ik, ‘de dag is begonnen.’

Ik schraap mijn keel, roep zo hard mogelijk: ‘Ik ben Oscar Stellendam!’

De zorgvuldig gestuukte muren zeggen niets terug, ze zwijgen in grijs.

Ik vraag me af hoe lang ik heb geslapen. Ik wilde alleen even gaan liggen, maar toen het medisch verantwoorde matras zich eenmaal naar mijn lichaam voegde, zakten mijn ogen vanzelf dicht.

Voor de enige twee raampjes hangen keurige gordijnen, alsof daarachter daglicht gloort. Maar voor de ramen zitten planken die met overdreven veel spijkers zijn vastgezet, wat mij doet vermoeden dat Stella zelf de openingen heeft gebarricadeerd. *Narcissus huist hier*. Wanneer is ze op het idee gekomen? Of was ze dit van meet af aan van plan? Dat kan ik niet geloven.

Als de lichten uit zijn, is het aardedonker. In het duister klinkt de stilte zo luid dat ik mijn oren dichtduw, wat niet helpt omdat ik dan mijn hart hoor pompen en dat hart van mij lijkt almaar langzamer te kloppen, almaar langzamer het

bloed rond te jagen, het is bijna geen pompen meer wat van mijn hart doet, het echoot slechts een beetje na voor de vorm, uit gewoonte in plaats van overtuiging.

Stella zegt dat ze me aan mijn belofte houdt, meer niet. *Ik zal er voor je zijn.* Ik denk aan Jan. Ze komt op me af met zwaaiende armen, ze draagt haar zwarte jurk en haar lippenstift is knalrood, ze danst voor me als Olivia Newton-John. Mijn minnares. Mijn geliefde. Eindelijk ben ik in staat haar zo te noemen. Ik mis haar, mijn sluwe Vos.

De mensen die van me houden, heb ik een voor een van me afgeduwd. Ze hadden me kunnen redden, ze hebben geprobéerd me te redden, maar ik wilde niet luisteren. Als ik Stella vraag naar de anderen geeft ze geen antwoord. Ik wil weten of Felix van zich heeft laten horen, of onze oude vrienden uit Friesland zich hebben gemeld, of James een teken van leven heeft gegeven, of mijn ouders hebben gebeld, of Jan... De naam Jan mag ik onder geen beding noemen. Ik vermoed dat Stella mijn mail checkt, ik vrees dat ze berichten verstuurt uit mijn naam. Als ik erover nadenk wat ze terugschrijft, word ik misselijk.

Zij was het, al die tijd. Ik kan het nog steeds niet geloven, ik kan niet geloven dat ze zo ver zou gaan. Ik moet denken aan die keer, midden in de nacht, dat ze de stalker in de tuin had gesignaleerd. Hij was er niet, natuurlijk was hij er niet, en toch heb ik met eigen ogen gezien hoe bang ze was. Ze had me nodig. Het ging beter met haar sinds ze medicijnen slikte. Op vakantie was ze zo lief, zo sterk. Maar toen waren we samen, precies zoals zij het wilde. Ik word draaierig van mijn rondtollende gedachtes. Is ze wel naar de huisarts geweest, naar de psycholoog? Ze had pillen, maar heb ik haar die ooit zien slikken? De bak met bloed. In die tijd kwam ze nauwelijks buiten. Eén keer per week, om naar therapie te gaan. Is ze toen speciaal naar een slachthuis gereden, terwijl ik dacht dat ze zich liet behandelen?

Het filmpje van Jimmy's graf draait zich steeds opnieuw

af in mijn hoofd. We hebben er samen naar gekeken, Stella en ik. Wie kan mij redden? Vermoedelijk weet de politie niets van de bedreigingen, heeft ze Heleen Vermeent nooit ontmoet. Als die vrouw al bestaat. Niets is meer zeker. We zouden een nieuw leven beginnen. Ze heeft me bedrogen. Ik heb haar bedrogen. Alles wat we samen waren, blijkt een leugen.

Ik denk aan Jimmy. Ik droom zijn geur, ik adem zijn naam. Hij had niet dood moeten gaan, hij had moeten blijven leven. Als hij er nog was, zouden Stella en Jimmy en Oscar nog bestaan. Dan was ik geen gevangene geweest, maar de vader van een mooie, gezonde zoon en de echtgenoot van een mooie, gezonde vrouw. Dan zou ik hem leren fietsen.

Ze geeft me een kus door het luikje. Ik vraag of ze naar me verlangt, maar ze geeft geen antwoord. Ik probeer me te herinneren wanneer ik voor het laatst met haar heb gevreë. Ik vraag me af of ik het zou kunnen, haar aanraken zonder haar te willen wurgen.

Ik doe alles wat ze van me vraagt, om haar ervan te overtuigen dat ik niet zal proberen te ontsnappen. Ik zeg dat ik haar mis, dat ik haar alleen maar even wil aanraken, verder niets. Ik zeg dat ik eenzaam ben in het tweepersoonsbed, dat ik haar lichaam en haar geur mis, dat ik haar sproeten wil tellen. Maar ze weigert binnen te komen. Ze blijft aan de andere kant van de deur, ze zegt dat dat niet anders kan. Ik houd haar hand vast door het luikje.

Als ik vraag of zij de rat in het handschoenenkastje van de Snoek heeft gelegd kijkt ze me bezorgd aan.

‘Waarom vraag je dat? Het is toch algemeen bekend wie dat heeft gedaan.’

‘Wie dan?’ vraag ik.

‘De stalker,’ zegt ze, ‘dat weet je best, Oscar.’

Langzaam begint de boosheid te zakken, tot hij zich op een dag niet meer laat zien. Ik weet niet wat ik zonder hem moet, mijn bondgenoot die me door de dagen sleepte. Ik denk aan de bak met bloed in de tuin, de dvd van het kerkhof, de champagne in mijn kleedkamer, Hansje het konijn, met zijn geknakte nek, de rouwkaarten, de rat die van de autostoel viel, de bekladde voorgevel van ons huis, de bos rozen, de strop op zolder, de kindergeluiden door de telefoon, maar van de woede is niets meer over. Ik ben niet meer boos op Stella. Ik ben niet meer boos op mezelf. Ik ben niet meer boos op de wereld. Ik ben te moe om boos te zijn. Ik vraag me af wat ik moet doen als de deur op een dag openklapt en ik vrij ben om te gaan. Paniek bevangt me als ik aan dat moment denk. Ik weet niet waar ik naartoe moet, ik heb geen idee wat ik dan moet doen. Soms denk ik dat ik het beste hier kan blijven, in mijn ondergrondse verblijf. Ik zal Stella vragen om de deur achter haar dicht te doen. Doe de deur maar dicht.

Als ik rustig afwacht en geen lawaai maak, komt Jimmy bij me. Ik zie hem niet, maar ik weet dat hij er is. Samen wachten we tot zijn moeder de trap af komt om troost en eten te brengen. Ze is lief voor ons, Stella, bijzonder lief. Ze vertelt ons elke dag dat ze van ons houdt. Ze is blij dat we eindelijk weer met z'n drieën zijn.

Misschien ben ik zonder het te weten aan het eind van mijn verhaal gekomen. Vroeger, toen ik klein was en nog geloofde in magie, mocht ik van mezelf voor het slapengaan een wens doen, snel, binnen vijf seconden, anders telde de wens niet en had ik mijn kans verspeeld. Laat ik zeggen dat het avond is – het zou tenslotte avond kunnen zijn – en dat ik op het punt sta naar bed te gaan. Als ik nu, binnen vijf seconden, een wens mag doen, dan weet ik wat ik zal wensen. Ik wens dat iemand die mijn naam kent aan de deur klopt en fluistert: Oscar, ben je daar?

Met dank aan: Jacobien Geuze van het Nederlands Gebarencentrum, Ilja van den Broek, Maaïke le Noble, Marion Pauw, Maya Shamir en in het bijzonder Marvin Jacobs, die aan de wieg stond van dit boek.

Op 28 mei 2013 verschijnt *Met zachte hand*
de nieuwe thriller van Siska Mulder

Mijntje van der Lelie voldoet al haar hele leven aan alle verwachtingen. Carrièrevrouw, echtgenote, moeder: voor de buitenwereld is ze geslaagd, maar zelf vindt ze haar bestaan in toenemende mate braaf en benauwend. Ze besluit het roer radicaal om te gooien. In Frederique, Berdine en Claire vindt ze bondgenoten. De vier brengen een ongekende woede in elkaar naar boven. Woede op mannen die vrouwen haten en wegkomen met hun misdaden. De vriendinnen besluiten de rollen om te draaien en het recht in eigen hand te nemen. Ze binden de strijd aan met een pedofiel, een eerwraakpleger, een BN'er die zijn vrouw mishandelt en een serieverkrachter.

Pas als een van hen haar eigen man als doelwit kiest,
beseft Mijntje dat ze te ver zijn gegaan...

Lees vanaf pagina 324 een fragment uit *Met zachte hand*.

Op papier ga ik niet doen alsof. Ik zal een leven lang moeten simuleren en dit document is de enige plek waar ik eerlijk kan zijn. Schrijven helpt. Het meedragen van een geheim is zwaarder dan ik had gedacht. Ik begrijp nu waarom mensen vreemdgaan en dat vervolgens met hun stomme kop opbiechten. Op den duur is alles beter dan alleen zijn met het geheim.

Spijt is niet het goede woord. Spijt is voor lafaards die hun daden niet onder ogen durven te zien. Het schijnt dat seriemoordenaars er onbewust naar verlangen om gepakt te worden, omdat ze erkenning willen voor hun daden. Ze laten sporen achter, als een handtekening: *I was here*. De daad zelf is niet genoeg, de wereld moet weten hoe briljant ze zijn. Ze zijn intelligent genoeg om uit handen te blijven van de politie, maar ijdelheid doet hen uiteindelijk de das om. En met moordenaars bedoel ik: mannen.

Wij zullen nooit zo stom zijn.

Dit document zal door niemand worden gelezen, zelfs niet door de andere drie. Daar zorg ik voor. Ik schrijf dit niet omdat ik erkenning wil. Ik schrijf dit omdat ik wil begrijpen wat er is gebeurd.

I

De kop is eraf

De eerste ontmoeting met Frederique, Claire en Berdine was op z'n minst vreemd te noemen. Ik zat al twintig minuten met een glas wijn aan de bar, zodat ik ze een voor een, met een krant onder de arm als teken van herkenning, binnen kon zien lopen. Ik kwam niet graag in het tijdloos ogende café, waar het standaard druk was en galmde, maar voor deze gelegenheid leek het geschikt. Neutraal. Groot. Anoniem.

Vlak na elkaar arriveerden ze, met natte paraplu's en droge haren. Ze zagen er alle drie anders uit dan ik had verwacht. Toen ze elkaar hadden gevonden, schudden ze handen, lachten om die stomme kranten en bestelden een drankje. Ze keken om zich heen, ongetwijfeld op zoek naar mij, maar ik liet mijn krant op de bar liggen en wachtte. Een van de vrouwen ging op een kruk zitten, de andere twee bleven staan met hun rug naar me toe. Een paar minuten later stapte ik op hen af. Ik hield mijn krant in de lucht en gaf hen daarna een hand.

‘Mijntje, aangenaam.’

Ik was eraan gewend dat mensen die ik voor het eerste ontmoette vreemd opkeken van mijn naam, maar deze vrouwen wisten al hoe ik heette. Toch meende ik verbazing in hun blik te lezen. Ik vroeg me af wat voor voorstelling ze zich vooraf van mij hadden gemaakt.

Het café had een bovenverdieping en ik stelde voor om ons daar te installeren. De drukte die ontstond met het uittrekken van jassen, het neerzetten van paraplu's en tassen gaf enige lucht, maar toen we eenmaal zaten, bleek de houten tafel waar-

aan we plaatsnamen zo smal dat hij intimiteit afdwong. Intimiteit die we alleen kenden via een computerscherm, dat warmte en licht uitstraalde maar je nooit aankeek, of een antwoord verwachtte.

We demonstreerden om het hardst dat we ons niet ongemakkelijk voelden. De werkelijke reden van onze komst roerden we nog niet aan. In plaats daarvan voerden we luchtige gesprekken over de onmogelijkheid van parkeren in de Amsterdamse binnenstad en de regen die maar niet ophield. We glimlachten naar elkaar als chimpansees die elk moment in de aanval kunnen gaan. Frederique wenkte de ober en stelde voor een fles witte wijn te bestellen. Ze had de natuurlijke autoriteit van een leider. Een lange, slanke gestalte met zwemschouders. Niets aan haar figuur verried dat ze twee kinderen had gebaard. Haar kortgeknipte haar benadrukte haar knappe gezicht; ze was een van de weinige vrouwen bij wie een kort kapsel niet seksloos maar elegant stond. Haar schijnbare perfectie leverde haar ongetwijfeld weinig vriendschappen met soortgenoten op. Ik wist dat ze in de gezondheidszorg werkte, meer had ze niet losgelaten over haar functie.

‘Maak er maar drie flessen van,’ zei Berdine tegen de ober. ‘Ik geloof dat we die wel kunnen gebruiken.’

Ik lachte met de anderen mee, blij dat er wat te lachen viel. Berdine leek de absolute tegenpool van Frederique. Gevoel voor stijl had ze niet en ze deed geen moeite dit te verbergen. Haar plompe lichaam stak in een slecht zittend colbert en pantalon, die de ouderwetse benaming ‘broekpak’ verdienden. Haar voeten, zo had ik beneden aan de bar gezien, staken in het soort comfortabele schoenen waar vrouwen op hoge hakken met een mengeling van afkeer en jaloezie naar keken. Berdines dikke haar had met behulp van de juiste kapper prachtig kunnen zitten. Als ik niet had geweten dat ze advocaat was, had ik haar voor een verslonsde huisvrouw gehouden. Toen ze haar mond opendeed, veranderde dat. Na de opmerking over de wijn kwamen er louter volzinnen uit, die ze met schijnbare nonchalance over haar toehoorders uitstrooide – ze was zichtbaar gewend

aan publiek. Ik vroeg me af of ik haar mocht en herinnerde mezelf eraan dat ook zij hier met een specifieke reden was gekomen.

Toen even later bleek dat de ober haar verzoek serieus had opgevat en hij met drie flessen wijn aankwam, nam niemand de moeite hem uit de droom te helpen. Ik voelde me nog altijd ongemakkelijk. We wisten dingen van elkaar die niemand anders wist en tegelijkertijd kenden we elkaar niet. Misschien dat we daarom de eerste fles in hoog tempo leegden.

‘De kop is eraf,’ zei Claire en reikte naar de tweede fles wijn om nog eens bij te schenken. Ze was een meisjesachtige verschijning, met een lange, slordige vlecht over haar schouder, die uit een Engels tv-drama leek te zijn gestapt. Vermoedelijk zag ze er haar hele leven al ongeveer zo uit. Pas bij nadere inspectie merkte ik op dat zich rond haar grote ogen een netwerk van lijnen vertakte. Met haar zachte stem maakte ze een timide indruk, maar ze lachte verrassend luid. Ik vroeg me af hoe een uniform haar stond – tot ik bedacht dat ze, als hoofd personeelszaken bij de politie, vermoedelijk niet geacht werd een uniform te dragen.

Toen de glazen waren gevuld zei Berdine tegen Claire met spot in haar stem: ‘Dus jij bent Misty.’

Dat was de naam waaronder Claire online opereerde.

‘Het paard dat ik vroeger had willen hebben,’ antwoordde Claire. ‘Inmiddels niet meer, ik haat paarden. Maar ik doe me graag onnozeler voor dan ik ben.’

Het duurde even voordat ik de bedeesde toon waarop ze dit zei en de inhoud van haar woorden op me had laten inwerken. Hoorde het stemmetje soms ook bij de onnozele act?

Een eerste samenvatting van het gezelschap aan tafel: merkwaardig en niet op een sympathieke manier. Ik begon te denken dat het een vergissing was om deze vrouwen fysiek te treffen, dat ik het beter had kunnen laten bij de ontmoetingen in de chatgroep waar ik zo langzamerhand bijna elke avond inlogde, ondanks een algeheel gebrek aan tijd en energie. Ik had een man, een drukke baan als uitgever, een dochter van vijf, een monumentaal huis met veel onderhoud, een verwaarloosde

vriendenkring, twee nog levende, veeleisende ouders en een schoonmoeder, twee bejaarde katten, dansles, een museumjaar-kaart en een permanent schuldgevoel vanwege mijn tekortkomingen. Door het urenlange gechat met een stel onbekenden was er geen sprake meer van steken laten vallen, maar van een geruïneerd breiwerk. Uithalen en opnieuw beginnen.

Ik zou me rot moeten voelen over mijn online activiteiten, maar het tegendeel was het geval. Ik verheugde me erop en liet alles ervoor uit handen vallen. Was ik willens en wetens bezig mijn comfortabele leven te saboteren? Ik wist het niet, zoals ik de laatste tijd zo veel dingen niet meer wist.

‘En jij,’ knikte Berdine naar Frederique, ‘gaat schuil achter de illustere naam Blacksheep, als ik het wel heb.’ Haar manier van praten had iets aanvallends, alsof ze zich in de rechtszaal bevond en een getuigenverklaring onderuit probeerde te halen.

Toen Frederique dit koeltjes beaamde en geen verdere uitleg gaf, zei Berdine tegen mij: ‘SPRWMN.’

Ik knikte: ‘Alias “Superwoman”. Dan moet jij “Hindeinhetveld” zijn.’

Berdine keek de groep rond. ‘Een rechtstreekse verwijzing naar mijn ranke verschijning, zoals jullie bij deze kunnen vaststellen.’

We lachten iets te gretig. In haar grap zat vast een kern van waarheid. Vermoedelijk had ze een hekel aan haar lichaam, zoals veel dikke vrouwen.

‘Volgens mij ben jij een ontzettend lieve vrouw,’ zei Claire.

Berdine keek verbaasd en Claire haalde licht haar schouders op. ‘Ik dacht dat we ons hier zouden laten zien. Dat we echt iets zouden delen. Maar als ik me heb vergist, hou ik mijn mond en ga ik na dit drankje naar huis.’

‘Jezus, en je ziet er nog wel zo schattig uit.’ Frederiques mondhoeken trilden licht, alsof ze zowel in huilen als in lachen kon uitbarsten.

Claire zwaaide haar vlecht over haar schouder. ‘Dat ben ik ook. Ik ben veel te lief. Althans, ik doe tegenover de buitenwereld alsof ik lief ben.’

Aangemoedigd door haar eerlijkheid zei ik: ‘Ik weet niet hoe het met jullie zit, maar ik begin hiervan te zweten. Terwijl ik tijdens het chatten alles schrijf wat ik denk, zonder er ook maar een seconde mee te zitten.’

‘Jim lag afgelopen nacht keihard te ademen tijdens zijn slaap en ik wilde een kussen op zijn slecht geschoren kop drukken,’ citeerde Frederique zonder met haar ogen te knipperen.

‘Dat was ik,’ zei Claire. ‘En in het echte leven heet hij geen Jim maar Ben.’

Tijdens onze privé-chat bespraken we onze huwelijksproblemen. We waren voorzichtig begonnen, maar hadden al gauw onze ergste fantasieën en frustraties prijsgegeven. Voordat ik deze vrouwen online trof, had ik het idee dat chatten iets was voor zielige mensen die zich eenzaam voelen. Ik had een man en een kind, ik had vriendinnen met wie ik kon praten, en toch vertelde ik deze vreemde verzameling vrouwen meer dan wie ook. Lange tijd, zeg tot mijn dertigste, had ik mezelf gezien als een open persoon, maar dat idee had ik losgelaten. Aan mijn vrienden gaf ik gedoceede informatie over mezelf prijs en ik wekte een schijn van openheid, maar in wezen was ik gesloten. Dat ik ongelukkig was in mijn relatie – en misschien moest ik leren zeggen: dat ik een slecht huwelijk had – wisten alleen Misty, Blacksheep en Hindeinhetveld. Vriendinnen wilde ik ze niet noemen, eerder vertrouwelingen. Partners in crime. (Het voelde licht misdadig om details te delen die ik mijn intimi onthield.)

Als ik met hen chatte, voelde ik me maar een klein beetje rot vanwege het verraad aan mijn echtgenoot. Ik zat nog steeds te wachten op het moment dat ik overliep van schuldgevoel, maar het leek niet te gaan gebeuren. Avond aan avond vertelde ik deze drie personen wat er in mijn hoofd omging. De klomp in mijn binnenste was langzaamaan geslonken, als een niersteen die vanzelf vergruisde. Er was een helderheid voor teruggekomen die ik lang had gemist. Een slaapwandelaar die ontwaakte, zo voelde ik mij. Wat ik zag nu ik wakker was, verontrustte me, dat wel.

Er ontstond een geanimeerd cafégesprek, waarin we elkaar

overtroffen met verbale salto's en ironische commentaren. Nu we de ergste ongemakkelijkheid hadden overwonnen, keken we elkaar aan met de broeierige ogen van medeplichtigen. We parafraseerden elkaars online ontboezemingen, wat niet pijnlijk werd, hoe gênant ze ook waren, omdat we allemaal de ergste dingen hadden geschreven. Met smaak begonnen we wederzijdse citaten over tafel te gooien. Berdine bekende dat ze haar man Lennert consequent Trudie noemde. 'En hij protesteert niet eens,' voegde ze er verontwaardigd aan toe. 'Eerst lachte hij erom en nu is hij eraan gewend. Als ik de kinderen vraag waar Trudie is, gaan ze hem halen.'

Schijn bedroog, wist ik. Lennert/Trudie leek een brave sukkel, maar ondertussen had hij het uitstekend voor elkaar. Het huishouden en de opvoeding van de kinderen liet hij vrijwel geheel aan Berdine over, terwijl hij zich aan hobby's wijdde waar zij geen tijd voor had. Deze man zag er misschien uit als een teddybeer – ik stelde me een dikkige man voor, zo een van wie vrouwen zeiden dat hij een hoog knuffelgehalte had – maar ondertussen had hij de dubbele moraal van de moderne macho: hij vond het heel normaal dat zijn vrouw hard werkte voor de kost, en verwachtte tegelijkertijd dat thuis alles op rolletjes liep zonder dat hij een poot uitstak.

'Op het werk is hij helemaal het mannetje. Maar hij laat zijn testosteron achter bij de voordeur als een paar nette schoenen en hangt vervolgens de huisvader uit. Met de nadruk op "hangen".' Berdine zweeg even. 'Soms zou ik willen dat...'

Ze maakte een snelle beweging met haar hoofd, alsof ze een lastige vlieg probeerde weg te jagen. Dat ze haar verlangen – wat het ook was – niet durfde uit te spreken begreep ik maar al te goed. Ik vroeg me af wat ze had willen zeggen.

'Waarom confronteer je hem niet met zijn gedrag?' vroeg Claire. 'Als iemand dat kan, ben jij het.'

Berdine glimlachte. 'Daar vergis je je in, samen met de rest van de wereld.'

'Ach ja,' antwoordde Claire, 'ik zeg dat nu wel zo makkelijk, maar zelf kan ik ook totaal niet primair reageren.'

‘Zo kom je anders niet over,’ zei ik.

‘Maar is dat het niet?’ vroeg Frederique. ‘Dat we onder elkaar iemand anders zijn dan in het gewone leven?’

Claire pakte haar vlecht en bestudeerde het pluizige uiteinde. ‘Ik heb momenteel een behoorlijke hekel aan het gewone leven. Eigenlijk ben ik het liefst online.’

‘Ik ook!’ riepen Frederique en ik tegelijkertijd.

‘Is dit nu diep tragisch of een reden tot vreugde?’ vroeg ik.

‘Beide,’ stelde Frederique zonder te aarzelen. ‘Als je het mij vraagt, weten we die twee kwaliteiten aardig te verenigen.’ Ze nam een slok, draaide haar glas in het rond, zodat de wijn bijna over de rand klotste. ‘Ik had altijd een hekel aan vrouwen die een hekel aan mannen hebben. Van die types die geen leuke man kunnen vinden en er dan maar een levenshouding van maken om zuur te doen over de andere soort. Maar ik begin te vrezen dat ik zelf ook zo iemand ben geworden.’

‘Jouw man werkt toch tachtig uur in de week? Hoe kun je nou een hekel aan iemand hebben die je nooit ziet?’ vroeg Berdine uitdagend.

Frederique keek haar kalm aan. ‘Als je hem zou ontmoeten, zou je onmiddellijk gecharmeerd van hem zijn. Lang. Strak in het pak. Grijzende slapen. Uiterst bedreven in de conversatie. Geestig, ook dat...’

‘Ik voel een ‘maar’ aankomen,’ zei ik.

‘Hij is perfect,’ knikte Frederique. ‘De ideale echtgenoot. Behalve als je met hem getrouwd bent.’

‘Een steen geeft meer warmte dan hij,’ citeerde Claire een zin die Frederique had geschreven.

‘Ach, dat vindt hij ook van mij. Misschien werken we verkeerd op elkaar in.’ Frederiques gezicht betrok en ze nam snel een slok wijn. Ik kon me niet voorstellen dat deze vrouw ooit hilde, maar ze leek er dichtbij te zijn.

‘En hoe is het met D.?’ vroeg ze aan mij.

‘Duncan voluit. Goed.’ Met haar onverwachte vraag bracht ze me van mijn stuk. ‘Of eigenlijk niet goed,’ herstelde ik. ‘Hij is behoorlijk somber. Ik heb het vermoeden dat hij depressief is,

maar zelf ontkent hij dat. Vroeger maakten we tenminste nog ruzie, nu ontwijken we elkaar voornamelijk. En als Molly, mijn dochter, erbij is, doen we beleefd aardig. Ik weet niet wat ik eraan moet doen. Hij wil niet praten, hij háát praten.'

'Maakt hij op anderen ook een depressieve indruk?' vroeg Claire.

Ik lachte. 'Je bedoelt: wordt hij alleen somber bij mij in de buurt? Zou kunnen. We doen nauwelijks meer leuke dingen samen. Ik krijg hem met geen mogelijkheid de deur uit. En áls hij op stap gaat, is het met vrienden.'

'LDD' en noemt Trudie dat,' zei Berdine. 'Leuke Dingen Doen. Hij vindt het een straf.'

Claire glimlachte alsof ze aan iets grappigs dacht. 'O ja? Voor Ben bestaat het leven uit LDD' en. Alles wat naar verantwoordelijkheid ruikt, maakt hem misselijk.'

'Wat doet jouw man eigenlijk?' informeerde Frederique.

'O, hij is directeur van een winstgevend bedrijf, al mag ik dat van hem niet zeggen. Zelf noemt hij zich liever entrepreneur. Hij is een van die internetmiljonairs die in de waan verkeren dat ze nog steeds pionierende jongetjes zijn.'

'Verschoten t-shirt, spijkerbroek, stukgelopen gympen?' vroeg ik.

Claire lachte. 'Dat is hem ten voeten uit. Zijn nieuwste plan is om de boel te verkopen en op wereldreis te gaan. Let wel, met een rugzak en dan het liefst in de smerigste hostels. Wat hij niet wil begrijpen is dat reizen voor zo min mogelijk geld alleen werkt als je geen geld hébt.'

Het kostte me geen moeite een steenrijke eind-dertiger voor me te zien die zich kleedde als een slonzige student, maar ik kon dit beeld niet goed rijmen met Claires bijna ouderwetse verschijning. Ze had niets ruigs of antiburgerlijks over zich.

'En waar blijf jij in dit verhaal?' vroeg Berdine.

'Nergens. Ik wil niet mee.' Claire greep weer naar haar vlecht. 'Hij doet beledigd, maar volgens mij is hij stiekem opgelucht. Kan hij lekker de vrijegezel uithangen. Als hij gaat, tenminste. Ik moet het nog zien. Hij verwijt mij altijd dat ik mate-

rialistisch ben, maar ik vraag me af of hij zijn comfortabele leventje kan missen.’

‘Hij roept iets te vaak dat geen haar op zijn hoofd eraan denkt om een Porsche te kopen,’ citeerde ik.

‘En maar in die oude bak blijven rijden,’ verzuchtte Claire. ‘Maar ja, hoe vaker ik zeg dat hij een keer een normale auto moet kopen, hoe minder hij het van plan is.’

‘Jij kwam anders in een fraaie auto aanrijden,’ zei Berdine.

Claire glimlachte. ‘De Audi A6 is officieel van mij.’

Het beviel me dat de andere drie de neiging hadden om op luchtige toon hun observaties te delen, alsof ze hun eigen woning dagelijks met een verrekijker bespioneerden en smulden van de kleine huiselijke drama’s die zich er afspeelden. Ik herkende de neiging om elke plotwending, hoe onaangenaam ook, te beschouwen als een welkome onderbreking van de dagelijkse sleur. Toen Duncan twee avonden geleden tegen me schreeuwde dat ik een slechte moeder was omdat ik Molly voor de derde keer die week magnetronvoedsel had voorgezet, kon ik niet wachten tot ik de anekdote online had opgedist. Natuurlijk vond ik het kwetsend wat hij had geroepen, maar tegelijkertijd begonnen mijn vingertoppen te tintelen. ‘Notities van een huwelijk’ noemde ik de verhalen die ik m’n chatgenoten stuurde. Als ik mijn notities nalas, bekroop me desalniettemin een gevoel van treurigheid. De scheidslijn tussen ironie en bitterheid was dun. Vond Duncan werkelijk dat ik een slechte moeder was, of riep hij dat alleen maar omdat hij wist dat hij me zo het hardst raakte? En welke van de twee opties was erger? Ik bleef bij de gedachte dat Duncan en ik in de kern van elkaar hielden. Dat we vergissingen maakten, maar dat wij samen geen vergissing waren.

De voorvallen die de anderen chatten, hakten er flink in. Niet omdat hun mannen erger waren dan die van mij, maar omdat het me zo bekend voorkwam. Het schokkende was dat ik niet geschokt was. Het waren eindeloze variaties op eenzelfde thema, was ik gaan inzien. Twee mensen die elkaar ooit gelukkig maakten – of dachten dat te doen – en elkaar nu voorname-

lijk ongelukkig maakten. Laatst chatte Frederique aan mij: ‘gunt jouw man je nog het beste?’ En toen ik bevestigend antwoordde, vroeg ze: ‘weet je dat zeker?’ Nee, ik wist het niet zeker. Dat waren de momenten waarop de doos tissues naast de computer zijn nut bewees.

Toen de tweede fles leeg was en we de derde aanbraken, concludeerde ik dat Frederique, Berdine en Claire geen vreemden voor me waren. Ik moest wennen aan hun verschijning, hun stem en hun manier van bewegen, maar in wezen kende ik ze al.

Veel te laat, tegen enen, namen we afscheid van elkaar. We gaven elkaar één kus op de wang in plaats van drie, een stuk intiemer dan dat kleffe repeterende gezoen, alsof we vooraf een code hadden afgesproken – achteraf geloof ik dat Frederique het voortouw nam, maar ik was die avond te aangeschoten om het zeker te weten. We bezworen niet dat we dit snel weer moesten doen, omdat we wisten dat we elkaar opnieuw zouden treffen.

Voor de deur van het café gingen we uiteen, roepend hoe vreselijk laat het was – we moesten de volgende dag werken. Het regende nog steeds, maar ik klapte mijn paraplu niet uit en rende naar mijn auto, grijnzend als een dwaas. Zelfs de bon onder mijn voorruit veranderde niets aan mijn gezichtsuitdrukking.

Aan het huwelijksfront

Mijn hoofd werkte als een slecht functionerende meldkamer. Slechts sporadisch kreeg ik een bericht door. Het duurde dan ook enige tijd voordat Duncans vraag tot me doordrong: 'Hoe was het op je werk?'

We zaten met Molly aan de keukentafel en aten de ovenschotel die ik inderhaast in elkaar had gedraaid. Volgens het klokje van de magnetron was het half negen, maar dat stond nog op zomertijd. In werkelijkheid was het dus half acht.

Ik keek toe hoe Duncan zichzelf nog eens opschepte.

'Hectisch,' antwoordde ik. 'En bij jou?'

Ik wist dat hij de vraag had gesteld omdat hij zijn eigen verhaal kwijt wilde. Duncan was strateeg bij een groot communicatiebureau en hij begon te vertellen wat er die dag op het werk was voorgevallen. Ik probeerde me te concentreren.

'Mag ik van tafel, mama?' vroeg Molly tijdens een adempauze van Duncan. Ze had haar bord half leeggegeten.

'Natuurlijk schat.' Ik gaf een snelle aai over haar rode haren, die ze niet van ons tweeën, maar van een voorouder had geërfd.

Molly raakte haar hoofd aan, alsof ze het gebaar wilde uitwisselen, schoof haar stoel naar achteren en rende naar de woonkamer.

Duncan ging door met zijn verhaal, waarin een aantal namen van collega's steeds terugkwam. Ik hoorde dat Molly in de televisie aanzette. Het mocht eigenlijk niet, maar ik besloot me doof te houden.

'Luister je eigenlijk wel?' vroeg Duncan, terwijl hij met zijn

vork in een aardappel prikte alsof hij hem wilde vermoorden.

‘Ja, ja. Ik ben alleen een beetje moe.’

Waarom zei ik dat? Ik voelde me helemaal niet moe. Stilzitten op een stoel was een opgave die ik met moeite volbracht. In mij woedde de onrust. Het liefst rende ik Molly achterna om een kusseengevecht met haar te beginnen.

‘Moe zijn we allemaal.’ Duncans vork kraste over zijn bord. ‘We kunnen ook een potje gaan zitten zwijgen, als je dat gezelliger vindt.’

‘Duncan, alsjeblieft...’

Hij krabde aan zijn kin, waar zich een driedaagse stoppelbaard had gevormd. ‘Ben je soms weer te laat naar bed gegaan?’

‘Ik heb licht geslapen,’ antwoordde ik.

Duncan ergerde zich eraan dat ik ’s avonds laat achter de computer in mijn werkkamer kroop – zogenaamd om zakelijke mails te versturen waar ik overdag niet aantoe kwam – en ik wilde vermijden dat hij er weer over begon. In werkelijkheid had ik met Frederique, Claire en Berdine zitten chatten, zoals bijna elke avond. Sinds onze ontmoeting verkeerde ik in een staat van opwinding die ik met niemand deelde. Het voelde alsof er iets groots stond te gebeuren en ik was verbaasd dat Duncan niets aan me scheen te merken – behalve dat hij me afwezig vond. Ergens was het makkelijk dat hij geen lastige vragen stelde, aangezien ik niet van plan was om een woord los te laten over onze bijeenkomst. Tegelijkertijd verontrustte het me dat hij blijkbaar geen idee had van wat er in me omging. Dat de licht neerslachtige Mijntje van een paar dagen geleden nauwelijks leek op de licht extatische Mijntje van nu.

[...]